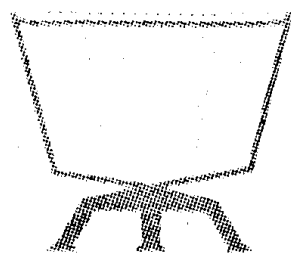

Met kushandjes bedankte hij het publiek. Miguel Rodrigo uit Spanje. Hij won gisteravond de Gouden Dirigerestok. En de Voerendaalse Ingeborg dan? Die bleek haar avondje niet te hebben. Verder een reportage uit het Belgische Lier waar de plaatselijke showband eindeloos oefende voor de showwedstrijd van morgen. En maken ze er net als vier jaar geleden weer een hele show van? „Jazeker.” En dan tenslotte een vooruitblik op de vele optredens die dit weekeinde in de Rodahal gehouden worden. Fanfareleiders hebben opgelet!

ZIE VERDER PAGINA 10

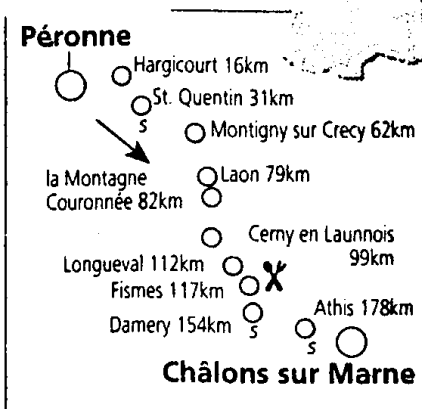
Eruit stampen wat er is ingestampt
PAGINA 21

Denkwijzer
PAGINA 22

Anderzijds
PAGINA 27

Tv-program
voor het
weekeinde
PAGINA
37 en 39

LE TOUR

Vandaag 7e etappe 199 km

Uitslag	Klassement
1. Bruyneel	1. Cipollini 25.21.28
2. Cipollini	2. Nelissen op 0.12
3. Abdoesjaparov	3. Bruyneel op 0.30
4. Capiot	4. Jalabert op 0.44
5. Capelle	5. Zülle op 0.45

Johan Bruyneel

Eerste onderkomens geregeld, maar problemen nog lang niet opgelost

Noodopvang voor 850 asielzoekers

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Minister D'Ancona van WVC is er samen met haar collega Ter Beek van Defensie in geslaagd om op korte termijn 850 extra opvangplaatsen voor asielzoekers te vinden. Hiermee is voorlopig de ergste nood bij de opvang van asielzoekers gelenigd. Beide bewindslieden hebben dit gisteravond bekendgemaakt.

De Koninklijke Landmacht zorgt met het neerzetten van tenten en behoren voor 500 plaatsen in Drenthe (Noordoostpolder). Bovendien komen er honderd extra plaatsen in hotels en pensions en 50 plaatsen in caravans op de voorlandse legerplaats Crailo bij Hilversum. De ruimte komt dit weekeinde beschikbaar.

Haast de drie mogelijkheden die D'Ancona nu voor de zeer korte termijn beschikbaar heeft gekregen, is nog een aanbod van de gemeente Bergen om op een terrein daar tot medio september 200 tot 250 caravans te parkeren. Twee in gebruik zijnde kazernes, de Constant Reijnderskazerne in Eindhoven en de Johan van Nassaukazerne in Harlingen, boden afgelopen nacht elk onderdak aan dertig asielzoekers.

die de nacht ervoor in de open lucht doorbrachten.

D'Ancona kenschetste de huidige situatie als het 'springen van de ene ijsschots op de andere'. Dat zal volgens haar zo blijven totdat er voldoende woningen beschikbaar komen om asielzoekers met een verblijfsvergunning uit de opvangcentra te laten verhuizen.

Directeur De Vries van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) uitte gisteren felle kritiek op het asielbeleid van minister D'Ancona. Zij heeft volgens hem het aantal asielzoekers veel te laag ingeschat en moet de problemen nu niet afschuiven op de gemeenten.

De Nationale Woningraad heeft aangeboden duizend noodwoningen te bouwen. De gemeenten boden zes- tot achthonderd structurele opvangplaatsen aan, die binnen drie weken in gebruik kunnen worden genomen. Daaruit blijkt dat de gemeenten ondanks het moeilijke huusvesting en opvang toch plaatsen hebben.

Dat de opvangcentra volzitten ziet minister D'Ancona niet als drukmiddel van de directeuren van deze centra tegenover de gemeenten om meer haast te maken met het aanbieden van opvang- en huisvestingsplaatsen. Vluchtelingenwerk vermoedt evenmin kwade opzet.

Het ministerie van WVC en de Centrale Opvang Asielzoekers hebben het overstromen van de opvangcentra niet kunnen voorzien, zei D'Ancona. Bij de ramingen is volgens haar uitgegaan van een grotere doorstroming van asielzoekers van de centrale opvang naar woningen. Daardoor liep het fout. Er zitten nu ruim duizend asielzoekers met een verblijfsvergunning in de centrale opvang, die allang in een gewoon huis hadden moeten wonen. De oplossing zit volgens D'Ancona dan ook alleen in het vinden van huisvesting van asielzoekers in 'gewone woningen in gewone gemeenten'. Twee maanden geleden vroeg staatssecretaris Heerma van Vrom en minister D'Ancona de gemeenten mee te werken aan het verzorgen van woonruimte voor 30.000 asielzoekers. In augustus zal Heerma inventariseren wat het resultaat van de onderhandelingen met de gemeenten daarover is.

Zie verder pagina 13

● Niet genoeg huizen voor asielzoekers

● In het Tijdelijk Opvangcentrum (TOC) in Roermond zijn gisteren 259 Bosnische ontheemden in hongerstaking gegaan. Zij eisen dat het vliegveld in de stad Tuzla gebruikt gaat worden voor humanitaire transporten. In en om Tuzla wonen een miljoen mensen. Door de gevechten tussen de Bosniërs en de Kroaten kunnen de hulptransporten van de VN over land het gebied niet meer bereiken.

Foto: JEROEN KUIT

Zie verder pagina 13

● Actie Bosniërs komt niet als verrassing

Landen G-7 beloven aanpak eigen economie

Van onze correspondent

TOKIO – De leiders van de zeven belangrijkste industriële landen, de G-7, zijn gisteren in Tokio uit elkaar gegaan met de belofte hun economieën te stimuleren om zo de wereldwijde recessie te keren. Japan zal meer geld in de eigen economie pompen, de landen van de EG zullen de rente verlagen. De Verenigde Staten hebben beloofd het overheidsstekort terug te dringen. Rusland krijgt de komende achttien maanden 3 miljard dollar steun. De volgende G-7-top zal volgend jaar in Napels zijn.

ven wereldleiders hebben het voorstel van de Amerikaanse president Clinton aangenomen om in de herfst een 'banetop' te houden om zich te bezinnen op de structurele aspecten van werkloosheid.

Het is voor het eerst dat in een economische verklaring van de G-7 concreet beschreven staat wat iedereen moet doen om de economische situatie te verbeteren. Japan heeft de voortrekkersrol gekregen om de wereldwijde recessie te lijf te gaan. Het is het land met de laagste werkloosheid en de grootste reserves van alle G-7-landen.

De zeven zijn het er over eens dat de werkloosheid een groeiend probleem is, waarvan de oorzaken niet tijdelijk, maar blijvend zijn. De ze-

Europa en de VS zullen maatregelen nemen om te voorkomen dat hun economieën nog verder in het slop raken. Clintons bezuinigings-

programma moet het begrotingstekort op de middellange termijn terugdringen, hetgeen voor de Amerikanen belastingverhogingen betekent. De Europeanen hebben moeten inleveren op het punt van de rentestand.

Na afsluiting van de officiële G-7-top sprak de Russische president Boris Jeltsin met de zeven regeringsleiders. Jeltsin wilde niet alleen opnieuw geld hebben, maar hij uitte ook de wens Rusland als gelijkwaardige handelspartner te behandelen. Hij overhandigde de zeven leiders een rapport over de tot nu toe bereikte hervormingen in zijn land. Die besloten daarop tot een privatiseringsfonds van drie miljard dollar.

Ambtenaren krijgen wellicht extraatje

DEN HAAG – Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden om de ambtenaren een extra loonsverhoging van 0,75 tot 1 procent te geven. Dit in het kader van een tweejarige cao 1993-1994. De ministers willen in de tweede helft van augustus, als het kabinet praat over de inkomens in 1994, hierover een besluit nemen.

Inzet van de kabinetsdiscussies is de vraag of het 'een pondje meer kan zijn', aldus premier Lubbers gisteren na afloop van het kabinetsberaad. Hij wees erop dat de ambtenaren eerder dit jaar al een loonsverhoging van 1,5 procent hebben gehad via een eenmalige uitkering en een normale periodiek.

De eerste minister onthulde dat minister Dales (Binnenlandse Zaken) het kabinet al eerder dit jaar heeft voorgesteld de ambtenaren een extra loonsverhoging van 0,75 tot 1 procent te verlenen. De bewindslieden voelden daar toen niets voor. In het kader van een tweejarige cao wordt het voorstel echter opnieuw besproken. Minister Dales heeft sinds haar eerdere plan, geen nieuwe ideeën op tafel gelegd, aldus Lubbers.

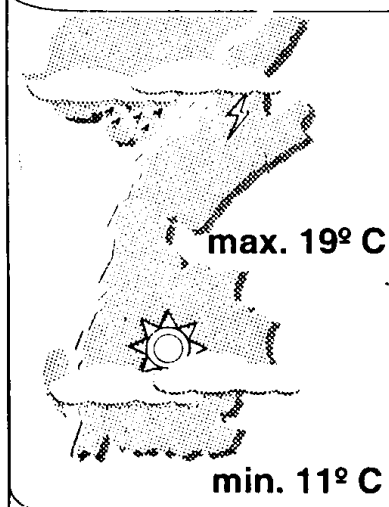
Gasprijs omhoog

DEN HAAG – De gasprijs voor kleinverbruikers gaat de komende drie jaar in totaal met vier cent per kubieke meter omhoog: twee cent per 1 januari aanstaande, 1,75 cent in 1995 en 0,25 cent in 1996. Grootverbruikers gaan een cent meer betalen, verspreid over een periode van twee jaar.

De Gasunie is dit gisteren overeen gekomen met het ministerie van Economische Zaken en met EnergieNed, de distributeur van gas aan particulieren. Volgens EnergieNed wilde Gasunie aanvankelijk de prijs de komende vijf jaar met zeven cent verhogen.

Bloedbad in politiebureau

ANHOLT – Een 51-jarige inwoner van het Duitse grensplaatsje Anholt is gistermiddag door vier uit Hengelo (O) afkomstige Turkse Koerden met messteken om het leven gebracht. Dat gebeurde in het politiebureau van Anholt. Een 23-jarige zoon van het slachtoffer raakte bij de ongeregelde handgrepen gewond. Een familievetel lag volgens de Duitse officier van Justitie W. Schweer ten grondslag aan het bloedbad. De twee inwoners van Anholt zochten bescherming op het kleine politiebureau in Anholt dat door één politiefunctionaris werd bemand. Toen het viertal uit Hengelo het bureau binnendrong om het recht in eigen hand te nemen, moest de politiemann capituleren. Samen met de gearresteerde politie uit Bocholt konden de vier worden ingerekend. Volgens de Duitse politie handelde de ruzie om een echtscheidingszaak en de voogdschap over een kind.

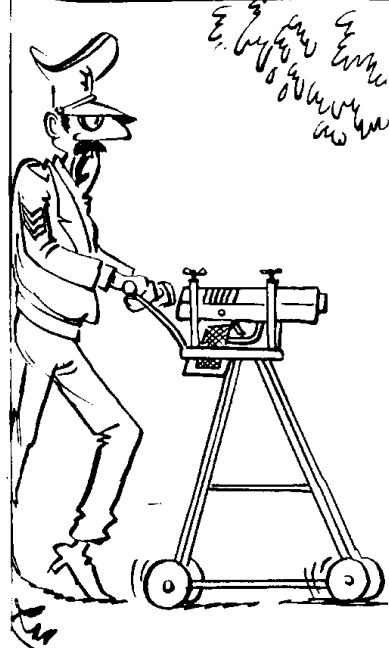
max. 19° C

min. 11° C

WINTERBESTENDIG EN KOEL
achter een naar Duitsland getrokken frontaal systeem. Het wordt dit weekeinde met een westerlijke stroming koele en bewolkte lucht aangevoerd. Het zijn naast wolkenvelden ook zonnige periodes en af en toe buien, mogelijk met onweer. De aangevoerde lucht is behoudend koud dan we de afgelopen dagen gewend zijn met 18 tot 19 graden in de middag moeten we tevreden zijn. De nachtemperaturen liggen rond de 11 graden. De wind is in het algemeen matig en wettelijke richting. Het is wel vrij krachtig. Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
van op: 05.30 onder: 21.55
van op: 23.47 onder: 12.51
MORGEN:
van op: 05.31 onder: 21.55
van op: 00.04 onder: 13.57

Politiepijstool te groot

„Handen omhoog!”

(ADVERTENTIE)

DAMES ZOMERTIPS

Damesjurken viscose/katoen normaal 99,- nu 29,95

Damesbloeses div. dessins normaal 79,50 nu 49,95

Damesshorts v.a. 17,95

Dames strandpakjes v.a. 7,95

Nu ook extra grote damesmaten

HENDRIKS TEXTIEL

SCHOENEN en SPORTARTIKELN

GIGANTISCH GROOT IN KWALITEIT EN LAGE PRIJZEN!

In Heerlen zijn wij 's maandsdags geopend vanaf 10.30 uur

Heerlen, Schelsberg 88, tel. 045-721124
Sittard, Brugstraat 1, tel. 046-515656
Vaals, Kerkstraat 4, tel. 04454-63636

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Veel voordeliger in klassieke en moderne verlichting

Heerlen, Spoorweg 1A tel. 045-729735

(ADVERTENTIE)

OPRUIMINGSZONDAG

Geopend zondag 11 juli van 10.00 tot 17.00 uur

Vele showmodellen slaapkamers en tienerkamers nu met 20 TOT 50% KORTING

Irmstraat 44, Simpeld tel. 045-443830

De slaapkamerspecialist in uw regio

Gasse Bedderie

SPECIALIST VOOR GEZOND SLAPEN

limburgs dagblad

U LEEST DE KRANT VAN LIMBURG MAAR U BENT NOG GEEN ABONNEE!

Vul de bon in en stuur hem op. Dan kunt u het Limburgs Dagblad elke dag lezen. De eerste 14 dagen zelfs gratis! En als u daarna automatisch betaalt, spaart u nog eens vele guldens per jaar en ontvangt u bovendien een leuk cadeau naar keuze. Ja, ik kies voor een abonnement op DE KRANT VAN LIMBURG.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/Plaats: _____

Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): _____ (VEX)

De betaling gebeurt automatisch: ☐ f 28,40 per maand ☐ f 29,65 per maand ☐ f 85,20 per kwartaal ☐ f 86,45 per kwartaal

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: _____

Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau: ☐ parkeren ☐ memokubus ☐ luxe handdoek ☐ wekkertje

Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar: Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400 VB Heerlen

BEL GRATIS 06-022 99 11

8 710404 400017

kunst

k

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

Collectief presidentschap tracht het eens te worden over federatie

Delingsplan Bosnië verworpen

Van onze redactie buitenland

BELGRADO/SARAJEVO – Het collectieve presidentschap van Bosnië heeft gisteren het plan verworpen om het land op te delen in drie ministaatsjes voor respectievelijk Serviërs, Kroaten en moslims. Dat maakte de leider van het presidium, moslim-president Alija Izetbegovic, bekend.

Een van de tien leden van het presidentschap wezen het Servisch-Kroatische plan af, dat neerkomt op een etnische verdeling van Bosnië. De leden zijn in meerderheid voor het instellen van een federatie van

regio's onder een centrale leiding. De grenzen staan nog niet vast, maar voor de Bosnische hoofdstad Sarajevo zijn drie etnische gebieden voorzien.

De zeven aanwezige leden van het presidium waren unaniem voor een federatie. Zij gaan vandaag proberen de overige drie leden te overtuigen. Als dat gelukt is, gaat het voorstel naar de internationale bemiddelaars.

Oorlog

In het aan Bosnië grenzende Kroatië dreigt een nieuwe oorlog, omdat de Kroatische regering in een omstreken gebied bij de kustplaats Zadar een strategisch gelegen brug en een vliegveld willen heropenen.

De bij eerdere gevechten vernielde Maslenicabrug, schakel in de belangrijkste noord-zuidverbinding langs de Dalmatische kust, moet op 18 juli als pontonverbinding weer open. De Servische minderheid in het gebied is daar echter fel op tegen. Zij vreest een versterking van de Kroatische invloed in de regio.

Als de Serviërs de weer opengestelde overgang aanvallen, beginnen de Kroatische strijdkrachten met een grote militaire actie, dreigde de vice-premier van Kroatië, Vladimir Seks. Evenals de Maslenicabrug ligt het vliegveld van Zadar binnen bereik van de Servische artillerie. Donderdag waren in Genève onderhandelingen over de toekomst van het gebied op niets uitgegelopen. De Servische minderheid wil een eigen politiemacht als controle, de Kroaten willen een VN-macht laten toezien op de regio.

Vrij

President Slobodan Milosevic van Servië heeft gisteren opdracht gegeven de gevangenzittende oppositieleider Vuk Draskovic en zijn echtgenote Danica vrij te laten.

Het pardon voor de oppositieleider komt na interventie van Westerse leiders en enkele uren nadat de Duitse regering en de Amerikaanse president Clinton gevraagd hadden om de vrijlating van Draskovic.

Gonzalez weer Spaans premier

MADRID – Felipe Gonzalez is gisteren door de Spaanse Tweede Kamer (het Congres) voor de vierde keer op rij gekozen als regeringsleider. De socialist Gonzalez kreeg bij de eerste stemming 181 parlementariërs achter zich. Er waren 165 stemmen tegen en één onthouding. De absolute meerderheid had Gonzalez behalve aan zijn eigen PSOE te danken aan de Baskische en Catalaanse nationalisten van de PNV en CiU.

Gonzalez legt vandaag voor koning Juan Carlos de ambtseed af. Daarna kan hij zich wijden aan de samenstelling van zijn nieuwe kabinet, dat dinsdag al zal aantreden. Naar verwachting zullen in zijn nieuwe regering voorlopig alleen socialist en onafhankelijk als ministers worden opgenomen. Het wordt in politieke kringen in Madrid niet uitgesloten, dat in een later stadium ook de PNV en de CiU een minister zullen leveren.

(ADVERTENTIE)

OOK MOOIE OGEN HEBBEN SOMS HULP NODIG...

KONTAKTLENZEN-BRILLENSPECIALZAAK

Henssen Honigmanstraat 37, Heerlen
Telefoon 045-716705
Oogmeetkundige - Opticien - Kontaktiesspecialist - T.O.A.

Justitie dreigt jongen (11) land uit te zetten

ENSCHDEDE – De 11-jarige Leandro Paes Barreto uit Enschede dreigt te worden gedeporteerd naar zijn vaderland. Justitie wil de uit Brazilië afkomstige jongen terugsturen naar zijn geboorteland. Zijn moeder, die in 1990 trouwde met een Nederlander, heeft een kort geding tegen de Staat aangespannen om zijn uitwijzing te voorkomen. Zeneide Paes Barreto (29) kreeg onlangs van het ministerie van Justitie te horen dat haar zoon, die vanaf 6 september '91 in Nederland is, niet in ons land mag blijven.

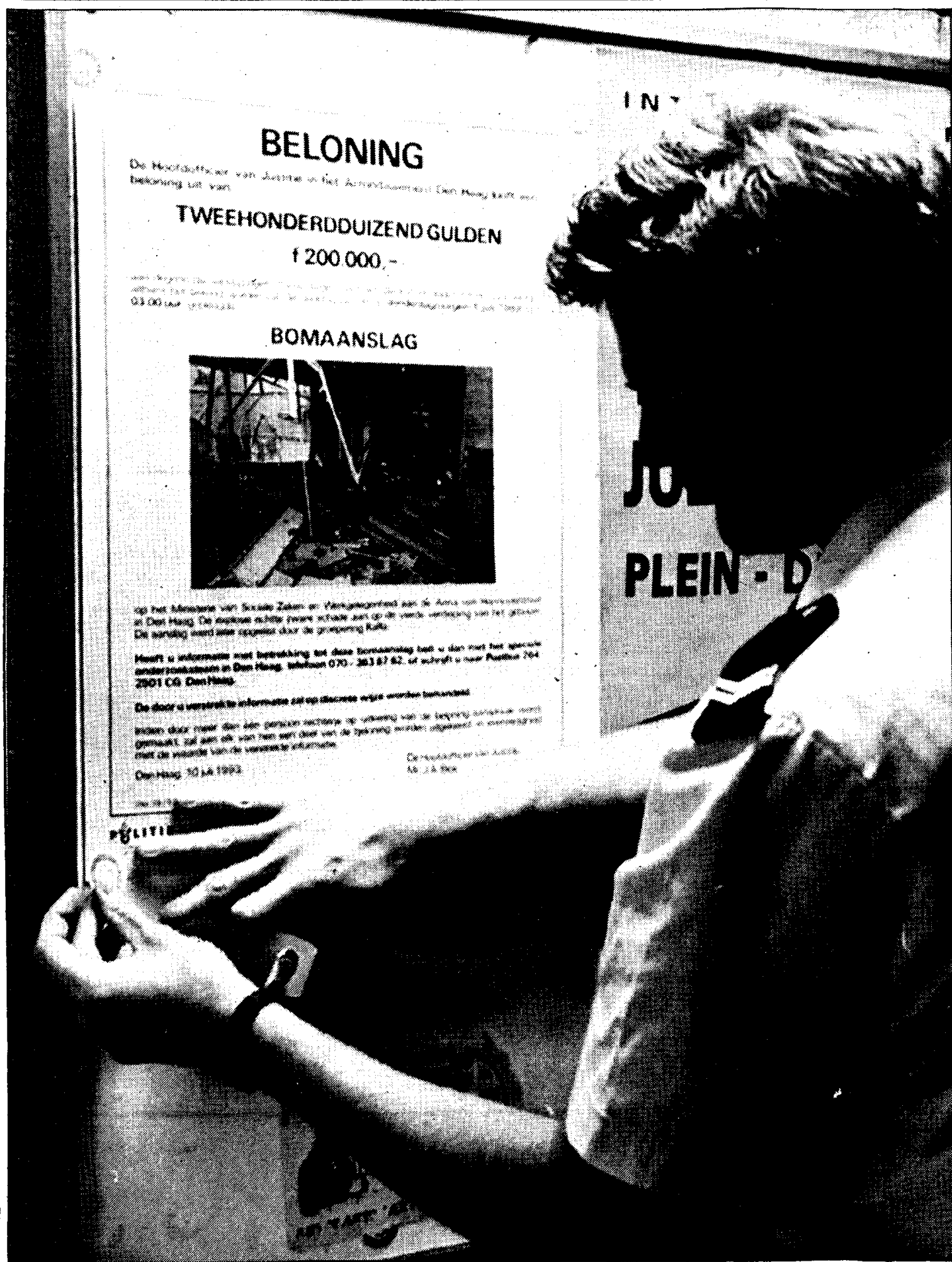
Advocaat mr. G.H.B. Andriol noemt het besluit van het ministerie om geen verblijfsvergunning aan Leandro te verstrekken 'onmenselijk'. 'Terugzending is in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van Mensen. Hij heeft recht op een gezinsleven met zijn moeder en stiefvader op grond van puur menselijke en humanitaire motieven. In het geval van uitzetting krijgt Leandro een leven als zwervende moeder/zoon tot een onleefbare situatie leidde, besloot het echtpaar hem naar Nederland te halen.

Leandro maakt volledig deel uit van de Enschedese samenleving. Op school haalt de elfjarige zulke goede resultaten dat hij een groep oversloeg, hij spreekt perfect Nederlands, zelfs met een Twents accent en heeft veel vriendjes.

Leandro's moeder is sinds 1988 in Nederland. Haar verblijf zou eerst van korte duur zijn. Ze trouwde met een Nederlander. Omdat de scheiding moeder/zoon tot een onleefbare situatie leidde, besloot het echtpaar hem naar Nederland te halen.

Leandro werd tot die tijd volgens afspraak verzorgd door zijn tante. De zuster van zijn moeder raakte echter aan drugs verslaafd en de verzorging bleek minder goed dan was overeengekomen. Justitie concludeert dat Leandro geruime tijd geen deel heeft uitgemaakt van het gezin van zijn moeder en stiefvader, maar van dat van zijn tante. Feitelijk behoort het kind, stelt justitie, tot het gezin van de zus van zijn moeder. Daarmee vervalt het recht op een verblijfsvergunning in het kader van gezinshereniging.

Nieuw record

● Dit pamflet hangt sinds gisteren bij alle politiebureaus en in veel openbare ruimtes. De 'gouden tip' in de RaRa-aanslag op het ministerie van Sociale Zaken levert twee ton op. Het is het hoogste bedrag dat ooit door Justitie is uitgelooft. Het record stond op 150.000 gulden in de IRA-zaak te Roermond, waarbij twee Australische toeristen om het leven kwamen. In de ontvoeringszaak van Gerrit-Jan Heijn was het Ahold-concern bereid een miljoen gulden tipgeld te betalen. In de praktijk blijken opsporingspamfletten en hoge tipgelden niet erg effectief te zijn. Sinds de invoering van de 'wanted'-posters in 1963 werd 2.665.500 gulden uitgelooft. Daarvan is slechts 242.000 gulden daadwerkelijk uitgekeerd.

Foto: GPD

Duitsland wil volledig lidmaatschap V-raad

TOKIO – Duitsland heeft gisteren bevestigd dat het een permanente zetel wil in de Veiligheidsraad met een volledig vetorecht.

Het streven van Bonn om tot de V-Raad toe te treden krijgt internationaal steeds meer steun.

Kanselier Helmut Kohl, die sprak tijdens een persconferentie aan het slot van de G7-topconferentie, verwoordde een idee van Japan dat nieuwe permanente leden eventueel niet het doorslaggevende recht zouden krijgen om resoluties met een veto af te wijzen. Japan deelde vorige week officieel mee te streven naar een permanente lidmaatschap van de Veiligheidsraad.

Groot-Brittannië en Frankrijk lieten in Tokio weten bereid te zijn de Veiligheidsraad uit te breiden, als afspiegeling van de veranderingen in de wereld sinds de Verenigde Naties in 1945 werden opgericht. Londen en Parijs hadden lang bedenkingen om de twee verliezende grote mogendheden tijdens de Tweede Wereldoorlog in de Veiligheidsraad op te nemen. De Verenigde Staten maakten vorige maand al

bekend een hervorming van de Raad te steunen.

Duitsland zei donderdag met Japan te zullen samenwerken in het streven naar een zetel in de Veiligheidsraad. Tokio hoopt dat het zijn zetel in 1995, bij de 50e verjaardag van de VN, kan innemen.

Kohl bagatelliseerde het onderwerp tijdens de persconferentie en zei dat het niet tijdens de officiële besprekingen aan de orde was geweest en 'ook bij het informele overleg geen belangrijk gespreksonderwerp was'. Maar gevraagd of hij het Japanse idee steunt voor een permanente zetel zonder vetorechten, antwoordde hij krachtig: „Daar kan geen sprake van zijn.”

Kohl zei dat het Duitse lidmaatschap wel aan de orde was geweest tijdens besprekingen met de Indonesische president Suharto als vertegenwoordiger van de Beweging van Niet-gebonden Landen. Deze organisatie steunt de Duitse en Japanse aspiraties maar wil in ruil regionale mogendheden zoals Indonesië, India, Nigeria en Brazilië als permanent lid zien opgenomen.

Kabinet heeft geen geld voor cellen

DEN HAAG – Het kabinet heeft geen geld voor de inrichting van 600 noodcellen dit jaar en de bouw van 2000 extra cellen in de komende twee jaar. De plannen vergen dit jaar 50 miljoen gulden, op termijn het drievoudige. In de begroting van Justitie zit geen financiële ruimte meer.

Premier Lubbers heeft dit gisteren na afloop van het kabinetsoverleg laten weten. De cellenprobleem is besproken in het kader van de begroting 1994. Enkele weken geleden moest minister Hirsch Ballin (Justitie) onder zware politieke druk vanuit de hele Tweede Kamer de extra cellen aankondigen.

Lubbers zei dat de cellenproblematiek tot een stevige discussie in het kabinet heeft geleid. De ministerraad onderzoekt nu alternatieve oplossingen voor de problemen, zo gaf de minister-president aan. Het gaat hierbij om de volgende punten: twee gevangenen in een cel plaatsen, het vaker toepassen van alternatieve straffen en het opnieuw beoordelen of degenen die nu in de cellen zitten achter de tralies moeten blijven.

RAF blijft strijden tegen Duitse staat

BONN – De terroristische organisatie Rote Armee Fraktion (RAF) heeft gisteren in een verklaring gezegd de strijd tegen de Duitse staat te zullen voortzetten nadat een van zijn leden twee weken geleden om het leven is gekomen kwam bij een schietpartij met de politie. Volgens de extreem-linkse groep is de terrorist Wolfgang Grams door de politie 'geëxecuteerd'.

In de twee bladzijden tellende verklaring, die werd afgeleverd bij het kantoor van het Franse persbureau AFP in Bonn, zegt de RAF dat 'het (kapitalistische) systeem moet worden opgeheven - en daarin vinden wij ons doel'. Onder de brief stond het logo van de groep: een Kalasnikov-geweer tegen de achtergrond van een vijfpuntige rode ster. De Duitse recherche is begonnen de verklaring op haar echtheid te onderzoeken.

De RAF voert al ruim 20 jaar met ontvoeringen van en moorden op hoge functionarissen een gewapende strijd tegen de Duitse staat. De terroristische groep zei de koers te zullen voortzetten die in een verklaring van april vorig jaar werd aangekondigd, waarbij zou worden afgezien van geweld tegen individuele personen. Maar er werd aan toegevoegd: „Het basisbeginsel is een nieuwe: Wolfgang Grams is geëxecuteerd... 23 jaar hebben getoond dat de RAF noch verzet militair kunnen worden geliquideerd.”

(ADVERTENTIE)

punt

uit

• Tankwagen

Een met 20.000 kilo LPG geladen tankauto uit België is gistermiddag in Zwijndrecht uit een bocht gevlogen en gekanteld. De auto raakte zwaar beschadigd. Het vrachtverkeer met gevaarlijke stoffen moest urenlang omgeleid worden. Een groot gebied in de omgeving van het ongeluk werd afgezet. Maar kort na half acht, toen de wagen weer op zijn wielen getakeld was, konden politie en brandweer zeggen dat het allemaal goed afgelopen was.

• Schietpartij

Bij een schietpartij tussen Russische soldaten op een spoorwegemplacement in het oosten van Duitsland zijn vier doden gevallen. Dit heeft de officier van Justitie in Leipzig gisteren meegedeeld. Op de rails bij het station van Taucha, een plaatsje bij Leipzig, werd in de ochtend het stoffelijk overschot van een vierde Russische soldaat gevonden. Ook hij was kennelijk het slachtoffer van een onderlinge schietpartij, waarbij de Russen, die een goederentrein met Russisch militair materieel begeleiden, in de nacht het vuur op elkaar hebben geopend.

• Schandaal

Het spook van de financiële schandalen, die de partij de afgelopen jaren zoveel moreel krediet hebben gekost, blijft de Franse socialistische nachtmerrie bezorgen. Dit keer is niemand minder dan Henri Emmanuelli, de vroegere penningmeester en voorzitter van het Franse parlement in de vuurlinie van de Franse justitie geraakt. Emmanuelli is beschuldigd van heling. Hij zou als penningmeester van de Parti Socialiste wilens en wetens sommen geld hebben geaccepteerd die door corruptie en machtsmisbruik verkregen waren. Emmanuelli zal zich met zeventien anderen moeten verantwoorden voor de rechter.

• Staking

Een deel van het Italiaanse spoorwegpersoneel staakt dit weekenda van zaterdagavond negen uur tot zondagavond negen uur. De Nederlandse Spoorwegen hebben dit meegedeeld. Volgens NS kan door de staking in Italië, vertraging ontstaan in het internationale treinverkeer. In Italië zelf kunnen lokale treinen uitvallen.

• Overvallen

Een groep Nederlandse toeristen is afgelopen woensdag in een natuurreservaat in Kenya beschoten door een gewapende bende. Volgens een woordvoerder van de Nederlandse ambassade in Nairobi, die het voorval gisteren bevestigde, dwongen de overvallers de bus met twee Nederlandse families te stoppen. Zij beschoten het voertuig, waarbij de bestuurder in zijn been werd geraakt.

Met de supervoordelige Zomertoer kunt u binnen een periode van tien dagen drie dagen onbeperkt met de trein op pad voor maar f 79,-. Vindt u het leuk om iemand mee te nemen, dan is het prettig om te weten dat een tweepersoons Zomertoer maar f 109,- kost. Die tweede persoon mag overigens per dag wisselen. Naar strand, stad, of lekker de natuur in, maak wat moois van juli en augustus met Zomertoer.

ZOMERTOER

3 dagen treinen voor f 79,- (2 personen f 109,-). ➡

piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,35.
Afhankelijk tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermaats/Gevonden f 1,20 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,85.
Advertentie onder nummer: f 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: f 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legmatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Nieuw: Cramer 37, Heerlen)

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

Snelle hoge verdiensten!

Voor snelle markt. Wij zoeken een beperkt aantal goede zelfstandige verkopers / vertegenwoordigers. (product voor auto). Telefoon 040-483021.

Voor direct gevraagd

Kapster

Avangarde Haarmode.
A. Heest, Sueterstrasse
60, 52538 Soltau, Güstereen.
Tel. 09-49-245-1536
na 18.00 u. 09-49-245-5832.

MEDEWERKERS gevraagd
11.25 tot 10 jaar voor serieus
duurzame bijverdiensten
(f.1500,- per mnd.). Geen
buitendienst. 046-521507
tussen 18.00-19.00 uur.

PETRA'S Agency houdt
voor enkele relaties, waar-
onder model Tineke (32 ille-
len), een grote casting voor
iedereen met een maatje
meer, vanaf maat 44. Bel
voor info 03445-2221 (ook
zaterdag bereikbaar).

Modellenbureau zoekt
VLAGISTES. Heb je geen er-
varing dan kun je worden
opgeleid. Bel voor info:
03445-2550.

OPGELET! Heb je vakante-
ten, ben je student/scholar,
ben je min. 17 jr. wil je hard
werken en p.m. f.100,- per
dag bijverdienen, bel dan
enkel 09-402-5557 uit-
wendig tus. 19.00-22.00 uur.

New Line Model-agency
zoekt
MANNEQUINS,
Dressen en fotomodels,
lijkt met ervaring, alle leef-
tijden - alle confectionen.
Wij verzorgen ook opleid-
ingen. Bel nu: 045-524433.

Jonge enthousiaste MEDE-
WERKERS gezocht voor
uitbreiding promotieteam.
Ben je tussen 18-25 jaar, bel
dan: 04544-61971, maan-
dag van 20.00 tot 22.00 uur.

Gezocht lieve Nederlandse
sprekende AU-PAIR voor 2
kinderen, 3 en 1 jaar, in een
centrum van Amsterdam, een
hand vrij, moet inwonend +
financieel: vergoeding. Vol-
gende van cursus in nader
overleg. Br.n.r. B-04305,
Limburgs Dagblad, Postbus
2610, 6401 DC Heerlen.

MARKTHULP gevraagd
voor vrijdag en zaterdag.
Tel. 043-632512 na 18 uur.

VOF Euro-Care Heerlen is
op zoek naar VERTEGEN-
WOORDIGERS m/v. Bent u
op zoek naar een nieuwe
uitdaging? Winst u te wer-
ken in een prettige omge-
ving en met een aangename
groepster? Winst u een
goede verdienste, eventueel
met uitzicht op een vrijsta-
nische carrière? Dan bent u
ongevraagd de persoon die
wij zoeken. Bent u overtuigd
van uzelf, neem dan contact
op met Dhr. Huigens. Tel. 045-
712223, alle werkdagen
8.00-17.00 uur.

Gev. zelfstandige HULP
de huishouding, van maan-
dag - zaterdag, totaal 16 uur,
lijkt om Heerlenheide. Br.
n.r. B-04328, Limburgs
Dagblad, Postbus 2610,
6401 DC Heerlen.

KLUSJESMAN kan nog
een paar maanden. Groot en
klein. Tel. 045-311288.

SECRETARIESS (26 jr.)
blijft zich aan voor harte
dagen. Tel. 04492-5175.

Diverse personeel

Feinbapier de WALKEREN vraagt per direct
voor het gehele seizoen 1993 nog

medewerkers en medewerkers

voor kassa's, bukkelen, kassiers, winkels, postkantoren,
restaurant, kassiers en algemene functies. Verloft:
verloft uitzonderlijk en goede omvangsmaten. Leestijd vanaf
14 jaar. Tevens zijn wij op zoek naar mensen voor in de be-
dijning met ervaring gedurende de periode van 17 juli t/m
22 augustus van 18.00 tot 24.00 uur, leestijd vanaf 16 jaar.
Sollicitatie na telefonische afspraak dagelijks van 9.00 -
17.00 uur. Telefoon 04408-1225.

WEEKENDCHAUFFEURS

gev. voor 's avonds, zaterdagavond, Persoonlijk
stellen: Tiel Suine, Meesterheide 155, Brunsum.

Snelle starters

HMA International GmbH is een van de toelende firma's op
het gebied van vakantie en reizen, met meer dan 12 jaar
ervaring in Europa. Wij hebben een zeer modern bureau in
Heerlen.

Wij zoeken: plekken, enthousiaste en gediplomeerde kar-
reerzoekers. Mensen die: uitzien naar een succesvolle
toekomst en willen samenwerken met ons professionele
team hier in ons bureau. Leestijd en ervaring zijn niet van
belang, maar de meesten ons niet andere mensen om te gaan
is zeer belangrijk. Engels en Duits is vereist.

U wordt vooral intensief getraind en verdient 'n yer boven
gemiddeld inkomen!

BEWERTSEERDER?

Bel dan nu voor een afspraak naar: 06-46-221955/14227,
ook in het weekend vanaf 12.00 uur.

Limburgs Dagblad

Bezorg(st)ers voor

Heerlen en Simpelveld

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de
bezorging en de hoogte van de verdiensten en extra's
kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen.
Geenr. 55, Heerlen. Tel. 045-717178.

Hammerle St. Cecilia in Heerlen zoekt kandidaten
(m/v) op voor de functie van

Dirigent

De harmonie St. Cecilia speelt in de superieure afdeling en
heeft optreden op maandagavond van 19.45 uur tot 22.15
uur. De sollicitatie binnen 10 dagen richten aan: R. Peters,
Postbus 124, 6432 GX Heerlen.

Limburgs Dagblad

Bezorg(st)ers voor

Heerlen en Simpelveld

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de
bezorging en de hoogte van de verdiensten en extra's
kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen.
Geenr. 55, Heerlen. Tel. 045-717178.

Hammerle St. Cecilia in Heerlen zoekt kandidaten
(m/v) op voor de functie van

Dirigent

De harmonie St. Cecilia speelt in de superieure afdeling en
heeft optreden op maandagavond van 19.45 uur tot 22.15
uur. De sollicitatie binnen 10 dagen richten aan: R. Peters,
Postbus 124, 6432 GX Heerlen.

Limburgs Dagblad

Bezorg(st)ers voor

Heerlen en Simpelveld

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de
bezorging en de hoogte van de verdiensten en extra's
kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen.
Geenr. 55, Heerlen. Tel. 045-717178.

Hammerle St. Cecilia in Heerlen zoekt kandidaten
(m/v) op voor de functie van

Dirigent

De harmonie St. Cecilia speelt in de superieure afdeling en
heeft optreden op maandagavond van 19.45 uur tot 22.15
uur. De sollicitatie binnen 10 dagen richten aan: R. Peters,
Postbus 124, 6432 GX Heerlen.

Limburgs Dagblad

Bezorg(st)ers voor

Heerlen en Simpelveld

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de
bezorging en de hoogte van de verdiensten en extra's
kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen.
Geenr. 55, Heerlen. Tel. 045-717178.

Hammerle St. Cecilia in Heerlen zoekt kandidaten
(m/v) op voor de functie van

Dirigent

De harmonie St. Cecilia speelt in de superieure afdeling en
heeft optreden op maandagavond van 19.45 uur tot 22.15
uur. De sollicitatie binnen 10 dagen richten aan: R. Peters,
Postbus 124, 6432 GX Heerlen.

Limburgs Dagblad

Friture Zeswegen vraagt

MEDEWERKSTER met ev.

Tel. 045-726764/708230.

Part-time FRITUREHULP

gevraagd voor enkele uren

per week. Ervaring niet ver-

eist. Telefoon 045-351757.

VAKANTIEWERKERS voor

bediening of keuken ge-

vraagd, vanaf nu tot eind au-

gustus, leeftijd min. 18 jaar.

Telefoon 04406-13558.

Huishoudelijk personeel/Oppas

Huishoudelijke HULP ge-

vraagd in doktershuis voor 2

ochtenden p/w, 3 tot 4

uur. Goede verdiensten. Te-

lefoon 04454-65696.

Huishoudelijke HULP ge-

vraagd v. 3 morgens per

week. Telefoon 04492-4209.

HULP in de huishouding

gevr. bij alleenst. man met

14 jr. dochter, voor 2 à 3

keer per week, liefst in de

namiddag. Br.n.r. B-04332,

Limburgs Dagblad, Postbus

2610, 6401 DC Heerlen.

Kantoorpersoneel

Garagebedrijf vraagt enthousiaste

adm. kracht/receptioniste (m/v)

voor p.m. 20 uur per week (middaguren)

boekhoudkundige kennis vereist

representatief voorkomen

salaris conform garage-CAO

bijsluiting WAO-er/UT-ter/interne

Reakties binnen 14 dagen. Br.n.r. B-04321, Limburgs

Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Part-time secretaresse

voor Orthodontiepraktijk

gev. voor 16 à 20 uur per week (eerste 4 mnd. vervanging

wegens zwangerschapverlof, 32 uur per week).

Secr. opleiding ofwel werkervaring vereist. Leestijd

tot 31 jaar. Schriftelijke reacties binnen 7 dagen aan:

Dr. M.M.H. in de Braek, Beeststraat 3, 6131 AV Sittard.

Gevr. RECEPTIONISTE Met een PICCOLO in het

voor receptie en baliewerk

Limburgs Dagblad raakt u

op camping Mool Bemelen.

Aanmelden: tussen 19.00 en

21.00 uur, Gasthuis 3, 6268

NN Bemelen.

Technisch personeel

Maci Connes

is een jong en dynamisch bedrijf, dat gespecialiseerd is in

uniforme tentoonstellingsprojecten. Kenmerkend voor

onze onderneming is de kwaliteit van het product en van de

dienstverlening.

Wegens uitbreiding van onze werkzaamheden zoeken wij

op korte termijn een

Service medewerker (m/v)

Hij/zij assisteert ons bij alle voorkomende productiewerk-

zaamheden. Ervaring in de standbouw is een pré-

Functionaliteiten:

* goede contactuele eigenschappen

* klantgericht

* stressbestendig

* flexibel

* bereid om op onregelmatige tijden te werken

taalkennis: Nederlands, Engels, Duits

Wij bieden:

* Interessant en afwisselend werk

* zelfstandigheid van werken

* goede salariering, afhankelijk van ervaring

* goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Vrede in Midden-Oosten nog ver weg

DOOR AD BLOEMENDAAL

TEL AVIV - De Arabisch-Israëliëse onderhandelingen zitten muurvast. Het ziet er voor de toekomst van het vredesproces slecht uit. Uitspraken, de afgelopen week, van Israëlische, Palestijnse en Amerikaanse kant, zijn de meest pessimistische sinds het begin van het overleg in 1991. De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Warren Christopher, heeft zelfs gewaarschuwd dat zijn land bemiddelingspogingen zal staken als de betrokken partijen er niet in zijn geïnteresseerd.

"We zullen ons niet opdringen," zei hij in een televisie-interview.

De Amerikaanse minister had een gesprek met de leider van de Palestijnse onderhandelingsdelegatie, Faysal Husayni. Na afloop zei delegatievoorzitter Hanan Ashrawi dat het vredesproces dicht bij een totale ineenstorting is. "We hebben de Amerikanen op de hoogte gesteld van de ernst van de situatie en van de noodzaak voor stappen om het proces te redden."

Husayni heeft Christopher laten weten dat zijn delegatie niet bereid is een Amerikaans compromis-voorstel over een gezamenlijke principie verklaring in overweging te nemen. De Palestijnen vinden dat Washington met het document laat zien dat het volledig de kant van Israël

heeft gekozen. De tekst geeft geen omschrijving van de status van Jeruzalem en geeft geen uitsluit over het gebied waarin de Palestijnen tijdens een overgangsregeling zelfbestuur genieten, twee van de 'minimale eisen' die de Palestijnse delegatie heeft gesteld.

Israël wil Jeruzalem niet vermelden omdat de status van die stad niet voor onderhandelingen vatbaar zou zijn. En autonomie kan volgens de Israël's alleen betrekking hebben op de bevolking, niet op gebied.

De Israëlische regering zegt eveneens teleurgesteld te zijn over het Amerikaanse document, vooral omdat erin staat dat

de status van Jeruzalem onderwerp van bespreking kan zijn bij de onderhandelingen over de definitieve status van de bezette gebieden, die maximaal drie jaar na de instelling van zelfbestuur moeten beginnen.

Bij zijn terugkeer van bezoeken aan Nederland en Frankrijk beschuldigde premier Jitschak Rabin de Amerikanen van het toegeven aan Palestijnse eisen door het wijzigen van een compromis-voorstel dat ze in mei hadden ingediend. "Om principiële redenen kunnen we zo iets niet tolereren," zei hij. Volgens hem gaat er nog steeds 'een aanzienlijke kloof' tussen de Israëlische en de Palestijnse standpunten.

Anthony Ruys stichting biedt slachtoffers helpende hand:

Ramp in Faro achtervolgt overlevenden dagelijks

AMSTERDAM - Als door een wonder wisten Rob Sötemann, zijn vrouw Petra en hun tweejarige dochtertje Amber vorig jaar december vrijwel ongedeerd uit de brandende DC 10 van Martinair op het vliegveld in het Portugese Faro te komen. Uiterlijk ongeschonden maar geestelijk verward, en vol vragen over het hoe en waarom van de ramp ontloopte hij zich als een van de belangrijkste woordvoerders en belangenbehartigers van de slachtoffers.

In zijn riante bovenwoning in Amsterdam heeft Sötemann net de video met daarop het journaal van gisteren aanstaan. "Een Cityhopper

van de KLM heeft vlak voor de landing op Schiphol zijn linkerwiel verloren. Naar de oorzaak wordt nog gezocht", meldt de nieuwslezeres terwijl op de achtergrond de politie stuntelig het 50 kilo zware wiel voor zich uit duwt.

Het is voor Sötemann het zoveelste bewijs dat de veiligheidssystemen van vliegtuigen lang niet zo onfeilbaar zijn als men wil doen geloven. "De cockpit signaleert niet alles wat er gebeurt. Vaak zien passagiers eerder wat er misgaat dan de piloot, maar aan verklaringen van passagiers wordt weinig waarde gehecht".

Brandwonden

Onbewust dwalen Sötemanns gedachten weer af naar die vreselijke ogenblikken van de ramp op 21 december. "Tijdens de crash sprongen

de deurtjes van de kofferruimtes meteen open. Er zijn mensen gewond en bekneld geraakt omdat ze al die bagage boven op hun kop kregen. Het isolatiemateriaal van het vliegtuig brandde als een fakkel, mensen liepen vreselijke brandwonden op doordat ze gloeiende druppels van dat spul op hun huid kregen".

Meest gruwelijke in Sötemanns herinnering was dat de reddingsglijbanen die zich bij het neerstorten ontvouwen, al na een paar seconden volledig waren weggebrand. "Bejaarde mensen moesten een sprong van vijf meter maken, waarom is zo'n glijbaan niet gemaakt van brandwerend materiaal?"

Hardleers

Maar de mens en zeker de vliegtuigfabrikant zijn hardleers. "Nu lees ik vandaag in de krant dat Boeing al zijn Jumbo's terug naar de stal haalt om de motorophanging te verbeteren. Er moet dus eerst een Jumbo in de Bijlmer voor neerstorten voordat dat gebeurt". Het is een van de taken van de door hem opgericht Anthony Ruys Stichting om de luchtvaartwereld te blijven wijzen op veiligheid.

"Dat moet prioriteit nummer een worden. Dat is nog lang niet het geval. De moordende concurrentieslag en de toegenomen werkdruk staan optimale veiligheid in de weg". Daar gaat verandering in komen: het IATA (International Air Transport Association) heeft aangekondigd aan de veiligheid van toestellen een hogere prioriteit te geven. Dat de tarieven daardoor omhoog zullen gaan neemt men voor lief. "Reken maar dat wij het IATA aan die toezegging gaan houden".

Naast letten op de veiligheid zal de stichting zich vooral bezig gaan houden met de belangenbehartiging van de slachtoffers en nabestaanden. Een nog steeds braakliggend terrein, stelt Sötemann. "Er leven nog zoveel vragen bij mensen. Niet alleen vragen en problemen van psychische, maar ook van organisatorische aard: hoe moet ik mijn schadeclaims indienen en hoe worden die afgehandeld, bij welke verzekering moet ik zijn, hoe regel ik de erfenis. Allemaal zaken die na zo'n ramp gaan spelen en waar onze stichting bij kan helpen".

Sötemann noemt een paar voorbeelden. "Veel slachtoffers wisten niet dat in elke inboedelverzekering polis staat dat tien tot vijftien procent van de waarde van je bagage is verzekerd. Dat kun je zo terugkrijgen, daar attenderen we de mensen op". Ook wordt er opgetreden tegen 'lafhartige' verzekeringsmaatschappijen.

De stichting onderzoekt verder of het mogelijk is om alvast aanvullende voorschotten te krijgen van de verzekeringsmaatschappij van Martinair boven de tienduizend gulden die al uitgekeerd is aan de slachtoffers.

Niet aan wennen

Een vliegtuig scheert over het huis. Sötemann schrikt op. "Ik kan daar nog steeds niet aan wennen. Om de Bijlmer te ontzien vliegen ze nu over mijn huis. Zondag zijn er van half een tot half vijf alleen maar vliegtuigen gepasseerd. Mijn jongste dochtertje van twee dat ook in het vliegtuig zat, gooit zich dan huilend op de grond. Voor ons slachtoffers is het nog moeilijk te beseffen dat vliegtuigen ervoor gemaakt zijn om in de lucht te blijven in plaats van neer te storten".

Edelmetaal dit jaar al eenderde in prijs gestegen Particuliere 'speculanten' bevangen door goudkoorts

Van onze redactie economie

ROTTERDAM - De 'goudkoorts' heeft toegeslagen onder de particuliere beleggers. De professionele handel heeft het goud als beleggingsobject al lang herontdekt, maar de laatste dagen hebben de aantrekkende goudprijzen ook honderden particulieren gelokt. Sommigen volstaan met de aankoop van een sluitje ter waarde van omstreeks 24.700 gulden, maar mensen die flink wat te makken hebben willen ook wel enkele tonnen op het goud zetten. Uiteraard speculerend op het feit dat de goudprijs nog verder zal stijgen.

De in edelmetalen gespecialiseerde handelaar H.A. Rijnbeek van ABN Amro dochter Hollandse Bank Unie (HBU) in Rotterdam heeft het druk mee. Hij wordt overstelpt met verzoeken om goud voor particulieren te kopen. De vraag is echter wanneer er een einde komt aan de prijsstijging. "Wanneer gaan de professionals hun winst nemen?" vraagt Rijnbeek zich af. "Voorlopig lopen de prijzen nog op en is er weinig of geen aanbod. Ieder kijkt naar de magische grens van 400 dollar per ounce van 31,1 gram. Als we voor de 400 dollar heengaan, dan zal de prijs waarschijnlijk veel goud loskopen", vermoedt hij. De laatste keer dat goud duurder was dan 400 dollar per ounce was in januari 1991.

De mensen die zich begin dit jaar op het goud hebben gestort (en dat waren vooral de professionele beleggers in edelmetalen), zijn de 'goudvinken' van het jaar geworden. In januari lag de goudprijs nog op iets meer dan 19.000 gulden per kilo. Gisteren was hetzelfde staafje 24.800 gulden waard, een beleggingsresultaat van bijna 33 procent plus. Voor Nederlandse beleggers dat er in de prijsstijging in de afgelopen weken nog een extra positief effect dankzij de koersstijging van de dollar. De goudhandel heeft al tijd in dollars plaats.

Complex

De oorzaak van de plotselinge prijsstijgingen van het goud is volgens Rijnbeek complex. "Het is begonnen met de verkoop van duizend ton goud door De Nederlandsche Bank (DNB). DNB was een van de banken in een rechte centrale bank die een deel van het goud op de markt brachten. Voor een aantal mensen was dat misschien reden om uit het goud te gaan. Maar anderzegen juist een koopargument, omdat de DNB zijn goud vrij gemakkelijk en tegen goede prijzen kwijtraakte."

DOOR EELCO VAN DER LINDEN

ROME - "Siena verkeert in een shock-toestand. Iedereen is in minneur omdat hier de liefde voor het paard geen grenzen kent. Maar we laten ons niet de les lezen door dierenbeschermers en beroemde regisseurs, die de Palio liever vandaag dan morgen zien verdwijnen. Als de Palio wordt verboden, sluiten we de poorten van de stad en zal de betweterige wereld zien dat een revolutie anno 1993 nog mogelijk is."

Aan het woord is Pier Paolo Fiorenzani, een vermaard christendemocraat bestuurder, Senes in hart en nieren en lid van de Contrada (volkswijk) La Lupat. Hij heeft, samen met de duizenden Senesi en de miljoenen tv-kijkers, gezien hoe de Palio, de paardenrace, die twee keer per jaar op het beroemde, schelpvormige plein Il Campo wordt gehouden, opnieuw paardenlevens heeft geëist.

Twee paarden vlogen afgelopen weekend uit de beruchte bocht San Martino, braken een been en moesten worden afgemaakt. Eerder sneuvelde twee dagen eerder tijdens de voorbereidingen. Een vierde slachtoffer kon dankzij een operatie worden gered, ook al zal hij nooit meer kunnen rennen. Slechts vier van de tien

"Daar kwam bij dat een grote Bulgaarse belegger, Georges Soros, het vuurtje verder opstookte door fors in goud te gaan. De prijs liep toen nog verder op." Volgens Rijnbeek zijn er nog meer redenen om in goud te gaan: de hoge aandelenkoersen, lage rente, het feit dat beleggers in meer soorten of fondsen gaan beleggen en het gebruikelijke vraag en aanbod-verhaal. Hierbij speelt de juwelenindustrie ook een belangrijke rol: die bloeit op het ogenblik als nooit tevoren.

Deksel op neus

Rijnbeek geeft grif toe dat de particulieren die nu in goud gaan het deksel op de neus kunnen krijgen als de prijzen weer gaan dalen. "Je loopt altijd een risico. Het blijft speculeren. Maar goud is in ieder geval geen belegging waarin je je geld volgende week in één keer kwijt raakt. Komt er een prijsdaling dan zal die relatief beperkt zijn en ook weer geleidelijk. Goud heeft zijn waarde de afgelopen 7000 jaar toch bewezen. Maar je moet het wel zien als een beleggingsobject dat van de verkoopprijs afhankelijk is; het levert geen rente op."

Particulieren die het goud kopen bij de HBU-bank hoeven geen provisie te betalen. De winst voor de bank zit in de bied- en laatkoersen. Iemand die een kilo aankoopt betaalde gisteren 24.800 gulden. Bij verkoop betaalt de bank 24.200 uit. Naast het goud zijn ook andere edelmetalen, zoals zilver, de afgelopen weken fors in waarde gestegen.

Onderhandelen in oorlogsgebied

Botten tsaar geïdentificeerd

LONDEN - De stoffelijke resten van de laatste Russische tsaar en zijn gezin zijn terecht. Britse wetenschappers meldden vrijdag gemeld dat botten die in een Russisch woud zijn gevonden 'voor 99 procent zeker' van Nicolaas II, zijn vrouw en drie van hun dochters zijn.

"De wetenschappers geloven dat vijf van de negen gevonden skeletten die van de tsaar, de tsarina en drie meisjes zijn", aldus een verklaring van het Britse ministerie van

Binnenlandse zaken. Het bewijs werd geleverd door vergelijkende testen van DNA-vingerdrukken, ondermeer van prins Philip, de echtgenoot van de Britse koningin Elizabeth en een directe nazaat van tsarina Alexandra.

Nicolaas II, zijn vrouw Alexandra en hun vijf kinderen zijn op 17 juli 1918 in Jekaterinboerg door de bolsjeviëken geëxecuteerd, te zamen met hun familie-arts en enkele bedienden. Hun botten zijn in 1991 in een nabijgelegen bos gevonden.

● Een Italiaanse soldaat onderhandelt in Mogadishoe, de hoofdstad van Somalië, met een staatventer over de aankoop van een muntje. Elders in de hoofdstad gaat het minder vreedzaam toe. Bendeider Aidid probeert met alle middelen zijn slinkende macht over de Somaliërs te handhaven. Terreur, zoals het vermoorden van VN-medewerkers, is een van zijn middelen. Om bendeiders als Aidid in te tomen, hebben de VS besloten weer een paar duizend soldaten extra naar het veelgeplaagde land te sturen. Foto: AFP

(ADVERTENTIE)

De Vroedvrouwenschool in Kerkrade, Dat bevalt best!

De Vroedvrouwenschool bestaat sinds 1911 en er zijn inmiddels 80.000 kinderen ter wereld gekomen. Deze ervaring, de prettige sfeer en de moderne faciliteiten zullen aan de wieg staan van nog minstens zoveel geboorten. In onze nieuwe moderne kliniek, verbonden met het St. Jozef-ziekenhuis, staan wij dag en nacht voor u klaar. Dat bevalt best!

VROEDVROUWENSCHOOL
Moederschapsgroep
Opleiding
Voortkoming

VOOR MEER INFORMATIE:

Vroedvrouwenschool
Wijngracht 47, 6461 AL Kerkrade
Telefoon: 045-450888
Afsprakenbalie: 045-450880

De Vroedvrouwenschool ressorteert onder de R.K. Stichting Moederschapszorg en participeert binnen het samenwerkingsverband ZVBM.

'Revolutie als Palio verboden wordt'

Paardenrace Siena staat ter discussie

paarden bereiken met ruiters de eindstreep.

De hel is losgebroken boven de oude Toscaanse stadstaat. De Senesi worden voor dierenbeulen uitgemaakt en hun Palio, het eeuwenoude festijn dat de stad het gehele jaar door in de ban houdt, is op één lijn gesteld met de Spaanse Corrida. De regisseur Zeffirelli is, zoals gewoonlijk, meedogenloos: "Willen we doorgaan met het tolereren van deze afschuwelijke race in een land dat zich als beschaaft bestempelt?"

Zeffirelli zegt dat hij opnieuw naar de rechter zal stappen, ondanks het feit dat hij na zijn vorige aanklacht (met morele steun van de Britse prinses Anne en Brigitte Bardot) een proces aan zijn broek kreeg wegens belasting van de stad.

Siena zit opnieuw in de beklaagdenbank. Vorig jaar vonden er wonderwel geen ongelukken plaats, maar de statistieken spre-

ken boekdelen: anderhalf paardenleven per jaar wordt opgeofferd aan de strijd die de 17 Contrade op furieuze wijze op het met turf en zand bestrooide parcours onder elkaar uitvechten. De Palio is echter niet een folkloristische paardenrace, maar, zo zeggen alle Senesi, een 'way of life'. Twee keer per jaar ontlaadt de zo rustige en beschaaft cultuurstad zich op geweldadige wijze. Vooral in de vier dagen die vooraf gaan de race zelf, wordt een strijd uitgevochten tussen de Contrade waarbij alle middelen zijn geoorloofd.

Huurling

Men zoekt allianties met wiken die niet aan de race deelnemen (bij toerbeurt zijn 10 van de 17 wijken met een paard vertegenwoordigd), probeert om te kopen, maar ook worden, letterlijk, vetes uitgevochten. Even geldt God noch gebod, en knijpt de politie een oogje dicht. De paar-

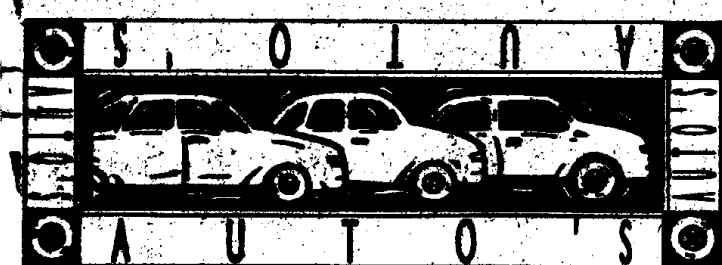
den, door loting toegewezen aan de Contrade, worden angstvallig afgeschermd, evenals de 'Fantino', de ruiters, die van oudsher een huurling is en daarom niet wordt vertrouwd (Fiorenzani noemt alle Fantini 'tuig van de richel').

Na de toewijzing wordt het paard door de wijk liefdevol in de armen gesloten en de dag voor de race in de kerk van de wijk door de pastoor gezegend (mocht hij daar zijn behoeften doen, dan is dat een teken dat hij zal winnen).

Er gebeurt dus van alles voor, tijdens en na de race, maar de Senesi weigeren het boekjeleed aan te trekken. Fiorenzani zegt dat de paarden in Siena worden vereerd en vertroeteld als nergens anders in de wereld. "De paarden worden van te voren vele malen gekeurd en medisch onderzocht en we hebben vlakbij Il Campo een eerste hulp post waar operaties kunnen worden uitgevoerd," aldus Fiorenzani.

Verzorging

"De paarden die tijdens de race verwondingen oplopen, belanden in een pension buiten de stad waar ze zo nodig hun hele leven kunnen blijven. Hele families gaan zondag naar het pension om de paarden te verzorgen."

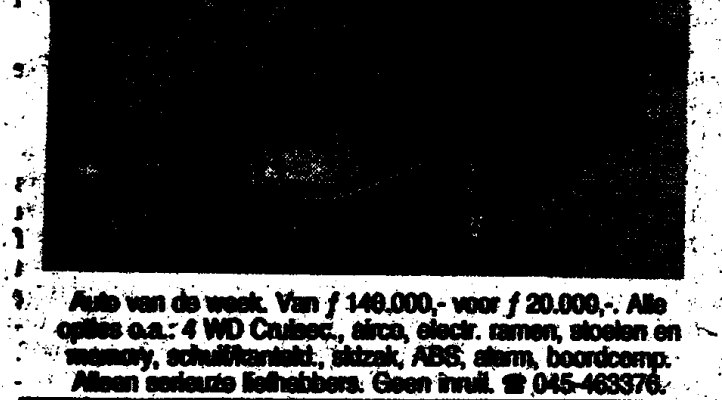
Fiat

Alfa Romeo
Alfa Romeo 75 1.6 b.w. '90, groenmetall., Autobedrijf Kompiers. Tel. 045-428840.
Te koop Alfa 90 2.0i, b.w. '85, LPG, APK nov. '93, met licht spulwerk, v.p.r. f. 4.750,-. Tel. 045-227673.
Te k. Alfa 75, b.w. '87, APK 8-94, 129.85, geen roest, v.p.r. f. 9.000,-. 045-259462.
Alfa Romeo 164 3.0 V6 b.w. '90, Metamorf. Autobedrijf Kompiers. Tel. 045-428840.
Alfa Romeo 33, rood, b.w. '91, als nieuw, f. 23.500,-. Telefoon: 045-741555.
Alfa 33 1.5 TI, b.w. 7-87, 129.85, APK 7-94, f. 9.800,-. Tel. 045-441251.

Automob. bedrijf E.A. Kozole BV
Edmonstraat 23, Landgraaf. Tel. 045-32 10 85.
Alfa Romeo 164, 27 mm. oud, Alfa 164 T sport, 2.0 in., kleur rood, gte. Pakken bld., 4 hist., conr. loc., stuurbek., electr. ramen en spiegels, Karm. H&F, ABS, m. el. f. 28.500,-. Tel. 045-583015.

Audi

Audi 200 Quattro Turbo 195 pk
Auto van de week. Van f. 140.000,- voor f. 20.000,-. Alle opties o.a.: 4 WD Quattro, airco, electr. ramen, stelen en stuurwiel, schuifluik, zijst., ABS, alarm, bandcomputer. Alleen serieuze kopers. Geen inruil. Tel. 045-455570.

Audi 100 cc
Inruil, model '84, met veel extra's. Autobedrijf Loeck Schaeffens, Kijndert, 0445-2886.
Te koop Audi 80 b.w. '87, met veel extra's. Tel. 045-583015. In 1288 uur. A.V. Meesterstraat 24.

BMW

Bauer Cabrio
In ruil, b.w. '82, 129.85, vele extra's. Tel. 045-583015. Dr. Fokker, 38, Landgraaf.
Te koop BMW 323i, b.w. '82, motor 30.000 km, v.p.r. f. 5.500,-. Inruil mogelijk. Tel. 045-428840.
Te koop BMW 318i, b.w. '83, motor 30.000 km, v.p.r. f. 5.500,-. Inruil mogelijk. Tel. 045-428840.
Te koop BMW 318i, b.w. '83, motor 30.000 km, v.p.r. f. 5.500,-. Inruil mogelijk. Tel. 045-428840.
Te koop BMW 318i, b.w. '83, motor 30.000 km, v.p.r. f. 5.500,-. Inruil mogelijk. Tel. 045-428840.

BMW 535

in ruil, b.w. '82, veel extra's. Tel. 045-583015. Dr. Fokker, 38, Landgraaf.

BMW 823i

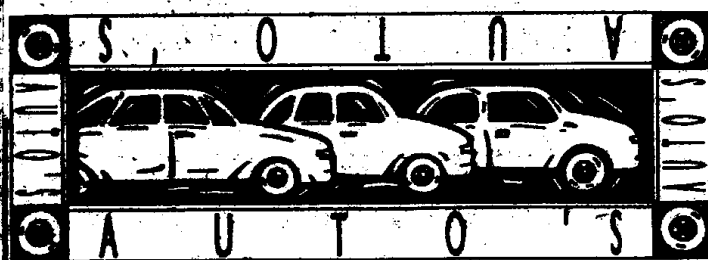
in ruil, b.w. '82, veel extra's. Tel. 045-583015. Dr. Fokker, 38, Landgraaf.

BMW Dealer

Autobedrijf Kera
Nieuwstraat 10, Landgraaf. Tel. 045-32 10 85.

Occasions

BMW 318i 1988, 318i 1989, 318i 1990, 318i 1991, 318i 1992, 318i 1993, 318i 1994, 318i 1995, 318i 1996, 318i 1997, 318i 1998, 318i 1999, 318i 2000, 318i 2001, 318i 2002, 318i 2003, 318i 2004, 318i 2005, 318i 2006, 318i 2007, 318i 2008, 318i 2009, 318i 2010, 318i 2011, 318i 2012, 318i 2013, 318i 2014, 318i 2015, 318i 2016, 318i 2017, 318i 2018, 318i 2019, 318i 2020, 318i 2021, 318i 2022, 318i 2023, 318i 2024, 318i 2025, 318i 2026, 318i 2027, 318i 2028, 318i 2029, 318i 2030, 318i 2031, 318i 2032, 318i 2033, 318i 2034, 318i 2035, 318i 2036, 318i 2037, 318i 2038, 318i 2039, 318i 2040, 318i 2041, 318i 2042, 318i 2043, 318i 2044, 318i 2045, 318i 2046, 318i 2047, 318i 2048, 318i 2049, 318i 2050, 318i 2051, 318i 2052, 318i 2053, 318i 2054, 318i 2055, 318i 2056, 318i 2057, 318i 2058, 318i 2059, 318i 2060, 318i 2061, 318i 2062, 318i 2063, 318i 2064, 318i 2065, 318i 2066, 318i 2067, 318i 2068, 318i 2069, 318i 2070, 318i 2071, 318i 2072, 318i 2073, 318i 2074, 318i 2075, 318i 2076, 318i 2077, 318i 2078, 318i 2079, 318i 2080, 318i 2081, 318i 2082, 318i 2083, 318i 2084, 318i 2085, 318i 2086, 318i 2087, 318i 2088, 318i 2089, 318i 2090, 318i 2091, 318i 2092, 318i 2093, 318i 2094, 318i 2095, 318i 2096, 318i 2097, 318i 2098, 318i 2099, 318i 2100, 318i 2101, 318i 2102, 318i 2103, 318i 2104, 318i 2105, 318i 2106, 318i 2107, 318i 2108, 318i 2109, 318i 2110, 318i 2111, 318i 2112, 318i 2113, 318i 2114, 318i 2115, 318i 2116, 318i 2117, 318i 2118, 318i 2119, 318i 2120, 318i 2121, 318i 2122, 318i 2123, 318i 2124, 318i 2125, 318i 2126, 318i 2127, 318i 2128, 318i 2129, 318i 2130, 318i 2131, 318i 2132, 318i 2133, 318i 2134, 318i 2135, 318i 2136, 318i 2137, 318i 2138, 318i 2139, 318i 2140, 318i 2141, 318i 2142, 318i 2143, 318i 2144, 318i 2145, 318i 2146, 318i 2147, 318i 2148, 318i 2149, 318i 2150, 318i 2151, 318i 2152, 318i 2153, 318i 2154, 318i 2155, 318i 2156, 318i 2157, 318i 2158, 318i 2159, 318i 2160, 318i 2161, 318i 2162, 318i 2163, 318i 2164, 318i 2165, 318i 2166, 318i 2167, 318i 2168, 318i 2169, 318i 2170, 318i 2171, 318i 2172, 318i 2173, 318i 2174, 318i 2175, 318i 2176, 318i 2177, 318i 2178, 318i 2179, 318i 2180, 318i 2181, 318i 2182, 318i 2183, 318i 2184, 318i 2185, 318i 2186, 318i 2187, 318i 2188, 318i 2189, 318i 2190, 318i 2191, 318i 2192, 318i 2193, 318i 2194, 318i 2195, 318i 2196, 318i 2197, 318i 2198, 318i 2199, 318i 2200, 318i 2201, 318i 2202, 318i 2203, 318i 2204, 318i 2205, 318i 2206, 318i 2207, 318i 2208, 318i 2209, 318i 2210, 318i 2211, 318i 2212, 318i 2213, 318i 2214, 318i 2215, 318i 2216, 318i 2217, 318i 2218, 318i 2219, 318i 2220, 318i 2221, 318i 2222, 318i 2223, 318i 2224, 318i 2225, 318i 2226, 318i 2227, 318i 2228, 318i 2229, 318i 2230, 318i 2231, 318i 2232, 318i 2233, 318i 2234, 318i 2235, 318i 2236, 318i 2237, 318i 2238, 318i 2239, 318i 2240, 318i 2241, 318i 2242, 318i 2243, 318i 2244, 318i 2245, 318i 2246, 318i 2247, 318i 2248, 318i 2249, 318i 2250, 318i 2251, 318i 2252, 318i 2253, 318i 2254, 318i 2255, 318i 2256, 318i 2257, 318i 2258, 318i 2259, 318i 2260, 318i 2261, 318i 2262, 318i 2263, 318i 2264, 318i 2265, 318i 2266, 318i 2267, 318i 2268, 318i 2269, 318i 2270, 318i 2271, 318i 2272, 318i 2273, 318i 2274, 318i 2275, 318i 2276, 318i 2277, 318i 2278, 318i 2279, 318i 2280, 318i 2281, 318i 2282, 318i 2283, 318i 2284, 318i 2285, 318i 2286, 318i 2287, 318i 2288, 318i 2289, 318i 2290, 318i 2291, 318i 2292, 318i 2293, 318i 2294, 318i 2295, 318i 2296, 318i 2297, 318i 2298, 318i 2299, 318i 2300, 318i 2301, 318i 2302, 318i 2303, 318i 2304, 318i 2305, 318i 2306, 318i 2307, 318i 2308, 318i 2309, 318i 2310, 318i 2311, 318i 2312, 318i 2313, 318i 2314, 318i 2315, 318i 2316, 318i 2317, 318i 2318, 318i 2319, 318i 2320, 318i 2321, 318i 2322, 318i 2323, 318i 2324, 318i 2325, 318i 2326, 318i 2327, 318i 2328, 318i 2329, 318i 2330, 318i 2331, 318i 2332, 318i 2333, 318i 2334, 318i 2335, 318i 2336, 318i 2337, 318i 2338, 318i 2339, 318i 2340, 318i 2341, 318i 2342, 318i 2343, 318i 2344, 318i 2345, 318i 2346, 318i 2347, 318i 2348, 318i 2349, 318i 2350, 318i 2351, 318i 2352, 318i 2353, 318i 2354, 318i 2355, 318i 2356, 318i 2357, 318i 2358, 318i 2359, 318i 2360, 318i 2361, 318i 2362, 318i 2363, 318i 2364, 318i 2365, 318i 2366, 318i 2367, 318i 2368, 318i 2369, 318i 2370, 318i 2371, 318i 2372, 318i 2373, 318i 2374, 318i 2375, 318i 2376, 318i 2377, 318i 2378, 318i 2379, 318i 2380, 318i 2381, 318i 2382, 318i 2383, 318i 2384, 318i 2385, 318i 2386, 318i 2387, 318i 2388, 318i 2389, 318i 2390, 318i 2391, 318i 2392, 318i 2393, 318i 2394, 318i 2395, 318i 2396, 318i 2397, 318i 2398, 318i 2399, 318i 2400, 318i 2401, 318i 2402, 318i 2403, 318i 2404, 318i 2405, 318i 2406, 318i 2407, 318i 2408, 318i 2409, 318i 2410, 318i 2411, 318i 2412, 318i 2413, 318i 2414, 318i 2415, 318i 2416, 318i 2417, 318i 2418, 318i 2419, 318i 2420, 318i 2421, 318i 2422, 318i 2423, 318i 2424, 318i 2425, 318i 2426, 318i 2427, 318i 2428, 318i 2429, 318i 2430, 318i 2431, 318i 2432, 318i 2433, 318i 2434, 318i 2435, 318i 2436, 318i 2437, 318i 2438, 318i 2439, 318i 2440, 318i 2441, 318i 2442, 318i 2443, 318i 2444, 318i 2445, 318i 2446, 318i 2447, 318i 2448, 318i 2449, 318i 2450, 318i 2451, 318i 2452, 318i 2453, 318i 2454, 318i 2455, 318i 2456, 318i 2457, 318i 2458, 318i 2459, 318i 2460, 318i 2461, 318i 2462, 318i 2463, 318i 2464, 318i 2465, 318i 2466, 318i 2467, 318i 2468, 318i 2469, 318i 2470, 318i 2471, 318i 2472, 318i 2473, 318i 2474, 318i 2475, 318i 2476, 318i 2477, 318i 2478, 318i 2479, 318i 2480, 318i 2481, 318i 2482, 318i 2483, 318i 2484, 318i 2485, 318i 2486, 318i 2487, 318i 2488, 318i 2489, 318i 2490, 318i 2491, 318i 2492, 318i 2493, 318i 2494, 318i 2495, 318i 2496, 318i 2497, 318i 2498, 318i 2499, 318i 2500, 318i 2501, 318i 2502, 318i 2503, 318i 2504, 318i 2505, 318i 2506, 318i 2507, 318i 2508, 318i 2509, 318i 2510, 318i 2511, 318i 2512, 318i 2513, 318i 2514, 318i 2515, 318i 2516, 318i 2517, 318i 2518, 318i 2519, 318i 2520, 318i 2521, 318i 2522, 318i 2523, 318i 2524, 318i 2525, 318i 2526, 318i 2527, 318i 2528, 318i 2529, 318i 2530, 318i 2531, 318i 2532, 318i 2533, 318i 2534, 318i 2535, 318i 2536, 318i 2537, 318i 2538, 318i 2539, 318i 2540, 318i 2541, 318i 2542, 318i 2543, 318i 2544, 318i 2545, 318i 2546, 318i 2547, 318i 2548, 318i 2549, 318i 2550, 318i 2551, 318i 2552, 318i 2553, 318i 2554, 318i 2555, 318i 2556, 318i 2557, 318i 2558, 318i 2559, 318i 2560, 318i 2561, 318i 2562, 318i 2563, 318i 2564, 318i 2565, 318i 2566, 318i 2567, 318i 2568, 318i 2569, 318i 2570, 318i 2571, 318i 2572, 318i 2573, 318i 2574, 318i 2575, 318i 2576, 318i 2577, 318i 2578, 318i 2579, 318i 2580, 318i 2581, 318i 2582, 318i 2583, 318i 2584, 318i 2585, 318i 2586, 318i 2587, 318i 2588, 318i 2589, 318i 2590, 318i 2591, 318i 2592, 318i 2593, 318i 2594, 318i 2595, 318i 2596, 318i 2597, 318i 2598, 318i 2599, 318i 2600, 318i 2601, 318i 2602, 318i 2603, 318i 2604, 318i 2605, 318i 2606, 318i 2607, 318i 2608, 318i 2609, 318i 2610, 318i 2611, 318i 2612, 318i 2613, 318i 2614, 318i 2615, 318i 2616, 318i 2617, 318i 2618, 318i 2619, 318i 2620, 318i 2621, 318i 2622, 318i 2623, 318i 2624, 318i 2625, 318i 2626, 318i 2627, 318i 2628, 318i 2629, 318i 2630, 318i 2631, 318i 2632, 318i 2633, 318i 2634, 318i 2635, 318i 2636, 318i 2637, 318i 2638, 318i 2639, 318i 2640, 318i 2641, 318i 2642, 318i 2643, 318i 2644, 318i 2645, 318i 2646, 318i 2647, 318i 2648, 318i 2649, 318i 2650, 318i 2651, 318i 2652, 318i 2653, 318i 2654, 318i 2655, 318i 2656, 318i 2657, 318i 2658, 318i 2659, 318i 2660, 318i 2661, 318i 2662, 318i 2663, 318i 2664, 318i 2665, 318i 2666, 318i 2667, 318i 2668, 318i 2669, 318i 2670, 318i 2671, 318i 2672, 318i 2673, 318i 2674, 318i 2675, 318i 2676, 318i 2677, 318i 2678, 318i 2679, 318i 2680, 318i 2681, 318i 2682, 318i 2683, 318i 2684, 318i 2685, 318i 2686, 318i 2687, 318i 2688, 318i 2689, 318i 2690, 318i 2691, 318i 2692, 318i 2693, 318i 2694, 318i 2695, 318i 2696, 318i 2697, 318i 2698, 318i 2699, 318i 2700, 318i 2701, 318i 2702, 318i 2703, 318i 2704, 318i 2705, 318i 2706, 318i 2707, 318i 2708, 318i 2709, 318i 2710, 318i 2711, 318i 2712, 318i 2713, 318i 2714, 318i 2715, 318i 2716, 318i 2717, 318i 2718, 318i 2719, 318i 2720, 318i 2721, 318i 2722, 318i 2723, 318i 2724, 318i 2725, 318i 2726, 318i 2727, 318i 2728, 318i 2729, 318i 2730, 318i 2731, 318i 2732, 318i 2733, 318i 2734, 318i 2735, 318i 2736, 318i 2737, 318i 2738, 318i 2739, 318i 2740, 318i 2741, 318i 2742, 318i 2743, 318i 2744, 318i 2745, 318i 2746, 318i 2747, 318i 2748, 318i 2749, 318i 2750, 318i 2751, 318i 2752, 318i 2753, 318i 2754, 318i 2755, 318i 2756, 318i 2757, 318i 2758, 318i 2759, 318i 2760, 318i 2761, 318i 2762, 318i 2763, 318i 2764, 318i 2765, 318i 2766, 318i 2767, 318i 2768, 318i 2769, 318i 2770, 318i 2771, 318i 2772, 318i 2773, 318i 2774, 318i 2775, 318i 2776, 318i 2777, 318i 2778, 318i 2779, 318i 2780, 318i 2781, 318i 2782, 318i 2783, 318i 2784, 318i 2785, 318i 2786, 318i 2787, 318i 2788, 318i 2789, 318i 2790, 318i 2791, 318i 2792, 318i 2793, 318i 2794, 318i 2795, 318i 2796, 318i 2797, 318i 2798, 318i 2799, 318i 2800, 318i 2801, 318i 2802, 318i 2803, 318i 2804, 318i 2805, 318i 2806, 318i 2807, 318i 2808, 318i 2809, 318i 2810, 318i 2811, 318i 2812, 318i 2813, 318i 2814, 318i 2815, 318i 2816, 318i 2817, 318i 2818, 318i 2819, 318i 2820, 318i 2821, 318i 2822, 318i 2823, 318i 2824, 318i 2825, 318i 2826, 318i 2827, 318i 2828, 318i 2829, 318i 2830, 318i 2831, 318i 2832, 318i 2833, 318i 2834, 318i 2835, 318i 2836, 318i 2837, 318i 2838, 318i 2839, 318i 2840, 318i 2841, 318i 2842, 318i 2843, 318i 2844, 318i 2845, 318i 2846, 318i 2847, 318i 2848, 318i 2849, 318i 2850, 318i 2851, 318i 2852, 318i 2853, 318i 2854, 318i 2855, 318i 2856, 318i 2857, 318i 2858, 318i 2859, 318i 2860, 318i 2861, 318i 2862, 318i 2863, 318i 2864, 318i 2865, 318i 2866, 318i 2867, 318i 2868, 318i 2869, 318i 2870, 318i 2871, 318i 2872, 318i 2873, 318i 2874, 318i 2875, 318i 2876, 318i 2877, 318i 2878, 318i 2879, 318i 2880, 318i 2881, 318i 2882, 318i 2883, 318i 2884, 318i 2885, 318i 2886, 318i 2887, 318i 2888, 318i 2889, 318i 2890, 318i 2891, 318i 2892, 318i 2893, 318i 2894, 318i 2895, 318i 2896, 318i 2897, 318i 2898, 318i 2899, 318i 2900, 318i 2901, 318i 2902, 318i 2903, 318i 2904, 318i 2905, 318i 2906, 318i 2907, 318i 2908, 318i 2909, 318i 2910, 318i 2911, 318i 2912, 318i 2913, 318i 2914, 318i 2915, 318i 2916, 318i 2917, 318i 2918, 318i 2919, 318i 2920, 318i 2921, 318i 2922, 318i 2923, 318i 2924, 318i 2925, 318i 2926, 318i 2927, 318i 2928, 318i 2929, 318i 2930, 318i 2931, 318i 2932, 318i 2933, 318i 2934, 318i 2935, 318i 2936, 318i 2937, 318i 2938, 318i 2939, 318i 2940, 318i 2941, 318i 2942, 318i 2943

Mazda
DEALER
Mazda Caubo
 Kerkrade
 Langheide 2
 Tel. 045-46 46 46

Autobedrijf LOVEN BV
 Paleisgebouwd 401
 Heerlen. Tel. 045-72 24 51

Te koop MAZDA RX 7, bwj. '80, in perfecte staat. Tel. 0498-57468

Voor lefhebber MAZDA RX 7, bwj. '79, kleur zwart, pr. f. 7.000,-. Telefoon 045-273042/21254

MAZDA 323 HB 1.6i GLX wit, get. glas, verl. 15' sportvelgen, 1e eig., nw.st. '90, f. 19.750,-. 046-338474

MAZDA 323 autom., bwj. '86, km.st. 86.000, in uitstekende staat, 1e eig. 04492-1431

Mercedes
DEALER

SMEETS
Mercedes Benz
 Heerlen 045-754575
 Maastricht 043-613200
 Geleen 046-757575

Te koop MERCEDES 250 T
 L.z.g.st., bwj. juli 1981, APK 1-8-94, kl. donkerblauw, extra's: schuifdak, centr. verg., schuifklep, alu. velgen. Tel. 045-255102

Mercedes 280E
 Automaat, alle extra's, in perfecte staat, donkergr. metallic, 1984.

Fiat Creusen
 Heerlen, Parallelweg 34.
 Tel. 045-742121

TW 407 Merc.
 cultuur met behoren, bwj. '86, in. auto stop, f. 8.750,-. Autobedrijf Loek Schaepkens, Klimmen, 04405-2896

Te k. MERCEDES type 230 automaat, bwj. '86, l.z.g.st., beige, alro. 045-211658

Te k. MERCEDES 230 Coupé, bwj. '78, Classic, veel extra's. Tel. 045-422883

Te koop MERCEDES 190 D 2.5, '86, te eig. 125.000 km, 10 originele extra's, f. 28.500,-. 04483-2884

MB-30 TD Van station, 1985, lage weg, alro. f. 10.500,-. (Bijz. stop. 043-473865)

Te koop MERCEDES 230 C, road, bwj. '77, APK gekend, l.z.g.st. Tel. 046-747776

Nissan/Datsun
NISSAN
DEALER

JURGEN
Autocentrum
 Langheide 36, Kerkrade.
 Tel. 045-45 25 70

Nissan Garage
Schoenmakers
 Limbrichterweg 78, Sittard.
 Tel. 046-51 28 14

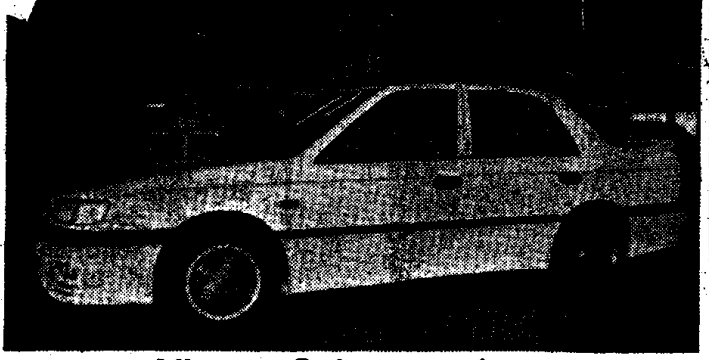
Nieuw
Nissan Patrol GR
Special Edition

Zeet veel extra's, d.s. brede kanten, wisten, elektr. antenne, ramen en spiegels, centrale vergrendeling, elektrisch sportstuur, in hoogte verstelbare koplampen, enz. Prijs excl. BTW f. 48.000,-, gr. kenteken, kort model. Te koop 4WD, Rijsweg 106, Velden. 04702-3840

Nieuw
Nissan Kingcab dubbel cabine, 4-drs., 5-pers., grijs kenteken

Speelbodemverbreiding, hoofdteunen voor en achter, achterbump, trekhaak, vrijloopveren, achtermulverwarming. Prijs excl. BTW f. 32.340,-. Te koop 4WD, Rijsweg 106, Velden. 04702-3840

Nieuwe gekentekende auto 0-km
 Nissan Sunny 1.4i 16V 4-drs
 incl. veel extra's, geheel rijkdaar
Van f 36.100,- voor f 30.900,-.

Nissan Schoenmakers
 Limbrichterweg 78, Sittard. 046-512814

Te koop Datsun CHERRY, bwj. '80, APK 10-93, f. 900,-. Tel. 046-373681

Te k. Nissan CHERRY, bwj. '85, LPG, trek, APK 03-94, f. 3.500,-. Tel. 046-581962

Te koop Nissan MICRA DX, bwj. '85, prima in orde, f. 5.600,-. Tel. 046-744234

Nissan 100 NX T-BAF, stuurbekr., elektrische ramen, centr. portiervergr., spijlers, lichtmetalen velgen en brede banden, rood, 14.000 km, bwj. '92, 043-214175. Nissan dealer Andre Feys bv, Maastricht.

Nissan CHERRY 1.3 DX, bouwjaar '84, f. 2.500,-. Telefoon 04450-1643

Nissan BLUEBIRD 2.0i SLX, antriefmot., enz. '90, f. 15.750,-. 046-338474

NISSAN 300 ZX turbo Targa road, getint glas, sportvelgen, enz., '86, f. 26.500,-. Tel. 046-338474

SUNNY GL diesel, '85, kl. grijs/zwart, met trek, radio/cass., enz., APK, v.p.r. f. 4.650,-. Steenadstr. 52, Landgraaf/Schaesberg.

Te koop NISSAN Sylvia 180 SX, bwj. '80, APK mei '94, zaer mooie auto, v.p.r. f. 1.000,-. Tel. 046-581143 of 046-527695

NISSAN Micra road '87, Nissan Micra blauw '85, Nissan Sunny combi 1.5 GL '84, Nissan Patrol 2.8 Turbo Diesel GR zilvermet/zwart, geel kent. bwj. '89, 1e eig. alu. velgen. Autosport, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507

Nissan Bluebird 1.8 Wagon div. extra's, blauw '89

Honda Rotor
 Heerlebaan 229, Heerlen.
 Tel. 045-416900

Auto verkopen? Nu adverte- ren met GRATIS foto! Voor meer info: 045-719966

Opel
OPEL
DEALER

Göttgens Sittard
 Haspelsestraat 20
 Rijksweg Noord 27
 Tel. 046-51 65 65

Garage
Bergsteijn BV
 Rijksweg 61-67, Berg en Terblijt. Tel. 0408-41700

Welling
Autobedrijf BV
 Haefland 2, Brunsum.
 Tel. 045-25 77 00

Te koop Opel KADETT 1.3, 1987, 90.000 km, f. 8.500,-. Telefoon 045-216304

Opel ASCONA 16 S Berlina type C, bwj. '81, APK 11-93, v.p.r. f. 1.800,-. 045-24081

Opel KADETT 1800 SR, bwj. '82, APK '94, kl. rood, pr. f. 2.500,-. 045-317224

Te k. Opel KADETT 16SR, bwj. '84, APK gek. 5-94, v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-424830 na 18 uur

Te koop Opel KADETT 1300, bouwjaar '82, L.p.s.t. APK 4-94, L.z.a.b. 043-66-2281

Mooie Opel KADETT, '82, autom., 100% goed, APK mei '94, v.p.r. f. 2.275,-. Heerlenstr. 34, Landgraaf.

Opel Corsa swing mod. '85, APK, bijz. mooi, 3-drs., f. 4.750,-. Tel. 045-4087

Opel CORSA 1.2 S Hatchback '86, 1e eig., f. 5.950,-. APK. 045-424128

Te koop Opel KADETT 1.3 S, bwj. '80, APK 2-94, pr. f. 1.800,-. Tel. 045-44151

Te koop Opel KADETT 1.2 S, HB, bwj. '83, v.p.r. f. 2.500,-. Tel. 046-580421

Te koop Opel KADETT HB 1.2 Special, bwj. '88, APK '94, auto verkeert in abs. nieuwstaat, v.p.r. f. 6.750,-. Laurierstr. 159, Heerlen. Tel. 045-228238

GÖTTGENS
BECK
 046 375958
 (bij Makedo)

Opels
 Corsa 3-5-drs. '86 t/m '92 Astra 1.4 3-drs. '92 Kadett 3-4-5-drs. '85 t/m '92 Omega 4-5-drs. '89 t/m '92 Omega 4-5-drs. '89 t/m '93 Ascona 4-5-drs. '85 t/m '87

Andere Merken
 Alfa Romeo 33 1.7 f. 26.950,-
 Fiat Uno road '86 t/m '92 Ford Esc. 4x v.a. f. 10.950,-
 Ford Fiesta f. 13.950,-
 Lancia Dedra f. 24.950,-
 Mazda 323 f. 14.900,-
 Peugeot 205 f. 18.950,-
 Seat Ibiza f. 19.950,-
 Volvo 340/480 v.a. f. 15.950,-
 Lada Samara f. 5.950,-
 VW Golf 3-drs. f. 21.950,-
 VW Polo coupé f. 15.950,-

GÖTTGENS
BECK
 046 375958
 (bij Makedo)

Er kan er maar een de goedkoopste zijn. Nu op ALLE nieuwe Opels uit voorraad: Corsa A, Astra, Vectra, Omega

duizenden gulden korting. OP IS OP
 Alleen bij Göttgens Beck.

Vakantie- buitenkantsjes
 Auto's van f. 1.000,- tot f. 10.000,-
 Bijzonder gunstig geprijsd
 Opel Kadett model C 1978
 Opel Kadett model B 1979
 Opel Corsa 2-drs. 1.2 S '83
 Opel Corsa 3-drs. 1.2 S '85
 VW Jetta aut. 4-drs. '84
 Opel Kadett 5-drs. '85
 Opel Kadett 3-drs. '84
 Opel Ascona 1.6 S '85
 Renault 21 4-drs. '86
 Ford Escort 1.3 1.3 S '86
 Opel Ascona 1.6 4-drs. '86
 Opel Rekord 2.0 S 4-drs. '86

Kijk en koop!
Göttgens
 Haspelsestraat 20, Sittard.
 Tel. 046-516565

Te koop Opel KADETT GSI, bwj. '85, Tel. 045-316994

Opel COMMODORE 2.8 GSE, bwj. '73, kleur rood, met vele extra's, tax. waarde f. 11.500,-. Uiterste prijs f. 7.500,-. 045-751583

Te k. Opel KADETT station, 1.2N, 5-deurs, sportvelgen, trek, bwj. '85, 90.000 km, l.z.g.st. kl. Ferrari-rood, pr. f. 8.000,-. 04454-68283

Te koop Opel CORSA 125, bwj. '86, zeer mooi. Tel. 045-327035

Auto verkopen? Nu adverte- ren met GRATIS foto! Voor meer info: 045-719966

Pontiac
Pontiac Transport SE 3.8
 automaat, 7-persoons, alle extra's, groenmetall., bwj. 1993, km.st. 11.000. Tel. 045-750531

Pontiac type Fiero, bwj. '88, rood, geïmporteerd, nw. kent., 1e eigen., f. 22.000,-. Tel. 043-258940

Porsche
Porsche 924-944
 exclusief uitgerust, motor met garantie, 65.000 km, inruil mogelijk, f. 14.500,-. Alro. verz., f. 570,-. Valt onder Massalekoverz. Achter de Hegeen 51, Hulsberg.

Te k. PORSCHE 924, wit, bwj. '82, APK gek., 2 eig., km.st. 87.000, 15' L.M.-velgen, l.z.g.st., 11r. Golf 2 of Peugeot 205 GTI of Kadett GSI mog. Tel. 045-273935

PORSCHE 944 2.5 Turbo Coupé, automaat, m. 86, alu. optie's, nieuwstaat, f. 37.500,-. 043-254482

PORSCHE 911 Carrera 3.2, nieuwstaat, 1e eigenaar, boekjes aanwezig. Hulsbergstr. 5, Heerlen.

Renault
RENAULT
DEALER

Auto Bex
Sittard
 Tunnelstraat 2A
 Tel. 046-51 96 64

Autobedrijf Kerres
 Kerkrade. Tel. 045-45 24 24
 Heerlen. Tel. 045-23 09 92

Koopje RENAULT 21 GTS, bwj. '91, div. extra's. Hulsbergstr. 5, Heerlen.

RENAULT 25 TS, bwj. '85, 5-bak, APK 3-94, f. 4.500,-. Tel. 046-522132

Renault 5 Campus, bwj. '87, 3-deurs, kleur rood, APK gek. 6-94, v.p.r. f. 3.000,-. Tel. 045-232176

Te koop RENAULT 4 bestel, bwj. '83, APK 2-94, f. 500,-. Telefoon 045-218125

RENAULT 25 TXE 2.2i radio, schuifdak, elc. bed. stoelen, enz. blauwmetall. f. 24.500,-. Tel. 046-338474

RENAULT 21 Nevada TL wit 5-bak, nw.st., '89 f. 15.750,-. 046-338474

RENAULT 21 GTX HB 20.000 km, d.grijsmetall., get. glas, stuurbekr., '91 f. 25.500,-. 046-338474

RENAULT 25 TX 2.2i elc. schuifdak, get. glas, sportvelgen, radio Renault, '89, f. 18.750,-. 046-338474

RENAULT 21 GTL HB blauwmetall., 5-bak, f. 17.750,-. 046-338474

Renault 25 GTX
 2.2 L, 5-drs, beige metallic, bwj. '88 143.000 km. Nissan Schoenmakers, Limbrichterweg 78, Sittard. 046-512814

RENAULT 11 TSE, bwj. '84, 5-drs., 5-bak, veel extra's, prijs f. 4.500,-. 046-522132

RENAULT 5 1.4 GTL 1986 van f. 8.750,- voor f. 7.500,-. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030

Wegens VUT te koop VECTRA 1.8 i, nov. '91, diverse extra's. f. 44.000,-1561

Te k. Opel CORSA 12 S, bwj. '85, 3-drs., pr. n.o.t.k. Stephanusstr. 7, Wijandrade.

Opel OMEGA 2.0i LS/GLS div. ult., '88, '89, '90, '91, v.a. f. 12.750,-. 046-338474

Te koop Opel ASCONA 2.0 L GTE, APK 7-94, vaste pr. f. 1.250,-. Te bev. Jupiterstr. 83, Brunsum.

Te koop Opel KADETT 1.6 GT bwj. '86, kl. blauw, pr. f. 7.500,-. Tel. 045-231389

Te koop Opel KADETT 1.6S GT, bwj. '86, APK-gekeurd 1-94, l.g.st., 140.000 km. v.p.r. f. 7.850,-. 045-325566

Opel KADETT 16i, rood, '89, speciale ult., zeer mooi, gunstige prijs. 046-518251

Te koop Opel KADETT 16S, 5-drs, met lichte schade, f. 5.750,-. 045-424426

KADETT 1.6i LPG, bwj. '90, APK-gek., luxe-uitvoering, f. 11.000,-. 045-426862

Opel ASCONA B 1900, bouwjaar '81, f. 750,-. Telefoon 045-310960

Te koop Opel ASCONA 1.6, bouwjaar '83, LPG, pr. n.o.t.k. Tel. 045-442177

Te k. Opel CORSA 1.2S, bwj. '86, 5-drs., metall., 1e st., prijs f. 8.000,-. Tel. 045-352947 na 17.00 uur.

Peugeot
PEUGEOT
 DYNAMISCH OP WEG
DEALER

Autobedrijf Janssen
 Eygelshovenweg 64
 Kerkrade. Tel. 045-46 05 00

Te k. PEUGEOT 605 SLD diesel, bwj. 9-90, km.stand 70.000, als nieuw, v.p.r. f. 35.000,-. Tel. 045-222118

PEUGEOT 405 SR 1.6 beige metallic, stuurbekrachtiging, enz. '88, '89 v.a. f. 18.750,-. 405 SRI 1.9 zwart, schijfremmen 11-89, f. 18.750,-. 046-338474

Pontiac
Pontiac Transport SE 3.8
 automaat, 7-persoons, alle extra's, groenmetall., bwj. 1993, km.st. 11.000. Tel. 045-750531

Pontiac type Fiero, bwj. '88, rood, geïmporteerd, nw. kent., 1e eigen., f. 22.000,-. Tel. 043-258940

Porsche
Porsche 924-944
 exclusief uitgerust, motor met garantie, 65.000 km, inruil mogelijk, f. 14.500,-. Alro. verz., f. 570,-. Valt onder Massalekoverz. Achter de Hegeen 51, Hulsberg.

Te k. PORSCHE 924, wit, bwj. '82, APK gek., 2 eig., km.st. 87.000, 15' L.M.-velgen, l.z.g.st., 11r. Golf 2 of Peugeot 205 GTI of Kadett GSI mog. Tel. 045-273935

PORSCHE 944 2.5 Turbo Coupé, automaat, m. 86, alu. optie's, nieuwstaat, f. 37.500,-. 043-254482

PORSCHE 911 Carrera 3.2, nieuwstaat, 1e eigenaar, boekjes aanwezig. Hulsbergstr. 5, Heerlen.

Renault
RENAULT
DEALER

Auto Bex
Sittard
 Tunnelstraat 2A
 Tel. 046-51 96 64

Autobedrijf Kerres
 Kerkrade. Tel. 045-45 24 24
 Heerlen. Tel. 045-23 09 92

Koopje RENAULT 21 GTS, bwj. '91, div. extra's. Hulsbergstr. 5, Heerlen.

RENAULT 25 TS, bwj. '85, 5-bak, APK 3-94, f. 4.500,-. Tel. 046-522132

Renault 5 Campus, bwj. '87, 3-deurs, kleur rood, APK gek. 6-94, v.p.r. f. 3.000,-. Tel. 045-232176

Te koop RENAULT 4 bestel, bwj. '83, APK 2-94, f. 500,-. Telefoon 045-218125

RENAULT 25 TXE 2.2i radio, schuifdak, elc. bed. stoelen, enz. blauwmetall. f. 24.500,-. Tel. 046-338474

Saab
 SAAB 9000 CD 2.0-16 i, '89, d.grijsmet., ABS, L. cr. contr. Autobedr. Komp. 045-428840

Te koop voor liefh. SAAB GLE, aut., bwj. 1977, tot 5-3-1994. 045-741518

Koopje SAAB 900 GLS, fect. staal, type f. 4.500,-. Huisbergstr. Heerlen.

Skoda
 Te koop SKODA bouwjaar '87, als nieuw, 35.000. Telefoon 04499-5530

SKODA 105L, 60.000, 1e eig., '89, dealeronder zeer goedkoop. 046-518251

Subaru
 Te koop SUBARU Star 1800, bwj. '85, km.st. 18.000, APK 4-94, 1e eig. naar vraagprijs f. 4.800. Tel. 045-411753

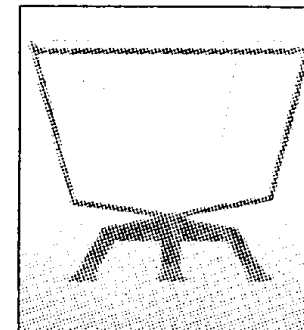
Subaru BUSJE E12 blauwmetall., groot sch. dak, 3 banken, geel kent., '91, pr. f. 17.500,-. 046-338474

Auto verkopen? Nu adverte- ren met GRATIS foto! Voor meer info: 045-719966

Seat
SEAT
 Volkswagen Groep
DEALER

Auto Aarts
Kerkrade
 Hamstraat 211
 Tel. 045-41 25 45

Autosport
Brouns BV
 Schelsberg 175, Heerlen
 Tel. 045-72 55 07

DOOR JOS FRUSCH

De Spanjaard Miguel Rodrigo heeft zoals verwacht de Gouden Dirigeerstok van het WMC gewonnen. De aan het Mastrichts conservatorium studerende voormalig slagwerker van de Banda Municipal van Valencia liet na een wervelende uitvoering met de Koninklijke Militaire Kapel (KMK) van Spartacus van Jan van der Roost Ingeborg Stijnen uit Voerendaal en Joop Boerstool uit Vorden achter zich.

Miguel Rodrigo had van de drie finalisten van de dirigentenwedstrijd van het WMC ongetwijfeld de beste techniek.

● Winnaar van de Gouden Dirigeerstok Miguel Rodrigo. Foto: DRIES LINSSEN

Ingeborg Stijnen verdientelijk derde Gouden Dirigeerstok voor Miguel Rodrigo

Van de jonge Spanjaard straalde de overtuiging af, hij had van begin tot einde grip op het orkest. Met zijn duidelijke en ritmisch zeer exacte directie zette hij de KMK vastberaden op de weg van een stralende uitvoering. Na afloop was er een ovationeel applaus voor de dirigent en het orkest; de sympathieke Spanjaard bedankte

met kushandjes naar publiek en muzikanten.

Moelijkst

Ingeborg Stijnen had haar avond niet. De Voerendaalse dirigente slaagde er niet in de KMK naar haar hand te zetten. Waarschijnlijk te veel bezig met de directie-technische valkuilen in Grain-gers Lincolnshire Posy - onge-

twijfeld de moeilijkste compositie van de drie finale-stukken - kwam ze er niet aan toe een eigen stempel op het werk te drukken. Het klikte niet tussen dirigent en orkest, zelfs de klankballans verslechterde naarmate de uitvoering vorderde.

Knieën

De Gelderlander Joop Boerstool ging met de Zilveren Dirigeerstok strijken. Boerstool ging te veel door de knieën - letterlijk dan - en miste wat nuancering in zijn bewegingen. Voor de rest liet de dirigent Lancens compositie Cap Kennedy 'het werk doen'. De uitvoering bleef voortdurend onder spanning, heel muzikaal en zelfverzekerd leidde Boerstool het werk naar een stralende finale.

Bier populair, hapjes minder

De WMC-bezoeker anno 1993 koopt minder snel souvenirjes dan vroeger en laat ook vaker de eetkraam links liggen. Maar bier drinkt hij nog steeds even graag als tijdens voorgaande concoursen.

Een medewerker van de stichting Divertimento vermoedt dat een willekeurige bezoeker langer nadenkt over het bestellen van een zakje patat of een portie saté: „Limburgers laten zich alleen het bier niet gemakkelijk afnemen.”

'Wie in Kerkrade optreedt, moet wel wat laten zien'

Bij showband Lyra draait nu alles om 'De Planeten'

● Op een oefenwei in Lier dirigeert Luc Stevens (rechts op podium) zijn Lyra.

Foto: LUC PEETERS

DOOR HANS TOONEN

Bij showband Lyra uit België draait alles om De Planeten. Zelfs afgelopen donderdag trommelde Lyra-leider Luc Stevens, 36 en leraar wiskunde, zijn colourguards, marimba-muzikanten en tamboers op om van negen tot ver in de namiddag te hameren op deze kosmische compositie van de Brit Gustav Holtz. Want morgenmiddag, zondag, iets over twee, wil Stevens zijn Planeten-show zonder mankeren lanceren op het gevreesde gras van het Rodastadion.

Die donderdagavond op een stoppelige oefenwei, iets buiten Lier, heeft Stevens gelukkig geen omkijken naar zijn percussionisten achter het melodisch slagwerk. Zij weten blindelings de weg op deze altaren der muze.

Stevens' zorgelijke blik geldt die avond vooral de colourguards, onder gedreven leiding van zijn echtgenote Lydia Geentjes. Vooral deze

meiden mogen geen steek laten vallen als ze stoeien met Mars, Jupiter, Neptunus, Uranus en Venus. In iets meer dan twaalf minuten toont Lyra zondag zijn klankkleurrijke kijk op bijvoorbeeld oorlog (Mars) en vrede (Venus).

Zenuwen

Aangezien Belgische bands blijkbaar graag veel show in hun show stoppen, valt al snel de vraag waarom het niet een onsje minder kan zijn. Geen sprake van, bast Luc Stevens. „Op het WMC, de Olympus van de mars- en showbands, kom je toch niet met een geleende show. Wie in Kerkrade optreedt, moet dan ook echt wat speciaals laten zien en horen.”

Stevens steekt zijn zoveelste filter op. Geeft toe dat hij de afgelopen weken 's nacht nog geen vier uur slaap haalt. Zijn zenuwen staan strakker dan het vel van een platte trom. „Door 'The Planeten' van Holtz te kiezen heb ik het mezelf inderdaad allerm minst gemakkelijk gemaakt. Om maar te zwijgen van de zweetdruppels die ik van de leden vraag. Maar zodra ik zondag opmarkeer, valt alle spanning van me af.”

Vier jaar geleden vergaarde Lyra goud (eerste prijs met 88,2 punten) met zijn verrassende, disco-achtige show en het solo-optreden van het hondje Tico.

Kort daarna sloeg het succes Stevens in het gezicht: bekap van de geleverde prestatie stapten maar liefst twintig leden op. „Wat ook meespeelde, was het feit dat velen het WMC als het einde beschouwden. Inderdaad, Kerkrade zien en dan muzikaal sterven.” Met als gevolg dat Stevens door deze exodus van Lyrianen tal van shows moest afzeggen.

„Hopelijk blijft me deze ramp nu bespaard,” verzucht hij diep inhalerend. Want anders valt zijn droom in duigen om binnen afzienbare tijd op te marcheren naar Amerika. En kan het schoolbord achter de bar van het Lyra-clubhuis meteen worden gewist. Daarop staat in kloeke krijtletters: *Wilt ge in de USA geraken, zult ge hier nog wat bakskes moeten kraken.*

Geld

Proost dan maar. Want deze Belgen hebben geen gulle geldschiet

zals bijvoorbeeld de Thaise high-school, wiens trip naar Kerkrade van dik drie ton betaald is door een poenige parlementariër. Van de stad Lier krijgt Lyra jaarlijks afgepast zeventienhonderd gulden. Dan ben je zo uitgetrommeld.

Gelukkig is Luc Stevens stapel van Lyra. Amper twaalf jaar meldde hij zich als tamboer bij de turnvereniging van Lier, waaruit deze showband nu een kwart eeuw geleden is ontstaan.

Sindsdien is hij in de greep van de 'beat' van Lyra, waar hij inmiddels al twaalf jaar de maat bepaalt. Hij wijst naar het indrukwekkend aantal marimba's, xylofonen en een onvervalste gamelan. „Het merendeel is mijn persoonlijk bezit. Gespaard van geld dat anderen uitgeven aan de bioscoop, uiteten en feesten.”

De witte uniformen komen ook uit eigen huis. Lucs vrouw leidt namelijk een blijk geperij kostuumatelier voor majorettes en ballroomdansers.

Uit haar atelier spoelt ook 997 meter stof, blauw als de zee, die komende zondag over het strijdperk van Lyra zal golven.

burgse deelnemers, helemaal aan het begin en het einde van de dag: fanfare Dorpsklank Castenray met Cris Cuppen in de derde divisie en harmonie T.O.G. Welten met Rob van der Zee in de eerste divisie. Het optreden van Welten, met als keuze-werk een suite uit de opera Lady MacBeth of Mtsensk' van Sjostakovitsj, belooft een echte apotheose te worden. Verder morgen zes deelnemers in de tweede divisie (uit Frankrijk, België, Duitsland en Singapore) en één deelnemer in de eerste divisie harmonie, Rudarska Godba Velenje uit Slovenië.

Wie meer van show en spektakel houdt, hij spoede zich naar het Rodastadion. Liefst 36 optredens van korpsen uit Nederland, Noorwegen, Duitsland, De Verenigde Staten, Zwitserland, Canada en Spanje zullen daar de harten van vele duizenden liefhebbers sneller doen slaan. Vandaag beginnen de wedstrijden daar om 13 uur, morgen om 11 uur.

Angelo Hagenaars (17)

Heerlen

vrachtwagenchauffeur in opleiding. Bevoorraadt cafés tijdens het WMC.

eerste keer.

is nog niet wezen kijken naar het WMC. Zit overdag bijna alleen maar in kelders. 's Avonds is hij doodmoe.

bespeelt geen instrument, houdt wel van

swingbeat.

ouders, Erik, Lex, en ... o ja, Petra.

Na de eerste mars- en showwedstrijden van vorige week zondag is de stand in beide categorieën als volgt:

MARSWEDSTRIJDEN

EERSTE DIVISIE

Sectie Aa Tamboerkorps Bornse harmonie, Borne (Ned.): 78 punten

Sectie Ac Melody Percussion Band Kunst na Arbeid, Houten (Ned.): 81,8 punten

Sectie C Muziekvereniging Prins Willem Alexander, Elst (Ned.): 78 punten

Sectie D Marching Band Sint Jacob, Den Haag (Ned.): 80,4 punten

Muziekvereniging Laurentius, Voorschoten (Ned.): 80,2 punten

Rijnstedeband, Huissen (Ned.): 77,6 punten

Sectie E Trommel- en Fluitkorps Heide, Swalmen (Ned.): 81 punten

Sectie F Ratwinitbangkao School Band, Samutprakharn (Thailand): 86,5 punten

Banda Sinfonica Lira Saguntina, Sagunto (Spanje): 83,2 punten

Muziekvereniging St Caecilia, Heemskerk (Ned.): 82,3 punten

Marching and Showband The Spirits, Bristol (Engeland): 74,6 punten

TWEDE DIVISIE

Sectie F Musikgesellschaft Root, Root (Zwitserland): 80,2 punten

Harmonie Batterie, Leffrinckoucke (Frankrijk): 73,3 punten

SHOWWEDSTRIJDEN

EERSTE DIVISIE

Ratwinitbangkao School Band, Samutprakharn (Thailand): 86,9 punten

Show- en Drumfanfare Sint Joris, Hoogeveen (Ned.): 84 punten

Marching and Showband The Spirits, Bristol (Engeland): 79,1 punten

The Freeliers Drum- and Bugle Corps, Borgerhout (België): 73,4 punten

TWEDE DIVISIE

Tallaght Festival Band, Dublin (Ierland): 80,1 punten

Showband BASK, Gifhorn (Duitsland): 77,9 punten

Bij zowel de mars- als showwedstrijden is een maximum aantal punten te behalen van 100. De volgende prijzen worden toegekend: -1e prijs met onderscheiding (minimaal 90 punten), -1e prijs (minimaal 80 punten), -2e prijs (minimaal 70 punten) en -3e prijs (minimaal 60 punten).

Zaterdag 10 juli:

10.00 uur: Rodahal, concertwedstrijden

13.00 uur: Sportpark, mars- en showwedstrijden

17.00 uur: Markt, Sank Leuresje

19.00 uur: Old-Hickoryplein, blaasconcours

20.00 uur: Stadspark, tango avond, orkest Quachengo

20.30 uur: Markt, The Boston Tea Party

Zondag 11 juli:

11.00 uur: Rodahal, concertwedstrijden (gewijzigd tijdstip)

11.00 uur: Sportpark, mars- en showwedstrijden

11.00 uur: Hof van Erenstein, koffieconcert Henschel Quartet

11.00 uur: Wijngrechttheater, koffieconcert Niël Consort

Middag: Markt, optredens van WMC-deelnemers

13.00 uur: Old-Hickoryplein, blaasconcours

15.00 uur: Abdijkerk Rolduc, orgelconcert T. Zeyen

20.00 uur: Stadspark, conservatorium

20.30 uur: Markt, luchtige muziekavond

Een toegangsbewijs voor de jazz dag (15 juli) en folklore dag (21 juli) in het paviljoen op het Old Hickoryplein kost tien gulden.

Pienkeljeld

Het is sjun in de Rodahal. D'r wethouder Hub en 't Anne-Marie van het Cultureel Centrum hebben in fase één van de renovatie toch heel wat bereikt. Maar als ouwe koepiet moet me toch één ding van het hart. Waar is dat jries kling mannetje van de toiletten? Volgens mijn informatie zijn de nieuwe WC's in de Rodahal te mooi om daar nog pienkeljeld voor te vragen. Maar ik mis het praatje met dat patenunskje wenn ich d'r sjub afklap.

En dan die viespeuken vlak voor mijn neus op de Markt. Wat een geplas 's avonds tegen de winkelwand tussen de sportzaak en d'r Schols. Mijn neusgaten raken nog eens verstopt, zo stinkt het. Ondanks de toiletten, die het WMC heeft geplaatst, wordt er nog altijd buiten gepienkeld. Uit ellende ben ik met fotograaf Theo Gijzen gevlucht. Naar Bliërhel, want daar kregen we op een doordeweekse dag tenminste nog getapt bier om drie uur 's nachts. Want ook d'r Joep krijgt een droge keel door al dat zingen.

En dan nemen we een taxi. Op naar de Markt. Maar wat is dat? De taxi mag niet op het voetgangersdomein, terwijl het stil en verlaten is. Onze beschermers van de politie zijn resoluut. Net zoals burgemeester Jan Mans met de sluitings-tijden van de cafés. D'r Mans kwam trouwens gisteren blazend aan mijn sokkel staan: „Ach Joep, het leven van een burgemeester gaat niet over rozen. Ik heb voor de carnaval met jou gesold. Bij het complot van de zogenaamde verplaat-sing van je beeld was ik betrokken. Wil je me alsblijft vergeven?” Met een blik in mijn keel volgde het antwoord: „Beste Jan, du jadedsuverg, laten we als goede koepels naar d'r Werner gaan.”

De fanfares op oorlogspad

DOOR JOS FRUSCH

Fanfareliefhebbers opgelet. Dit weekeinde gaan de deelnemers in de eerste divisie op oorlogspad. Vandaag verschijnt het eerste Limburgse korps op het WMC-podium, fanfare Aurora Baexem onder leiding van Harrie Cober. De concurrentie in deze sectie is moordend. Twee Friese korpsen die zeker niet onderschat moeten worden, binden de strijd aan met Baexem: De Baazuin uit Tzummarum en Oranje uit Bolsward. Deze laatste fanfare wordt geleid door Jouke Hoekstra en die naam zegt kenners genoeg. Hij is met het Frysk Fanfare Orkest de wereldkampioen in de concertaf-

deling van het vorig WMC. Verder vandaag De Hoop uit Stellendam en morgen De Kempenbloei uit het Belgische Achel en de tweede Limburgse deelnemer in deze sectie, fanfare Eendracht Meerlo onder leiding van Guus Dohmen. Ook in de concertafdeling vandaag de eerste fanfare: Koninklijk Fanfarekorps Wilhelmmina uit Heerde onder leiding van Bart van den Brink. Voor het eerst dus de uitvoering van The Eighteen Levels of Hell van Hardy Mertens, het verplicht werk, dat om zijn onspeelbaarheid voor zoveel opschudding heeft ge-zorgd onder de muzikanten. Wordt het echt zo erg als muzikanten, dirigenten en ook de componist zelf

beweren? In de concertafdeling verder brass-band Soli Deo Gloria uit Leeuwarden onder leiding van Jan de Haan, die zeker in staat moet worden geacht de 333,5 punten van De Wald-sang uit Buitenpost te overtreffen. Wat is er verder te doen in de Rodahal? Vandaag vier deelnemers in de derde divisie harmonie (Kalkar, Lelystad, Canobbio en Almassera) en drie in de eerste divisie harmonie (Radolfzell, Mjölby en Zürich). Van het Zwitserse korps mag het een en ander worden verwacht omdat het wordt geleid door Kurt Brogli, de dirigent die acht jaar geleden de gouden dirigeerstok won op het WMC. Morgen zijn er nog twee Lim-

Van onze verslaggever

Onderzoek naar reductie verzuring stopgezet

Limburgse proef met 'ozonbox' mislukt

ductie van verzurende emissies. Een andere tegenvaller waarmee de vorig jaar in het leven geroepen Limburgse commissie de voorbije maanden werd geconfronteerd, is het afblazen van een demonstratieproject rond een fosforzure brandstof bij Solvay in Herten. Het project wordt volgens de commissie geschrapt met het oog op de negatieve eco-

nomische bedrijfsontwikkelingen bij Solvay en de lancering van 'andere energiebesparende maatregelen' in de onderneming.

Niettemin kwalificeert de commissie de resultaten van een eerste onderzoek naar de technische en commerciële haalbaarheid van een fosforzure brand-

stofcel bij Solvay positief. Om het daarop gebaseerde demonstratieproject toch te kunnen laten uitvoeren, onderzoekt energiedistributeur Mega Limburg momenteel de mogelijkheden van een alternatieve lokatie.

In het algemeen wijst de commissie er overigens met nadruk op dat het voor ondernemers, als gevolg van de neergaande economische spiraal, momenteel bijzonder moeilijk is om zelfstandig projecten op het gebied van milieueconomie op te zetten. Toch constateert de commissie, waarin gewezen DSM-directeur dr.ir. Jozef Geerards de voorzittershamer hanteert, met tevredenheid dat het aantal aangemelde projecten blijft stijgen.

Chroomwerk wil 45 werknemers ontslaan

Van onze redactie economie

KERKRADE - Chroomwerk in Kerkrade wil 45 van de 102 werknemers ontslaan. Dat is volgens directeur Jan Moeren nodig om het hoofd boven water te houden. De omzet en het aantal orders zijn flink teruggelopen onder invloed van de recessie. Het verlies loopt per week op. Er is nog maar plaats voor 57 werknemers.

Moeren heeft het plan voor collectief ontslag voorgelegd aan de ondernemingsraad (or) en de vakbonden. Volgens Moeren is haast geboden, de omstandigheden verslechteren snel. De winstmarges dalen en de afgelopen drie maanden is de omzet met twintig procent teruggelopen. Als de or en de bonden snel akkoord gaan, heeft Moeren nog wel geld over voor een aanvulling op de uitkering van de ontslagen werknemers. Duurt het te lang, dan komt een faillissement in zicht, aldus Moeren.

De or neemt geen genoegen met het ontslagplan en gaat een extern adviesbureau inschakelen, dat gaat

uitzoeken of de ontslagen wel noodzakelijk zijn. Willem Eijdens van de Industriebond FNV klaagt: „De directie zit te dromen met de dreiging van een faillissement en wij krijgen maar een week de gelegenheid te reageren.”

Chroomwerk is gespecialiseerd in het verchromen, verzinken en vernikkelen van de meest uiteenlopende producten. Het werk biedt volgens Moeren veel onzekerheden. Het bedrijf heeft meestal voor slechts een of twee weken orders in portefeuille. Dat bemoeilijkt de planning. Op het ogenblik zijn de personeelskosten veel te hoog in vergelijking met de omzet. Moeren klaagt ook over de dure cao's die de afgelopen drie jaar tot een loonsverhoging van 15 procent hebben geleid.

Boekte Chroomwerk in 1992 nog een omzet van 14,6 miljoen gulden, dit jaar is het 12 miljoen en volgend jaar 9 miljoen. Het bedrijf was vorig jaar nog winstgevend. Door een personeelstop is het aantal werknemers het afgelopen jaar al met tien procent gedaald.

Na de afslanking stapt Chroomwerk af van de drie-ploegendienst. Er wordt dan alleen nog overdag gewerkt. De Industriebond FNV maakt bezwaar tegen het feit dat dan de ploegentoeslag voor het personeel verloren gaat.

Verhuisbedrijf dupe van naamgenoot

NUTH - Het faillissement van het transportbedrijf Gebr. Moonen by aan de Reijmersbekerweg 27 in Nuth heeft gisteren het verhuisbedrijf Ger Moonen aan de Burg. Mannesstraat 12 in Nuth heel wat naregheid bezorgd. Mevrouw Moonen van het verhuisbedrijf zegt enkele klanten te zijn kwijtgeraakt doordat mensen ten onrechte dachten dat het faillissement Ger Moonen betrof, terwijl in werkelijkheid de broers van Ger failliet zijn gegaan.

Europese politici in Hoge Fronten

MAASTRICHT - Een gezelschap van twintig Europarlementariërs - van VVD en D66 - heeft gistermiddag een bezoek gebracht aan het vestingwerkencomplex de Hoge Fronten in Maastricht. Zij bekeken daar de renovatiewerken en lieten zich inlichten door ambtenaar Bert Kruijntjens over de muurhagedis die, voorzover bekend, op geen andere plaats in Europa nog wordt aangetroffen. Van het gebied Hoge Fronten wordt momenteel met Rijkssubsidie een natuurpark gemaakt waar het publiek kan wandelen en waar schapen zullen worden gehouden. De vestingwerken worden door veel toeristen bezocht. Ook brachten de Europarlementariërs een bezoek aan het natuurgebied Hochtand vlak over de grens bij Lanaken, ter hoogte van Borgharen. Dat in verband met de herinrichtingsplannen van de Maasoever op Belgisch gebied.

Psychologen op bres voor RL

MAASTRICHT - Een groep zeer gerenommeerde psychologen aan diverse universiteiten in Nederland hebben er bij minister Ritzen op aangedrongen om de RL toestemming te geven voor een nieuwe studierichting psychologie. De brief staat haaks op het standpunt van de VSNU, waarin de besturen van alle Nederlandse universiteiten zijn vertegenwoordigd. De VSNU heeft een negatief advies afgegeven. Zoals gisteren gemeld heeft Ritzen een besluit over psychologie aan de RL aangehouden. De Limburgse universiteit krijgt nog een half jaar de tijd om haar aanvraag nader te onderbouwen. Daarbij moet de RL vooral naar de internationale aspecten kijken. Dr. Karl Dittrich, lid van het college van bestuur, maakte gisteren trots melding van de brief van de psychologen.

Lozo wil speciale MKB-wethouders

HEERLEN - De middenstandsgenootschap Lozo is voorstander van speciale wethouders voor het midden- en kleinbedrijf (MKB). Bij de portefeuilleverdeling na de komende gemeenteraadsverkiezingen moeten zoveel mogelijk MKB-beleidsvelden onder één collegelid vallen. Dat schrijft de Lozo in een speciale nota voor de gemeenteraadsverkiezingen 1994, die gisteren is aangeboden aan Constant Nuytens, bestuurslid van de Vereniging van Limburgse Gemeenten. De Lozo stelt dat een MKB-vriendelijk beleid in de gemeenten nodig is, wil het MKB de rol van motor van de regionale economie kunnen blijven vervullen. Het MKB blijkt in staat veel arbeidsplaatsen die binnen grote bedrijven verloren gaan, over te nemen.

Weer valse biljetten van 5000 franken

MAASTRICHT/BEEK - In Eijsden is afgelopen week een vals bankbiljet van 5000 Belgische frank opgedoken. Gisteren deed de benadeelde, de eigenaar van een sportzaak in deze plaats, aangifte. Hij had de perspublicatie over de valse bankbiljetten gelezen en stelde daarop vast dat het biljet waarmee een vrouwelijke klant een klein geldbedrag had betaald, vals was. Zij had Nederlands wisselgeld teruggekregen. Ook in Beek, Weert en Stramproy ontdekten winkeliers valse briefjes van 5000 Belgische frank in hun kassa. De politie adviseert attent te zijn bij het innemen van bankbiljetten van 5000 Belgische frank. De moeten onder ultra-violet licht oplichten. Een vals biljet doet dat niet.

Projectiel ontploft voor woning

VENLO - In de Molierelaan in Venlo-Blerick is vrijdagmorgen tegen een uur voor een woning een vrij zwaar projectiel tot ontploffing gebracht. De politie, die na waarschuwingen van buurtbewoners snel ter plekke was, trof een grote ravage aan. Diverse ruiten waren gesneuveld en in de woning vond de politie in de muren metaaldeeltjes van het projectiel. Tijdens de ontploffing lagen de bewoners, van wie niemand gewond werd, te slapen. Omtrent het motief van de dader(s) tast men nog volledig in het duister.

o/z

adviesbureau stuit op economische en milieutechnische bezwaren

Afvalvergiftiging voorlopig niet haalbaar in Limburg

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Uitbreiding van de in Limburg geplande afschaling afvalverbrandingsoven met een scheidings- en vergistingsinstallatie is onder de huidige omstandigheden economisch en milieutechnisch niet rendabel. Daarentegen zou de capaciteit van de door Gedeputeerde Staten in Maasbracht aangevraagde verbrandingsoven met zo'n twintig procent kunnen toenemen wanneer die gekoppeld wordt aan een vergistingsinstallatie.

Blijkertijd echter zou vergisting tot hoge kosten van de afvalverwerking in Zuidoost-Nederland met vijftien procent, tot ruim 260 miljoen per ton, laten stijgen. Daarbij doet zich nog een probleem van technische aard: op dit moment is er nergens in de wereld een vergistingsinstallatie te vinden die over een capaciteit beschikt die overeen zou zijn voor heel Zuidoost-Nederland en Limburg (zo'n 450.000 ton per jaar).

Een ander concludeert het gemeenteraadslid Nijmeegse adviesbureau Haskoning in een onderzoek naar de mogelijkheden van scheiding en vergisting van huishoudelijk afval in Zuidoost-Nederland. In dit onderzoek ging het adviesbureau uit van de Limburgse en Oostbrabantse afvalstromen die in aanmerking komen voor verwerking in de geïntegreerde - en in Midden-Limburgse - afvalverbrandingsinstallatie in Maasbracht. De oven, een van de grootste ter wereld, krijgt een capaciteit van 400 ton per jaar en gaat naar verwachting in 1998 of 1999 in bedrijf.

Haskoning heeft met name onderzocht of een scheidings- en vergistingsinstallatie een belangrijke bijdrage kan betekenen op de afvalverbrandingsoven in Limburg. Een mogelijkheid waarvoor de Statenfracties van D66 en GroenLinks als ook diverse min-

lieu-actiegroepen de voorbije maanden nadrukkelijk op hebben gehamerd. Het Nijmeegse adviesbureau komt nu echter tot de slotsom dat zo'n uitbreiding niet zal leiden tot een toename van de hoeveelheid teruggewonnen energie. Evenmin zal zo'n vergistingsinstallatie de met afvalverwerking samenhangende CO2-uitstoot verder beperken.

Elektriciteit

Alleen wanneer afvalverbranding rechtstreeks gekoppeld wordt met elektriciteitsproductie in een gecombineerde stoom-annex gasturbine (een zogenaamde Steg-installatie) is er volgens Haskoning sprake van een beperkte extra energiewinst. Saillant detail: deze combinatie zal wel, en zelfs voor het eerst in Nederland, worden toegepast bij de afvalverbrandingsinstallatie in het Brabantse Moerdijk. Overigens is het project in Moerdijk eveneens een gezamenlijk initiatief van de drie Zuidnederlandse provincies.

De Nijmeegse onderzoekers raden de provincies Limburg, Brabant en Zeeland aan om voorlopig liever maar de resultaten af te wachten van elders opgezette demonstratieprojecten met vergistingsinstallaties. „Wellicht zullen die dan tot een beter (met name economisch, red.) perspectief leiden voor het vergisten van afval,” zo adviseert Haskoning.

Politie waarschuwt American Circus

HEERLEN - De Heerlense politie waarschuwt de directeur van het American Circus, de Arnhemse politie en de Arbeidsinspectie tegen de aanwezigheid van stroomschokken die het circus kunnen optreden. De politie waarschuwt dat nadat een jongetje uit Heerlen vorige week vrijdag bij het circus een hartstilstand opliep. Na reanimatie werd het kind twee dagen in het ziekenhuis gelegen. Getuigen menen dat het jongetje een elektrische schok heeft gekregen toen hij een hek vasthield. Een getuige zegt ook stroom gevoeld te hebben.

Vader van het jongetje wil nu weten dat een dergelijk zwaar ongeval een andere bezoeker van het circus treft. De politie stelt daarop dat collega's in Arnhem, waar het circus nu staat, op de hoogte zijn van het ongeval. „Boven-

dien is er hier geen opzet in het spel,” aldus de politie. „En nalatigheid is ook moeilijk hard te maken.” Ferdinand Banning, tourmanager van het circus, kan zich niet voorstellen dat er stroom op het hek heeft gestaan. Maar als de politie de zaak wil onderzoeken, moet ze maar komen,” laat hij weten.

Onderzoek naar toestand milieu in Eygelshoven

EYGELSHOVEN - De Partij Nieuw Limburg onderzoekt de milieuproblematiek in Eygelshoven. Samen met de Kerkrade politieke groepering Burgerbelangen en een werkgroep uit de Baan, hebben de statenleden Bert van de Heuvel en Fons Zinken gisteren een rondrit gemaakt. Zij bezochten onder meer de Hermangroeven, het Juliaterrein en de wijk Laura-mijnterrein. Volgens Zinken en Van de Heuvel worden zo snel mogelijk vragen gestuurd aan het provinciebestuur. Met name werd geconstateerd dat de berg vliegas op het Juliaterrein onvoldoende is afgedekt. De provincie Limburg heeft een gedoogverklaring opgesteld voor de firma Nieuwsteun om vliegas op te slaan. Aanstaaende maandag gaan de gemeente Kerkrade, de Milieu Federatie Limburg, een Eygelshoven-groepering en individuele personen zich daar tegen verzetten bij de Raad van State in Den Haag.

● Ondanks de droogte groeit het allemaal als kool in de volkstuintje. Hanneke Koolen en Gerrit van der Worp, die samen met twee buuren een volkstuintje hebben aan het Koningswinkelpad te Vakenburg, vonden dat de opbrengst aan peulen, tuinbonen en rode bietjes wat al te veel werd voor eigen consumptie. En dus reserveerden zij een gedeelte van hun tuintje voor de bloemen des velds. Ze zaaiden

dit voorjaar uit de losse pols zaadjes van allerlei zomerbloemen. En zie: het resultaat is een waarlijk schitterende, kleurige bloemenzee. Tussen de bloemen zijn heel wat exemplaren die vroeger het Zuidlimburgse korenveld verfraaiden maar daar verdwenen zijn. Zoals de blauwe korenbloem, de rode klaproos en de witte margriet.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

BREDA/ELSLOO -

Een dwangsom van vijfhonderd gulden per dag. Dat heeft de rechtbank in Breda woensdag geëist tegen de vader die sinds april is ondergedoken met zijn driejarige, Limburgs dochtertje. De dwangsom gaat in nadat het vonnis onherroepelijk is geworden. Het bedrag wordt maximaal vijftig dagen geëist. Daarna kan de man worden gegij-

Dwangsom en gijzeling geëist van vader

zeld totdat hij zegt waar het kind is.

De moeder van de peuter eiste via een kort geding dwangsom en gijzeling om het meisje terug te krijgen. De rechter heeft de moeder nu in het gelijk gesteld.

Haar ex-man nam zijn dochter mee omdat hij graag de voogdij over haar wil. Over de voogdijkwestie is nog geen uitspraak gedaan.

In hetzelfde kort geding zijn twee eisen afgewezen die de ad-

vocaat van de ondergedoken vader had ingediend. Hij wilde ongedaan maken dat de moeder zijn bankrekening blokkeert en dat ze zijn goederen in beslag houdt.

Dat eerste deed de vrouw omdat ze meende de nog geld tegoed te hebben en ze had beslag laten leggen op zijn spullen omdat nog niet alles verdeeld was na de scheiding.

vanuit het hart werken kan je de kop kosten maar nooit het hart

punaise

Geboren, 8 juli 1993

Er klopte iemand op het raam en riep Urbanus is mijn naam

Marlies en John Zoet antennebouwbedrijf

Omringd door allen die hem lief waren, is na een geduldig gedragen ziekte van enkele maanden, voorzien van de h. sacramenten der zieken, thuis van ons heengegaan, op de leeftijd van 55 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader en opa

Jan Slangen

echtgenoot van

Jessy van der Venne

Schinnen: J. Slangen-van der Venne Grotenrath (D): J. en Silvia

Geleën: Anita en Harry

Landgraaf: Hedy en Johan

Puth: Angelique en Sander

6365 AN Schinnen, 8 juli 1993 Kennedylaan 5

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van de heer

J.M. Slangen

De heer Slangen was vanaf 1990 tot heden raadslid in de gemeente Schinnen.

Wij uitten onze dankbaarheid voor de vele verdiensten die hij aan de gemeenschap heeft bewezen. Zijn gedachtenis zal steeds in onze herinnering blijven voortbestaan.

Wij wensen de familie veel kracht en sterkte toe in deze voor haar moeilijke tijd.

Gemeentebestuur en personeel van de gemeente Schinnen

Schinnen, 9 juli 1993

Met grote verslagenheid namen wij kennis van het overlijden van de heer

J.M. Slangen

Lid van de gemeenteraad van Schinnen. Zijn grote inzet en toewijding zullen wij ons in dankbaarheid blijven herinneren. Ons medeleven gaat uit naar zijn echtgenote en kinderen.

De gemeenteraad van Schinnen

Schinnen, 9 juli 1993

Wij zijn getroffen door het overlijden van ons lid en onze fractiegenoot

Jan Slangen

Wij zullen hem blijven gedenken als een collega die zich op bijzondere wijze dienstbaar heeft gemaakt voor zijn medemens.

Bestuur en fractie CDA Afdeling Schinnen

Veel te vroeg hebben wij vandaag afscheid moeten nemen van onze voorzitter, vriend en collega

Jan Slangen

Jan, bedankt voor alles wat je voor onze vereniging, huurders en de volkshuisvesting hebt betekend.

Jessy, kinderen en familie, wij wensen jullie veel sterkte toe.

Bestuur, leden en medewerkers woningvereniging „Schinnen“

Schinnen, 8 juli 1993

Met verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van

Pierre Willems

Wij wensen Mia, Jos, Nicole en Marc veel sterkte toe om dit smartelijk verlies te dragen.

Mevr. I. Willems-Nicolet, Martin, Mia, Lies, Frits, Flin, Jan, Leonie, Zef, Jac, Flin, Chris, Jasien, Jeanny, Jo, Corrie, Alfons en alle neven en nichten van de fam. Willems

De plechtige uitvaartdienst zal maandag 12 juli om 11.00 uur plaats vinden in de parochiekerk te Melick.

Geleën: Anita en Harry

Landgraaf: Hedy en Johan

Puth: Angelique en Sander

6365 AN Schinnen, 8 juli 1993 Kennedylaan 5

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

Lieske is 82 jaar geworden, en dan mag je niet mopperen, zei ze dikwijls. Maar verdrietig zijn dat mag wel. We hebben afscheid moeten nemen van onze lieve zus, schoonzus, tante en nicht

Lieske Lindelauf

Zij overleed, na een liefdevolle verpleging in het V.K.H. te Heerlen, gesterkt door de h. sacramenten.

Zussen, schoonbroer, neven en nichten Familie Lindelauf

8 juli 1993

Corr.adres: Pelikaanstraat 26, 6414 CW Heerlen

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Laurentius te Voerendaal, waarna aansluitend begrafenis op de algemene begraafplaats aldaar.

Aangezien wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Heden, zaterdag om 18.30 uur avondwake in voornoemde parochiekerk.

Lieske is opgebaard in een der rouwkamers van de begrafenis- en crematievereniging "Voerendaal", Kerkplein 43, Voerendaal, alwaar gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur. Zondag van 11.00 tot 12.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee zij ons heeft omringd, delen wij u mede dat geheel onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Liza Deswijzen

echtgenote van wijlen

Piet Mahr

Zij overleed op de leeftijd van 81 jaar.

Wij bevelen haar in uw gebeden aan

Bocholtz: Gabriël Mahr

Kitty Mahr-Berg

Nancy

Familie Deswijzen

Familie Mahr

Bocholtz, 9 juli 1993.

Corr.adres: De Baan 13, 6351 BH Bocholtz.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op woensdag 14 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Jacobus de Meerdere te Bocholtz, waarna aansluitend de crematie in stilte plaatsvindt.

Bijeenkomst in de kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

De rozenkrans wordt maandag 12 juli a.s. gebeden om 18.45 uur, waarna aansluitend de avondmis te haren intentie, in voornoemde kerk.

De overledene ligt opgebaard in het mortuarium Dr. Ottenstraat 60 te Simpelveld; bezoek van 18.00 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Bedroefd delen wij u mede dat heden, gesterkt door het h. sacrament der zieken, van ons is heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Anna van Hensberg

* 19 oktober 1918 † 9 juli 1993

weduwe van

Harry van der Varst

Sittard: Harry van der Varst

Els van der Varst-Willems

Cynthia, Myrna

John van der Varst

Familie Van Hensberg

Familie Van der Varst

6142 AE Einighausen, 9 juli 1993,

Mauritsweg 7.

De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op maandag 12 juli a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw ten Hemelopneming te Einighausen, waarna de begrafenis plaatsvindt op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De avondmis zal worden gehouden op zaterdag 10 juli om 18.00 uur in voornoemde kerk.

Moeder is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard; gelegenheid tot afscheid nemen aldaar, dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Sittard, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 12 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Dionysius te Schinnen, waarna de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Heden, zaterdag 10 juli, zal Jan bijzonder worden herdacht tijdens het rozenkransgebed om 18.45 uur, gevolgd door de avondmis in voornoemde kerk.

U kunt persoonlijk van hem afscheidnemen heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleën.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Schinnen, 9 juli 1993

Na een moedige en dappere strijd om nog zo lang mogelijk bij ons te blijven hebben wij uiteindelijk, in zijn eigen vertrouwde omgeving, toch afscheid moesten nemen van mijn lieve man, onze zorgzame vader en schoonvader, broer, zwager, oom en neef

Frits Custers

echtgenoot van

Ria Dols

Gesterkt door het h. sacrament der zieken overleed hij op 60-jarige leeftijd.

Geleën: Ria Custers-Dols

Geleën: Wilma Janssen-Custers

Jan Janssen

Hans Custers

Ghislaine De Nier

Familie Custers

Familie Dols

9 juli 1993

Corr.adres: Rijnbeek 4, 6166 GS Geleën

De plechtige uitvaartmis zal gehouden worden op dinsdag 13 juli a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H.H. Marcellinus en Petrus te Oud-Geleën, waarna de begrafenis op de algemene begraafplaats Voutersveld te Geleën.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.

Tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen maandag 12 juli om 19.00 uur in voornoemde kerk. Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van medeleven bij het overlijden en de uitvaart van mijn man, onze vader, schoonvader en opa

Alex Ritzen

betuigen wij u onze oprechte dank.

M. Ritzen-Severijns

en kinderen

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 18 juli aanstaande om 10.30 uur in de parochiekerk H. Cunibertus te Wahlwiller.

openbaar onderwijs heerlen

De bestuurscommissie openbaar primair onderwijs van de gemeente Heerlen, roept Lk.v. de Anne Franschool, openbare streekchool voor L.O.M., sollicitanten op voor de functie van ortho-pedagoog (M/V) voor 12.45 uur met ingang van 15 september 1993.

Als u: een universitaire studie pedagogiek of psychologie met de aantekening psycho-diagnostiek afgerond heeft; een duidelijke visie heeft op het openbaar onderwijs; deze visie in school en naar buiten toe kunt uitdragen; een open relatie heeft met team, leerlingen en ouders; in samenwerking met directeur, commissie van onderzoek en teamleden het beleid vorm en inhoud kunt geven; kunt realiseren en zich flexibel kunt opstellen; op de hoogte bent en blijft van de ontwikkelingen binnen het eigen vakgebied; het regulier en speciaal onderwijs als lid van de C.V.O. kunt uitvoeren; toelatings-, herhalings- en eindonderzoeken; onderzoek en begeleiding van probleemkinderen t.b.v. handelingsplannen; het rapporteren en adviseren m.b.t. onderzoeksbevindingen, zowel in de C.V.O. als naar ouders, leerkrachten, instanties, etc. samen met de leerkracht de hulpvraag van een leerling kunt beantwoorden; een handelingsplan opstellen, uitvoeren en evalueren; werkcontacten kunt onderhouden met collega's/instanties voor zover dat van belang is voor de uitvoering van de functie; verslagen, dossiers en andere vertrouwelijke informatie zorgvuldig beheert; informatie, zowel intern als extern kunt innemen en verstrekken; dan nodigen wij u uit te solliciteren.

Een medisch onderzoek en een op de functie gericht psychologisch onderzoek kunnen deel uitmaken van de selectieprocedure. De TWAO is van toepassing. In de sollicitatiebrieven dienen de kandidaten naast de vermelding van opleiding, ervaring en referenties, duidelijk kenbaar te maken dat zij kunnen voldoen aan de hiervoor gestelde verwachtingen.

Voor algemene informatie omtrent de vacature kunnen belangstellenden zich wenden tot dhr. Offermans, sector bestuurs openbaar onderwijs (045-764533).

Gegepadigden worden uitgenodigd hun sollicitatie te zenden aan de bestuurscommissie openbaar primair onderwijs, Putgraaf 3, 6411 GT Heerlen.

De sollicitatiebrieven dienen uiterlijk 20 juli 1993 ingekomen te zijn. Voor wat de verdere afhandeling van de procedure betreft wordt rekening gehouden met de vakantieperiode.

Dankbetuiging

Groot zijn de leegte en het verdriet. Mooi zijn de herinneringen die hij achterliet.

Daar het ons niet mogelijk is u allen persoonlijk te bedanken voor het medeleven bij het overlijden en de begrafenis van mijn lieve man en onze lieve pap en opa

Mathieu Rutten

willen wij u allen oprecht danken voor het medeleven door h. mis-sen, bloemen, persoonlijke en schriftelijke condolances. U was voor ons een grote troost en steun. Uw aanwezigheid bij de begeleiding naar zijn laatste rustplaats hebben wij zeer op prijs gesteld.

Fieny Rutten-Engelen
Hilde en Sjaak, Ellen, Justine
Leon en Miriam
José en Jan, Luc, Guido
Sjef
Mariëtte en Ruud

Reijmerstok, juli 1993

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 16 juli 1993 i.p.v. 11 juli om 10.00 uur in de kerk van de H. Franciscus te Reijmerstok.

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de zeer vele blijken van medeleven bij het overlijden van onze zo dierbare man, vader en opa

Karel Keulen

betuigen wij hiermede onze oprechte dank.

S. Keulen-Jacobs
kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden a.s. zondag 11 juli om 10.00 uur in de parochiekerk St. Remigius te Klimmen.

NU VOORJAARSMODELLEN

15-20-30 TOT Bankstellen

40% KORTING Eethoeken

Kasten

Slaapkamers

M A R R E S

interieur

Tongersesteenweg 37, 3620 Lanaken (België). Tel. 089-714120

Open: ma.-vr. 09.00 -

Mogelijkheden voor gemeenten zijn gering

Niet genoeg huizen voor asielzoekers

Van onze verslaggever

HEERLEN - Limburgse gemeenten zullen doen wat in hun macht ligt om extra asielzoekers te huisvesten, maar de mogelijkheden zijn gering. Slechts weinig gemeenten hebben de kans om op korte termijn de behulpzame hand te bieden. De belangrijkste redenen zijn het tekort aan bouwlocaties en de haperende doorstroming van goedkope naar duurere huur- en koopwoningen. Het tekort voor veel gemeenten al te veel om het eerder vastgelegde aantal asielzoekers op tevangen. Dat komt neer op twee asielzoekers per duizend inwoners.

Minister D'Ancona (WVC) en staatssecretaris Heerma (Volkshuisvesting) hebben de Limburgse gemeenten begin mei al opgeroepen om woonruimte beschikbaar te maken aan in totaal 1744 toegelaten asielzoekers die nu nog in opvangcentra verblijven. Dit zou binnen twee maanden moeten worden verwezen. Maar op dit moment lijkt dat niet te lukken in een paar gemeenten, zoals Kerkrade en Nuth.

Maastricht is niet pessimistisch. Eind dit jaar denkt de gemeente te hebben voldaan aan de wettelijke promissie-regeling. Dat betekent dat er dan 234 asielzoekers in woonruimte zijn geholpen. Op dit moment zijn er 190 ondergebracht. Volgens wethouder Leenstra wil de gemeente proberen om nog eens 80 asielzoekers extra op tevangen. Waar precies weet hij nog niet. „Maar in een stad als Maastricht moet dat wel lukken.”

De meeste gemeenten zeggen meer tijd nodig te hebben of betwijfelen zelfs of de opdracht te kunnen voldoen. Een voorbeeld, dat 227 asielzoekers extra onderdak zou moeten verschaffen, weet zich geen raad. In Nuth zijn geen leegstaande huizen of kazernes. „We proberen aan de eerder opgelegde taak te voldoen, maar meer zit er waarschijnlijk echt niet in,” zegt een woordvoerder.

Minister D'Ancona in een gepeperde brief laten weten dat het rijk de verantwoordelijkheid voor de opvang van asielzoekers niet moet afschuiven op gemeenten. Het rijk moet meer geld beschikbaar stellen voor woningbouw, schrijven de WVC. Volgens het college is dat een manier om het probleem op te lossen.

Gemeente Roermond, waar ook het Tijdelijk Opvang Centrum is, zegt dat er op dit moment geen woningen vrij staan. Er is al een woningnood onder de bevolking. „We zitten aan het rooien,” zegt een woordvoerder.

Brussel, waar eveneens een centrum is gevestigd, zegt niet verder te gaan. Alleen in het TOC is er wat ruimte.

miljoen voor saneren deel mijnterreinen

HEERLEN - Een aantal mijnterreinen in België-Limburg wordt gesaneerd. De totale operatie die voor de komende jaren wordt gepland, zal 400 miljoen (22 miljoen gulden) opslor-

(ADVERTENTIE)

Moubelgroothandel

Reiden bu

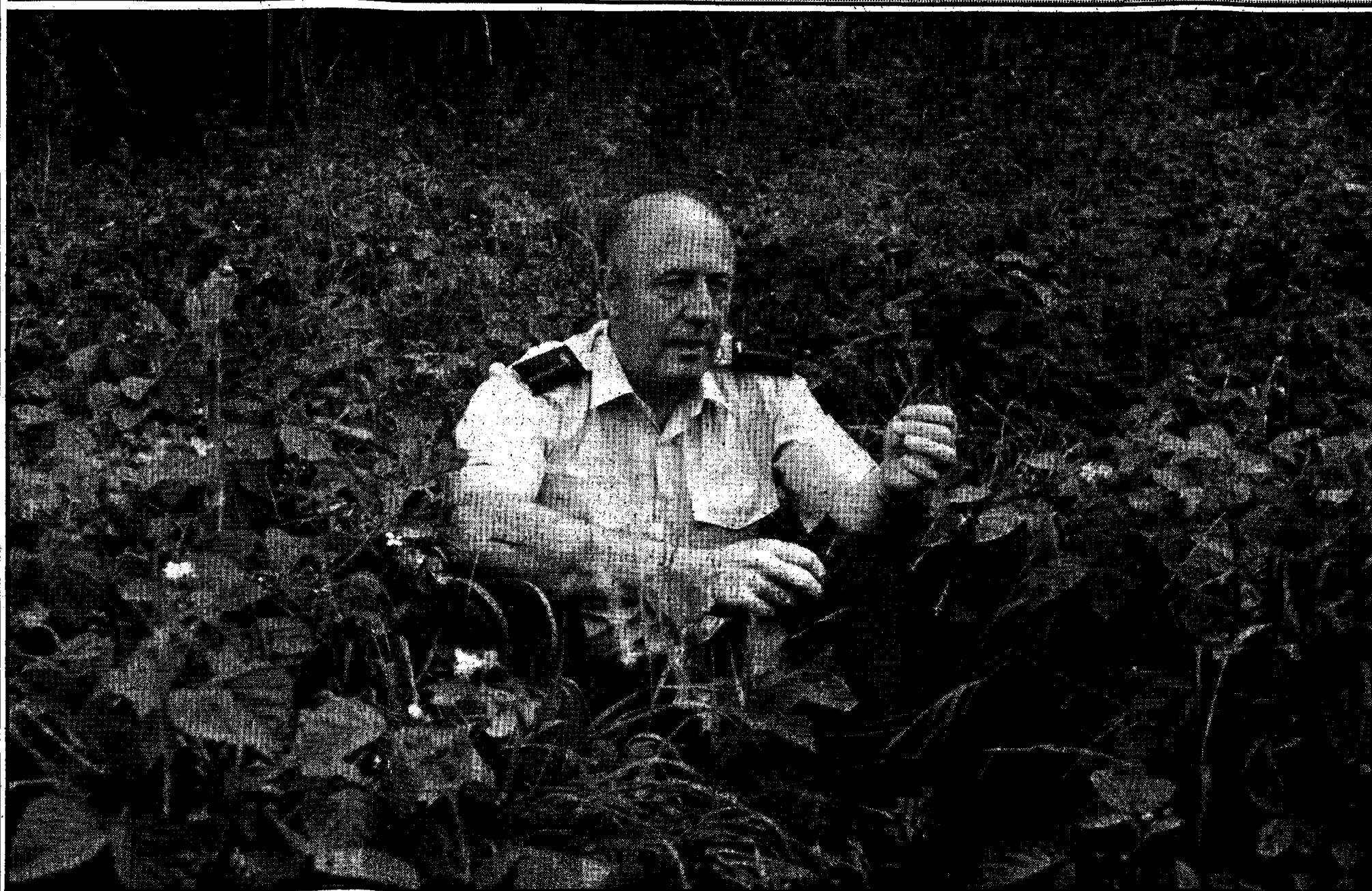
TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eetbanken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.
INRIJL MOGELIJK
5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur
donderdag koopavond40 VERSCHILLENDE
SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123
Langs grote weg
Heerlen-Brussel

Kind van het bos

Demollin kent de namen van bijna alle planten in zijn territorium.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Boswachter Harrie Demollin in de vut

'Menige gluurder heb ik uit de boom gehaald'

DOOR STEP VAASEN

VOERENDAAL - Plotseling staat hij stil aan de rand van het bos. „Kijk, daar ligt een hagedis lekker te zonnen,” fluistert hij. Veertig jaar lang was de 56-jarige boswachter Harrie Demollin dagelijks in het bos te vinden. Hij kent bijna alle bloemen en dieren in zijn territorium. Vroeger wist hij zelfs hoe veel jonge dieren er geboren waren. Maar als politieagent van het bos kan hij ook over de tactieken van stropers en vogelvangsters een boek vol schrijven. „Het is een kwestie van je zintuigen gebruiken. Bij de kleinste spijkertjes in de boom, weet ik genoeg. Daar zijn vogelvangsters aan het werk geweest.”

Twee dagen geleden reed de Voerendaler voor het laatste jaar rondje. Na veertig jaar vindt hij het welletjes. Nu de vut er nog is, moet ik er maar van profiteren,” lacht de praatgrage Demollin. Hij is altijd een kind van het bos geweest. Geboren aan de rand van het Vjlener bos, kende hij elke boom op zijn duimpje. „Iedere dag liep ik een uur door het bos op weg naar school. Via de kortste weg. En toen waren er geen lange broeken. Met rode knietjes kwam ik op school aan.”

Nu rijdt Demollin met een auto van staatsbosbeheer door het natuurgebied de Kunderberg bij Voerendaal. „Tja, bezuinigingen,” verzucht hij. „Toen ik in Valkenburg als boswachter begon, had ik maar een klein ge-

bied, ik deed alles te voet. Toen er bekibbeld werd op boswachters moest ik al op de bromfiets rondrijden en de laatste jaren had ik echt een auto nodig om het grote gebied in de gaten te houden.”

Zorgen

Daarover maakt Demollin zich zorgen. „De kans bestaat dat stropers vrij spel krijgen in het bos. Vroeger kon ik de tijd nemen om iemand in de val te lokken. Je moet dan precies de werkwijze kennen: Want dassenvangers gaan bijvoorbeeld bijna geruisloos te werk. Ze komen met twee honden. Een hond zet de das klem terwijl de ander zich in zijn nek vastbijt. Tot drie keer toe heb ik dassenvangers aangehouden,” vertelt hij trots.

„Maar tegenwoordig is daar helemaal geen tijd meer voor. Ze geven wel miljoenen uit om dassenburchten te beschermen terwijl de das zelf vogelvrij is,” zegt hij kritisch. Daarnaast gaan boswachters, sinds ze vijf jaar geleden hun wapen moesten inleveren, ook niet meer zo snel stropers te lijf. „Je weet nooit wat voor types je midden in de nacht aantreft. Ongewapend kun je niet veel tegen ze beginnen want het zijn soms wild-west taferelen die zich daar afspelen. Toen ik pas mijn opsporingsbevoegdheid had, ben ik op het nippertje aan de dood ontsnapt. Een stropersreed met zijn auto recht op me af, als ik toen niet op tijd weg was gedoken...”

Dat het bos een geheimzinnige plek is waar mensen anoniem de gekste dingen doen, besaamt Demollin. „Wat ik niet allemaal heb aangetroffen,” lacht hij. „Vroeger werd er heel wat afgewipt in het bos. Heel natuurlijk toch. Maar wat ik wel afschuwelijk vond, waren al die gluurders die daar op afkwamen. Ik heb echt volwassene kerels, vaak niet de minsten qua positie, uit de boom gehaald.”

Toen hij op een dag iemand aantroef die zelfmoord had gepleegd door vergif te drinken, werd hij op een pijnlijke manier geconfronteerd met de zwarte kant van het bos. „Hij heeft het geluk gehad omdat ik snel hulp had ingeroepen maar je schrikt je natuurlijk dood.”

Op deze zonnige middag is er van de donkere zijde niets te merken. Opgewekt noemt de boswachter namen van zijn favoriete bloemetjes. Volgens Demollin wordt Zuid-Limburg alleen maar mooier. „Er komen steeds natuurgebieden bij. Uiteindelijk wordt dit gebied een grote groene long,” zegt hij wijzend naar de strook tussen de Kunderberg en de Putberg, het bos tussen Ubachsberg en Heerlen.

Stikstof

Op de vraag hoe het dan zit met zure regen en die andere negatieve berichten over het milieu, lacht hij. „Dan moet ik je toch uit de droom helpen. In Zuid-Lim-

burg is er nauwelijks sprake van verzuurde bossen. Wat dat betreft staat alles er nog net zo bij als vroeger. Het enige waar we hier mee te maken hebben is dat er vaak te veel stikstof in de grond zit, dat heeft ook met vervuiling te maken. Je ziet dat op plekken waar veel brandnetels staan.”

Wat vooral veranderd is, is volgens Demollin de mentaliteit van de bosgebruiker. „Vroeger was het pa, ma en de kindjes die op zondag door het bos gingen wandelen. Pa vertelde dan honderduit over de dieren en de planten. Dat was goedkoop vertier. Maar tegenwoordig racen kinderen met mountainbikes door het bos en moet je oppassen dat je niet omver gereden wordt. En wandelen, ho maar, daarvoor zijn de mensen tegenwoordig te lui.”

Ordelijk

De actie van de Bosniërs heeft onder de andere bevolkingsgroepen uit het voormalige Joegoslavië geen wrovel opgeroepen. Directeur Kehrrens: „De actie verloopt zeer ordelijk. Het gaat om het opmerksaam maken van een humanitair probleem van achtergebleven familieleden. De hongerstakers en de overige bewoners zijn allemaal slachtoffers van de huidige situatie ter plaatse.”

Personeel NedCar Helmond wil niet naar Zuid-Limburg

omverantwoord is.

BORN - De meeste werknemers van NedCar in Helmond willen persoonlijk niet verhuizen naar Born. Dat blijkt uit een enquête onder het personeel in het Helmondse hoofdkantoor. De directie van NedCar is van plan uit efficiency-overwegingen geleidelijk alles in Born te concentreren. Met de hele verhuizing zou een bedrag van meer dan vijftig miljoen gemoeid zijn, wat volgens de Helmondse ondernemingsraad-voorzitter Wim Peters in de huidige situatie

Van de 147 mensen die op de enquête reageerden, willen er 131 niet verhuizen, of slechts op termijn. Velen hebben weinig vertrouwen in de toekomst van NedCar of denken makkelijker ander werk te kunnen vinden in de

omgeving van Eindhoven. Met name de groep tussen de 40 en 50 jaar blijkt behoorlijk ontkomvast. Vooral voor parttimers is de verhuizing van hun werk naar Born erg onaantrekkelijk.

Voor velen zou de ver-

huizing op den duur ook financieel nadelig uitpakken. Volgens Peters zouden alleen de afdelingen die direct aan Born gerelateerd zijn, naar Born moeten verhuizen. „Maar een groot aantal mensen zou beter hier kunnen blijven gezien de aard van hun werk en hun contacten. Bovendien blijken de panden in Helmond niet zo gemakkelijk te verkopen of te verhuren. Dat betekent leegstand in Helmond terwijl in Born gebouwd moet worden.”

Brandweer over brand in bejaardenflat:

'Friese toestanden bestaan hier niet'

DOOR RIK VAN DRUTEN

HEERLEN - „Bij mijn weten komen toestanden zoals in Menaldum hier niet voor.” Rob van de Wiel, hoofd preventie van de Heerlense brandweer, is zeer beslist. In de Noordfriese gemeente brandde donderdag een serviceflat uit, tien jaar nadat de brandweer consteerd dat de brandveiligheid van het gebouw niet in orde was. Bij de brand vielen drie doden.

Pas dit najaar zou de Friese serviceflat worden voorzien van rookmelders en brandvertragende voorzieningen. Van de Wiel weet niet hoe het zo lang kon duren voordat geconstateerde gebreken verholpen zouden worden. „Dat kan ik vanaf deze plaats niet bekijken. Ik kan alleen maar zeggen dat we in het verzorgingsgebied van de Heerlense brandweer, de gemeenten Heerlen, Nuth en Voerendaal, zo'n situatie niet kennen.”

Omstandig legt hij uit hoe de brandweer gebouwen op brandveiligheid controleert. „Aanvragen voor een bouwvergunning worden door de brandweer, samen met de dienst Bouw- en Woningtoezicht van de gemeente, getoetst aan het Woningbesluit (de wettelijke bouwregels, red.) en de plaatselijke Bouwverordening.” Gebouwen die door meer dan vijftig personen worden bevolkt, (zoals discotheken), waar meer dan tien kinderen jonger dan twaalf jaar verblijven (scholen) en bejaarden moeten daarnaast beschikken over een gebruiksvergunning. Daarbij speelt de brandveiligheid een belangrijke rol. „Bovendien staat in de gebruiksvergunning hoe vaak wij een gebouw controleren. Zieken- en bejaardenhuizen controleren we elk jaar, voor kerkgebouwen is een controle per vier jaar voldoende.”

Investeringen

Als een gebouw niet deugt, komt de gemeente in actie. Van de Wiel: „De eigenaar of gebruiker wordt aangeschreven. Binnen een bepaalde termijn moeten de gebreken zijn verholpen. Vaak is het echter al voldoende als we bij een controle wijzen op bijvoorbeeld een geblokeerde nooduitgang om het euvel te verhelpen.”

Maar wat is een redelijke termijn? Toch niet de tien jaar die de serviceflat in Menaldum moest wachten en

die drie bewoners noodlottig werd. „Nee, dat is volstrekt duidelijk,” besaamt Van de Wiel, die echter geen maximale periode wil noemen waarin gebouwen brandveilig moeten worden gemaakt. „Een kapotte noodverlichting moet meestal de volgende dag zijn gerepareerd, maar in andere gevallen zijn vaak forse investeringen nodig. Dat wegen B en W ook mee. Ze stellen dan een redelijke termijn waarbinnen bijvoorbeeld een brandmeldingsinstallatie moet zijn geïnstalleerd. Maar altijd sneller dan tien jaar!”

Belangen

De gemeente kan onveilige gebouwen sluiten, maar dat gebeurt maar zelden. „Er spelen andere belangen mee, zoals werkgelegenheid,” besaamt Van de Wiel. „Dan zoeken we meestal in overleg met gemeente en de eigenaar van het gebouw naar een tijdelijke oplossing.” Dat gebeurde bijvoorbeeld toen het Heerlense winkelcentrum 't Loo na de brand 1985 ingrijpend werd gerenoveerd. „De eerste winkels gingen alweer open, toen de installateurs nog bezig waren met de Sprinkler (automatische blusinstallatie, red.). Volgens de gebruiksvergunning mocht dat niet, want daarin stond dat er een functionerende Sprinkler-installatie moest zijn. De gemeente kan dan zo'n gebouw sluiten, maar in plaats daarvan moest de exploitant van 't Loo toen zorgen voor permanente bewaking tot het moment waarop de Sprinkler werkte.”

Afwachten

Blijft de vraag hoe de deze week afgebrande serviceflat in Menaldum tien jaar lang bewoond konden blijven, terwijl hij niet voldeed aan de brandveiligheidsvoorschriften. Van de Wiel wil slechts indirect op een mogelijke reden wijzen. „In 1992 is het Bouwbesluit van kracht geworden. Voor die tijd was er alleen een landelijke Bouwverordening, die gemeenten de mogelijkheid bood voor allerlei bepalingen een ontheffing te verlenen.”

„Bovendien werd de brandveiligheid voor 1992 beoordeeld door de gemeentelijke diensten Bouw- en Woningtoezicht. In kleinere gemeenten, zonder professionele brandweer, moest je dan maar afwachten of daar voldoende kennis van zaken aanwezig was.”

(ADVERTENTIE)

Oké, voor reisverzekeringen

Liass heeft goed nieuws voor sportieve zonzanbidders; een reisverzekering die alle bewegingsruimte biedt voor 'n actieve zomervakantie. En dat voor een bescheiden prijs. Als u de coupon opstuurt, krijgt u het informatiepakket vrijblijvend thuisgestuurd.

Naam:

Adres:

Postcode: Plaats:

Telefoon:

Zend de coupon in een gesloten envelop aan:

Liass Reisverzekeringen, Antwoordnummer 9045, 6400 VC Heerlen.

Een postzegel is niet nodig. U kunt ook gratis bellen naar 06-0227525.

GELUKKIG HEBBEN WE LIASS.

Liass Ziektostenverzekeringen, Akerstraat 27, 6411 GW Heerlen en
Wilhelminastraat 39, 6131 KM Sittard.

Actie Bosniërs komt niet als verrassing

Vervolg van pagina 1

ROERMOND - In het Roermondse opvangscentrum bevinden zich veel Bosniërs die familieleden in het bedreigde gebied hebben. Volgens de woordvoerders gaat het om een actie voor onbepaalde tijd.

Voor de leiding van het opvangscentrum in Roermond komt de actie niet als een verrassing. Woensdag werd de directie op de hoogte

gesteld van de voornemens. De aankondiging dat de actie voor onbepaalde tijd is, verbaast directeur Theo Kehrrens enigszins. Hem werd meegedeeld dat de hongerstaking vier of hooguit vijf dagen zou duren.

„Wij houden natuurlijk een vinger aan de pols. Zwangere vrouwen, kinderen en ouderen zijn niet betrokken bij de actie. Bovendien hebben de actievoerders aangekondigd dat het strikt om een honger-

staking gaat. Ze blijven dus wel drinken.”

Toch heeft de medische staf van het TOC het raadzaam geacht om de hongerstakers extra aandacht te schenken. Voor dit weekeinde zijn ook enkele medewerkers voor extra diensten opgeroepen.

Dialectoloog onderzoekt spraakgebruik in grensgebied

Grensdialecten drijven steeds verder uit elkaar

Van onze verslaggever

BONN - Wanneer een Kerkradenaar aan zijn 'buurman' in Herzogenrath vertelt dat hij een mooie 'mimpop' heeft gezien, dan zal deze hem onbegrijpend aankijken. De betekenis van dit Kerkraadse woord is aan de andere kant van de grens onbekend. Met behulp van de nodige gebarentaal snapt de Duitser uiteindelijk dat de Limburger het over een 'Paanefoogel' heeft, een vlinder dus.

Vroeger kon een inwoner uit Postert, Tegelen, Sittard of Kerkrade nog zonder problemen in het eigen dialect praten met inwoners uit Kaken, Kaldenkirchen, Tuddert of Herzogenrath. Maar de grensdialecten zijn in de loop der tijd steeds verder uit elkaar gedreven. Aan de Duitse kant van de grens verdwijnt het dialect steeds meer. De gemeenschappelijke taal van het grensgebied is nu het Duitse geworden. Nederlanders die in Duitsland gaan tanken spreken Duits en de Duitser die in Venlo boodschappen komt doen ook, constateert taalhistoricus en dialectoloog Georg Cornelissen (38) van het Amt für Rheinische Landeskunde (ARL) in Bonn. Hij doet sinds 1989 onderzoek naar de ontwikkelingen van dialecten in het Rijnland.

Naast onderzoek naar de verschuivingen van dialecten, begeleidt Cornelissen mensen die

● Georg Cornelissen: „Lage waardering van dialecten in Duitsland.“

Foto: FRANS RADE

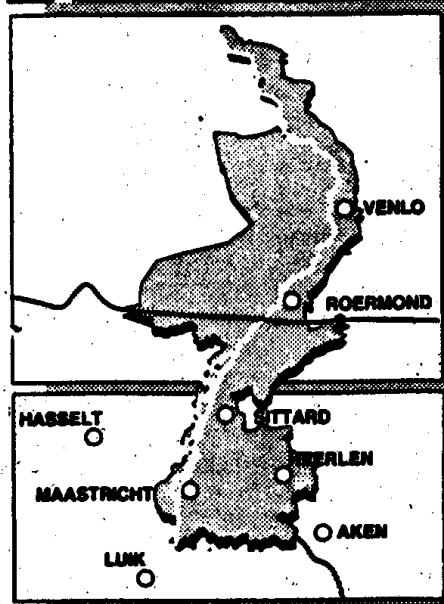
woordenboeken samenstellen. Uiteraard in het dialect. Alleen al in het Rijnland komen per jaar twee à drie woordenboeken uit. In de werkkamer van Cornelissen zijn drie boekenplanken gevuld met woordenboeken in verschillende Rijnlandse dialecten. De oudste stamt uit 1780. Wat dialecten betreft vindt Cor-

nelissen, zelf afkomstig uit Vinnekendonk vlak bij Venray, het grensgebied tussen Limburg en Noordrijn-Westfalen bijzonder interessant. „In het grensgebied zie je sinds ongeveer de jaren '20 dat de standaardtaal, dus aan de ene kant het Nederlands en aan de andere kant het Duits, grote invloed heeft op de dialecten.

Daardoor veranderen deze niet alleen enorm, maar de grensdialecten komen ook steeds verder uit elkaar te liggen.“

„Vroeger waren er natuurlijk ook verschillen tussen de dialecten. Net zoals je die nu nog in de verschillende plaatsen in Limburg kunt horen. Maar men be-

over de grenzen

greep elkaars dialect wel,” ligt Cornelissen toe in vloeiend Nederlands. De dialectoloog studeerde onder ander Nederlands in Keulen.

Door de lage waardering van het dialect aan de Duitse kant dreigt het daar zelfs geheel te verdwijnen. „Na de tweede wereldoorlog kwamen veel mensen uit het oosten naar het Rijnland. Die spraken geen plat en hebben het ook nooit geleerd. Met het gevolg dat ook hun kinderen geen dialect meer leerden. Ook de onderwijzers waren fel tegen plat praten en bestrafden fouten die door het dialect in het Duits werden gemaakt fanatiek.“

Verdwenen

Voor zijn onderzoek ondervroeg Cornelissen ouderen (boven de 55) en jongeren (onder de 35) in grensdorpen. Hij vergeleek de antwoorden om de ontwikkeling van het dialect te bestuderen. „In veel plaatsjes in het noorden van het Rijnland is het al moeilijk om nog jongeren te vinden die dialect spreken,” vertelt hij. Over dertig tot veertig jaar zal het dialect in deze streek volledig zijn verdwenen, voorspelt Cornelissen.

In Limburg zal het dialect naar zijn mening niet hetzelfde lot beschoren zijn. „In Nederlands Limburg leeft het dialect nog veel meer dan in het noorden van Duitsland.“

Eis van 18 maanden in Peroma-zaak

'Marktverstoring door geknoei met melkquota

DOOR ROB PETERS

ROERMOND/ECHT - „Nog zwaarder dan het nadeel van 3,8 miljoen gulden voor de gemeenschap, die door het geknoei met melkregelingen is ontstaan, til ik aan de marktverstoring die het gevolg is geweest.“ Op deze wijze beargumenteerde officier van justitie mr. J. van den Hark gisteren voor de rechtbank in Roermond zijn eis van 18 maanden tegen drie compagnons van de Echter zuivelfabriek Peroma. Het was de tweede dag van het proces.

Van den Hark legde verder een extra eis van 50.000 gulden op tafel tegen Martijn P. (30), die volgens hem de kwade genius in het superheffingspel was en er zelfs niet voor schroomde zijn medecompagnons te bedriegen. Mild was de officier voor Marie José P., de echtgenote van directeur Jos P., die 240 uur dienstverlening mag verrichten in plaats van zes maanden cel. Opvallend was dat Van den Hark geen uitzondering maakte voor de bijna 70-jarige Harrie P., die hij ondanks zijn leeftijd nog 1,5 jaar wil opsluiten.

Maar mr. Van den Hark maakte er ondanks een milde glimlach geen geheim van dat hij hard en meedogenloos oordeelt over het optreden van de Peroma-clan. De firmanten hebben jarenlang teveel geproduceerde melk ingenomen en doorgesluisd naar de zuivelfabriek St. Joseph in Neeroeteren. Ze hebben daarmee extra winsten gemaakt en veehouders geholpen hun melkquota clandestien op te voeren.

Arglistig

„Het gaat vooral om de mentaliteit van deze verdachten die arglistig het eigen belang hebben nagejaagd. Het optreden van de vier compagnons van Peroma heeft bovendien criminaliserend gewerkt want hun gedrag zette veehouders aan tot misdadige

handelingen,” aldus Van den Hark gisteren.

De Algemene Inspectiedienst (AID) kwam in het onderzoek tot de conclusie dat een veehouder in Erp bijna een miljoen liter melk waarover een superheffing zou moeten worden betaald, kon afzetten. Zoals gisteren werd gemeld gebeurde dat weliswaar vooral dank zij de hulp van de Belgische zuivelfabriek in Neeroeteren, waarvan de directeur in een later stadium de brood zag in de facturentruc van Peroma.

De AID had uitgezocht dat ongeveer 7 miljoen liter „zwarte” melk naar Peroma was gegaan. Raadsleden van de verdachten kwamen maandag pas aan het woord, maar de verdachten bleven gisteren al aan dat deze hoeveelheid onmogelijk geleverd konden zijn omdat in zo'n gebied de veehouders honderd koeien meer hadden moesten hebben.

Rol

Van den Hark ging uitvoerig op de rol van elke Peroma-compagnon. In zijn ogen is P. straalman die de veehouders „binnin bracht”, Jos en in mindere mate zijn vrouw waren degenen die administratie in orde brachten en Martijn P. bleek de regelaar over de grens. Volgens de officier kreeg Martijn bij de zuivelfabriek in België nog eens „frank voor elk „zwarte” liter” maar de verdachte reageerde woest op die aantijging.

„Het is beter dat in België we gekenken hoe de administratie van St. Joseph plotseling een nieuwe cabriolet en een volledig verbouwd huis komt,” dus Martijn P., die meermalen gesuggereerd dat een veel gedeel van de fraude die aan Peroma wordt toegeschreven toch hoort bij de directie van St. Joseph in Neeroeteren. Maandag wordt de zitting voortgezet.

Actie voor een ontmoetingscentrum in Den Haag

Hertogs per rolstoel langs de landsgrens

DOOR PAUL POELL

ROERMOND - „Als ik Hennie Huisman was geweest dan had ik na driehonderd kilometer de centen voor het ontmoetingscentrum al bij elkaar gehad.“ Aan het woord is de 56-jarige Henk Helder uit Den Haag. Hij is in zijn rolstoel bezig aan een „rondje Nederland”, een tocht van ongeveer 1800 kilometer langs de landsgrenzen. Donderdag bereikte hij Zuid-Limburg. Drie kwart van de tocht zit er nu op. Maandag 26 april is hij uit Den Haag naar Den Helder vertrokken.

Het ontmoetingscentrum is bedoeld voor mensen die lijden aan het Syndroom Gilles de la Tourette. Deze mensen hebben last van ongecontroleerde bewegingen en geluiden.

Wat bezielt iemand om met een gewone „ziekenhuisrolstoel” langs de landsgrenzen te rijden? „Ik wil bewijzen dat gehandicapten in staat zijn om toch grootse prestaties neer te zetten. Van de andere kant kan en wil ik mijn vrijheidsgevoel niet onderdrukken.“

Ketelbinkie

Als 16-jarige stapte hij als ketelbinkie aan boord van een schip en bevoer vervolgens alle wereldzeeën. Later koos hij voor de vissers. Toen hij daar op uitge-

kenen was, stapte hij over op de bouw. Daarna verdiende hij de kost als bloemenkoopman. In 1990 werd Kees Hertogs een onderbeent geamputeerd en kwam hij in een revalidatiecentrum terecht. „Daar werd ik te veel betutteld! Na een tijdje had ik daar genoeg van. Ik zei, beste mensen, deze jongen gaat naar huis. En ik ben in mijn rolstoel weggegaan. Ze hebben me voor gek verklaard.“

„Meteen daarna rijpte het plan om grote reizen te gaan maken. Ik ben geen man om zelig achter een raam in mijn huis aan de Laakkade te gaan zitten, met de fles binnen handbereik. Mijn hele leven heb ik gewerkt in de buitenlucht. Ik ben een natuurling en met mijn rolstoel even snel als een „luie” wandelaar.“

„Ik heb het al tot San Sebastian gebracht,” vertelt hij met gepaste trots. Ten bewijze toont hij een diploma van het Guinness Book of Records. Tegelijkertijd bevestigt hij dat hem het rondje Nederland zwaar tegenvalt. „Eerlijk, ik had niet gedacht dat ons landje zo groot is. Eigenlijk had ik allang thuis moeten zijn, en wat moet ik nog? Zo'n kleine 400 kilometer schat ik. En de wind, jongen! Kijk, in Frankrijk moet je wel eens een heiling of berg op. Dat is natuurlijk flink werken, maar daarna kun je ook kilometers lang profiteren van de afdaling. Dat is goed voor het gemiddelde!“

Als Hertogs het welletjes vindt, is het ook meteen einde oefening. Wanneer hij in de buurt van een camping is, zoekt hij die op, maar de keren dat hij beschutting zocht onder een abri, of gewoon verkoops te overnachten in het open veld zijn niet op een hand te tellen. „Geen enkel probleem, hoor. Ik heb mijn tentje bij me, m'n gasbrander en andere noodzakelijke dingen. Alleen maar binnen handbereik.“

Buiten het gevecht met de elementen en zijn eigen vermoeidheid, heeft de reis verder geen problemen opgeleverd. „Nederland is vol aardige mensen. De reacties die ik onderweg heb gehad waren allemaal even grandoos. Velen hebben mij een gift voor het goede doel gegeven. Anderen hebben beloofd dat ze geld zullen overmaken. En daar vertrouw ik ook op. Veel van dat beloofde geld moet nog binnenkomen, maar ja, ik ben Hennie Huisman niet.“

De komende dagen rijdt Kees met zijn rolstoel door de Oostelijke Mijnstreek op weg naar Vaals. Vervolgens langs de zuidgrens naar Eijsden en dan begint het aftellen. Als ik in Maastricht ben, ben ik alweer op weg naar huis”, grapt hij. Alsof de tocht nog niet lang genoeg is, brengt hij na Maastricht toch nog even een bezoekje aan Valkenburg. „Daar kennen ze me wel. Ik ben er al eens geweest. Nu ik toch in de buurt ben, een prima gelegen-

● Kees Hertogs passeert Roermond op weg naar het zuidelijke puntje van Limburg.

Foto: JEROEN KUIT

heid om oude kennissen op te zoeken.” Daarna volgt Hertogs de tocht langs de grens door het Limburgse, Brabantse en Zeeuwse land.

Moed

„En dan de Noordzee aanschouwen, dat geeft me moed. Dan ben ik bijna thuis.” Hoelang hij nog over de resterende kilometers doet, is ook voor Kees Hertogs nog een vraag. „Er zijn van die dagen dat ik constant mijn verhaal aan belangstellenden

moet vertellen. Dat houdt natuurlijk op. Van de andere kant is het heel gezellig. Als ik toch moet gokken, schat ik een weekje of drie.“

„Voor mij is de reis nu al onvergetelijk, als anderen van mijn inspanning blijvend kunnen genieten - en Kees doet dan op het ontmoetingscentrum - zou dat helemaal fantastisch zijn. Voor dat doel is een speciale rekening geopend bij de Amro/ABN in Den Haag rekeningnummer 434950153.“

Venlose missionaris in Brazilië doodgestoken

DOOR JAN VAN LIESHOUT

VENLO - De Venlose missionaris Piet Beerkens is zondagavond in Montes Claros, in de Braziliaanse staat Goiás, doodgestoken. De pater was erg geliefd; niet in het minst omdat hij de armoede met de armen der armen deelde. Omtrent de beweegredenen van de moordaanslag tast men nog in het duister. Volgens pater Tiny Thomassen, de provinciaal van de passionisten in Haastrecht, was de dader een geestelijk gestoorde die al eerder een moord beging, in een andere staat. Hij woonde sinds kort in Montes Claros.

men werd de moordenaar in Ipora, 50 km ten zuiden van Montes Belos, ingesloten.

De ontstentis in de parochie van pastoor Beerkens was groot. De pater was erg geliefd; niet in het minst omdat hij de armoede met de armen der armen deelde.

Reeds maandagmiddag werd het stoffelijk overschot ter aarde be-

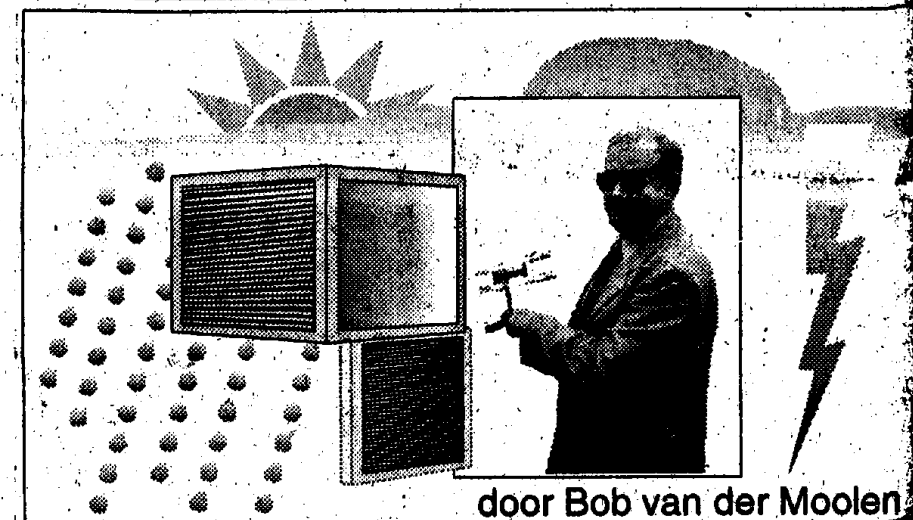
steld. De verslagenheid onder confraters en familie is groot.

Piet Beerkens werd op 1 januari 1930 in Venlo geboren. Zijn studies maakte hij in Haastrecht, Mariahoek en Mook. Op 13 april 1958 werd hij door de toenmalige bisschop van Roermond, mgr. Guilielmus Lemmens, tot priester gewijd.

Ofschoon vóór zijn priesterwijding al benoemd voor Indonesië, werd pater Beerkens naar Brazilië gezonden. Na dertien jaar tropen zag Pedro Beerkens het niet meer zitten. Vanwege fysieke en psychische problemen keerde hij naar Nederland terug. Begin 1976 vertrok Beerkens andermaal naar Brazilië. Hij werd kapelaan in Firminópolis, een jaar later bouwde hij in Montes Claros, een parochie van 20.000 zielen.

Dinsdagmiddag om vier uur zal in de parochiekerk van Onze Lieve Vrouw van Zeven Smarten in Molenhoek een rouw- en dankdienst voor de vermoorde missionaris worden gehouden.

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Fris en winderig weekend

Evenals vorig jaar heeft de voorzomer - mei en juni - ervoor gezorgd dat de temperatuur van meren en plassen al hoog genoeg is er in te zwemmen. Voor de Nederlandse kust is het zeewater 17,18 graden Celsius en het strandwater is ongeveer 20 graden. Voor vakantieganger, die zijn keus op dit gebied heeft, laten vallen, zal een prettig vooruitzicht. Eind augustus heeft het zeewater overigens de hoogste temperatuur bereikt en wordt daarna mede bepaald voor het weer in het najaar. De afgelopen week startte, thermisch gezien, interessant omdat zondagochtend de hoogste minimumtemperatuur van dit jaar werd bereikt (19,3 graden). Overdag met veel (24,4 graden) maar 's avonds was daar nog maar de helft van (12,3 graden).

De regen waar Limburg zo erg om verlegen zit stelde niets voor: twee millimeter was zelfs niet genoeg om het stof weg te spoelen. dagen daarna schommelde het kwik rond de 20 graden, maar dondag werd het met 23,8 graden al veel warmer en daarmee de zestigste warme dag van 1993 een feit.

Gisteren werd het toch warmer dan verwacht. Het kwik steeg tot zomerse waarde van 27,5 graden, terwijl het in delen van Nederland regende met nauwelijks 16 graden.

Juli

Juli is voor velen de vakantie maand bij uitstek. Het weer mag dan in een grote belangstelling verheugen. Warm, droog en zonnig vakantiereis zal op menig verlanglijstje staan. Juli is de warmste maand van het jaar en op augustus na, ook de natste.

In Limburg mag men op gemiddeld 19 warme dagen rekenen, waaronder 7 zomerse en 2 tropische dagen. De gemiddelde hoeveelheid neerslag bedraagt 80 millimeter en voor het grootste gedeelte valt uit onweersbuien. Juli is dan ook zowel een parasol- als paraplu maand. In juli bedraagt de gemiddelde maximumtemperatuur ongeveer 22 graden. Best aangenaam voor onze streken, maar de meest populaire vakantiebestemmingen komen een dergelijke temperatuur gewoonlijk al in de nacht voor. Het is dan ook niet zo verwonderlijk van vakantiegangers te horen dat zij door die warmte in de nachtelijke uren moeilijk in slaap kunnen komen.

Röder

In deze rubriek is al diverse malen de schijnwerper gericht op Duitse meteoroloog Röder, bekend om zijn weerprognoses voor zeer lange termijn. Reeds in februari liet hij weten dat, volgens hem, juli en augustus warm en droog zouden worden. Trendsetter was dan de periode 19 juli-18 augustus, bij ons beter bekend als „hondsdagen”. Kalenderdag-vast zijn dergelijke prognoses natuurlijk niet. Maar de periode die hieraan weer voorafgaat kwalificeert als koel en onstabiel. Als die prognose uitkomt schiet deze weer speller midden in de roos omdat het weer in het weekend de symptomen in zich heeft.

Weekendweer

Dalende barometrische voorspellen in de regel weinig goeds. Vandaag is de luchtdruk in een dalende lijn als gevolg van een ring die uitdijpt tot een depressie met herfststijl (veel wind, buig weer). Gistermiddag ontstond een „golf” in dit front waar de verdere verplaatsing werd vertraagd, vandaar het fraaie weer. wacht wordt dat de koelere lucht vannacht al tot onze provincie doorgedrongen mogelijk met onweer.

Weerspreuk:

„Zingt de leeuwerik hoog in de lucht, moet weer voorspelt zijn vlucht.”

Traditionele
UITVERKOOP

Met zeer interessante kortingen

Bougie

Specialisten in authentieke
Oosterse tapijten en kelims

Oranje Nassaustraat 19, Heerlen. Tel. 045-713650

Populair-wetenschappelijke presentatie van historie

Kasteel Hoensbroek krijgt museumstatus

Van onze verslaggever

HEERLEN - De Rijksdienst veldende Kunsten gaat kasteel Hoensbroek erkennen als speciaal museum. Het kasteel wordt voor een populair-wetenschappelijke presentatie die doet aan de historie.

De verzameling rareiteiten moet worden gemaakt voor historisch verwoorde objecten," stelt wethouder Jo Evers. Die worden ingeleid door videopresentaties. Het kasteel daarmee tevens aantrekkelijk worden voor de schooljeugd.

Heerlense college stemt er mee dat het Slotgebouw een inhoudelijke opwaardering ondergaat. Dat is ook wel nodig, want de laatste jaren is het bezoekersaantal gedaald van 55.000 naar 40.000.

Deskundigen

De college volgt de aanbevelingen uit een beleidsplan van de stichting Kunst & Cultuur Limburg, dat is gebaseerd op de bevindingen van een externe commissie van deskundigen. Dat rapport concludeert dat het verleden geen samenhangend verhaal beleid is gevoerd. Dat moet worden aangepast door het aantrekken van een conservator.

In september wordt gestart met onderzoek naar de historie van het kasteel. „Op basis daarvan kunnen documentaire en educatieve vervullen," stelt directeur Frans Jansen. De museumstatus wordt het kasteel opgenomen in het Internationaal Bruidescircuit, waardoor het volgende jaar originele stukken kunnen worden aangeleverd.

Correct

De bezoekers moeten voortaan de centrale entree bij het Poortgebouw passeren. „De rondleidingen worden in de wapenkelder en verder chronologisch correct," stelt Jansen. Via de Middelsteuweg leidt de bezoeker naar de 17de en 18de eeuw geleid. De Groene Kamer wordt uit de route gehaald en het uitsluitend dienst als muziekruimte zal.

De komende wisselende exposities, met op historische thema's. De stonstellingen van moderne kunst verdwijnen. Tweedirecteur Frans Jansen zegt voor deze operatie geen extra geld, maar de gemeente stelt hem komend jaar vrij van bezuinigingen. Ook wordt het exploitatieplan in 1994 aangevuld. De gemeentelijke cultuur moet hier dan wel op afgestemd worden.

Vernielingen bij Landgraaf en renbaan

LANDGRAAF - Bij de Draf- en renbaan in Landgraaf zijn woensdag vernielingen aangericht. In meerdere gebouwen zijn vijf ramen vernield. Daarnaast is de toegangspoort van een loods opengebroken. De schade wordt geschat op achtduizend gulden. De politie stelt een onderzoek in.

DOOR JOOS PHILIPPENS

HEERLEN - Hij lardeert zijn beelden met Durkheimer, Nietzsche, Habermas, Plato, Böll en een hele rij filosofen en schrijvers. Werner Janssen heeft veel geleerd en dat zal de verslaggever merken. Nu is hij weer een student politologie gestart, die hem inzichten verschaft. „Ik oriënteer me op de nadelen van de verzorgingsstaat."

De idee van de verzorgingsstaat als een opvang is 'hartstikke goed', zegt Janssen. „Maar ze heeft veel negatieve, persoonlijke contacten weggenomen. Ze heeft geleid tot een vreselijke bureaucratisering. Het anoniem instituut lost je problemen op: neutraal en zakelijk. Mensen lossen elkaars problemen op, maar schuiven ze af op de instantie."

„Het scherp te stellen: „Men wil zich al een geweldige christen laten zien in de ziekenwagen te belen als men op straat ligt te creperen."

Janssen vindt niet dat de mensen minder zijn geworden. „Dat is het schijn. Alleen als hun eigen bijdrage in het geding komt, dan is men bereid te protesteren of te proberen."

Volgens Janssen dreigt het langzaam mis te gaan, vooral met de jongeren. „Ze worden te zeer in de watten gelegd. Door de aan de verzorgingsstaat gekoppelde gemakzuchtigheid hebben jongeren niet eens meer de inventiviteit om de vrije tijd op een creatieve manier in te vullen."

De leraar Janssen constateert dat dit vooral betrekking heeft op de generatie die is geboren vanaf eind jaren zestig. „Apathie, verveling, banaliteit, decadentie, energieloosheid, verslaving. Men zit in de ka-

men en laat zich vermaken. Zelfs de fitness-instituten onderstrepen dat: alles staat al gereed, je hoeft nog maar je arm te bewegen. En bij het voetballen liggen de gewassen shirts gereed."

De consumptieverslaving vindt Janssen de grootste bedreiging. „Leerlingen stelen of accepteren de gekste baantjes om de laatste Nike-schoenen te kunnen kopen. De commercie maakt de mensen helemaal gek. De hele televisieprogramma's is ingericht rond reclameboodschappen."

Hij vindt dat mensen nu niet meer weten waar ze aan toe zijn. „Ze worden mondloos gemaakt. Burgers vluchten in 'zekerheden' als vreemdelingenhaat en hakenkruisen. Wie zelf zwak in de schoenen staat, zoekt iemand die nog zwakker is."

Die mensen moorden en verkrachten om daar een bepaalde macht, identiteit aan te ontfangen."

„Je moet kinderen opvoeden als meedenkers. De politiek moet burgers als partners zien, denken dat ze de waarheid in pacht heeft, werkt averechts. Je moet de burgers omhoog krikken en de staat omlaag. Politiek is dan: dialoog met de burgers."

Dr. drs. Werner Janssen is raadslid voor het CDA in Heerlen en leraar Duits in diezelfde plaats. Hij pleitte voor het vrijgeven van heroïne en het oprichten van een opvoedingskamp voor verslaafden. Dat werd hem niet in dank afgenomen.

Janssen voelde zich echter niet begrepen. Tijd voor een nadere kennismaking met zijn politieke levensfilosofie. „Dit is geen idealistisch of ideologisch geklets."

CDA'er Werner Janssen pleit voor 'moraal-onderwijs'

De dialoog als einde van de Nike-cultuur

Volgens Janssen dreigt het langzaam mis te gaan, vooral met de jongeren. „Ze worden te zeer in de watten gelegd. Door de aan de verzorgingsstaat gekoppelde gemakzuchtigheid hebben jongeren niet eens meer de inventiviteit om de vrije tijd op een creatieve manier in te vullen."

De leraar Janssen constateert dat dit vooral betrekking heeft op de generatie die is geboren vanaf eind jaren zestig. „Apathie, verveling, banaliteit, decadentie, energieloosheid, verslaving. Men zit in de ka-

men en laat zich vermaken. Zelfs de fitness-instituten onderstrepen dat: alles staat al gereed, je hoeft nog maar je arm te bewegen. En bij het voetballen liggen de gewassen shirts gereed."

De consumptieverslaving vindt Janssen de grootste bedreiging. „Leerlingen stelen of accepteren de gekste baantjes om de laatste Nike-schoenen te kunnen kopen. De commercie maakt de mensen helemaal gek. De hele televisieprogramma's is ingericht rond reclameboodschappen."

Hij vindt dat mensen nu niet meer weten waar ze aan toe zijn. „Ze worden mondloos gemaakt. Burgers vluchten in 'zekerheden' als vreemdelingenhaat en hakenkruisen. Wie zelf zwak in de schoenen staat, zoekt iemand die nog zwakker is."

Die mensen moorden en verkrachten om daar een bepaalde macht, identiteit aan te ontfangen."

„Je moet kinderen opvoeden als meedenkers. De politiek moet burgers als partners zien, denken dat ze de waarheid in pacht heeft, werkt averechts. Je moet de burgers omhoog krikken en de staat omlaag. Politiek is dan: dialoog met de burgers."

Aanhoudingen in Heerlen

HEERLEN - Een 27-jarige Heerlenaar is donderdag op heterdaad betrapt toen hij in een woning aan de Pronsebroekweg had ingebroken. Een getuige had de politie gewaarschuwd. De man had inmiddels diverse cheques in zijn zak gestopt en geluidsapparatuur klaargezet om mee te nemen. De inbreker werd ingesloten.

Diezelfde middag zag een andere getuige dat op het parkeerterrein aan de Parallelweg een Toyota werd opengebroken. Na de kraak reden de daders in hun auto weg, maar kort daarna werden ze door de politie aangehouden. In de auto zaten twee mannen en een vrouw uit Brunssum. Ze hadden een autoradio-cassette-speler uit de Toyota meegenomen. Verder werd een kleine hoeveelheid heroïne aangetroffen. Na verhoor werden ze vrijgelaten.

Festival

„Het gaat door hoor, het minderhedenfestival in hartje Brunssum," liet een van de organisatoren van dit festival ons gisteren weten. „Misschien denken de mensen wel dat we de zaak afgelasten, omdat de weersverwachting slecht is, maar het gaat echt niet regenen," voegde hij er nog aan toe. Vervelen hoeven we ons morgen in elk geval niet, want ook Landgraaf heeft een soortgelijk evenement georganiseerd, Crioello op de Draf- en Renbaan.

Festival 2

„En dan is er nog het WMC in Kerkrade. Van d'r Joep vernemen we stevast hoe beregezig het is daar om en nabij zijn sokkel. De verbodering viert hoogtij in de Klankstad en de muziek voert de boventoon. Voor de echte twijfelaars hebben we dit weekeinde maar een advies: kiezen of delen."

Stelling

„Aandacht voor het oneindig kleine draagt bij aan het behoud van de grote wereld."

Stelling 2

„Ervaring is als geld, alleen heel veel tellt."

Ruiters

„De Landelijke Ruiter Vereniging Kring Gulpen bestaat niet meer. De vijftien verenigingen die tot deze kring behoorden, zijn opgenomen in de Kring Zuid-Limburg. Een groter verband en daarom misschien met minder kosten. Wij weten het niet. Wel weten we dat Felix Prevoo uit Margraten tijdens de opheffingsvergadering onderscheiden werd met een zilveren speld met kroon, op een na de hoogste onderscheiding die de ruiterbond te vergeven heeft. Hij is al dertig jaar lid van de landelijke ruitervereniging en richtte indertijd de afdeling Margraten op. Ook nam hij het initiatief voor de bouw van een manege en later een kantine met vergaderruimte. Verdient dus dat zilver, naar onze overtuiging."

Reclame

„De gemeente Valkenburg gaat streng optreden tegen reclame die zonder vergunning is aangebracht op panden of andere bouwwerken. Desnoods wordt het reclamebord met bestuursdwang verwijderd."

Reclame 2

„Het eerste slachtoffer is caféhouder Charrel Otten aan het Grendelplein. De reclame voldeed niet aan de redelijke eisen van welstand. Otten was door de gemeente meerdere malen gesommeerd de reclame zelf weg te halen. Maar dit werd geweigerd waardoor de gemeente donderdag zelf in actie kwam."

Reclame 3

„Aan nog drie reclamemakers is door de gemeente bestuursdwang aangezegd. Het zijn bouwwerken in het buitengebied die zonder vergunning zijn gebouwd. Twee eigenaren hebben zelf hun bouwwerk gesloopt. De derde 'kandidaat' heeft tot maandagmiddag twaalf uur de tijd gekregen om het bouwwerk alsnog te verwijderen. U bent gewaarschuwd!"

Lange VSL-bus mijdt Rimborg

HEERLEN - Het Verenigd Streekvervoer Limburg zet vanaf 19 juli zeven 'gelede' bussen (met een lengte van achttien meter) in op routes in de regio Heerlen.

Het plaatsje Rimborg moet het echter zonder de extra lange bus stellen. Bij een eerste proef bleef die in een Rimborgse bocht vastzitten. Het VSL blijft daarom lijn 29 met gewone bussen draaien.

De nieuwe bussen gaan rijden op de stadslijnen 1, 2 en 3, op lijn 27 naar Abdisbosch, lijn 29 naar Landgraaf en op de snelrijdend Heerlen-Vaals (lijn 143).

De bussen zijn de eerste van een nieuwe generatie, die ontwikkeld is door de firma's DAF en Berkhof Heerenveen. Ze hebben 53 zitplaatsen en kunnen 120 passagiers vervoeren. Twee bussen zijn ook geschikt voor dagtrips en beschikken over 62 zitplaatsen.

De gelede bussen kosten ruim een half miljoen per stuk. De aanschaf van de zeven wagens komt overeen met elf normale bussen à 3,5 ton per stuk. Dat betekent een besparing, want de afgelopen jaren kocht het VSL steeds vijftien nieuwe wagens. Bovendien zijn door de lange bussen minder chauffeurs nodig.

Directeur J. Dorren gaf bij de officiële overdracht van de zeven gelede bussen aan waarom VSL goed naar de kosten moet kijken: „We krijgen minder geld van het rijk en de concurrentie neemt toe."

Oude truc levert 1500 gulden op

LANDGRAAF - Door een oude truc toe te passen, hebben zes mensen donderdag de kassa-inhoud van een Landgraafse drogisterij gestolen. Drie mannen en drie vrouwen kwamen de winkel binnen en liepen verschillende richtingen uit. Het personeel werd afgeleid met vragen. Tenslotte kocht een vrouw iets voor enkele gulden. Na hun vertrek bleek vijftienhonderd gulden te zijn verdwenen.

Diploma voor asielzoekers

ECKELRADE - Dertig asielzoekers en vluchtelingen ontvangen donderdag in Eckelrade een erkend technisch vakdiploma. Tweede Kamerlid J. Krajenbrink reikt de certificaten uit. Daarnaast krijgt een aantal van hen een diploma voor Nederlands als tweede taal. De asielzoekers komen uit de hele wereld, van Panama tot Iran en van Somalië tot Afghanistan. De opleidingen zijn in april van 1990 gestart. De stichting Wereldwijd zocht toen contact met mensen die jarenlang in Derde-Wereldlanden een leidinggevende functie hebben bekleed in het beroeps onderwijs. De opleidingen vonden plaats met het zogeheten modulesysteem zodat asielzoekers in eigen tempo de cursussen konden volgen.

stimuleren, ze aan een moraal helpen. Anders heeft een opvangcentrum geen nut."

Vooral de jonge burger, stelt Janssen, moet weer besef krijgen van waarden en normen. „Dat kan alleen door opvoeding. Als je 14, 15 bent geweest dan is het eigenlijk al te laat. Het ethische is dan fundamenteel verankerd."

Janssen stelt dat in het huidige onderwijs het functioneren in het bedrijfsleven te centraal staat. „Maar alleen de managers kunnen creatief bezig zijn. De grote massa heeft nauwelijks betrokkenheid bij het produkt. En die krijg je ook niet door de schroefedraaier een ander kleurtje te geven."

De CDA'er wil de leerlingen stukje bij beetje verantwoordelijkheid geven. „Gaaf iemand in de fout dan spreek ik hem daar op aan. Door dit proces van dialectiek leer je respect te hebben voor je schoenen, ook al hebben die niet de laatste Nike-streepjes. Wie als mens een goede moraal heeft, heeft de verslaving aan iets oppervlakkigs niet nodig."

Janssen vindt dit de enige kans van de overheid: het veranderen van de lerarenopleidingen, opdat er meer aandacht voor de verantwoordelijkheidsontwikkeling komt.

Want Janssen hekelde de houding van veel van zijn collega's: „Te veel heerst de lerarenmentaliteit van: 'Ik heb alleen te maken met mijn vak, de rest gaat mij niet aan.' Ik vind dat de typisch bureaucratische doorschuifmentaliteit."

Foto: CHRISTA HALBESMA

ik kunnen missen, laat ik het zo zeggen."

Wat volgde was een uiterst turbulente periode, zowel zakelijk als privé. Palmen werd weliswaar gekozen als fractievoorzitter voor het CDA, maar moest de partij verlaten onder zware druk van buitenaf. De bouwvakker, in 1988 geslaagd als jurist, raakte bovendien werkloos al voor de rechtszaak in Maas-tricht.

„Dat was het ergste nog niet, want ik ben erg strijdvast. Ik kom uit een nest van negen en dan is het altijd al een struggle for life. Het gezin, mijn vrouw Ria en zoon Roy, dat is steeds mijn grote zorg geweest."

Nog steeds vindt Palmen zijn behandeling door justitie onrechtvaardig. Ook bij de gevolgen van de beschuldigingen voor zijn politieke carrière plaatst hij de nodige vraagtekens. „Het raadslidmaatschap moet je niet overtuilen. Ik ben voor de burgers in de raad gegaan en kan die mensen ook nog steeds recht in de ogen kijken," zegt Palmen, die nu als eenmansfractie deelneemt aan de Brunssumse politiek.

„Volgens mij moet je ook een scheiding maken tussen het functioneren als raadslid en als privé-persoon."

Ook de laatste overgebleven beschuldiging van het niet melden van een ww-uitkering ziet Palmen graag ongedaan gemaakt. Hij overweegt nog om in cassatie te gaan bij de Hoge Raad in Den Haag.

„Alleen voor mezelf wil ik graag een volledige vrijspraak. De mensen in de straat denken toch wat ze willen. Het kwaad is al geschied."

Of Palmen aan de verkiezingen voor 1994 gaat deelnemen, weet hij nog niet. „Dat soort dingen wil ik ver van huis eens door mijn kop laten gaan."

• Werner Janssen

„We moeten de overgang van de verzorgingsstaat naar de verantwoordelijkheidsstaat goed begeleiden. Het welzijnswerk moet de mensen moraal verschaffen om de eigen problemen op te lossen, en zich dan terugtrekken voor af en toe controle."

Als de gemeente minder doet aan schoolzwemmen, dan moet ze de ouders begeleiden. Ze moet de burgers weer verantwoordelijkheid geven voor een groenstukje of de lan-taarnpaal voor de deur.

„Maar ook als je verslaafd wilt helpen, moet je met ze praten, ze

ontmoeting op zaterdag

Johan Bruyneel draagt ritzege op aan overleden vader

Eindelijk geluk voor eeuwige pechvogel

DOOR DICK HEUVELMAN

LE TOUR AMIENS - Voordat Johan Bruyneel vertrok naar de Tour de France, liet hij zich in een Belgisch weekblad ontvallen: „Het zou mooi zijn als ik in de Alpen een rit zou kunnen winnen en dan de bloemen meeneem naar het graf van mijn vader.” Die harte wens kan nog worden vervuld, want de Alpen staan voor volgende week in het Tourboek gepland. Maar met de triomf die hij gisteren in Amiens plukte, was Bruyneel niet minder gelukkig. Uiteraard droeg de ploeggenoot van Erik Breukink het succes op aan zijn vader, die hij eind mei zo wreed verloor. Overleden aan een hartstilstand toen hij als cyclotoerist langs het kanaal van Izegem fietste. Johan Bruyneel: „Drieënvijftig was-ie nog maar en kerngezond, dat komt dan hard aan, kan ik u vertellen. Hij was namelijk meer dan mijn vader, het was ook mijn beste vriend.”

Het was niet de eerste tegenslag waarmee Johan Bruyneel de afgelopen twee maanden diende af te rekenen. Vorig jaar moest hij de Tour aan zich voorbij laten gaan nadat in een criterium in het Spaanse Alcobendas was gevallen en met een dijbeenbreuk naar het ziekenhuis moest worden afgevoerd.

En dan was daar ook nog volop sors met zijn (beeldschone) vrouw, die het bed niet meer met hem wilde delen en vertrok. Ja, Johan Bruyneel heeft op 28-jarige leeftijd zijn portie al wel gehad. Hij lijkt voor het ongeluk geboren. In 1984, zijn eerste amateurjaar, brak hij al trainende een ruggewervel. „Met twee ijzeren platen hebben ze vijf wervels vastgezet. Zes maanden was ik uit competitie.”

Ook dit seizoen had Bruyneel het op de racefiets vaak zitten. Een kielsteen die wegspringt onder een band van een passerende auto en keihard z'n voet treft, een lekke band op een zeer ongelegen moment in de koers, (weer) een stomme val in de Ronde van het Baskenland en ook nog slepende kniebles-sure (tendinitis). Hoewel niet bijgelovig, vond de man uit Moerbeke dat toch te gortig worden. Hij diende bij UCI-president Hein Verbruggen een verzoek in voor een andere licentienummer. Jawel, Bruyneel heeft nr. 13. Dat was geen probleem, maar het kon nog wel even duren.

Met licentienummer 13 blijkt het ook wel eens voor de wind te gaan, zoals gisteren bleek. Letterlijk en figuurlijk trouwens, want Bruyneel bereikte dankzij een stevige zuidwesterbries met een recordmoyenne de hoofdstad van Picardie. Nog nooit in de geschiedenis van de Tour was er een etappe zo snel (49.417 per uur) gereden. Het oude record stond op naam van Adri van der Poel, die in 1988 tussen Tarbes en Pau tot 48.927 km/u kwam. Ging het destijds om echter om een mini-etappe (38 km), het traject tussen Evreux en Amiens telde 158, licht geaccidenteerde kilometers. Dat tempo kwam Bruyneel goed uit. „Ik heb me bijna de hele tocht schuil gehouden tussen de wielen en ben weggegaan toen ik me gaandeweg steeds sterker ging voelen.”

Op 17 kilometer van de meet zette de Moerbekenaar aan voor zijn solo, die ieders respect afdwong. Sinds hij professional werd in 1987 staan op zijn palmares 20 overwinningen, inclusief die van gisteren. Bruyneel werd in 1990 door de Belgische wielers, smachtend (nog altijd trouwens) naar een nieuwe vedette, tot potentiële opvolger van Eddy Merckx uitgeroepen. Hij had toen de EG-Ronde, de vroegere Tour de l'Avenir, op zijn naam geschreven.

Het is er niet van gekomen. Johan Bruyneel bleef hangen in het tweede echelon. Als kopman zakte hij ongenadig door het ijs. Bruyneel: „Dat was in 1991, toen ik bij Lotto reed. Ik ben aan zenuwen ten onder gegaan.”

Bruyneel kwam toen niet verder dan kleurloze 35ste plaats in het eindklassement, terwijl een jaar eerder zonder spanningsveld als nummer 17 in Parijs aankwam. Meteen trok hij zijn conclusies en bedankte verder voor die eer. Bij ONCE trok hij zich terug in de luwte, is hij momenteel eerste luitenant van Breukink en Zülle.

Nog altijd heeft hij van die dagen dat hij alles kan. Zoals vorig jaar, toen hij op Mallorca de finale van de wereldbeker, een tijdrit over 56 kilometer, naar z'n hand zette. Bruyneel wordt als de Rooks van België gezien. Boordevol intrinsieke klasse, maar ook een renner die niet kan afzien. Bruyneel: „Dat komt door mijn stijl van rijden. Je ziet me gewoon niet afzien. Maar ja, wat kan ik daar aan doen?”

De dolgelukkige Johan Bruyneel boekt zijn eerste ritzege in de Tour de France.

Foto: ANP

Alleen herinnering aan Altig en Thureau zijn voor Ludwig c.s. onvoldoende

Telekom wacht op aansluiting

won de Ronde van Spanje, Milaan-Sanremo, Ronde van Vlaanderen en nog veel meer, zoals de groene trui en menige etappe in de Tour de France. Thureau beleefde halverwege de jaren zeventig een komeetachtige opkomst. Nu nog kunnen zijn landgenoten lyrisch worden als zij de Ronde van Frankrijk 1977 in herinnering roepen.

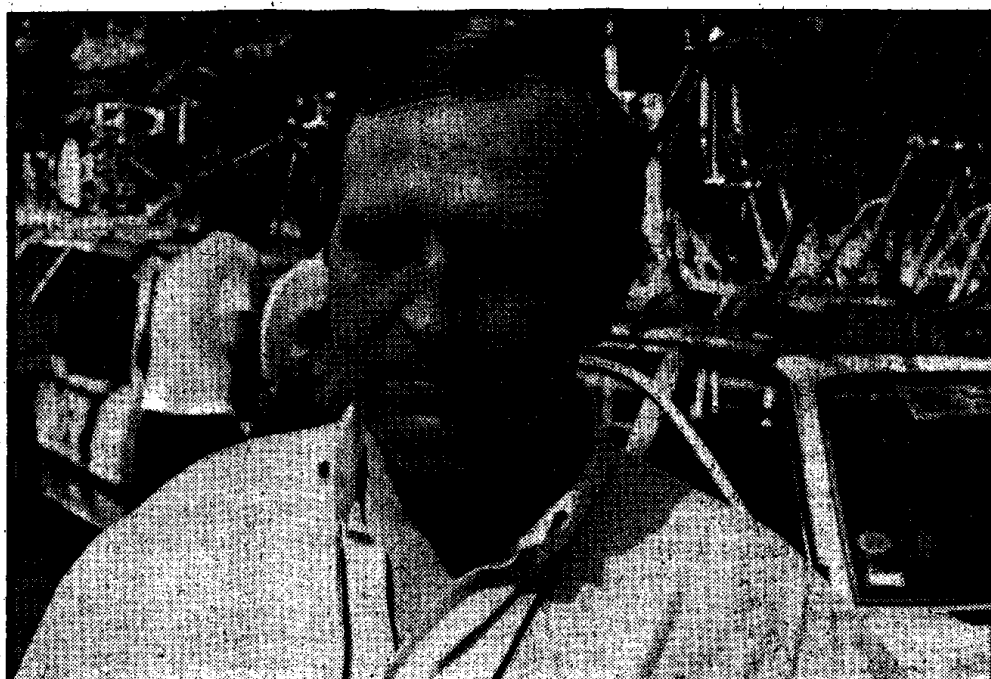
„Der Didi” droeg meer dan twee weken het gele leidersshirt. Zijn loopbaan kende daarna vele andere hoogtepunten, ook zonder Tourzege, ofschoon hij zeker in de laatste jaren van zijn rennersbestaan vaak negatief in het nieuws was. Hoe dan ook, de twee vedetten van weleer brachten niet alleen vele miljoenen van hun landgenoten tot begeestering. Telekom, de enige Duitse merkenploeg in het huidige decennium, timmert internationaal flink aan de weg, maar slaagt er niet in de concurrentie én de massa op de knieën te krijgen. Alleen de herinnering aan Altig en Thureau is daarvoor onvoldoende.

Daar kan zelfs Olaf Ludwig, de winnaar van het puntenklassement drie jaar geleden en vorig seizoen nog triomfator van zowel Amstel Gold Race als wereldbeker, niets aan veranderen. Wat de Olympische kam-

pegen, dat tevredenheid in daadwerkelijk succes kan bevestigen is ten enenmale gering. „Mij verwondert het niet,” aldus Godefroot. „De onderlinge krachtsverhoudingen in de hedendaagse beroepswielersport zijn heel gering. Je hebt een paar supersprinters en naast Indurain nog een enkeling voor het eindklassement, maar voor het overige is de marge nauwelijks weer te geven. Zeg me niet, dat er vervlakking van het gehalte is ontstaan. Ik beweer precies het tegenovergestelde. Wielrennen is geen aangelegenheid meer voor een handje vol Westeuropese landen. Het peil is op een heel breed front enorm gestegen.”

Tegelijk hiermee stipt Walter Godefroot de flink gestegen commerciële belangen aan. „De uitstraling van een etappezege heeft ongekende vormen aangenomen,” zegt hij. „Hetzelfde geldt voor de paar nevenklassementen zoals de ploegenrangschikking, of de bergprijs. Over gele en groene trui hoeft ik het dan niet eens meer te hebben. De televisie heeft de Tour de France méér dan ooit tevoren tot in alle delen van de wereld faam bezorgd.”

Acht van de negen Telekom-renners waarmee Godefroot vorige week zaterdag van start gegaan is, zijn Duitsers. De enige buitenlander in zijn ploeg is een Deen, Brian Holm. Zowel de Belg Etienne de Wilde, als de beide Nederlandse wielersprofs Marc van Orsouw en Jacques Hanegraaf, die bij Telekom op de loonlijst staan, volgen de Tour aan het thuisfront. Voor Hanegraaf zou dat vrijwel zeker niet het geval zijn geweest indien hij ruim een maand geleden, toen hij met zijn kopman Olaf Ludwig trainde in Zwitserland, niet door een hert ondersteboven werd gelopen. Hanegraaf kan sindsdien alleen maar ho-

De Belg Walter Godefroot leidt in de Tour de France de Duitse Telekom-equipe.

Foto: DRIES LINSSEN

pen, dat hij althans in het najaar weer van de partij is.

Wie ook buiten Godefroots Tour-negental bleef? Uwe Ampler. De ex-wereldkampioen bij de amateurs en meervoudige winnaar van de Vredeskoers, kreeg het nieuws dat hij thuis moest blijven te horen in de Ronde van Zwitserland. Godefroot: „Ik zei: 'Uwe, het spijt me, maar ik kan je niet meenemen naar de Tour.' Hij keek me aan alsof hij het in Keulen hoorde donderen. 'Dat pik ik niet,' was zijn reactie. 'Contractueel heb ik recht op afvaardiging. Ik stap naar de rechter.' Er restte mij niets anders dan hem te vertellen, dat hij maar moest doen wat hij wilde. Ik heb tot nu toe niets van een rechtszaak, waarmee vooral ook zijn manager Werner Rabbel dreigde, vernomen.”

Uwe Ampler wees in het contract vooral op de clausule waarin men hem honderd procent medische begeleiding garandeerde. „Maar daar heeft het nooit aan ontbroken,” aldus Godefroot. „In de universiteitskliniek van Freiburg hebben onze renners alle faciliteiten. Ampler is echter op eigen houtje ook naar Italië getrokken, zogenaamd omdat het daar beter zou zijn. Heeft hij ook beter gepresteerd? Ik geloof het niet. Weet je wat het met Ampler is? Hij kan nog altijd niet goed omgaan met de vrijheid die hij kreeg toen hij prof werd. Vroeger, in de toen-

Italiaan naar Mercatone Uno

Cipollini weer in het geel

sprint zijn voorsprong van twee tellen was kwijtgeraakt, kon zich niet bemoeien met het secondenspel. De Belg was ingesloten.

Mario Cipollini rijdt volgend jaar voor Mercatone Uno. Ook zijn ploegmakker bij GB-MG Franco Chioccioli vertrekt naar de wielersport uit San Marino. De Italiaanse macho tekende het contract afgelopen weekende.

Zondag, na zijn ritzege in Les Sables d'Olonne, had hij al spijt. Dat beweerde hij althans tegenover zijn ploegleider Patrick Leffevre. Jan Raas had Cipollini ook willen inlijven, maar opnieuw greep de Zeeuw mis. Behalve Cipollini had hij eerder zijn oog laten vallen op Sørensen en Sciandri. De Deen en de Italiaan rijden volgend jaar voor GB-MG.

toursprokkels

Nieuwe ploeg

In Spanje wordt door Unipublic, de organisator van de Vuelta, een poging gedaan volgend seizoen een professionele wielersportploeg de weg op te sturen. Als kopman heeft het publiciteitsbureau Pedro Delgado op het oog. Hoewel de Tourwinnaar van 1988 inmiddels 33 jaar is, heeft Unipublic bijna twee miljoen gulden over voor de ploegmakker van Miguel Indurain.

Geldboetes Priem

De ploeg van Cees Priem heeft ongeveer zeshonderd gulden aan boetes moeten betalen. De TVM-ploegleider dient bijna vijfhonderd gulden af te dragen wegens overtreding van de koersregels. De renners Skibby en Den Bakker werden ieder met zestig gulden beboet omdat ze op een verboden plaats drinken hadden aangenomen.

Jury clement

De jury heeft zich soepel opgesteld ten opzichte van Peter Farazijn. De Belg was donderdag buiten de tijdslimiet gefinisht. Desondanks mocht de renner uit de Lotto-ploeg in de zesde etappe van Evreux naar Amiens starten. „Omdat hij na zijn valpartij ook nog eens getroffen werd door materiaalpech, omdat de snelheid uitzonderlijk hoog lag en hij karakter heeft getoond door de etappe in zijn eentje te voltooien,” aldus de jury.

Erik Breukink optimistisch

AMIENS - Drie dagen voor de tijdrit over 59 kilometer rond het Meer van Madine, toonde Erik Breukink zich in Amiens optimistisch. „Morgen voor de start had hij nog verteld donderdag tijdens de vijfde etappe van Avranche naar Evreux na honderd kilometer weer last van de knie te hebben gekregen. „Het gewicht begon weer te irriteren. Ik denk dat het te maken had met de inspanningen die ik de dag tevoren in de tijdrit had gedaan”, zei hij. „Vandaag heb ik ondanks het heftige tempo niets gemerkt. Het lijkt de goede kant op te gaan. Ik ben in ieder geval voor de tijdrit van maandag niet somber gestemd. Ik blijf optimistisch.”

Van Hameren kampioen

ALKMAAR - Amateurwielrenner Dirk-Jan van Hameren, bijna 28, prolongeerde hij op de Alkmaarse wielbaan zijn nationale titel op de 1000 meter tijdrit, eerder in de middag was hij met afstand de snelste bij de kwalificaties voor de sprint. Richard Rozendaal uit Warmenhuizen kwalificeerde zich, onder ongunstige omstandigheden, met 4.51,97 als veruit snelste achtervolger.

Vanenburg naar Japan

EINDHOVEN - Gerald Vanenburg vertrekt naar de Japanse profcompetitie. De speler van PSV bereikte een principe-akkoord voor tweeënhalf seizoenen bij Yamaha Football. De club uit Iwate, een stadje op twintig kilometer van Tokyo, is koploper in de tweede divisie en hoopt in de tweede helft van de competitie te promoveren naar de hoogste klasse in Japan, de J-League. „Ik was toe aan wat anders. In Nederland heb ik alles gezien. Een topspeler moet een keer in het buitenland hebben gespeeld”, zei Vanenburg. Vanenburg baarde in 1989 opzien door een contract voor het leven te tekenen in Eindhoven. Een verbintenis die hem tot 1997 als voetballer aan de club verbond en hem in de jaren daarop garandeerde van een bovenmodaal inkomen tot zijn zestigste. PSV voorkwam op die manier dat AS Roma hem kocht. De Romeinen wilden twaalf miljoen voor hem betalen.

Lokomotiv-top gestraft

MOSKOU - Het bestuur van de profclub in het Russische voetbal heeft de voorzitter en trainer van Lokomotiv Moskou gestraft als gevolg van een serie intimidaties, waaronder bedreiging van een scheidsrechter. Nikolai Tolstyk, voorzitter van de liga maar tevens eerste man van de club Dinamo Moskou, verklaarde in de krant Izvestia dat onbekenden, die in opdracht van Lokomotiv zouden hebben gehandeld, op 27 juni de kleedkamer van de scheidsrechter waren binnengedrongen tijdens de ontmoeting tussen Dinamo en Lokomotiv. De arbiter zou met de dood zijn bedreigd. Voorzitter Filatov van Lokomotiv en trainer Siomin zijn van hun functie ontheven.

Beaphar blijft Roda JC trouw

KERKRADE - De vijfjarige samenwerking tussen Roda JC en shirtsponsor Beaphar Raalte wordt verlengd. Beaphar zal ook volgend seizoen nog op de tenues van de Kerkraadse spelers prijken met een optie voor bovendien het seizoen '94-'95. Het betreft overigens alleen de voorzijde van de shirts. Met het contract is een bedrag van circa 250.000 gulden gemoeid.

door

WIEL VERHEESEN

Na 15.00 uur: ☎ 045-428349. zie verder pagina 28

Duiters leggen hockeyteam op pijnbank in Champions Trophy

Oranje te licht voor finale

Beerens gehuurd door MVV

MAASTRICHT - MVV heeft vlak voor de start van de trainingen, ter voorbereiding op het nieuwe seizoen, de PSV-middenvelder Raymond Beerens ingehuurd. De jeugdige speler (21) die afgelopen seizoen diverse keren in de Eindhovense hoofdmacht aantrad als rechterverdediger, zal één jaar op huurbasis in De Geusselt actief zijn. De Maas-trichtse selectie ontmoet morgen (14.00 uur) in Heerlen SV Eikenderveld, als eerste sparringpartner.

Fortuna wil PSV'er Schreuder

SITTARD - Fortuna Sittard is geïnteresseerd in de jeugdige Dick Schreuder van PSV. Nu de transfer van Eindhoven naar Kenneth Goudmijn is afgeketst, heeft Fortuna Schreuder op het oog. De jonge aanvalsvaller van PSV zou een alternatief moeten vormen voor de nog steeds geblesseerde rechtsbuiten René Hofman.

Smartegeld voor Britse fans

STOCKHOLM - Het Zweedse ministerie van justitie betaalt vier jaar na dato bijna negenduizend gulden smartegeld aan twaalf Britse supporters. Het ministerie gaf toe dat de twaalf onterecht waren gearresteerd voor de WK kwalificatiewedstrijd Zweden - Engeland, in september 1989.

Hennie Meijer transfervrij

DEN HAAG - Hennie Meijer kan met onmiddellijke ingang aan de slag bij welke voetbalclub dan ook. Yomiuri Verdy, de Japanse vereniging die de Nederlandse aanvalsvaller ontloeg, eist geen transfersom voor de aanvalsvaller. Meijer zat sinds vier weken op de bank. De Japanners betalen zijn salaris tot het einde van het seizoen normaal door.

Gravemeier is Ehrens te snel af

GEESTEREN - Ook bij de tweede kwalificatie voor de Grote Prijs van Twente heeft de organisatie van het concours hippique in Geesteren vrijdag niet te klagen gehad over de Nederlandse inbreng. Goed voor een zege was die evenwel niet. Na Jos Lansink pakte Rob Ehrens, die langzaam maar zeker Macho tot een internationaal gewaardeerd paard kneedt, de tweede plaats. De Duitser Kurt Gravemeier was hem in de springrubriek op tijd ruim een halve seconde te snel af.

Tiende zege Laurent Dideren

TONGEREN - Wielrenner Laurent Dideren verkeert in winning-mood. De liefhebber uit Margraten won donderdagavond in het Belgische Piringen zijn tiende wedstrijd van dit seizoen. Dideren ging de Belg Lipkens vooraf. Oud-profrenner Nol Kloosterman eindigde als vierde, terwijl Fred Scherens de vijfde prijs voor zijn rekening nam. Tijd winnaar Dideren over 70 km: 1.43 uur.

Eaters moeten spelers uitleenen

GELEEN - De nationale ijshockeycompetitie staat op poten. Er wordt toch met zes in plaats van acht clubs gespeeld in de eredivisie: Rotterdam, Geleen, Nijmegen, Heerenveen, Tilburg en/of Eindhoven en Den Bosch. De afspraak is dat Tilburg, Nijmegen en Meelpoint/Eaters twee spelers voor het gehele seizoen zullen uitleenen aan een eerste divisie club. Vermoedelijk de Nederlandse-Canadese Danny Schaly en Jamie Vanderhorst.

Andrea Kriescher in halve eindstrijd

HEERLEN - In Geleen ging tennisster Chantal Leenen versnend onderuit tegen Andrea Kriescher: 6-1, 6-3. Kriescher ontmoet nu Jenny Tielman in de halve finale. Anique Snijders heeft met Mariëtte Bruens de halve finales van het Vervoltoernooi bereikt. Van de Torre en Reimering werden met 7-6, 6-2 bedwongen. Evelyn Dullens staakte in Boll de strijd tegen de Argentijnse Izenborg wegens een knieblessure. In Leeuwarden drong het duo Doppen/Oosters door tot de finale damesdubbel. Sebastian Neuhaus ging onderuit in het herendubbel, maar kwam wel in de troostfinale in de finale.

lucky ten

Trekking Lucky Ten
1.2.7.14.18.24.25.28.34.41.45.46.50.
52.53.61.64.72.74.80.
(onder voorbehoud).

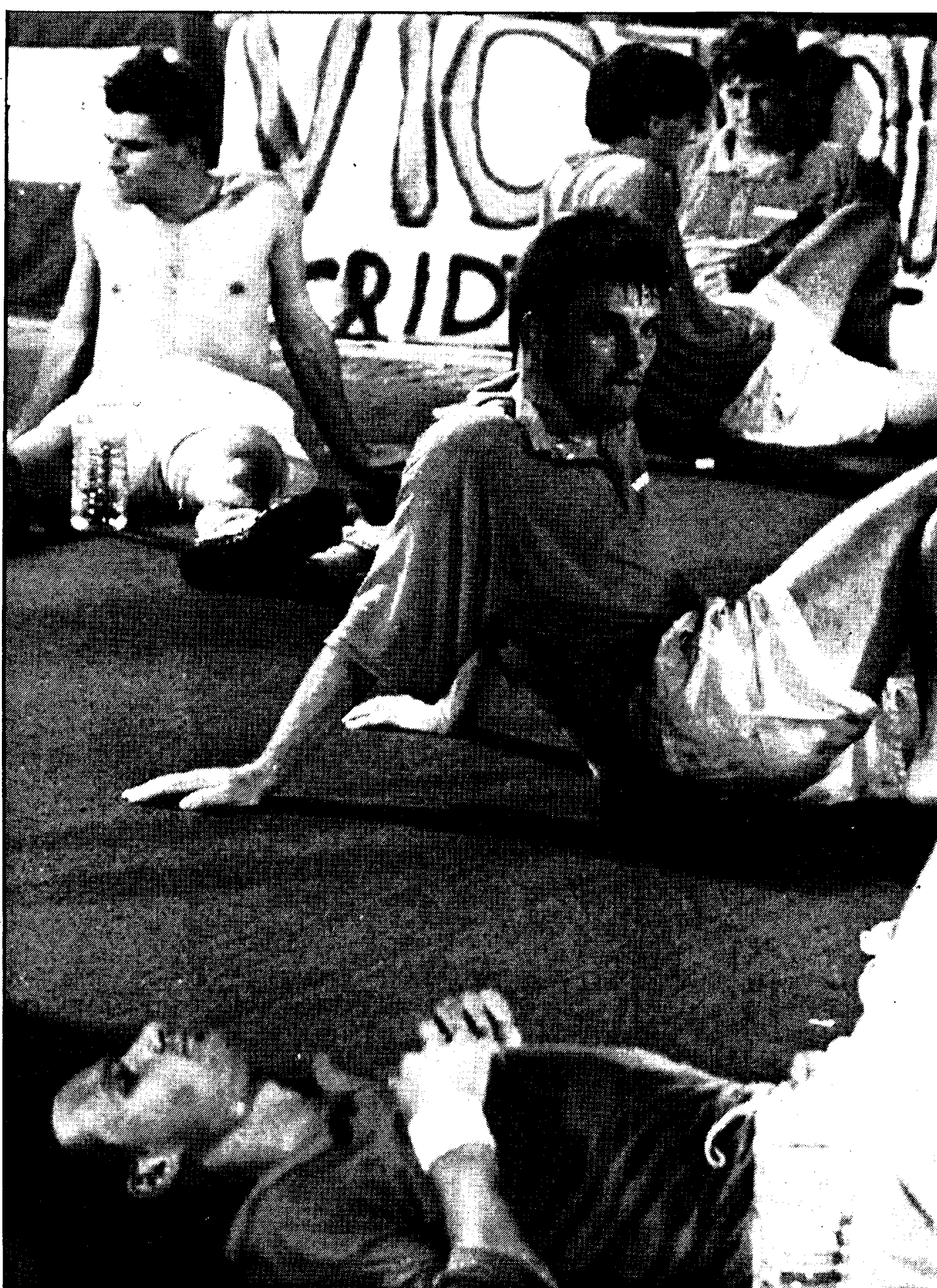
KOEALA LOEMPOER - Nederland gaat in het toernooi om de Champions Trophy voor brons. Door de 3-2-nederlaag in de laatste groepswedstrijd tegen Duitsland staat morgen met tegenstander Pakistan een olympische revanche op het programma. De finale wordt gespeeld door olympisch kampioen Duitsland en uitdager Australië.

Nederland was niet bij machte een plek in de eindstrijd af te dwingen. Door de 4-2-overwinning van Australië op Maleisië was een gelijkspel tegen het al geplaatste Duitsland noodzakelijk geworden. Coach Roelant Oltmans was na afloop de eerste om toe te geven dat dit Nederlandse team eigenlijk geen recht had op de finale. „Een groot deel van de wedstrijd waren we de mindere. Alleen de laatste vijftien minuten hebben we druk op de Duitse cirkel kunnen uitoefenen. Dat was veel te laat.”

Tot ieders verwondering was naast de Spaanse scheidsrechter Deo ook de Australiër Prior voor dit duel aangewezen. Oltmans: „Ik zeg niet dat we de wedstrijd door hem hebben verloren. Maar als Australië bij een bepaalde uitslag is gebaat moet je natuurlijk wel de schijn voorkomen. Dit is niet in het belang van de hockeyersport. Onbegrijpelijk, zolets.” Met name bij het af of niet toekennen van strafcorners speelde Prior een paar keer een dubieuze rol.

Nederland, met de van een koorts-aanval herstelde ausputzer Walter Drenth, begon uitstekend met een snelle treffer van Taco van den Hout uit de derde strafcorner in vijf minuten (1-0). „Daarna speelden we teveel teruggetrokken”, zei Oltmans. „Dat gaf de Duitsers alle gelegenheid in hun spel te komen. En dan zijn ze levensgevaarlijk.” Dat bleek in de 19e minuut toen Blunck scoorde uit een corner. Hij herhaalde die actie bij de winnende treffer een kwartier na rust. „Uiterst teleurstellend”, zei Oltmans. „We hadden dat op de video uitgebreid bekeken. Maar Klein Gebbink loopt twee keer Blunck voorbij waardoor die vrij kon schieten.”

Nog leefde de hoop op een finaleplaats bij Nederland op toen Veen in de 29e minuut na diverse missers eindelijk zijn eerste toernooitreffer kon maken met een tip-in na een vrije slag van Brinkman. Net als tegen Pakistan waren de laatste seconden voor rust fataal. Nadat Prior de tijd opzichtig had laten stilzetten scoorde Michel rechtstreeks uit de vijfde Duitse strafcorner. Twee seconden later ging de toeter....

● Grote teleurstelling bij (van voor naar achter) Veen, Brinkman, Van Hout, Smolenaar en Drenth na de misstap tegen olympisch kampioen Duitsland.

Foto: ANP

Roda JC scoort acht keer

VAESRADE - Erg veel waarde hechtte Roda JC-trainer Huub Stevens niet aan de achteraf nog hoog uitgevallen zege op derdeklasser Vaesrade: 0-8. „We hebben vanaf maandag intensief getraind. In zo'n wedstrijd moet je gewoon wat ritme opdoen. Natuurlijk verloopt niet alles vlekkeloos, maar de jongens moeten elkaar nog vinden. Zo iets kost gewoon nog wat tijd.”

De start van de Kerkraadse ploeg, met de nieuwelingen Arno Doornik, Arkadiusz Kalisz, Marco van Hoogdale en Berry van Galen in de gelederen, was veelbelovend, want na nauwelijks vier minuten lag de bal door Van Galens toedoen al achter Vaerade-doelman Sierst (0-1). Een pegel van Kalisz werd na een half uur door Stam gekerd, waarna Romero geen moeite had met de rebound: 0-2.

Hierna gebeurde lange tijd niets, want pas na de thee (Stevens had liefst zes spelers gewisseld) vond Ogechukwu twee keer het net. In de laatste acht minuten brak het weer van het veelal massaal verdedigende Vaerade definitief. Huijberts, Janssen, Vanderbroeck en Ogechukwu gaven invaller-doelman Lambert Mulder geen schijn van kans: 0-8.

Derksen voor Janssen

KERKRADE - De geruime tijd geleden afgeketste overgang van Dirk-Jan Derksen naar Roda JC is plotseling weer actueel geworden. Als Stefan Janssen zijn fiat geeft aan de geplande ruil tussen hem en de Bossche aanvalsvaller, dan trekt Dirk-Jan Derksen een dezer dagen het Roda-shirt over zijn schouders. De 21-jarige aanvalsvaller prijkt al lang op het verlanglijstje van trainer Huub Stevens, maar de transfer-som (plm. 7 ton) wilde Roda JC niet betalen. Inmiddels is behoorlijk aan dat bedrag gesleuteld en is de som die Roda JC bij moet betalen op te brengen. De ruil zou gisteravond in een gesprek tussen zaakwaarnemer Peter Gerards, Stefan Janssen en een Roda-delegatie beklonken worden.

● Van Hoogdale (links) en Kalisz kan een veelbelovende start bij Roda JC.

Foto: DRIES LINSSEN

Opstelling Roda JC: Waterreus (46. Scheutjens), Senden, Kalisz (46. Plum), Trost (46. Nascimento), Luyters, Doornik, Van Hoogdale (46. Vanderbroeck), Van Galen (46. Ter Avest), Romero (46. Ogechukwu), Janssen, Huijberts.

Fortuna heeft zijn eerste oefenwedstrijd met ruime cijfers gewonnen.

Nunez: 'Romario steeds duurder'

BARCELONA - Volgens José Luis Nunez, de voorzitter van Barcelona, wordt Romario steeds duurder. De onderhandelingen met PSV over de transfer van de Braziliaan lopen, maar zijn nog zeker niet afgerond. Nunez voelde zich zelfs geroepen trainer Crujff openlijk aan te spreken over diens uitlatingen over Romario. Bij terugkomst van een korte vakantie op Mallorca verklaarde Crujff zeer gecharmeerd te zijn van de aanvalsvaller. „Een belangrijke voetballer die uitstekend bij ons past. Ik wil hem zeer graag hebben.” Met die uitspraak was Nunez niet blij. „Waarom zegt Crujff niet dat Romario een voetballer is met een slechte mentaliteit die in Barcelona waarschijnlijk zeer veel problemen krijgt? Dat zou de prijs drukken.”

sport op tv

VANDAAG
14.00-17.35 Ned 3: Studio sport: Tour en volleybal (Ned.-Fin.)
14.55-17.00 BRT 2: Sport extra: Tour 15.05-17.00 Dld 2: Sport extra: Atletiek (Duitse kamp) en schermen
16.00-17.00 Dld 3: Sport 3 extra
17.30-17.57 Dld 1: Sportschau
18.31-19.01 Ned 1: World of golf
18.50-19.20 Ned 3: Studio sport: Tour samenvatting
19.10-19.45 Dld 1: Sportschau
19.30-20.00 BRT 1: Sport
22.00-23.30 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio: atletiek (Bislett Games), Tour en schermen
22.15-22.45 Ned 3: Studio sport: atletiek Pa-pendal
22.30-23.00 BRT 1: Sport op zaterdag

MORGEN
12.25-13.00 Ned 2: Zeilen, Heineken Regatta
14.00-16.30 Ned 3: Sport extra: Tour
14.15-17.05 RTL 4 Sport: autosport, GP Formula 1 Silverstone
14.50-16.30 BRT 1: Sport extra: autosport
15.05-17.00 Dld 1: Sport extra: atletiek
17.10-18.15 Dld 2: Die Sport-Reportage: roeien, atletiek en paardensport
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau
18.45-20.00 Ned 3: Studio sport
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau
22.00-22.05 Dld 2: sport am sonntag
22.30-22.50 BRT 1: Sport
22.45-23.45 RTL 4 Sport: atletiek.

dinger 0.40.

VOETBAL

Amsterdam oefenduel. Ajax - UEFA-jeugd 5-3 (2-1).

TENNIS

Geleen, DSM-toernooi DEB1
Kriescher-Curfs 6-3, 3-6, 6-3, Tielman-Gerlich 6-3, 3-6, 6-1; Kriescher-Leenen 6-1, 6-3, HEB2 Beekman-Dijkstra 6-2, 6-0; Tappel-Neilsen 4-6, 7-6, 7-5; DEB2 Fien-Pubben 6-3, 7-6; Mostard-Sambeth 6-4, 6-3, HDB Derks/Hofman-Batings/Boesten 6-7, 6-3, 6-1. Hofman/Horsmans-Pas/Merry 7-5, 6-3, Meuwissen/Wierbos-Vos/Hoek 7-5, 7-6, Coumans/Sistmans-Gronschild/Wouters 6-3, 6-0.

TOURTELLER

etappe-uitslag

1. Bruyneel 158 km in 3.11.50 (gem. 49.417 km/u), 2. Cipollini 0.13, 3. Abdoesjaparov, 4. Capiot, 5. Capelle, 6. Moncassin, 7. Fidanza, 8. Jalabert, 9. Ferrigato, 10. Simon, 11. Scandri, 12. Raab, 13. Svoroda, 14. Wilfried Neilsen, 15. Aldag, 16. Cenghialta, 17. Ludvig, 18. Van Poppel, 19. Sørensen, 20. Frison, 21. Riis, 22. Muller, 23. Colotti, 24. Heppner, 25. Marie, 26. Tafi, 27. Kirsi-puu, 28. Armstrong, 29. Desbiens, 30. Bortolami, 31. Oustchakov, 32. Yates, 33. Szerszynski, 34. Anderson, 35. Brouhard, 36. Ballerini, 37. Mejia, 38. Ham-burger, 39. Lino, 40. Moreau, 41. Ledanois, 42. Boudier, 43. Colodet, 44. Chiappucci, 45. Bourguignon, 46. Bug-no, 47. Hampsten, 48. Pensec, 49. Indurain Miguel, 50. Martin, 51. Zülle, 52. Diaz-Zabala, 53. Van den Akker, 54. Alcala, 55. Gaston, 56. Pineau, 57. Bauer, 58. Laurentzen, 59. Claveyrolat, 60. Bouw-mans, 61. Vandenbroucke, 62. Tielman, Sergeant, 64. Cornille, 65. Nulens, 66. Mauleon, 67. Holm, 68. Arnould, 69. Chanteur, 70. Boyer, 71. Perini, 72. Breukink, 73. Pillon, 74. Roosen, 75. Bramati, 76. Wauters, 77. Spruch, 78. Museeuw, 79. Rodriguez, 80. Henn, 81. Lemarchand, 82. Bolts, 83. Neilsen Danny, 84. Louvriot, 85. Rue, 86. Cassani, 87. Delgado, 88. Dojwa, 89. Murguialday, 90. Uriarte, 91. Mottet, 92. Jaskula, 93. Kummer, 94. Roche, 95. Roscioli, 96. Chiesa, 97. Madouas, 98. Darnies, 99. Taelen, 100. Gonzalez Arrieta, 101. Fignon, 102. Escartin, 103. Rincon, 104. Mauri, 105. Caritoux, 106. Millar, 107. De Vries, 108. Colotti, 109. Den Bakker, 110. Bour-geot, 111. Cubino, 112. Faresin, 113. Jaermann, 114. Echave, 115. Rondon, 116. Zanatta, 117. Vona, 118. Elli, 119. Poulhikov, 120. Martinez, 121. Duclos-Lassalle, 122. Sierra, 123. Peters, 124. Virengue, 125. Ekimov, 126. Santaromita, 127. Unzaga, 128. Bomans, 129. Ro-bin, 130. Peron, 131. Boscardin, 132. Van de Laer, 133. Baguet, 134. Maessen, 135. Esnault, 136. Vermote, 137. Alonso, 138. Ghirrotto, 139. Scirea, 140. Durand, 141. Skibby 0.36, 142. Van Hooydonck 0.38, 143. Andreu 0.39, 144. Nevens 0.41, 145. Van Slycke, 146. Stephens, 147. De Clerq 0.51, 148. Cordes 3.17, 149. Biondi 3.19, 150. Martin, 151. Jeker 4.29, 152. Mulders, 153. Kozlitzine, 154. Audemh, 155. Artunghi, 156. Liotti, 157. Leaniz-barria, 158. Lance, 159. Casado, 160. Cont, 161. Delphis, 162. Montoya, 163. Runkel, 164. Indurain Prudencio, 165. Gorospe, 17.19, 166. Vanzella, 167. Corti-novis, 168. Farazijn, 169. Pedersen, 170. Jakobs, 171. Paletti, 172. Zhdanov, 173. Bernard, 174. Mantovan 14.26.

puntenklassement

1. Neilsen 155, 2. Cipollini 154, 3. Abdoesjaparov 103, 4. Jalabert 100, 5. Ludwig 97, 6. Scandri 79, 7. Ferrigato 75, 8. Capiot 75, 9. Colage 65, 10. Moncassin 46.

bergklassement

1. Cassani 29, 2. Simon 21, 3. Desbiens 15, 4. Riis 12, 5. Bartolami 11, 6. Sergeant 10, 7. Marie 8, 8. Aldag 5, 9. Vanzella 5, 10. Svoroda 4.

pluiegnklassement

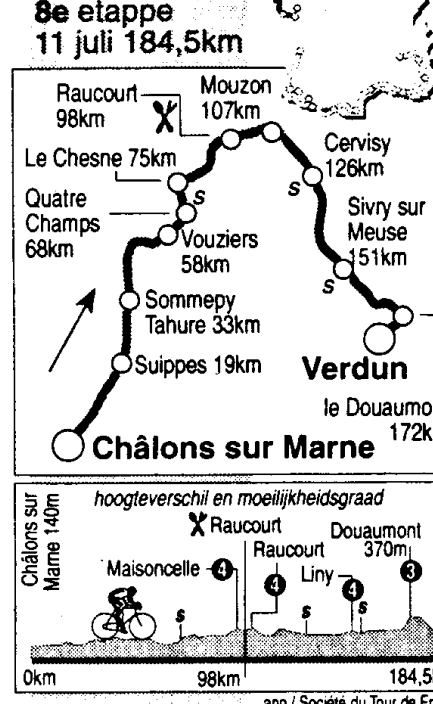
Dagklassement: 1. ONCE 9.35.66, 2. Telekom 0.13, 3. Lampre, 4. Ariostea, 5. WordPerfect, 10. TVM, 15. Novemail. Ploegenklassement: 1. ONCE 76.08.59, 2. GB-MG 76.07.38, 3. Novemail 76.08.27, 4. Motorola 76.09.02, 5. Carrera 76.09.05, 6. Banesto 76.11.10, 7. Gatorade 76.11.49, 8. Telekom 76.12.06, 9. Ariostea 76.12.12, 10. WordPerfect 76.13.08, 13. TVM 76.14.49.

klassement

1. Cipollini 25.21.28, 2. Wilfried Neilsen op 0.12, 3. Bruyneel 0.30, 4. Jalabert 0.44, 5. Zülle 0.45, 6. Jaskula 0.53, 7. Breukink 1.03, 8. Louvriot 1.16, 9. Bauer 1.21, 10. Museeuw 1.22, 11. Ballerini 1.29, 12. Mottet 1.33, 13. Hampsten 1.34, 14. Sørensen 1.37, 15. Armstrong 1.38, 16. Chiappucci, 17. Mejia (Col), 18. Bouwmans 1.41, 19. Vona 1.43, 20. Peeters, 21. Roche, 22. Darnies 1.46, 23. Indurain 1.50, 24. Ekimov 1.53, 25. Pensec 1.58, 26. Nulens 1.59, 27. Yates 2.01, 28. Chiesa, 29. Bomans 2.06, 30. Poelnikov, 31. Abdoesjaparov 2.08, 32. Bugno 2.11, 33. Cornille 2.21, 34. Sergeant 2.29, 35. Ferrigato 2.31, 36. Kummer 2.32, 37. Cenghialta 2.33, 38. Alonso, 39. Peron 2.35, 40. Riis, 41. Elli 2.37, 42. Jaermann 2.38, 43. Alcala 2.43, 44. Heppner 2.44, 45. Holm 2.46, 46. Tebaldi, 47. Bortolami 2.47, 48. Fignon 2.49, 49. Delgado 2.50, 50. Nijdam 2.59, 51. Henn 3.02, 52. Maessen, 53. Bolts 3.03, 54. Aldag 3.05, 55. Rue 3.06, 56. Zanatta 3.08, 57. Scandri 3.11, 58. Arnould 3.15, 59. Cassani, 60. Brouhard 3.17, 61. Spruch, 62. Oustchakov 3.18, 63. Durand 3.19, 64. Anderson 3.21, 65. Brangan 3.22, 66. Skibby 3.23, 67. Bourguignon 3.25, 68. Hamburger 3.29, 69. Scirea 3.33, 70. Madouas, 71. Simon 3.35, 72. Capiot 3.37, 73. Neilsen Danny, 74. Laurentzen 3.40, 75. De Vries, 76. Ledanois 3.43, 77. Millar, 78. Raab 3.44, 79. Roscioli 3.46, 80. Santaromita 3.49, 81. Ludvig 3.53, 82. Pillon 3.55, 83. Taelen 4.08, 84. Svoroda 4.13, 85. Van Hooydonck 4.16, 86. Den Bakker 4.25, 87. Wauters 4.35, 88. Marie, 89. Robin 4.36, 90. Frison 4.38, 91. Rominger 4.52, 92. Roosen 4.58, 93. Van de Laer 4.59, 94. Capelle 5.01, 95. Lino 5.02, 96. Diaz-Zabala 5.05, 97. Echave 5.14, 98. Baguet 5.15, 99. Dojwa, 100. Duclos-Lassalle 5.17, 101. Virengue 5.19, 102. Boyer 5.21, 103. Muller 5.24, 104. Van Poppel 5.25, 105. Claveyrolat 5.26, 106. Unzaga 5.29, 107. Escartin, 108. Lemarchand 5.32, 109. Mauleon 5.33, 110. Andreu 5.37, 111. Moncassin 5.47, 112. Martin 5.54, 113. Tafi 5.55, 114. Stephens 5.58, 115. Boscardin 6.00, 116. Mauri, 117. Chanteur 6.03, 118. Fidanza, 119. Caritoux, 120. Pineau 6.04, 121. Nevens 6.06, 122. Esnault 6.07, 123. Rincon 6.08, 124. Ghirrotto 6.09, 125. Colage 6.11, 126. Perini 6.14, 127. Vermote, 128. Faresin 6.16, 129. Colotti 6.19, 130. Sierra 6.20, 131. Moreau 6.22, 132. Gaston 6.27, 133. Bourget, 134. Murguialday, 135. Rodriguez 6.30, 136. Desbiens 6.33, 137. Rondon 6.36, 138. Gonzalez Arrieta 6.37, 139. Szerszynski 6.38, 140. Kirsi-puu 6.39, 141. Van den Akker 6.52, 142. Uriarte 6.54, 143. Cubino 7.03, 144. Marano 7.04, 145. Jeker 7.45, 146. Van Slycke 7.55, 147. Vandenbroucke 8.11, 148. Cortes 8.34, 149. Biondi 9.26, 150. Cordes 9.31, 151. Lance 9.41, 152. Martin 9.56, 153. Indurain Prudencio 10.01, 154. Zhdanov 10.11, 155. Bernard 10.20, 156. Kozlitzine 10.26, 157. Cortinovis 15.34, 171. Jakobs 15.49, 172. Artunghi 16.52, 173. Mantovan 28.19, 174. Farazijn 52.11.

LE TOUR

8e etappe
11 juli 184,5km

morgen

Een tocht over historisch terrein, daar waar Franse en Duitse legers elkaar op lever en dood hebben bevochten. Deze slag van Verdun lijkt in de slotkloppers te worden beslist wanneer de 375 meter hoge Cote de Douaumont (derde categorie) zich aandient. Een klim van 2,4 kilometer tegen een stijgingspercentage van 6%. Ideaal voor een beslissende demarage. En dan als een speer af dalen naar Verdun. Laatste rechte lijn naar de finish: 300 meter.

Enkele tijden: start 11.00; Quatre Champs (12.47); Mouzay (14.16); Cote du Douaumont (15.16); finish (15.34)

radio en tv

Vandaag
Radio: 14.05-18.10 Radio 1, rechtstreeks verslag van de achtste etappe.
Televisie: 14.00-17.35 Ned 2, Sport extra: Tour, verslag zevende etappe
Morgen
Radio: 14.05-18.00 Radio 1, verslag van de achtste etappe.
Televisie: 14.00-18.00 Ned 3: Studio Sport: Tour de France achtste etappe Châlons-sur-Marne - Verdun.

Programma hoofdklasse

Competitieprogramma hoofdklasse C in het amateurvoetbal. Eerste helft: 5 september: BVV-Geldrop; Panningen-Venray; SVN-Wilhelmina '08; TSC-Baronie; Deurne-WVO; Halsteren-Longa; EHC-Meerssen.
12 september: Venray-BVV; Wilhelmina-Panningen; Baronie-SVN; WVO-TSC; Longa-Deurne; Meerssen-Halsteren; EHC-EHC.
19 september: Venray-Geldrop; BVV-Wilhelmina; Panningen-Baronie; SVN-WVO; TSC-Longa; Deurne-Meerssen; Halsteren-EHC.
26 september: Wilhelmina-Venray; Baronie-BVV; WVO-Panningen; Longa-SVN; Meerssen-TSC; EHC-Deurne; Geldrop-Halsteren.
3 oktober: Wilhelmina-Geldrop; Venray-Baronie; EVV-WVO; Panningen-Longa; SVN-Meerssen; TSC-EHC; Deurne-Halsteren.
17 oktober: Baronie-Wilhelmina; WVO-Venray; Longa-EVV; Meerssen-Panningen; EHC-SVN; Halsteren-TSC; Geldrop-Deurne.
24 oktober: Baronie-Geldrop; Wilhelmina-WVO; Venray-Longa; EVV-Meerssen; Panningen-EHC; SVN-Halsteren; TSC-Deurne.
31 oktober: WVO-Baronie; Longa-Wilhelmina; Meerssen-Venray; EHC-EVV; Halsteren-Panningen; Deurne-SVN; Geldrop-TSC.
7 november: WVO-Geldrop; Baronie-Longa; Wilhelmina-Meerssen; Venray-EHC; BVV-Halsteren; Panningen-Deurne; SVN-TSC.
17 november: Longa-WVO; WVO-Baronie; EHC-Wilhelmina; Halsteren-Venray; Deurne-BVV; TSC-Panningen; Geldrop-SVN.
28 november: Longa-Geldrop; WVO-Meerssen; Baronie-EHC; Wilhelmina-Halsteren; Venray-Deurne; EVV-TSC; Panningen-SVN.
5 december: Meerssen-Longa; EHC-WVO; Halsteren-Baronie; Deurne-Wilhelmina; TSC-Venray; SVN-EVV; Panningen-Geldrop.
12 december: Geldrop-Meerssen; Longa-EHC; WVO-Halsteren; Baronie-Deurne; Wilhelmina-TSC; Venray-SVN; BVV-Panningen.

sport in cijfers

37-46.31, 5. Ehrens/GT Roelofs L 37-46.74.

WIELRENNEN

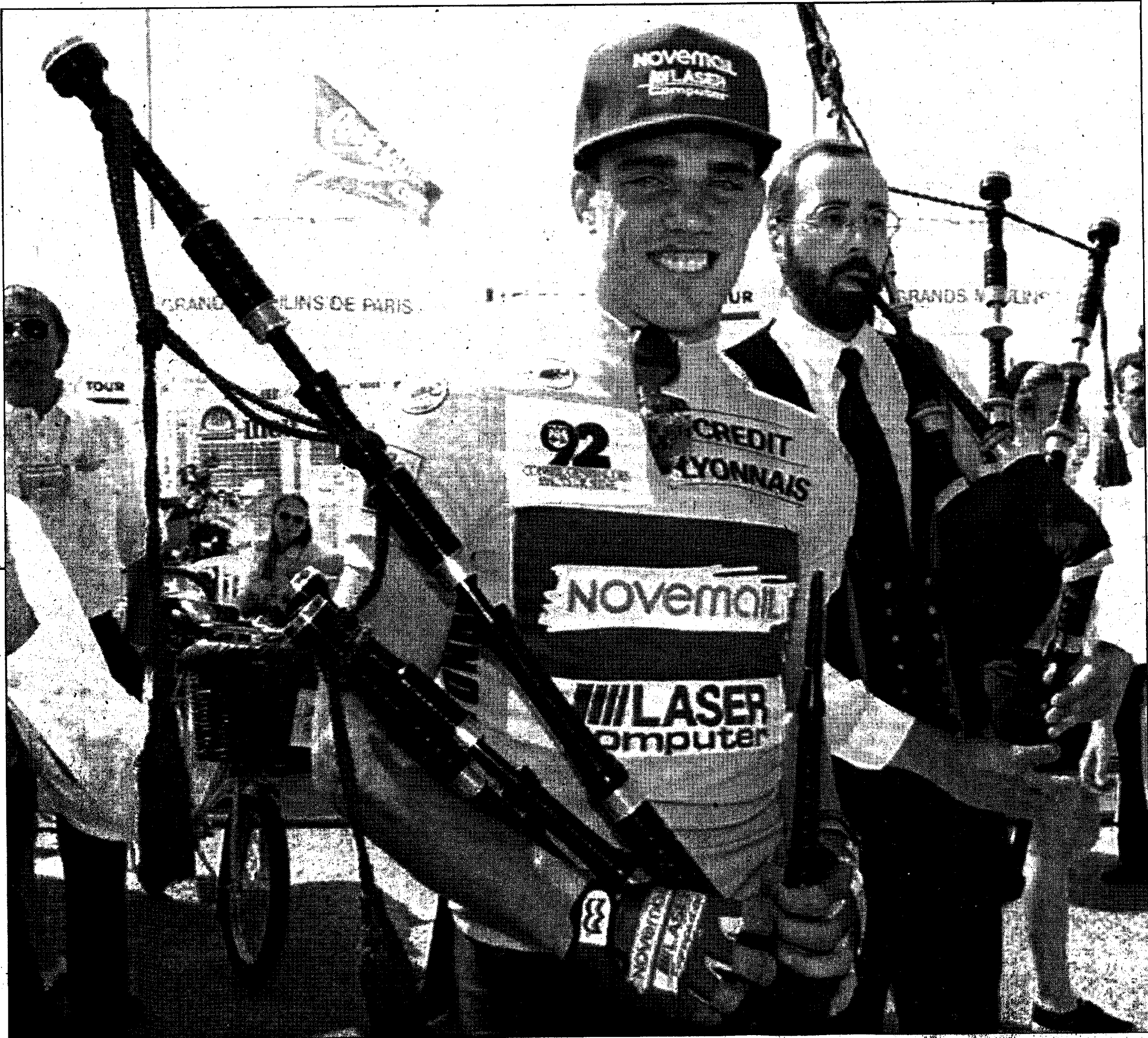
Alkmaar NK baan, Mannen, 1000 meter tijdrit, finale, 1. Van Hameren 1.06.80 (baanrecord), 2. Hordijk 1.10.53, 3. Gargosky 1.10.81, 4. Rintma 1.11.25, 5. De-nekamp 1.11.42, 6. Duyn 1.12.78, 7. Koe-leman 1.13.50, 8. Jansen 1.13.60.
Kwalificatie achtervolging, 4000 meter: 1. Rozendaal 4.51.87, 2. Van Dijken 4.54.17, 3. Vermeij 4.54.67, 4. Lagerweij 4.55.83, 5. Post 4.59.29, 6. Duyn 5.02.90, 7. Vegt 5.04.29, 8. Schoots 5.04.46.

Kwalificatie sprint: 1. Van Hameren, 200 meter in 11.43, 2. Rozendaal 11.81, 3. Van Bon 11.94.

Vrouwen. Kwalificatie achtervolging, 3000 meter: 1. Jongeling 3.59.48, 2. Har-tinga 4.00.73, 3. Grimbergen 4.04.65.
Kwalificatie sprint: 1. Haringa, 200 meter in 12.42, 2. Jongeling 12.90, 3. Peen-stra 13.33.
Ronde van Rheinland-Pfalz, amateurs. Derde etappe Mainz-Ludwigshafen: 1. Michaelsen 153.3 km in 3.43.51, 2. Dietz 3. Güller, 4. Moster, 5. Totschnig, 6. Bal-dinger, Algemeen Klassement: 1. Michaelsen 10.32.47, 2. Dietz 0.18, 3. Möller 0.31, 4. Meier z.t., 5. Thetes z.t., 6. Bal-

*Na een week
Grande Boucle is
het wachten op
het losbarsten van
de échte strijd*

● Een van de winnaars in de eerste Tourweek is Wilfried Nelissen van de ploeg-Post. Twee keer geel en een etappezege.
Foto: AP

Tour draait traag warm

DOOR PETER OUWERKERK

ÉVREUX – Na een week Ronde van Frankrijk beginnen de kritische volgers van 's werelds grootste wielerevenement

voorzichtig te vragen 'wanneer die Tour nou eens echt begint.' Niet een vraag voor een liefhebber van het cyclisme, maar goed. Er is iets voor te zeggen. In het klassemment zijn de verschillen nog niet dramatisch, de etappes voor het merendeel gewonnen door de te verwachten sprinterselite. 'Geen verrassingen', is dan een voor de hand liggende gedachte. Een denkbeeld dat echter geen recht doet aan de strijd in het peloton. Er gebeurt echt wel het een en ander. En het wordt alleen maar beter. De Tour '93 is nog niet eens halverwege. Een dagboek.

Zaterdag 3 juli
Het werd een mooie zaterdag, daar in de Vendée. Het verbeterde regionalisme miste zijn uitwerking niet: de nostalgische straalde er van af, in Le Puy-du-Fou. En heel Frankrijk kon meekijken: de tv-registratie van de ploegpresentatie was de mooiste in zijn soort.

Het moet een opening worden als van de Olympische Spelen. hadden Tourdirectie, Puy-du-Fou burggraaf De Villiers en tv-makers vooraf hoog ingezet. En inderdaad: de televisie als presentatieboek. De gedresseerde adelaars vloegen zo je huiskamer binnen, als ze niet tijdig waren afgestopt door een edelman.

Als de Tourdirectie zo tevreden is als ze beweert, dan tekent ze nu meteen het contract voor 2003 in Le Puy-du-Fou. Het jaar waarin de Tour 100 jaar bestaat, stelde de van opportunisme niet vreemde De Villiers.

Er moet er altijd één te laat komen bij de proloog. In het recente verleden overkwam het o.a. Didi Thurau, Fons de Wolf en Stephen Roche, dit keer was het de beurt aan Phil Anderson. De Australiër uit de Motorola-ploeg werd opgehouden in zijn hotel,

en vertrok 23 sec te laat op het startpodium. Hij eindigde voorlaatste, op 1.33 min van winnaar Indurain.

Motorola, staat dat niet voor ultramoderne verbindingstechnieken? Kan 'Skippy' voortaan niet radiografisch worden uitgerust?

Zondag 4 juli
Marc Madiot, één van de laatste Franse wielerspecialisten, niet in de Tourtoech in de Tour. De met een halve wild-card op- en afgeschepte Subaru-kopman levert dit jaar radio-commentaar voor Europe 1. Het commerciële station moest meteen maatregelen nemen: de nieuwe columnist wilde ook in training blijven voor de rest van het seizoen, en kwam met een paar fietsen, een home-trainer en een koffer vol kleding naar de robbie studio. Er moest een extra bestelwagen worden ingezet om Madiot van dagelijks transport te verzekeren.

De Breton uit Renazé zit overigens toch niet stil in de Tour. Hij wil 't liefst een streep zetten onder zijn actieve carrière, maar de wielersport helemaal vaarwel zeggen is er niet bij. Madiot is op zoek naar 20 miljoen franc (bijna 7 miljoen gulden) om een nieuwe

Franse profploeg van de grond te krijgen. Met Jeff Bernard en Stephan Heulot als beoogde kopmannen. Hij zegt beet te hebben bij de chocolade multinational Cadbury/Scheppe, waar ook Tour-veteraan-sponsor Poulain onder valt.

Is er eigenlijk nog wel respect voor de ouderen in het peloton? De mening van drie oud-winnaars. Pedro Delgado: "Ja hoor. Als ik per ongeluk met mijn stuur in dat van een ander haak, dan roept die ander altijd onmiddellijk sorry." Laurent Fignon: "Tuurlijk is er respect. En waarom ook niet; ik heb er altijd zelf voor gestreden, nooit, om cadeau gevraagd. Ik begrijp alleen niet waarom niemand mij vraagt hoe-ie de Tour kan winnen." Stephen Roche: "Absoluut niet. Zoals nergens in de maatschappij voor de ouderen. Dat is in elke opvoeding weggeschraapt. Alles wordt minder." Mok mok.

Maandag 5 juli
Cyrille Guimard heeft de gemiddeld jongste ploeg in de Tour (nog geen 25 jaar), maar hij weet wat publiciteit is. Hij sleept er voor Castorama het maximum aan beeld, geluid en regels uit, zodanig dat het begint op te vallen. Het is niet alleen de bolletjestrui van Francois Simon, die wat dat betreft telt, ook Thierry Bourguignon doet driftig mee. Hij verschijnt aan de start in Les Sables-d'Olonne met een snorkel en een duikbril op zijn hoofd. Voer voor tv- en fotopers.

Waarom die vakantievreugd van Bourguignon? De Tour passeert vandaag de Gois, een 4150 meter lang stuk dijk, tussen het eiland Noirmoutier en het continent, dat bij vloed onder water loopt. De passage is heel nauwkeurig gepland: reclamekaravaan om half één, peloton om half twee. En dan moeten de coureurs er geen wandelstapjes van maken, want om 12.55 uur, meldt het getijdenboek, begint het water weer te wassen. En lopen drijvend en dijk weer volledig onder. Stephen Roche, toen hij de glibberige Gois-dijk over hobbeld: "Het had iets van een remake van De Tien Geboden. Jean-

● Grootste verliezer van de eerste Tourweek. Steven Rooks is al naar huis. Het enige wat goed liep was zijn stoelgang.
Foto: ANP

Marie Leblanc in de rol van Mozes, die de zee opende voor het peloton.

Roches 'naamgenoot' Steven Rooks is inmiddels uit de Tour. De ingebeelde zieke, die ziekte in, of gewoon getroffen door een darmvirus, vergerd door de airco in de hotels? Hij maakt minder reclame voor het horlogemerk dan de strakgesneden jonge maagden uit de karavaan, die zich heel wat opvallender door de Tour bewegen dan de inwoner van 'Warmtentuut'.

Het melancholieke cynisme blijft Rooks niet bespaard. Het witgeschilde Westfriese bolletjescafé kan zijn naam nu wel wijzigen in 'De laatste Ronde'. En de Nederlandse journalisten besluiten de vijfde juli voor altijd uit te roepen tot Steven Rooksdag. Wedje: op het WK in Oslo zal hij iedereen weer de mond snoeren.

Dinsdag 6 juli
Het peloton praat na over de vele valpartijen, die de eerste dagen van de Tour zo kenmerken. Tientallen renners tegen de grond, onder wie ook Alex Zülle die al twee keer vrij hardhandig heeft kennis gemaakt met het wegdek. Frans Maassen: "Dat komt door die Rondellen, zoals die Zwitsers

bij ons, Dieter Runkel, ze noemt. Die rotondes." Bernard Hinault, vijfvoudig eindwinnaar en nu technisch adviseur van de Tour, wuift alle kritiek weg: "Ik heb jaren meegemaakt, dat het nog veel erger was." Ze krijgen er allemaal last van: vroeger, weet je wel...

Maar, die rotondes, roundabouts, of rond-points, zoals ze in Frankrijk officieel heten – ze rukken op als alcoholvrije fast food-restaurants. Goed voor de beheersing van het verkeer, voor de veiligheid, aanwinstbaar minder verkeersslachtoffers ook, maar gehaat door de renners. Opnieuw de Ier Stephen Roche: "Het zijn de vijanden van het peloton. Geef ons maar de oude wetten stoplichten. Daar kon je gewoon doorrijden, zelfs als ze op rood stonden."

In Vannes maakt de Tour voor het eerst kennis met het uitstapje naar Engeland, gepland voor volgend jaar: heen door de Kanaaltunnel, en terug met de ferry, naar Roscoff of waarschijnlijk Cherbourg. Dat laatste om meteen de invasie in Normandië (dan 50 jaar geleden) te herdenken. Via een Toursinvatie. Er staat, een metershoge, Londense dubbeldekker bij de start opgesteld. En ja hoor, het gaat mis: een flink deel van de starts-

tellige wordt door de hoge bus omver getrokken. Wie waarschuwt ploegen en ploegleiders, dat in Engeland straks alleen fietsen met rechte sturen worden getolereerd. U denkt dat het in Nederland behelpen is met het duo Nelissen & Smeets? De Franse tv-kijker heeft ook 't een te doorstaan met Antenne 2, waar oud-renner Robert Chapatte tot vier minuten na de finish volhoudt, dat Cipollini Zülle is, en Nelissen Ekimov.

Woensdag 7 juli
Dag van de ploegentijdrit. Iedereen is nerveus. Hoeveel gaan de andere favorieten verliezen/winnen op Indurain. Mooie dialoog vooraf in het hotel van Banesto. Ploegleider Echavarri vraagt zijn renners wie het aandurfte achter Miguel Indurain te rijden. Iedereen kruipt van schrik weg, niemand steekt zijn vinger op. Waarop Echavarri Miguel broertje Prudencio aanspoort. Die: "Maar dat is broedermoord..." Miguel krijgt een advies mee van Echavarri: Don Miguel moet de boel liever niet kapot rijden. Hij zegt: "Als een koning zijn volk wil zien, dan is het aan de koning zich op het niveau van zijn volk te plaatsen, en niet andersom." MG/GB verrassend winnaar van het klassieke geweld tegen de tijd klok. Ook voor de kenners.

Want van de 20 ploegleiders hadden er 14 op ONCE gestemd. Er was er maar één, die de zegen gaf aan MG/GB: Giancarlo Ferretti, van Ariostea. De toekomstige ploegleider dus van MG/GB, die van plan is zó wat alle huidige renners eruit te gooien... Opvallend: ONCE is favoriet, maar er rijdt niet één Spaanse persauto achter de internationale mix van Manolo Saiz.

Festina pas 17e in de ploegentijdrit. Dag Touraspiraties van Lino en Virenque, vorig jaar nog Frankrijks Jonge Helden. Een troost: zij hebben tenminste de autobus nog in koers, en dat kunnen sommige andere ploegen niet zeggen. Oud-Tourdirecteur Félix Lévitan wil niets meer met hem te maken hebben (en de Tour niet meer met Lévitan), maar Jacques Goddet (87 inmiddels) duikt wederom op in de Tour. Niet toevallig tijdens de ploegentijdrit, een van de onderdelen, die hij altijd te vuur en te zwaard heeft verdedigd, en in de jaren zeventig ook heeft heringevoerd. Goddet ziet er beter uit dan Bernard Tapie, deze dagen.

Donderdag 8 juli
Of hij er ook echt mee gereden heeft, gisteren, is niet meer te achterhalen. Maar in een van de Franse kranten staat Chiappucci afgebeeld met... een gedrukte duivel op zijn helm. 'El Diabolo'. Chiappa houdt zich trouwens rustig, aan het begin van deze Tour. Hij staat tot aan de tijdrit van komende maandag geen interviews toe. Daar hoopt hij vooral zijn benen te laten spreken.

Vraag van de dag in Libération: Heb je vijanden in het peloton. Eerlijk antwoord van Eric Boyer (GAN, Fra): "Niet echt een vijand. Maar sinds Chiappucci me tijdens een koers in Italië een keer hoerjong heeft genoemd, heeft hij niet bepaald meer een warm plekje in mijn hart."

Vrijdag 9 juli
De statisticus van l'Equipe heeft het allemaal keurig uitgerekend: welke ploeg heeft de meeste Tourervaring in haar geleerden? Het is Novemail, zeg maar: de ploeg-Post. De negen renners brengen gezamenlijk 59 Tourjaren mee. Nulens 14, Sergeant 10, Mottet 9, Cornillet 8, Pensec 7, Ekimov 4, Zhdanov 3, Bouwmans en Wilfried Nelissen ieder 2. Tourdirecteur Jean-Marie Leblanc heeft een hobby: de klarnet. Samen met perschef Philippe Sudres, op altsax, speelt hij van tijd tot tijd in een dixielandband. Er bestaat een prachtige foto van het duo. Het Peter Schilperoord/Bill Clinton duet. Een week Tour. Wanneer begint-ie eigenlijk? Vraag van de week, bij de ploegentijdrit – een Nederlandse vakantieganger: "Wanneer komt PDM eigenlijk voorbij?"

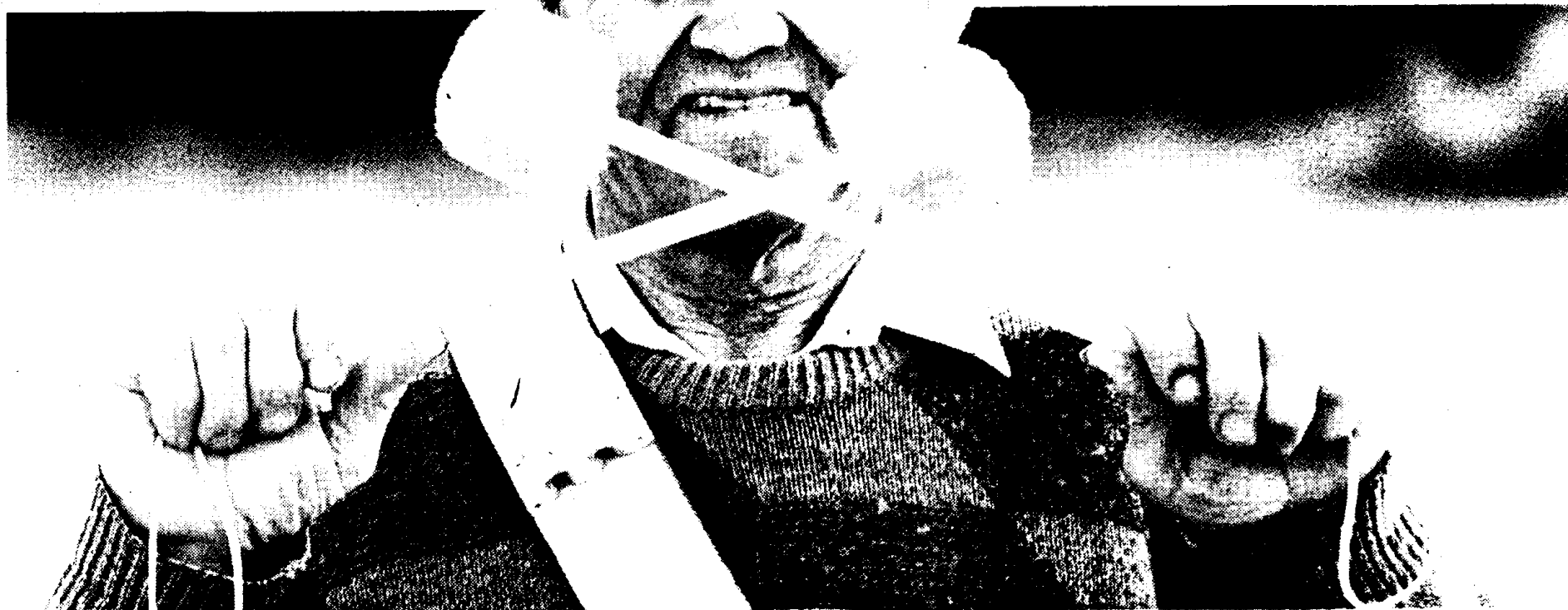
Korpsen repeteerden avond aan avond voor mars- en

showwedstrijden WMC

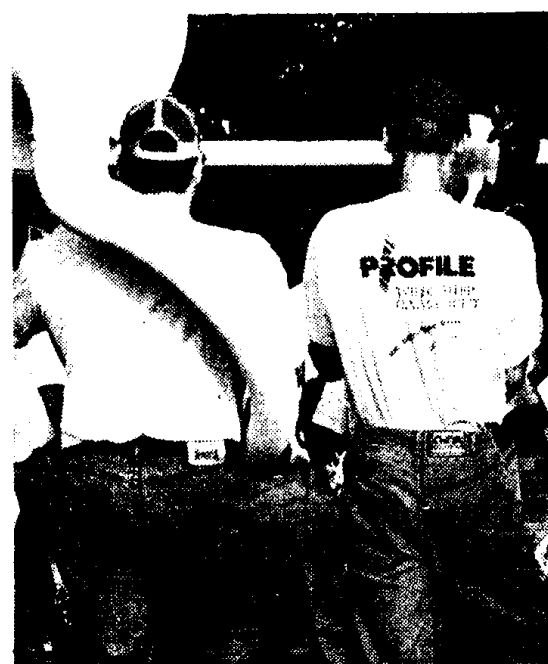
„Ja. Hallo! Het is hier geen feestje. Jullie zijn geen wijven! Ik doe dit niet voor mezelf. Ik doe dit allemaal voor jullie.” Soms heeft het lidmaatschap van een jachthoorn- en trompetterkorps, een drumband, of een klaroenkorp wat weg van de militaire dienstplicht. „Doe nou eens één keertje wat ik al weken lang aan jullie probeer uit te leggen: tsjiek tsjiek, boem boem. Is dat nou zo moeilijk?”

Hieronder volgt een impressie van vier van de talloze repetities van de vier Limburgse korpsen die dit weekeinde deelnemen aan de mars- of showwedstrijden van het Wereld Muziek Concours in het Rodastadion in Kerkrade. Een thuiswedstrijd voor alle vier de korpsen. Al hebben ze niet het gevoel straks bij het binnenmarcheren al vast met 1-0 voor te staan.

„Dat we Limburgers zijn, werkt eerder in ons nadeel.”

● 'Veteraan' Nico Ronckens uit Banholt: „Vandaag hopelijk meer succes dan tijdens het WMC in 1966.” Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

● De Verkennerband in actie. Foto: WIDDERSHOVEN

Jammer dat het WMC geen prijzen in petto heeft voor de meest enthousiaste instructeurs. Voor dynamiek, inzet, slapeloze nachten en zweet had Mathieu Blezer van de Voerendaalse drumband van harmonie Sint David allemaal tien gekregen. Eerste prijs met Onderscheiding.

Bij een laagstaande avondzon marcheren de jonge Voerendalers in spijkerbroek en op gympies van het kerkplein naar de

dromen van niets anders. Instructeur Mathieu Blezer niet. Die droomt niet. Want die slaapt al een paar dagen niet meer. Dat zegt tenminste de musicus en het veelgevraagd jurylid Jos Stoffels, die door Sint David is verzocht een paar avondjes te komen kijken en zijn deskundig oordeel te geven. Zodat er nog wat geschaafd kan worden aan de twee marsen die de drumband loopt.

Als het aan Stoffels ligt, dan zou een van de twee dikke trommen bij een beslissende slag in een van beide marsen niet beroerd moeten worden. „In 99 van de honderd keer, vallen twee klappen namelijk niet gelijk. En dat hoort de jury. Dus als ik het zou mogen zeggen: slechts één van die twee dikke trommen deelt hier de klap uit. Maar ja,” haalt hij zijn schouders op en fluistert: „Dat ligt natuurlijk wel gevoelig in zo'n kleine band als deze. Want wie van die twee mag dan slaan?”

Stoffels blaast vervolgens in een snelle Audi de aftocht. En gaat op weg naar zijn eigen fanfare Sint Joseph in Pey-Echt waarmee hij volgende week za-

terdag in de Rodahal in de eerste divisie fanfare uitkomt. „Ik heb gelukkig nog een weekje de tijd om te repeteren. Dat kunnen jullie niet zeggen,” jaagt hij de trommelaren van Sint David bij het wegrijden nog even de stuipen op het lijf.

'Voerendaal' was niet het enige korps dat ter voorbereiding van het WMC een jurylid inhuurde. Jachthoorn- en trompetterkorps Edelweiss van de Heksenberg uit Heerlen deed dat een paar weken geleden ook al tijdens een groots opgezet trainingsweekeinde in Schaik. Op de Afcant Athletic Fields, nabij het legerdepot in Brunsum, stampden de veertig trommelaren, trompettisten en jachthoornblazers deze week hun voetafdrukken in de sintelbaan. Het rechts-richten gaat goed. Maar eenmaal marcherend zwalkt het hele gezelschap nu en dan naar rechts. En dan weer eens naar links. Gelukkig liggen er op de kunststofbaan in het Rodastadion krijtlijnen waarop iedere rij zich morgenmiddag van 13.54 uur tot 14.06 uur tijdens The Blue Jackets en The Green Jackets richt.

Maar al gaat dat nog zo goed,

dan nog hoeft Edelweiss niet te rekenen op een super-eerlijke beoordeling, weten twee supporters van de groep: „Een korps dat van ver komt, wordt minder streng beoordeeld dan een korps uit Nederland. Laat staan uit Limburg. Die Conjaerts, de voorzitter van de jury, hij kent al die Limburgse korpsen. Hij weet hoe we spelen, hoe we lopen. Hij kent ons door en door. Hoe haalde de jury het in haar hoofd die Spanjaarden en die Thailanders van afgelopen weekeinde een eerste prijs te geven voor marcheren,” klaagt de man even voordat ene Yolanda wordt toegesproken omdat ze haar arm niet tot aan haar bil doorslaat. „Het is hier geen feestje. Ik doe dit niet voor mezelf, ik doe dit allemaal voor jullie,” speelt instructeur Marcel van Liezen de boze baas.

En dat doet de Belgische dirigent Jan Mertens een dagje later bij de Maastrichtse Verkennerband ook: „Als er een noot van vier tellen op uw partituur staat, waarom spelen we er dan maar twee of drie? Is die vierde tel soms niet meer belangrijk, mijne dames en heren?” De band bestaat uit 59 scouts. Verkenner en gidsen dus. Of

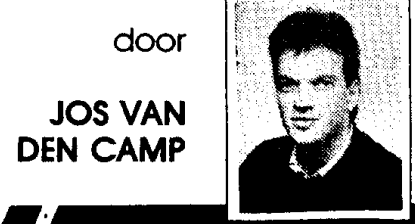
voelen ze zich alleen maar muzikant? „Nee,” zegt bestuurslid Math Garnier. „Slechts tien procent van de leden van onze groep is geen scout of is dat ook nooit geweest. De rest wel. Veel van deze meisjes en jongens nemen zondagavond na de stadionwedstrijden hun plunjebaal op de schouders en gaan op zomerkamp. Eigenlijk zijn ze lid van twee verenigingen.”

De Maastrichtse Verkennerband doet morgen mee aan zowel de mars- als aan de showwedstrijden. De show is een medley van 'leuke stukjes' die de leden de afgelopen jaren op de radio of televisie gehoord en gezien hebben. Jeu Weijers heeft het ruim elf minuten durende arrangement geschreven waarin passages uit onder andere Zorba de Griek en - iets actueler - Love and Marriage.

Garniers stem heeft het nu bijna begeven. Ter voorbereiding van dit WMC heeft hij een megafoon aangeschaft. Om Stephan en Bianca nog te corrigeren. Maar na het WMC wil hij toch een stuk of vier koptelefoontjes met microfoontjes aanschaffen.

Zoals mega-popsterren als Madonna die ook op hebben. Ontwikkelingen die voor een man als Nico Ronckens (60) uit Banholt wat te snel gaan. Samen met zijn 35 collega-muzikanten van het klaroenkorp van harmonie Amicitia uit Banholt, oefende hij de afgelopen twee weken avond aan avond op een stille industrieweg, net voorbij de veiling van Margraten. „Het wordt wat veel.”

Het korps, dat alleen twee marsen loopt, is het enige dat vandaag, zaterdag, in het stadion moet aantreden. De andere drie komen dus morgen. Om 13.12 uur marcheren de klaroenen en trommen het voetbalstadion binnen. En hopelijk gaat het dan beter dan in 1966. Toen behaalde het net opgerichte korps slechts een tweede prijs. Veteraan Nico Ronckens zal nooit vergeten aan wie ze dat te wijten hadden. Terwijl Amicitia toentertijd na weken van voorbereiding op een wankel podium toon en vooral maat probeerde te houden, versjeerde een hoge gast het optreden. Prins Bernhard meende toen namelijk net zijn helikopter op de grasmat van het stadion te moeten neerzetten.

door
JOS VAN
DEN CAMP

straat waar het verenigingslokaal De Davidbron ligt. En vervolgens gaat het daar die avond tal van keren heen en weer. Net tot om de hoek. En weer terug. Totdat de marsen Blue Scots en Long John er weer voor die dag zijn ingestamp.

De vijftien spelende leden en vier vrouwelijke vlaggenisten

● De drumband van Sint David uit Voerendaal. Het kan altijd perfecter, weet de meemarcherende instructeur Mathieu Blezer (rechts). Foto: DRIES LINSSEN

● Edelweiss uit Heerlen/Heksenberg tijdens het rechts-richten. Op kousevoeten door de tweede bocht. Moeilijk ogende huppeltjes. Maar wel leuk. Foto: DRIES LINSSEN

● De historische foto: Tsvi Nussbaum, het jongetje met de pet. Uit het archief van het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon.

De fotograaf is onbekend; zijn opname een World Press Photo avant-la-lettre.

De foto symboliseert de jodenvervolg tijdens de Tweede Wereldoorlog. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is het joodse jongetje in de korte broek met de grote pet op: Tsvi Nussbaum; toen 8, nu 58, arts in New York. De fameuze opname werd op 13 juli 1943 in Warschau gemaakt. Niet in het getto, zoals veelvuldig is gesuggereerd, maar in het 'Arische' deel van de Poolse hoofdstad. Een historisch kader rond een historische foto.

Tot de overlevenden behoorde ook Tsvi Nussbaum, die in 1935 in Palestina was geboren. Zijn ouders kwamen uit Polen. Ze vonden in het Beloofde Land niet wat zij ervan verwachtten. Conflicten tussen Britten en Arabieren maakten de toestand 'ondraaglijk'. Daarom keerden de Nussbaums naar Polen terug. Het jonge gezin vestigde zich in Sandomierz, een slaperig stadje plusminus 200 kilometer ten zuidoosten van Warschau.

Na de Duitse inval in Polen werden zo'n zeventienduizend joden in één straat gepropt. Toen de eersten op straat werden gesteld, werden Tsvi Nussbaum en zijn jongere broertje bij een fotograaf in Sandomierz ondergebracht; later bij een oom en tante in het 'Arische' deel van Warschau.

Het gerucht ging dat joden die in het buitenland waren geboren, in aanmerking kwamen voor een paspoort. Ze konden zich in hotel Polski aan de Dlungastraat laten inschrijven. Ook Tsvi Nussbaum kwam met oom en tante op die zogenaamde Palestijnslijst. Zijn broertje was inmiddels spoorloos verdwenen.

Op 13 juli 1943 ontruimden gewapende Duitsers hotel Polski. Bij die gelegenheid werd de foto gemaakt, die het symbool van de jodenvervolg zou worden. Zij spreekt boekdelen. Ontzetting is van de gezichten af te lezen.

De reis voerde niet naar Palestina, maar naar Bergen-Belsen. In het voormalige krijgsgevangenkamp op de Lüneburgerheide tussen Hamburg en Hannover werden sedert april 1943 *Häftlinge* bewaakt, die Duitsers hoopten te kunnen uitwisselen tegen geïnterneerde landgenoten.

Lijken waren als takkenbossen gestapeld, toen Britten het *Austauschlager* in Bergen-Belsen medio april 1945 bevrijdden. In de barakken, die slechts op honderd mensen waren berekend, troffen de bevrijders zes honderd tot duizend levende lijken aan.

Onder de overlevenden bevond zich Tsvi Nussbaum, die aan tuberculose leed. Artsen raadden hem aan een warmer klimaat te kiezen. In België ging de tienjarige weesjongen scheep naar Palestina, waar hij omstreeks augustus/september 1945 aankwam. In 1951 emigreerde hij naar de Verenigde Staten. Na zijn medicijnstudie vestigde hij zich in New York als keel-, neus- en oorarts. Hij is vader van vier dochters.

Als alle overlevenden evenveel kinderen zouden hebben voortgebracht, zouden zes miljoen kinderen het verlies van zes miljoen joden hebben goedgepraakt, stelde Nussbaum in de documentaire die Matti Juhani Karilla in 1989 maakte, met de intrigerende foto als onderwerp.

„Je zou denken dat het makkelijk is om dingen die in het verleden zijn gebeurd te vergeten en te vergeven. Toch is dat nog de vraag. Op mijn zevende was ik wees. Vier generaties van mijn familie zijn vermoord. Het jongste familielid was 2; mijn oma 86.”

De foto, die in de loop der jaren duizenden keren is afgedrukt, wordt juli vijftig.

De vijftigste verjaardag van een foto

DOOR JAN VAN LIESHOUT

'Alles wat op deze aarde niet van zuiver ras is, is zonder waarde,' schreef Hitler in zijn autobiografie 'Mein Kampf'. De Führer van de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei gaf daarmee het antisemitisme een biologische, racistische grondslag.

Het begon met discriminerende maatregelen. Nationaal-socialisten mochten van de partijleiding geen joodse advocaten meer raadplegen; geen joodse artsen meer consulteren; geen inkopen bij joodse winkeliers meer doen.

Toen de nazi's in 1933 aan de macht kwamen, legden zij joden allerlei verboden op. De Neurenberger wetten van 15 september 1935 verboden huwelijken tussen 'Ariërs' en joden. Buitenechtelijke geslachtsverkeer tussen Duitse vrouwen en joden was voortaan een misdaad, die met gevangenis of tuchthuis zou worden bestraft.

De aanslag van een Pools-joodse jongen op een lid van de Duitse ambassade in Parijs greep de partijleiding aan voor een pogrom, die vanwege het glaserinkel als *Reichskristallnacht* de geschiedenis zou ingaan. In totaal werden, in de nacht van 9 op 10 november 1938, 267 synagogen in brand gestoken, plusminus 7.500 winkels en woningen verwoest en circa 26.000 joden mishandeld en naar concentratiekampen overgebracht.

'Als het internationale financiële jodendom in en buiten Europa er op nieuw in slaagt de volken in een

wereldoorlog te storten, zal dat niet leiden tot een overwinning van het jodendom, maar tot de vernietiging van het joodse ras in Europa,' verklaarde Hitler op 30 januari 1939 in het Duitse 'parlement'.

Beoogde vernietiging begon met de Duitse inval in Polen, op 1 september 1939. Behalve reguliere troepen werden *Einsatzgruppen der Sicherheitspolizei* ingezet, die duizenden joden in koelen bloede voor gapende kuilen neerschoten.

Nadat Duitsland en de Sovjetunie Polen hadden verdeeld, werden de joden in getto's geïsoleerd. Reeds in april 1940 was het getto in Lodz vol. In november 1940 werd het getto in een van de armetierigste wijken van Warschau door een drie meter hoge muur van de buitenwereld afgesloten. Er zaten meer dan 400.000 joden opgehoekt.

Nadat meer dan drie miljoen Duitse soldaten de Sovjetunie waren binnengevallen, werd het hoofd van de centrale inlichtingen- en veiligheidsdienst van het Derde Rijk, Reinhard Heydrich, op 31 juli 1941, met de *Endlösung der Judenfrage*, de 'definitieve oplossing van het joden-vraagstuk', belast. Het neerschieten van joden vergde teveel tijd en munitie. Er werden effectievere middelen en methoden bedacht.

In september 1941 werd in het concentratiekamp van Auschwitz het blauwzuurpreparaat Zyklon-B op Poolse politieke gevangenen en Russische krijgsgevangenen uitgetoetst. Het gas werkte even effectief op mensen als op ongedierte, waarvoor het was ontwikkeld.

Elders in Polen werden mobiele colonnas ingezet. Op het oog stapten joden in rodekruiswagens; in werkelijkheid in gaskamers op wielen. Zodra de voertuigen zich in beweging zetten, stroomden uitlaatgassen in de laadruimten. Vaak duurde het drie kwartier voordat de inzettenden dood waren. Paars en verkrampd rollen de lijken uit de wagens.

Op 20 januari 1942 riep Heydrich in een luxe villa aan de Wannsee topambtenaren van de ministeries van Binnen- en Buitenlandse Zaken, Justitie en de Bezette Gebieden als mede prominente van partij en politiek bijeen om deportatie en destructie van joden door te spreken. SS-Sturmbannführer (majoor) Adolf Eichmann werd met de boekhouding des doods belast.

Nog diezelfde maand kwamen de eerste treinen met joden in Auschwitz aan. In het nabijgelegen Birkenau, Auschwitz II, werden de 'arbeidsongeschikten' vergast. Twee boerderijen waren er als gaskamer ingericht. Op het oog waren het doucheruimten, die de ontkende joden betraden; in werkelijkheid de voorportalen van de dood.

Zodra deuren waren vergrendeld, werd kiezeloer ingebracht dat met blauwzuur was doordrenkt. Door de temperatuur ontwikkelden zich dodelijke gassen. Na enkele minuten verstomden gebons, gehuil en geschreeuw. De lijken baadden in braaksel, uitwerpselen en urine.

Koolmonoxyde werd gebruikt in Chelmo, een vernietigingskamp in Wartheland dat reeds in december 1941 in gebruik was genomen; in Belzec, Sobibor en Treblinka, ver-

nietigingskampen in het oosten van Polen, die in 1942 gereed kwamen.

Op 22 juli 1942 werden de eerste joden uit het getto in Warschau op transport naar Treblinka gesteld. In bekendmakingen heette het dat ze werden 'geëvacueerd'. De deportaties werden op 21 september 1942 stilgelegd, nadat was uitgelekt, dat de 'geëvacueerde' joden in Treblinka waren vergast.

Joodse communisten en linkse zionisten smeedden een gewapende verzetsorganisatie om de overledenen te wreken en de overlevenden te beschermen.

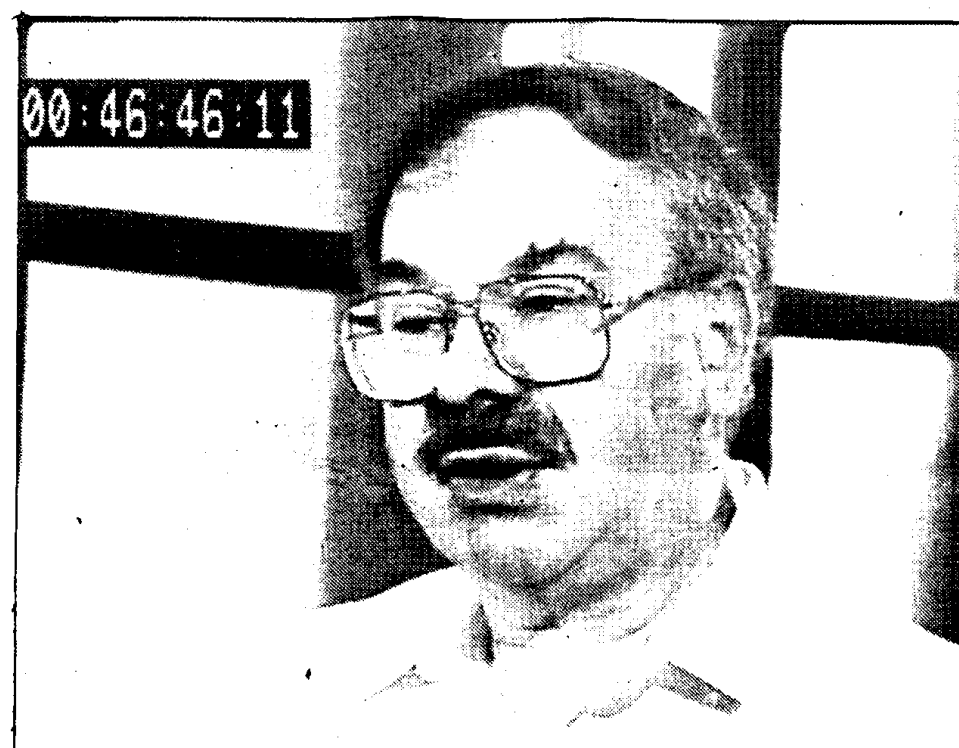
Op 19 april 1943 drongen tweeduizend tot de tanden bewapende SS'ers het getto binnen. Gogels en granaten vlogen Duitsers, Letten en Oekraïners om de oren. Molotovcocktails spatten op tanks en pantserswagens uiteen. IJlings zochten de indringers een heenkomen in portieken. Op straat kermden stervenden en gewonden.

SS-Brigadeführer (generaal-majoor) Jürgen Stroop had zich in het joodse verzet misrekend. Huizen werden in brand gestoken, riolen onder water gezet.

Volgens Duitse bronnen eindigde de opstand op 16 mei 1943, toen Stroop zijn dagrapport begon met de cynische zin: *Es gibt kein jüdisches Wohnbezirk in Warschau mehr*.

Volgens Poolse bronnen duurde de strijd tot 23 september 1943, toen alles wat nog in de ruïnes van het getto leefde, letterlijk was uitgedoofd.

Van Warschau sloeg de verzetsgeest

● Tsvi Nussbaum nu, een foto uit de documentaire van Matti Juhani Karilla; uit het archief van de Evangelische Omroep, die de film in mei 1992 uitzond.

over op Treblinka en Sobibor. Ook daar braken in 1943 opstanden uit, die leidden tot de sloop van de vernietigingskampen.

In Birkenau (Auschwitz II) waren inmiddels vier gaskamers en crematoria in bedrijf gesteld, waarin per dag vijftienduizend joden konden worden vergast en verast.

Na de oorlog heette het dat er in totaal zes miljoen joden zijn vergast, van wie vier miljoen in Auschwitz. Op grond van Duitse documenten, die in de Sovjetunie decennialang verborgen zijn gehouden, moesten die cijfers worden bijgesteld.

De Amerikaanse historicus Raoul Hilberg kwam tot de vaststelling dat er in de Tweede Wereldoorlog ruim vijf miljoen joden zijn vermoord, van wie één miljoen in Auschwitz.

Bij de opening van een postzegelentoonstelling in het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon, op 19 april van dit jaar, gewaagde de Poolse ambassadeur in Nederland, Franciszek Morawski, van 5,3 miljoen joodse slachtoffers, van wie 3 miljoen Polen. Slechts 380.000 Poolse joden overleefden de Tweede Wereldoorlog. Dat is twaalf procent van het vooroorlogse joodse volksdeel.

„Voeding scheen er iets mee te maken te hebben, want ik voelde me vaak veel somberder na het eten van bepaalde soorten voedsel. Ik begon op zoek te gaan naar een soort van dieet om mijn stemming te verbeteren. Ik ontdekte dat bepaalde voedingsstoffen direct van invloed zijn op stoffen in de hersenen die de stemming reguleren. Van toen af aan heb ik mezelf op een 'stemmingsvoedings' dieet gezet. Ik was al zo'n drie, vier maanden met het dieet bezig voor ik me op een dag realiseerde dat ik me eigenlijk al een tijdlang veel beter voelde. Dat was tien jaar geleden en ik ben sinds die tijd vrijwel 'depressie-vrij' geweest.”

HET VOEDEN VAN STEMMING

DOOR RENÉ DIEKSTRA

Dit soort uitspraken deden de scepsis, die ik al had lang voor ik besloot toch maar eens naar een lezing van haar te gaan, alleen nog maar toenemen. 'Haar' is Dr. Priscilla Slagle, psychiater en professor aan de Universiteit van California in Los Angeles en schrijfster van een opmerkelijk boek: *The Way Up From Down*. Dat boek gaat over de behandeling van depressies met behulp van voedingsdiëten. Maar gaandeweg de lezing en vooral toen ik me achteraf wat meer ben gaan verdiepen in het wetenschappelijk onderzoek over voeding en stemming en op mezelf ben gaan experimenteren, ben ik er, eerlijk gezegd, meer en meer van overtuigd geraakt dat ze een belangrijke boodschap te verkondigen heeft. Die boodschap behelst, kortweg, het volgende. Mensen die aan een depressie lijden, blijken heel dikwijls in de zogenaamde stemmingscentra van hun hersenen minder dan de normale hoeveelheden te hebben van stoffen, die noodzakelijk zijn voor de snelle overdracht van prikkels van de ene hersencel naar de andere. Die stoffen worden neurotransmitters (letterlijk: 'zenuwstoffen') genoemd. De zenuwstoffen worden waaraan er een tekort is bij mensen met een depressie, ook als die depressie het gevolg is van een ernstig verlies of een trauma, zijn vooral de volgende twee: serotonine en norepinephrine. Deze twee stoffen behoren tot de groep van de zogenaamde amino-zuren, vandaar dat deze verklaring van depressie ook wel de (mono)amine theorie van depressie wordt genoemd. Negentig procent van de totale hoeveelheid serotonine en norepinephrine in de hersenen bevindt zich in de stemmingscentra, het zogenaamde limbische systeem. Dit systeem regelt onze emoties, onze pijngevoeligheid, slaap en onwillekeuri-

ge functies als spijsvertering, ontlasting en dergelijke. Als er in dit systeem een tekort is aan zenuwstoffen, verloopt de prikkeloverdracht te traag. Daardoor reageren we emotioneel niet meer goed of alert op allerlei gebeurtenissen in de buitenwereld, we kunnen ons niet meer goed concentreren, onze slaap raakt gestoord, onze spijsvertering vertraagd, onze eetlust raakt ontregeld.

Willen we de depressie opheffen, aldus de amine-theorie van depressie, dan moeten we er dus voor zorgen dat de hoeveelheid zenuwstoffen in de stemmingscentra wordt verhoogd. De beschikbare medicamenten om depressies te verhelpen, de antidepressiva, ontlenen inderdaad allemaal hun therapeutische werking aan het feit dat ze een toename van de hoeveelheid serotonine en norepinephrine in de hersenen bewerkstelligen. Het probleem is alleen, dat antidepressiva vervelende bijwerkingen kunnen hebben en dat een aantal in grote doses ronduit gevaarlijk is.

Slagle's stelling is nu dat het in plaats van antidepressiva in veel gevallen ook mogelijk is de concentraties serotonine en norepinephrine in de hersenen van depressie-patiënten te verhogen met behulp van een dieet dat rijk is aan bepaalde amino-zuren en vitamines, en dat die bijwerkingen dus niet heeft. De belangrijkste onderdelen van dat dieet zijn het gebruik van een viertal voedings-supplementen, namelijk de amino-zuren L-tyrosine en L-tryptofaan, de vitamines B-complex, C en een multivitamine/mineralen samenstelling.

Ze heeft daarvoor een concreet programma uitgewerkt dat er in grote lijnen als volgt uitziet.

1) Bij het opstaan en halverwege de middag moet 500-3500 milligram (mg) L-tyrosine worden ingenomen.

men, zonder dat het eerste volgende half uur iets gegeten wordt. De dosering moet laag worden begonnen en geleidelijk aan worden opgevoerd, indien nodig, totdat een effectieve dosering wordt bereikt. L-tyrosine is een amino-grondstof waaruit de hersenen norepinephrine kunnen fabriceren.

2) Bij het naar bed gaan moet, onder dezelfde voorwaarden als L-tyrosine, 500 - 6000 mg L-tryptofaan worden ingenomen. Uit L-tryptofaan kunnen de hersenen serotonine produceren.

3) Bij het ontbijt en avondeten moet 50-100 mg vitamine B-complex worden gebruikt (de 50-100 mg verwijst naar de hoeveelheden B1, B2 en B6 in het produkt). De hoeveelheden andere B-vitamines in het produkt kunnen verschillen van 50-100 mg). Uit een reeks van onderzoeken is gebleken dat gebrek aan vitamines van het B-complex depressie kunnen veroorzaken. Verder is vitamine B6 noodzakelijk voor de omzetting van amino-zuren door de hersenen.

4) Bij het ontbijt en avondeten moet tussen de 500 en 2000 mg vitamine C genomen worden.

5) Bij het ontbijt en bij het avondeten de helft van de dagelijkse dosering multivitamine/mineralen nemen. Slagle adviseert om de supplementen zoveel mogelijk in capsule of poedervorm te nemen, in plaats van tabletten, om een snelle opname te bevorderen. Ze merkt verder op dat als na 4 tot 6 weken onvoldoende resultaat wordt geboekt, het belangrijk kan zijn om de middagdosering L-tyrosine te vervangen door een dosering D,L-phenylalanine van tussen de 1000 en 3000 mg. D,L-phenylalanine is een stof waar vrij veel over bekend is met betrekking tot gunstige effecten op de depressie, hoewel volgens Slagle met het gebruik ervan

terughoudendheid geboden is omdat sommige mensen er een opgejaagd gevoel van krijgen. De hersenen vervaardigen uit deze stof een zenuwstof, die lijkt op norepinephrine, maar die meer een amfetamine-achtig effect lijkt te hebben.

Voor alle duidelijkheid: Slagle geeft een groot aantal voorwaarden waaronder dit dieet gestart en gebruikt moet worden. Een daarvan is de aanwijzingen in haar boek precies te volgen. Een ander is dat iemand die ernstig depressief en angstig is of suicide-gedachten heeft, het programma in overleg met een psychiater moet volgen. Nog een ander is dat het programma langzaam moet worden begonnen. Haar advies is: begin met een supplement, en voeg in de volgende dagen steeds hoogstens een nieuw supplement per dag toe. Daardoor kan het lichaam langzaam wennen aan het dieet en kunnen eventuele negatieve reacties van het lichaam op een supplement beter worden onderkend. Volgens Slagle gebeurt het overigens zelden dat patiënten niet goed op het programma reageren. In haar boek zegt zelfs dat ze in al de jaren dat ze het programma aan patiënten heeft voorgeschreven, nog nooit een keer de behandeling heeft moeten afbreken vanwege ongewenste bijwerkingen. Mijn voorlopige conclusie na het lezen van de literatuur is, dat Slagle de boodschapper van een belangrijke ontwikkeling is, dat bijscholing in voeding en stemming voor alle artsen verplicht zou moeten worden, maar dat depressie-patiënten er voorlopig niet zonder medische begeleiding aan moeten beginnen.

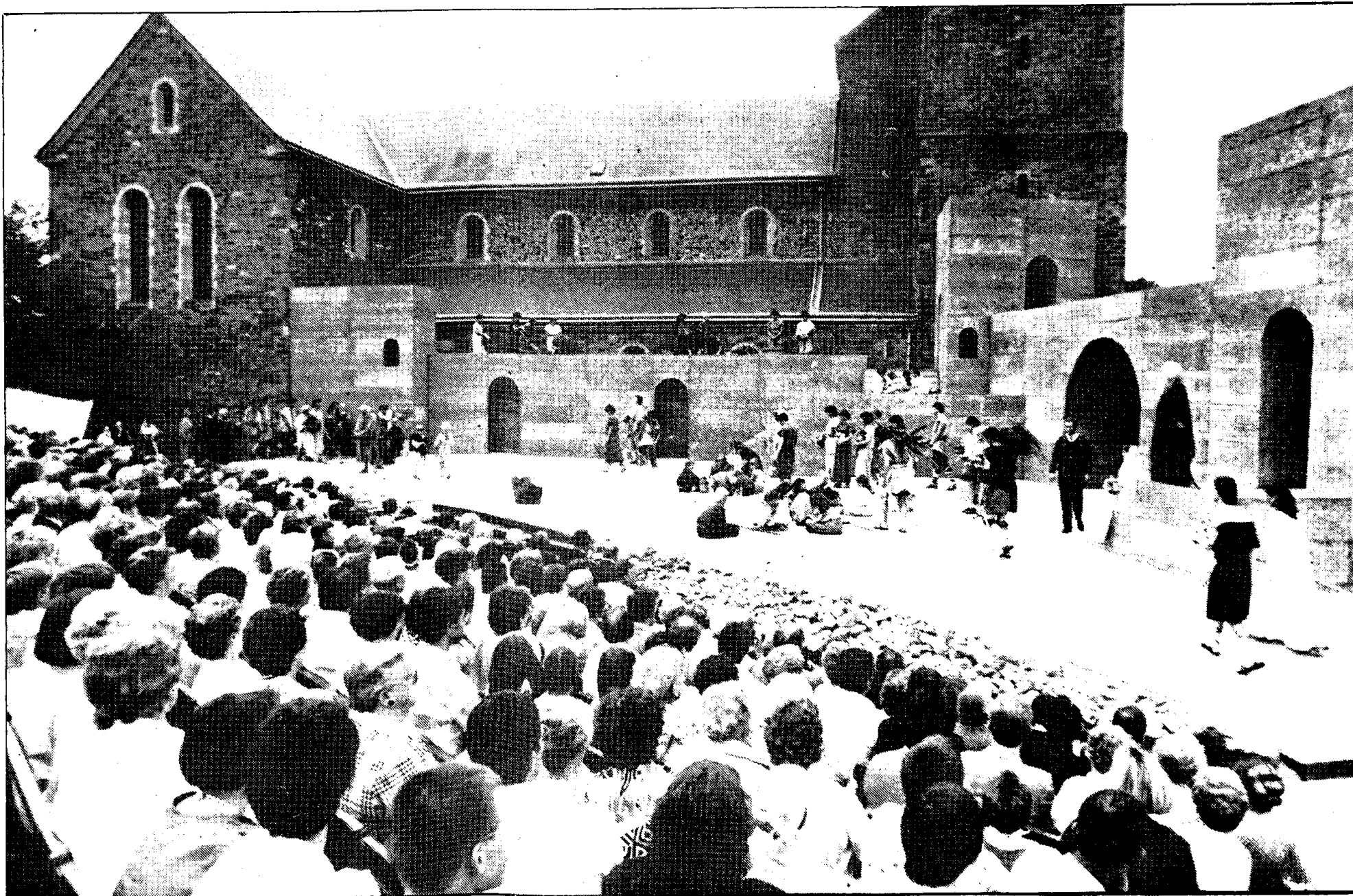
Ik denk ook dat Thomas Edison echt het licht zag toen hij ooit zei: „De dokter van de toekomst geeft geen medicament, maar zal de interesse van zijn patiënten wekken voor lichaamsverzorging, voor dieet en de oorzaak en preventie van ziekte.”

Koorts Heiligdomsvaart grijpt om zich heen

In Susteren heerst een koortsachtig virus. De meeste inwoners van het dorp en ook middenstanders zijn besmet. Al vanaf eind vorig jaar zetten zij samen hun schouders onder de Heiligdomsvaart. Vier kilometer buiten de gemeentegrenzen is de bezetenheid van de Heiligdomsvaart nauwelijks meer te vatten. Wat de gemiddelde Susterdenaar bezielt om zijn vakantie af te zeggen en bloembakken vol gele en witte bloemen te gaan kweken, zal een buitenstaander niet snel achterhalen. Zeker is één ding: het bloed in het dorp stroomt de komende maanden iets sneller dan de afgelopen maanden. En van 20 augustus tot en met 5 september is er in Susteren maar één wachtwoord, één aandachtspunt: Heiligdomsvaart.

● Beeld van het Spel der Heiligdomsvaart in Susteren, zeven jaar geleden.

Foto: PETER ROOZEN

DOOR CHANTAL HAMERS

Tot nu toe hebben zij hun handen vol aan de organisatie van alle activiteiten en festijnen, waar uiteraard meer werk in gaat zitten dan in het feesten zelf. Wat vermoeiender is, laat zich raden.

Letterlijk betekent dit de tocht naar de heiligdommen, en daarmee worden de relikven bedoeld: de stoffelijke resten van heilige personen of van hun bezittingen. In Susteren gaat het dan over de heiligen die in de achtste (Gregorius en Albricus) en negende eeuw (Amelberga, Benedicta en Cecilia) leefden en in Susteren werden begraven. Net als Maastricht, Aken, Tongeren en Hasselt, houdt Susteren al eeuwen een Heiligdomsvaart om de zeven jaar. De traditie wordt al genoemd in een pauselijk schrijven uit 1447.

In de Middeleeuwen verstond men onder een Heiligdomsvaart een erkende bedevaart naar een bepaald deel van de stad waar de relikven meestal om de zeven jaar in het openbaar werden vertoond.

Centraal tijdens het feest staat het

Spel der Heiligdomsvaart, dat zeker tien keer zal worden opgevoerd. Auteur daarvan is pater Jac. Schreurs. Hij schreef ook de Passiespelen van Tegelen en is tevens bekend geworden door de televisiebewerking 'Dagboek van een herdershond', afgeleid van Schreurs' driedelige 'Kroniek eener parochie'.

In de schaduw van de Amelbergakerk zal het podium daarvoor worden opgebouwd, en half juli moet dat klaar zijn. Voor en naast die

inmiddels driehonderd kubieke meter zand heeft laten aanrukken en een stuk of 65 biezen. Daarop zullen dan later tegels komen, als alles goed gaat.

De gemeente zou namelijk te lang hebben getreuzeld met het uitkiezen van het soort bestrating. Toen ze uiteindelijk haar keuze gemaakt had, zou het soort tegels in Nederland nergens meer verkrijgbaar zijn. Wordvoerder Mulders schuift de schuld af. Hij zegt dat Susteren het karwei heeft uitge-

rondgedragen in de zogenoemde relikvenstoet op zondag 29 augustus. „Het is niet een louter kerkelijk gebeuren, het historisch karakter heeft de overhand,” legt Mulders uit. Groepen in historische kledij beelden dan belangrijke figuren en gebeurtenissen uit het verleden uit. Zo'n duizend mensen lopen mee in die stoet, zo is de verwachting van mede-organisator Sjeng Custers. Zowel hij als Mulders hebben hun handen vol aan de organisatie van alle activiteiten

gedragen, door een groep van de parochie van Wyck. Dit jaar staan de drie munsters in de Maasgouw centraal tijdens de stoet. Dat zijn de drie munsterkerken van het Belgische Aldeneik (vlakbij Maaseik), van St.-Odilienberg en die van Susteren.

Feestvreugde

Voor het vlagvertoon zijn twintig lantaarnpalen opgekocht van de gemeente en die zullen worden

de feestversiering en oude panden worden verlicht. Meer dan ooit wordt dit jaar aandacht besteed aan lichteffecten.

Wegens de historische stoet die de laatste twee zondagen in juni door buurstad Sittard trok, zijn de data voor de Heiligdomsvaart een paar weken later vast gesteld. En dat heeft weer tot gevolg dat het spel wordt opgevoerd op avonden dat het vroeger donker is dan gebruikelijk tijdens de heiligdomsvaart. Zo is meer plaats voor lichteffecten op de Bühne.

Ook buiten Limburg wordt hier en daar iemand besmet met de Heiligdomskoorts. Zowaar tot in Hilversum, melden Mulders en Custers ten slotte niet zonder trots. Het televisieprogramma Van gewest tot gewest heeft toegezegd haar uitzending op 31 augustus te wijden aan de feesten van de Heiligdomsvaart en de voorbereidingen daarop. Volgens regioverslaggever Huub Mans is de redactie met name onder de indruk van de betrokkenheid van de bevolking. Twee

● Alvast even sfeer proeven: een scène uit het Spel der Heiligdomsvaart, dat zeven jaar geleden druk bezocht is. Foto: PETER ROOZEN

keer komt de televisieploeg naar 'de groene taille' van Limburg om opnamen te maken. Relikvenstoet en voorbereidingen op het spel der heiligdomsvaart komen centraal te staan. Ook heeft Susteren de toezegging van het koor De Staar uit Maastricht dat op dinsdag 24 augustus een concert zal geven in de kerk.

Al met al een veelbelovend programma, waarbij 'de taille' tijdelijk mag uitdijen van de – hopelijk enorme – mensenmenigte die Susteren een bezoek waard vindt.

Voor Susteren op televisie te bewonderen is, hebben liefhebbers negen keer de kans om het spel 'in levende lijve' te bewonderen: op zaterdag 21 augustus is de première, vervolgens zijn uitvoeringen op 22, 25, 27 en 28 augustus en op 1, 3, 4 en 5 september. Het begint steeds om 20.30 uur.

Voorbereidingen historisch spel Susteren in volle gang

kerk is de afgelopen maanden druk gewerkt aan de herbestrating van het Salvatorplein, waar vanaf 1991 tot en met de eerste maanden van dit jaar zijn daar 'opgravingen van historische betekenis' gedaan, zoals gemeenteverlichter Jan Mulders het uitdrukt. In drie 'opgravingsseizoenen' zijn daar een kleine honderdduizend vondsten uit de grond gehaald: scherven, botten, glas en dergelijke. Hij vertelt dat de organisatie op die plaats

steed aan een wegenbouwbedrijf dat zorg zou dragen voor de bestelling van de tegels. De repetities 'op lokatie' kunnen volgens hem beginnen in de derde week van juli, zoals gepland. Het spel wordt geregisserd door Evert Zits, met steun van Karel Fiddelaers. En alleen inwoners van Susteren spelen een rol in het stuk.

Naast het tonen van de relikven aan de gelovigen worden deze ook

en festijnen, waar uiteraard meer werk in gaat zitten dan in het feest zelf. Wat vermoedender is, blijft de vraag.

Custers somt nog meer programma-onderdelen op: het broederschap van het graf van Sint Servaas heeft laten weten met een grote delegatie acte de présence te geven tijdens het showen van de borstbeelden. En aan de kenners mag verklaard worden dat ook het zwarte kruis van Wyck wordt mee-

omgebouwd tot vlaggemast. Een dikke zeshonderd geel-witte vlaggen moeten de feestvreugde in Susteren verhogen en bovendien worden de inwoners van het dorp aangemoedigd om bloembakken vol geel-witte flora te kweken. Verder wachten in de opslagplaats van de gemeente ook nog bloembakken, geschilderd in de bekende kleuren, tot de kalender de maand augustus aangeeft. Ook wapenschilden gaan deel uit maken van

Onmacht ander te bereiken ligt ten grondslag aan incest

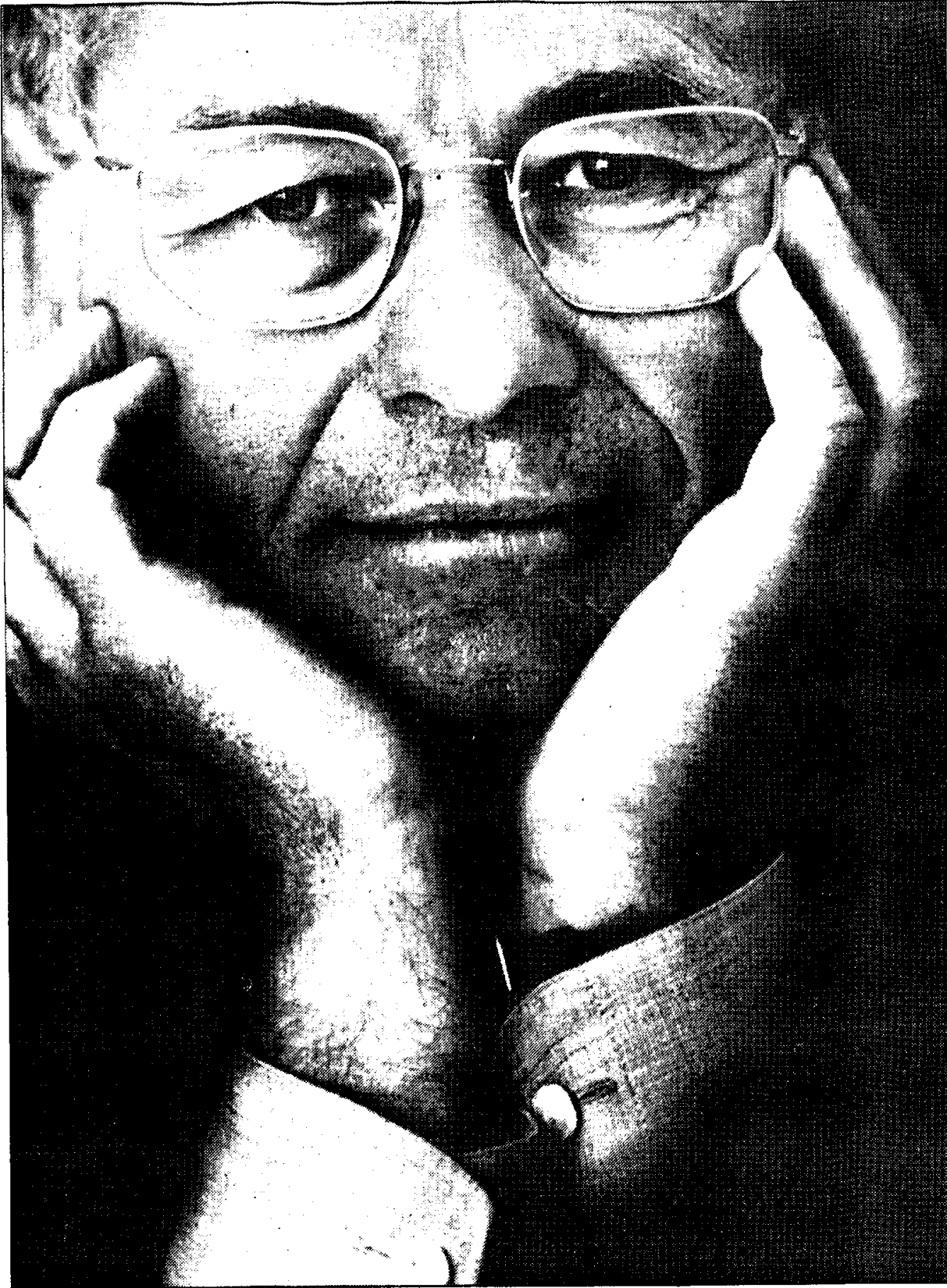
'Geen dochter meer, maar een lijf'

Epe is geen incident, geen uitzondering. Incest is een maatschappelijk verschijnsel dat steeds vaker naar buiten zal komen. Dat zegt Frits Bruinsma, 25 jaar seksuoloog bij de Rutgers Stichting.

Als psychotherapeut heeft Bruinsma incestgezinzen behandeld. Steeds weer bleek dat onmacht om anderen seksueel en emotioneel te bereiken aan de incest ten grondslag lag. In incestgezinzen is geen vrijheid, heeft niemand een eigen identiteit. Er is geen plaats voor emoties en voor woorden. In de sfeer van macht en onmacht worden vrouwen voorwerpen. Meisjes en jongens worden lijven die naar willekeur worden gebruikt.

● Frits Bruinsma: twee soorten gezinnen.

Foto: GPD

zich voor te doen aan de buitenwereld."

„De afspraak werd niet nagekomen. De vader gaf als verklaring dat het toch vooral z'n dochters waren die de deuren gewoon open lieten. Toen ik aan het misbruikte meisje vroeg waarom ze de deur niet had gesloten zei ze: 'Ja, ik...'

Verder kwam ze niet. Het leek of ze in de woorden bleef steken, de woorden geen kans kregen."

„Later, bij het terugkijken van de videobeelden, zag ik, in een flits, dat de vader een gebaar maakte. Precies op het moment dat de dochter eindelijk zelf iets wilde zeggen, 'ik' zei, begon hij met een

vinger op de leuning van de stoel te tikken. Dat was hun taal. Het tikken van zijn vinger blokkeerde het meisje, deed haar verstommen.

Dat was zijn macht en tegelijk zijn onmacht. Want hij was zich er niet van bewust, evenmin als het meisje zelf trouwens. Ter plekke, waar ik als therapeut bij zat, was er sprake

van een psychische incestsituatie. Ik werd daar op dat moment zelf mede bij betrokken, onbewust. Door het bekijken van de videobeelden kwam ik er pas achter wat er gebeurde."

„De vader kon, net als driekwart van de incestplegers, niet omgaan met z'n emoties. Hij was onmach-

tig om seksueel en emotioneel anderen te bereiken. Hij zocht op zijn manier troost bij z'n dochter. Ik zei dat misbruiken van je dochter geen manier is om troost te zoeken. Dat het geen manier is, om met je dochter naar bed te gaan. In een poging zijn geweten in slaap te sussen hanteerde hij een kronkelredenering. Hij had zich zelf wijsgemaakt dat zijn dochter het fijn vond, dat zij het eigenlijk graag wilde."

„Als je zulke vaders misbruik van macht verwijt, kijken ze of ze het niet begrijpen. Dat is ook vaak het geval. Ze overschreeuwen hun angst en onmacht, minachten vrouwen, maken vrouwen tot voorwerpen, misbruiken ze. Geen dochter meer, maar een lijf dat naar willekeur kan worden gebruikt."

Chaotisch gezin

Volgens Frits Bruinsma komen incestplegers uit twee soorten gezinnen. Het chaotische gezin waarin iedereen zijn gang gaat, waarin dochters geen dochters zijn maar voorwerpen. Iedereen gaat met iedereen naar bed, familieleden, vrienden, kennissen. Geweld is gewoon, niet alleen seksueel geweld. Vader, moeder en kinderen hebben vanuit het gezin gezien geen rol. Er is eigenlijk geen sprake van een gezin.

Het meest onzichtbaar voor de buitenwereld is incest in de zogeheten 'kluwengezinnen'. Volgens Bruinsma lijkt het allemaal leuk en gezellig. Een keurig huis, beleefde en vriendelijke mensen, ogenschijnlijk een modelgezin. „Hypernormaal naar buiten, niet volgens eigen individuele normen, maar zoals de dominee en de buurt het graag zien. Een gezin waar je geen last van hebt. De kluwen lijkt warm en mooi. Maar je kunt er geen mooie trui van breien, want binnenin broeit het, is het rot en lelijk. Geen warmte, geen kleur. Geen vrijheid, geen individuen. Daar geldt de groepsdwang."

Het naar buiten ophouden van de schijn lukt niet altijd. Daarom verhuizen zulke gezinnen betrekkelijk vaak, zoals ook met het incestgezin in Epe het geval was.

„Al is het ook zo dat de omgeving van het Epese gezin meedeed aan het bedekken. Zelfs toen in het dagboek van een van de misbruikte meisjes kon worden gelezen dat een aantal baby's moest zijn vermoord, werd er niet verder gevraagd. Men wist dat er veel meer aan de hand was, maar men liet het er bij, iedereen hield z'n mond. Is de vraag of ze wel eens zwanger was eigenlijk ooit aan het misbruikte meisje gesteld?"

In de jaren zeventig, toen er vrij algemeen werd aangenomen dat alles moest kunnen, is er volgens Bruinsma toch wat lichtvaardig over pedofilie en incest gedacht. Jos Frenken van het Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek (NISSO) had gezegd dat het geen schade kon opleveren. Bruinsma: „In die tijd was er een steekje aan je los als je monogaam was, was je beperkt als je niet aan partnerruil of groepsseks deed. En werd de commune de samenlevingsvorm van de toekomst gevonden. Bevlogen en enthousiast waren we in de weer voor de vrijmaking van de seksualiteit, maar achteraf gezien weinig professioneel."

Tegenwoordig komt de strijd tegen het misbruik van seksualiteit meer en meer centraal te staan. En het bevorderen van de vrijheid van de seksuele beleving. Bruinsma: „Meisjes zijn daar verder in dan jongens. Ze zijn vrijer dan jongens. Directer en intiemer. Het is de verdienste van de vrouwenbeweging dat meisjes hun eigen seks mogen hebben, dat het geaccepteerd is. Los van wat jongens willen. Jongens zouden seksualiteit toch meer als intimiteit moeten zien. Niet zo achter hun erectie aan moeten lopen. Niet altijd maar denken dat ze dan moeten. En als het niet kan zich meteen slachtoffer voelen."

DOOR PIETER VAN DE VLIET

In het Utrechtse incestgezin gebruikten ze alles van elkaar. Elkaars lijven, elkaars tandenborstels, elkaars kleren. Frits Bruinsma, een kwart eeuw seksuoloog bij de Rutgers stichting, heeft het uit vader, moeder en twee dochters bestaande gezin anderhalf jaar psychotherapeutisch behandeld, nadat een van de meisjes geprobeerd had zelfmoord te plegen. Het gezin is slechts een voorbeeld uit een lange praktijk, geen uitzondering. Overeenkomsten met Epe zijn niet toevallig.

„In dat gezin bestond geen privacy. Niemand kreeg de kans zich zelf te zijn, had niets voor zichzelf. Ook geen eigen plekje. Alle deuren stonden daar altijd open."

„Als een dochter thuis kwam zei de vader: 'Moet je niet even naar je kamer?' Dat was voor het kind het teken. Zonder een woord te zeggen, ging het meisje naar boven, kleepte de deur dicht, waarna haar vader kwam om haar te misbruiken. Samen weer beneden vroeg de vader: 'Wil je een kopje thee?' Over wat er tussen het thuiskomen en de thee was gebeurd werd met geen woord gerept. In de beleving van het slachtoffer was dat stuk eruit gehaald. Ze was min of meer afwezig als haar lijf werd misbruikt. Geen plaats voor emoties. Geen plaats voor woorden. De gehemelde sfeer van macht en onmacht waarin dit gezin gevangen zat."

„Het eerste dat ik met de gezinsleden afsprak, was dat ze voortaan de deuren in hun woning zouden sluiten, omdat ieder mens het recht heeft op een eigen plek waar je jezelf kan zijn. Omdat je zonder privacy geen kans hebt op een eigen identiteit. 'Wilt u er vooral op letten dat die deuren dichtblijven', vroeg ik de vader nadrukkelijk. 'Ja', antwoordde hij braaf, keurig en correct zoals hij gewend was

Organisatie-onderdeel: Regiobureau Administratief medewerker Regio-secretariaat

VACATURENUMMER: 93/1
AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Houdt van vergaderingen.
 - Verzorgde correspondentie.
 - Registreren, toewijzen en rappelen van stukken.
 - Makken van afspraken voor besprekingen en vergaderingen.
 - Doelvervolg en archiefbeheer.
 - Type werkzaamheden.
 - Invullen van gegevens in bestanden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO-diploma met secretarische opleiding.
 - Aanpakbare capaciteiten om op representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Opleiding en ervaring met tekstverwerking.
 - Verscheidene functionele opleidingen (o.a. Archivering, Corsa-post) te volgen.
- **STANDPLAATS: CADIER EN KEER**
SALARIS: SCHAAL 7 BBRA (MAX /4019,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De korpschef regio Limburg Zuid
Postbus 1
6267 ZG Cadier en Keer
Tel. 04407 - 9222

Organisatie-onderdeel: Regiobureau Administratief medewerker B.M.O.-korpsopleidingen

VACATURENUMMER: 93/4
AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Houdt diverse administraties bij.
 - Behandelt de post.
 - Verlicht archief- secretariaats- en financiële werkzaamheden.
 - Heeft voorraad beheer.
 - Verleent ondersteuning aan de verschillende onderdelen van korps opleidingen.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - HAVO/MAVO-diploma met ruime ervaring.
 - Kennis van de relevante geautomatiseerde systemen.
 - Functie gerichte applicaties (DIRO/DARO, CORSA-POST, FARAO, DE-PERS inclusief de opleidingsmodule) of de bereidheid deze applicaties te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 5 BBRA (MAX /3479,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De korpschef regio Limburg Zuid
Postbus 1
6267 ZG Cadier en Keer
Tel. 04407 - 9222

Organisatie-onderdeel: Regiobureau Medewerker I & A

VACATURENUMMER: 93/7
AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Zelfstandig werkzaamheden verrichten op het gebied van systeem en netwerk beheer in het kader van onderstaande taakgebieden:
 - Systeem beheer (technische kennis vereist).
 - Netwerk beheer (technische kennis vereist).
 - Verzorgen eerste-lijns-ondersteuning.
 - Ondersteuning persoonlijk computergebruik.
 - Bepalen normen systeemgebruik en -beheer.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MBO of gelijkwaardig werk- en denkniveau.
 - Ruime ervaring op het gebied van beheer van VAX-VMS en Unix systemen.
 - Kennis van PCs en PC-netwerken.
 - Behoud van relaties met de klant is een pré.
 - Bereidheid tot het verrichten van ploegdiensten en het werken buiten kantooruren.
- **STANDPLAATS: CADIER EN KEER**
SALARIS: SCHAAL 7 BBRA (MAX /4019,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De korpschef regio Limburg Zuid
Postbus 1
6267 ZG Cadier en Keer
Tel. 04407 - 9222

Organisatie-onderdeel: Divisie Regionale Recherche Secretaresse B.M.O.

VACATURENUMMER: 93/8
AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Ondersteuning bij de afwikkeling op administratieve en secretariaats gebied.
 - Uitvoeren van werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid.
 - Het verrichten van werk en de bereidheid van onderwerpen op schrift te zetten.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO-diploma met secretarische opleiding.
 - Aanpakbare capaciteiten om op representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Opleiding en ervaring met tekstverwerking.
 - Verscheidene functionele opleidingen (o.a. Archivering, Corsa-post) te volgen.
- **STANDPLAATS: CADIER EN KEER**
SALARIS: SCHAAL 7 BBRA (MAX /4019,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De korpschef regio Limburg Zuid
Postbus 1
6267 ZG Cadier en Keer
Tel. 04407 - 9222

Organisatie-onderdeel: Divisie Regionale Recherche Administratief medewerker B.M.O.

VACATURENUMMER: 93/9
AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Het verrichten van werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO-diploma met secretarische opleiding.
 - Aanpakbare capaciteiten om op representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Opleiding en ervaring met tekstverwerking.
 - Verscheidene functionele opleidingen (o.a. Archivering, Corsa-post) te volgen.
- **STANDPLAATS: CADIER EN KEER**
SALARIS: SCHAAL 7 BBRA (MAX /4019,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De korpschef regio Limburg Zuid
Postbus 1
6267 ZG Cadier en Keer
Tel. 04407 - 9222

Administratief medewerker B.M.O.

VACATURENUMMER: 93/16

AANTAL VACATURES: MAASTRICHT: 1 (19 UUR) district Maastricht
KERKRADE: 2 (38 EN 19 UUR) district Kerkrade
SIMPVELD: 1 (38 UUR) district Kerkrade
VAALS: 2 (38 UUR) district Kerkrade
LANDGRAAF: 1 (19 UUR) district Kerkrade
SITTARD: 1 (10 UUR) district Sittard
STEIN: 1 (38 UUR) district Sittard
BEEK: 1 (38 UUR) district Sittard

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Verwerken van mutaties in verschillende systemen en bijhouden van diverse administraties.
 - Postbehandeling.
 - Opvang van bezoekers.
 - Opnemen aangiften.
 - Verichten van financiële werkzaamheden.
 - Aanschaffen verbruiksgoederen en voorraadbeheer.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO/MAVO diploma.
 - Ervaring met geautomatiseerde apparatuur.
 - Bereid zijn om een aantal functiegerichte opleidingen c.q. cursussen (DIRO/DARO, DE-pers, Corsa-post, opleiding voor het verkrijgen van opsporingsbevoegdheid) te volgen.
- **STANDPLAATS: MAASTRICHT**
SALARIS: SCHAAL 5 BBRA (MAX /3479,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN DE BETREFFENDE DISTRICTSCHEF:
Maastricht Kerkrade Sittard
Postbus 3 Postbus 82 Postbus 689
6200 AA Maastricht 6460 AB Kerkrade 6130 AW Sittard
Tel. 043 - 292929 Tel. 045 - 355535 Tel. 046 - 599688

Senior Administratief medewerker B.M.O.

VACATURENUMMER: 93/17

AANTAL VACATURES: MAASTRICHT: 2 (38 UUR)
KERKRADE: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Leiding geven aan een kleine groep medewerkers.
 - Verwerken mutaties in diverse systemen en bijhouden diverse administraties.
 - Verichten van post, archief- secretariaats- en financiële werkzaamheden.
 - Opvang van bezoekers en opnemen aangiften.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - HAVO/MAVO-diploma met ervaring.
 - Kennis van en ervaring met geautomatiseerde apparatuur (o.a. DIRO/DARO, DE-pers, Corsa-post, opleiding voor het verkrijgen van opsporingsbevoegdheid) te volgen.
- **STANDPLAATS: MAASTRICHT**
SALARIS: SCHAAL 6 BBRA (MAX /3950,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN DE BETREFFENDE DISTRICTSCHEF:
Maastricht Kerkrade
Postbus 3 Postbus 82
6200 AA Maastricht 6460 AB Kerkrade
Tel. 043 - 292929 Tel. 045 - 355535

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Senior Secretaresse B.M.O.

VACATURENUMMER: 93/43

AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Zelfstandig uitvoeren van werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO-diploma met secretarische opleiding.
 - Aanpakbare capaciteiten om op representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Opleiding en ervaring met tekstverwerking.
 - Verscheidene functionele opleidingen (o.a. Archivering, Corsa-post) te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 6 BBRA (MAX /3950,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Secretaresse

VACATURENUMMER: 93/48

AANTAL VACATURES: 1 (19 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Ondersteuning van de korpsleiding op administratieve en secretariaats gebied.
 - Het verrichten van werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO/MAVO diploma met secretarische opleiding.
 - In staat zijn om op representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Goede contacten met de klant, zowel mondeling als schriftelijk.
 - Ervaring met tekstverwerking.
 - Bereid zijn om een aantal functiegerichte opleidingen te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 5 BBRA (MAX /3479,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

Sollicitatiebrieven 14 dagen na het
verschijnen van deze Grant.
Let op! Geef uw vacaturenummer zowel op uw sollicitatiebrief
als op de enveloppe te vermelden.

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Telefonist

VACATURENUMMER: 93/48

AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Bediening van de telefooncentrale en andere communicatie-apparaat op een representatieve en klantvriendelijke manier.
 - Verschaffen van informatie over aanwezigheid of bereikbaarheid van personeelsleden.
 - Bijhouden van mutaties op interne lijsten.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO-diploma of een gelijkwaardig werk- en denkniveau.
 - Een klantgerichte instelling.
 - Bereid zijn om functiegerichte opleidingen te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 4 BBRA (MAX /3303,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Medewerker Vreemdelingen- registratie

VACATURENUMMER: 93/49

AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Behandeling van verzoeken en vastlegging van gegevens, zonedig ook m.b.t. Afkeer en Aankomst van vreemdelingen.
 - Bijhouden van de vreemdelingenregistratie.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO/MAVO diploma.
 - Bereid zijn om functiegerichte opleidingen te volgen (o.a. verkrijgen van opsporingsbevoegdheid).
 - Ervaring met het vreemdelingenregistratie stelsel tot aanbeveling.
 - Ervaring met het vreemdelingenregistratie stelsel tot aanbeveling.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 5 BBRA (MAX /3479,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Medewerker Garage

VACATURENUMMER: 93/51

AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Het verrichten van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan voertuigen.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO/MAVO diploma met ervaring.
 - Kennis van en ervaring met geautomatiseerde apparatuur (o.a. DIRO/DARO, DE-pers, Corsa-post, opleiding voor het verkrijgen van opsporingsbevoegdheid) te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 4 BBRA (MAX /3303,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Medewerker repro/boede/chauffeur

VACATURENUMMER: 93/52

AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Het verrichten van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan voertuigen.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO/MAVO diploma met ervaring.
 - Kennis van en ervaring met geautomatiseerde apparatuur (o.a. DIRO/DARO, DE-pers, Corsa-post, opleiding voor het verkrijgen van opsporingsbevoegdheid) te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 4 BBRA (MAX /3303,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

Organisatie-onderdeel: District Heerlen Senior medewerker TOBIAS

VACATURENUMMER: 93/53

AANTAL VACATURES: 1 (38 UUR)

- **FUNCTIE-INHOUD:**
 - Het verrichten van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan voertuigen.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het invullen van gegevens in bestanden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
 - Het maken van afspraken met betrekking tot de representatieve wijze contacten te onderhouden.
- **FUNCTIE-EISEN:**
 - MAVO/MAVO diploma met ervaring.
 - Kennis van en ervaring met geautomatiseerde apparatuur (o.a. DIRO/DARO, DE-pers, Corsa-post, opleiding voor het verkrijgen van opsporingsbevoegdheid) te volgen.
- **STANDPLAATS: HEERLEN**
SALARIS: SCHAAL 4 BBRA (MAX /3303,- UITGAANDE VAN 38 UUR)
SOLICITATIES RICHTEN AAN:
De districtschef Heerlen
Postbus 4488
6401 CZ Heerlen
Tel. 045 - 731731

POLITIE
• Limburg Zuid

• Wilma wil uit de bijstand: 'Je kunt wel leren budgetteren...'

'Blijver' Wilma baant zich een weg uit bijstand

Ze is geraffineerd met geld, een beetje ijdel en ze heeft 'een zekere gierigheid'. En dus weet ze zich te redden - nee, geen schulden - en oogt ze goed verzorgd. Nagellak in de kleur van haar klassieke, prijzige schoenen, 'één keer per jaar een goed paar'. Een 'gerestaureerde' blouse van een tientje, voor de verf en de nieuwe knopjes. „Ik heb altijd meteen gezegd dat ik een uitkering heb. Daar scham ik me niet voor. Kleren over? Geef ze maar aan mij.”

Tien jaar geleden kwam er een eind aan haar huwelijk. Met twee kinderen en wat antieke meubels bleef ze achter in de Friese plaats waar ze met haar man had gewoond. Ze komt uit een groot gezin. „Elf kinderen die allemaal werken, man en vrouw.” Ze is de enige die leeft van een uitkering. „Toen ik in de bijstand kwam heb ik hen meteen gezegd wat ze niet meer van me hoefden te verwachten.” Geen familiefeestjes meer en ook geen verjaardagscadeautjes. „In het begin vonden ze het gek dat ik brak met de tradities. Maar persoonlijk had ik er geen moeite mee.”

Ontspannen rookt ze een shaggie in haar eengezinswoning in Arnhem, vijf jaar geleden nogal willekeurig via woningruil uitgekozen. Het interieur oogt trendy, met veel blauw en lila, veelal opgeknapte meubels van 'de kraak' of de straat. Het antiek heeft van lieverlee plaatsgemaakt voor een nieuwe tv of stereo.

Ze vindt het heerlijk om te rommelen in huis. Het moet er goed uitzien. Niet voor de buitenwacht, maar voor haarzelf. „Goh, je kunt niet zien dat je een uitkering hebt”, zegt visite meer dan eens. Dat heeft haar wel eens gestoord, nu niet meer. „Mensen hebben nu eenmaal een stereotiep beeld en in zes van de tien gevallen klopt het ook wel. Ik ben wel eens bang dat mensen aan het beeld gaan voldoen, omdat het van hen wordt verwacht.” Dat zal Wilma niet gebeuren. „Ik ben een averechts mens.”

Schulden

Wilma heeft jarenlang in het vrijwilligerswerk gezeten; Vrouwen in de Bijstand, het Gelders platform uitkeringsgerechtigden, de dienstraad van de sociale dienst. Zo kwam ze vaak in aanraking met mensen die het 'niet redden', die schulden maken. De helft van alle bijstandsgerechtigden verkeert in die situatie, zo blijkt uit enkele onderzoeken. „Kijk naar Wilma, die reedt het wel, ze men soms. Maar dat is een oneerlijke vergelijking. Je kunt mensen niet met elkaar vergelijken. Je kunt wel iets van elkaar leren, maar het komt vaak neer op vechten of vluchten. En dat zit genesteld in iemands karakter.”

Om het te redden met een minimumuitkering moet je slim en uitgekend zijn, maar ook een zekere gierigheid hebben, meent Wilma. „Je kunt het mensen niet kwalijk

• ...maar je kunt mensen niet afleren verleid te worden door hun omgeving.' Foto: GPD

nemen, als ze in de schulden raken. Je kunt ze wel leren te budgetteren, maar je kunt mensen niet afleren verleid te worden door hun omgeving.” In de bijstand kun je je niet veroorloven materialistisch te zijn, en dat is nu eenmaal moeilijk in deze maatschappij, concludeert ze.

Zielig

Het is allemaal een beetje dubbel heeft Wilma ervaren. „Aan de ene kant word je benaderd als een zielig mens. 'Dat zal jij wel niet kunnen' is een veel gehoorde opmerking. Maar aan de andere kant wordt toch vaak van je verwacht dat je meegaat in trends om geaccepteerd te worden. Dat vooral je kinderen overal aan kunnen meedoen. En dan kom je al gauw in de schulden. Want als je dure jeans voor je kinderen koopt, en ook per se een video moet hebben

om mee te tellen, sta je al snel in het rood.”

Het leven in de bijstand is een bestaan met keuzen. Wel telefoon - 'belangrijk voor het sociale contact' - geen auto. Geen cadeautjes voor vrienden en familie, wel een keer per jaar naar de bioscoop met de kinderen. Een bezoek aan de supermarkt betekent voortdurend kiezen, tussen wat wel en niet betaalbaar is. „Af en toe doe ik iets wat eigenlijk niet kan. Een cursus, om ook eens in andere kringen te verkeren. Een keer per jaar met de kinderen uit eten. Dan leg ik rustig honderd gulden op tafel. Ook al betekent het maar twee keer per week vlees.”

Dochters

Twee kinderen heeft Wilma, een dochter van 16 en een van 12. Kinderen moeten kunnen meedoen,

om niet uit de boot te vallen. Boeken, kleren, excursies, feestjes, zakgeld. Wat in veel gezinnen normaal is, kan of wil Wilma haar dochters niet altijd geven. „Veel dingen blijven een strijd,” zegt Wilma. „Van sommige dingen vind ik het normaal, als ze daaraan meedoen. Maar of ik nu veel of weinig geld heb, de hele dag cola drinken vind ik niks. Ze mogen best wel een paar Nike-schoenen, maar niet van 200 gulden. Dat heeft niets te maken met het hebben van geld.”

Feestjes mogen haar dochters zes per jaar bezoeken. En elk jaar koopt ze voor hen een 'klassiek' kledingstuk, iets van goede kwaliteit dat lang meegaat. Sommige dingen vindt zij niet zo jammer als haar dochters. Dat ze niet meer zakgeld kan geven, bijvoorbeeld. „Omdat er van de kinderen ook meer wordt verlangd.” Wat ze zou doen met een hoger inkomen? „De kinderen meer geven dan nu kan.

De jongste op paardrijden. Meer geld voor de schouwburg en vakantie.”

Inkomen

Wilma krijgt aan alimentatie en aanvullende uitkering 1584 gulden per maand. De kinderbijslag gaat grotendeels op aan de kinderen. Van het vakantiegeld gaat ze op vakantie, althans dat probeert ze. Als de huur, gas, water, licht, verzekeringen, telefoon, kabel, schoolgeld en andere lasten eraf zijn, blijft er ongeveer 800 gulden over. Daarvan moeten zij en de kinderen meer dan vier weken leven. Als er iets kapot gaat, probeert ze te 'ruilen'. Een ander maakt haar stereo, zij vermaakt of herstelt wat voor de ander.

Gemeentelijke belastingen hoeft ze gelukkig niet te betalen, vrijgesteld. Maar het Arnhemse extraatje - waarvan de voetbalclub van haar jongste dochter jarenlang werd betaald - houdt op te bestaan. Arnhem moet het minimumbelasting stoppen. Alhoewel Wilma niemand - behalve de kinderen natuurlijk - verblijdt met presentjes, krijgt ze er zelf wel. „Ze vragen altijd wat ik nodig heb. Ik hoef daarom nooit bang te zijn dat ik een of ander raar beeldje krijg. Een uitkering heeft dus ook zijn leuke kanten.”

Geslaagd

Wilma's gezicht straalt kracht uit. Felle ogen, grijzend aan de slapen, af en toe heeft ze iets verbeterens over zich. Soms is ze optimistisch, soms pessimistisch, maar opgeven, ho maar. Als ze haar zin op iets heeft gezet, duwt ze door. Half werk, daar houdt ze niet van.

De vele bloemen in de woonkamer getuigen hiervan. Felicitaties, omdat ze net geslaagd is en ze zich nu een gediplomeerd psycholoog en hypnotherapeut mag noemen. Vier jaar studie in de avonduren en in de weekends, want overdag moet je beschikbaar blijven voor arbeid. Voor de opleiding in Utrecht heeft ze heel bewust gekozen. Het onderwerp ligt haar, ze kan goed praten en ook de verdiensten spreken haar aan. „Ik kan niet meer dan 20 uur per week werken, en als je dan als administratief medewerkster probeert aan de slag te komen, blijf je leven op een armoedig niveau. Ik heb zoveel vrouwen zien komen en gaan, die probeerden 32 of 40 uur te werken en die de combinatie van huishouden en volledige baan niet konden volhouden.”

Onbegrip

Dat mensen in de bijstand vooral als zielig worden afgeschilderd, irriteert haar. „Blijkbaar hebben anderen het nodig om groepen als zielig of zwak te bestempelen. Hoe liefdadiger ze kunnen zijn, des te groter voelen ze zichzelf. Maar dat is larekoek, het zijn geen andere mensen, ze zitten alleen in een andere situatie.”

Klaarblijkelijk kunnen veel mensen zich moeilijk verplaatsen in een 'bijstandsmoeder'. „Ik heb le-

zingen gegeven op een sociale academie en als je daar dan het commentaar hoorde. De vragen en verwijten, omdat ik nagellak op had of rookte. Mensen die me vertellen dat een telefoon overbodig is, als je een uitkering hebt. Omdat wij leven van gemeenschapsgeld, denkt iedereen het recht te hebben ons te mogen vertellen hoe we dat geld moeten besteden. Dan vertellen ze me dat mensen het in Oost-Europa of Afrika nog veel slechter hebben. Maar ik moet voldoen aan de maatschappelijke cultuur van Nederland. En dat vergeten ze.”

De afgelopen jaren zijn mensen met een uitkering steeds meer een onderklasse gaan vormen, heeft Wilma gemerkt. „Vroeger werd je nog wel eens persoonlijk aangesproken op je uitkering. Nu is het 'jullie dit of dat'. Vooral deze win-

door

ANS
BOUWMANS

terperiode met al die artikelen over frauderende uitkeringsgerechtigden, is het voor de mensen alleen maar moeilijker geworden.”

Over fraude is Wilma duidelijk. „Natuurlijk zijn er mensen die profiteren van een uitkering, die waren er twintig jaar geleden en zijn er nu ook nog. Net als je mensen hebt die sjoemelen met hun aangifte. Je hebt nu eenmaal lieden die overal proberen een slaatje uit te slaan. Niet dat ik dat allemaal goed en prima vind, maar kijk eerst eens naar je zelf, voor je wat zegt over iemand die van een uitkering leeft. Iemand die duizend gulden zwart verdient bij zijn uitkering, dat kan niet door de beugel. Een bijstandsmoeder die een paar honderd gulden erbij verdient met poetsen, omdat ze bepaalde keuzen niet meer kan maken, daar zie ik geen kwaad in.”

Zat

De uitkering is ze inmiddels zat. Het armoedige bestaan is ze zat. „Al die dingen die je graag zou willen, maar gewoon niet kunt doen. En dan ben ik al een uitzondering. Zelfs als je zo geraffineerd omgaat met geld als ik, dan kan je één keer per jaar doen wat een ander het hele jaar door normaal vindt om te doen. Tien jaar heb ik zo geleefd. Elke maand met mijn papieren naar de sociale dienst. Ik heb keuzen moeten maken waar ik geen moeite mee had. Maar ook, waar ik wel moeite mee had.”

Nog tot haar 65ste zo doorgaan, dat zou ze niet kunnen. En ze realiseert zich dat ze nog redelijk goed af is. Ze is nog jong, ze heeft een goede opleiding. „Er is een grote groep vrouwen, boven de 45, laag opgeleid, die weet dat er amper werk voor hen is. Die weten dat dit het is, en niet meer. Dat lijkt me verschrikkelijk.”

ander-

Z
ij
d
s

Top Tien Verkeer(d)

DOOR RON BROWN

Een aardig tijdverdrijf wanneer u weer eens vastzit in een file: stel een top tien samen van het verkeersgedrag dat u het meeste ergert. Bedenk bij iedere klassering ook een alternatieve straf voor de overtreder; wellicht schept u op die manier wat creatieve varianten op de huidige rechtspraak. Bijvoorbeeld (in omgekeerde volgorde):

*10. U houdt keurig afstand tot de auto vóór u. De overtreder ziet het gat en duikt er in zodat u moet afremmen. Straf: een willekeurige kilometer rijstrook van de A2 schrobben (tussen het verkeer door).

*9. U haalt met 120 km. per uur langzaam verkeer in. De overtreder achter u, zit, - nadat hij u met hoge snelheid en vol licht genaderd is - zowat in uw kofferbak, omdat hij vindt dat u niet opschiet. Straf: gesigneerde foto's van minister Maij van Verkeer en Waterstaat uitdelen aan de inzittenden van de auto's in de eerstvolgende vijf files op de A2.

*8. U wilt een vrachtwagen inhalen. Zonder enig teken voegt hij plotseling uit en u hebt de keuze tegen de vangrail te gaan of op uw rem te gaan staan. Straf: parkeergeld innen bij de inzittenden van de auto's in de eerstvolgende vijf files op de A2.

*7. De 'ik-zet-mijn-auto-hier-neer-en-jullie-zoeken-het-maar-uit' parkeerder loopt naar een winkel of postkantoor en laat zijn wagen gewoon in de verkeersstroom staan. Straf: vier aangebrachte wielklemmen (en niet op de auto...)

*6. De overtreder uit voorbeeld 9 heeft u eindelijk ingehaald en snijdt vóór u in, om vervolgens op zijn rem te gaan staan om u 'een lesje te leren'. Straf: vermoord als minister Maij bedorven eten serveren in een truckerscafé met de mededeling: 'Gelijk afrekenen'.

*5. Een auto, komend uit een zijstraat, ziet u naderen op een voorrangsweg maar voegt pardoos vóór u in, hoewel er achter u volstrekt geen verkeer is. Straf: veertig cassettebandjes met toespraken van minister Maij beluisteren.

*4. Dezelfde auto rijdt vervolgens kilometers lang tergend langzaam voor u. Straf: veertig cassettebandjes met toespraken van minister Hirsch Ballin van Justitie beluisteren.

*3. Parkeerders zetten uw auto voor en achter geheel vast; u kunt niet wegrijden. Straf: drie rondjes geblinddoekt zaklopen over het knooppunt Kerensheide.

*2. Parkeerders gaan zo dicht tegen uw auto aanstaan, dat de portieren niet meer open kunnen. Straf: een breakdance-avond met minister Dales van Binnenlandse Zaken.

*1. Filepiraten proberen met gevaarlijk insnijden, een baan-salom en hachelijke vluchtstrookmanoeuvres afstand te winnen. Straf: bij Limburgers die het hun belastingaanslag ontvangen hebben, collecteren voor het Vakantiefonds voor Burgemeesters, Wet-houders en Aannemers.

Het is Nederlands langste wandelroute en dezer dagen tien jaar oud. Staatssecretaris Van Zeil mocht indertijd de opening verrichten en dat had de man alleen aan zijn voornaam te danken. Piet past namelijk zo aardig bij Pieterpad, de 464 kilometers zand, leem, keien, gras en asfalt tussen de waddenkust bij het Groningse Pieterburen en de mergel van de Sint-Pietersberg in Zuid-Limburg.

DOOR DOLF RUESINK

De Achterhoek en Twente zijn bekend terrein voor Toos en Bertje. Toen ze in de oorlogsjaren werkzaam waren in de Rekkense inrichtingen, werd de omgeving per fiets verkend. Ter gelegenheid van hun vijftigjarige vriendschap keerden Tilburgse Toos en Groningse Bertje dit voorjaar terug naar hun 'roots' en vierden ze het 'jubileum' met een hotelverblijf in Winterswijk en een rondleiding langs de paviljoens in Rekken, waar tegenwoordig ontsproorde jongeren, alcoholverslaafden en terbeschikkinggestelden de bevolking vormen. Dat 'De Dames' na de oorlogsjaren de fiets vervuilde voor de wandelschoenen, kwam eigenlijk door de afkeer van reizen bij Toos' echtgenoot, de predikant Jan Goorhuis uit Enschede. „Mijn man moest niets hebben van vakanties.

Daarom heb ik op een gegeven moment, toen de kinderen wat groter waren, de knoop doorgehakt. Jullie kunnen me nu best even missen, heb ik ze gezegd, ik ga met tante Bertje op reis." Zo trokken de dames naar de Noordkaap voor een wandeltocht. Er zouden er vele volgen.

De verhuizing naar Brabant en Groningen betekende dat de vriendinnen elkaar tegemoet moesten komen voor hun vier vaste maandelijks wandeldagen. „Zo kwamen we op dat Pieterpad," herinnert Toos zich. „Het kwam ook, omdat we zo langzamerhand een beetje uitgewandeld waren op die paadjes van Staatsbosbeheer.

Niets kwaads daarover hoor, maar als je in het buitenland zo'n lange afstand-tocht hebt gelopen, ga je toch prakkerezen of zoets in eigen land niet mogelijk is. Omdat ik een enorme kaartengek ben, was de rolverdeling snel gemaakt. Bertje is niet zo'n type dat alles nauwkeurig zal bijhouden. Zij heeft onze belevenissen onderweg opgetekend. Ik ben een Pietje Precies, die alles exact wil weten. Desnoods wandelen we weer terug naar een vorig dorpje, want zo'n routebeschrijving moet perfect zijn. Bovendien moet je in twee richtingen denken. Als je schrijft dat in de verte de kerktoeren al te zien is, maar je loopt het Pieterpad in de andere richting, dan heeft niemand iets aan zo'n beschrijving."

Aan publikatie van het 'veldwerk' dachten Toos en Bertje niet. Stencils voor familie en bekenden, dat

De 'dames' baanden de weg voor het Pieterpad

● 'De Dames' Toos en Berte, ergens op het Pieterpad: eigenlijk niet eens de mooiste route.

Foto: GPD

was de hoogst denkbare reikwijdte van hun pionierswerk. „Tot iemand ons vertelde dat die route eigenlijk gepubliceerd zou moeten worden." Een vrijage met de ANWB lag niet voor de hand, want die organisatie had voor de twee vrije vogels teveel het imago van een 'autoclub'. Het werd het NIVON in Amsterdam, waar het project uitstekend bleek te passen in de Stichting Lange Afstand Wandelpaden (LAW).

De wandelroute is in feite te omvangrijk voor publikatie in één boekwerk. Er zijn dan ook twee inmiddels herziene - uitgaven op de markt, met daarin de tot in details beschreven en rijk geïllustreerde trajecten Pieterburen-Vorden v.v. en Vorden-Maastricht v.v. Het Pieterpad mag de bekendste en langste route zijn, het is niet het enige lange-aftandspad in ons land. Officiële LAW's, wit en rood gemarkeerd, zijn er in alle hoeken

en gaten. Zo is er een Overijsselpad (Havelte-Buurse), Gelrepad (Buurse-Bennekom), Visserspad, Oeverloperpad, Zwerfsteepad, Euregiopad (Emmen-Buurse) en recentelijk een Scholtenpad van 87 kilometer rond Winterswijk.

Ambitie om na de noord-zuid-verbinding nu een oost-west-wandelroute op schrift te stellen, is bij De Dames niet te bespeuren. „Ach, zo lang de gezondheid het toelaat mo-

gen we graag buiten zijn en genieten van de natuur," meldt Toos, „bovendien zijn we nog regelmatig druk met het bijstellen van het Pieterpad. Een andere route hoeft wat mij betreft niet. Vergis je bovendien niet in het werk dat daarin gaat zitten. Ik ben bang dat ons die tijd van leven niet is gegeven."

Dat ook het Pieterpad niet altijd over rozen leidt blijkt op het moment, dat de Pieterpad Milieu Es-

tafette ter sprake komt. Dit evenement, met prominenten, politici en artiesten, die jaarlijks in estafettevorm met een wandeltocht over de door Toos en Bertje uitgestippelde route aandacht vragen voor het milieu, roept enige wrovel op bij de ontdekkers. „Natuurlijk mogen ze gebruik maken van het Pieterpad, niets op tegen. Maar met ons pad en onze club heeft die estafette niets te maken." Het steekt Toos vooral dat organisator Rob van der Elst bedoeld of onbedoeld de indruk wekt, dat Pieterpad en Pieterpad Estafette één zijn. „Het lijkt wel of hij het pad beheert. Die estafette moet het altijd hebben van bekende namen, die een stukje van de route afleggen en dan in de krant moeten. Dat pronken met grote figuren is niet de stijl van ons en van het Nivon."

Een van Onze Lieve Heers wonderlijkste kostgangers op het Pieterpad is 'Ome Piet', een regelmatige verschijning op het zuidelijk tracé. Toos Goorhuis heeft de als boswachter uitgedoste man één keer ontmoet, maar kent legio verhalen over deze 'fan'. „Ik krijg regelmatig van wandelaars te horen, dat ze Ome Piet ergens zijn tegengekomen, waar hij weer eens bezig was met het veranderen van de route. Herstellen, noemt hij dat. Die Piet vindt zichzelf kennelijk een deskundige bij uitstek. Voor ons is het alleen maar lastig."

Maar het overgrote merendeel van de gebruikers van het pad behoort niet tot de categorie weerbarstige landgenoten, weet ze. „Het is over het algemeen een heel rustig type wandelaars, graag geziene gasten op de overnachtingsadressen. Het zijn mensen die zo op hun eigen manier, in eigen tempo, van de ene plaats naar de andere lopen." Naam en faam van het pad gaan tot over de landgrens, getuige de knipsels die verzamelaar Toos Goorhuis overlegt. 'Pieterpad for fun', bericht een Amerikaans blad, 'A tale of two women hikers'. En ook bij de Duitsers begint de bekendheid te groeien na de publikatie 'Eine abenteuerliche Frauenwanderung'. Ter geruststelling, het Pieterpad is ook voor mannen heel goed begaanbaar.

„Ik vind het succes nog steeds ongelooflijk," zegt Toos oprecht, „dat er van het nieuwe boekje alweer vijfduizend exemplaren zijn verkocht. Zo iets hou je toch niet voor mogelijk?"

Toos Goorhuis is ervan overtuigd, dat de ontdekkingsreis door het Oostnederlandse landschap in de toekomst nog dikwijls wijzigingen zal - moeten - ondergaan. Stadsuitbreiding, ruilverkaveling en wegenaanleg maken aanpassingen noodzakelijk. Zij is er de persoon niet naar om daarover te jammeren. „Dat soort ontwikkelingen houd je niet tegen. Ik vind het overigens ook helemaal niet erg om door een dorp of stad te wandelen. Er wordt wel eens ophef gemaakt over het asfalteren van een klinikerweggetje, maar zegt nu zelf, is zo'n door tractoren kapot-gereden weg dan wel leuk?"

De duo mini-container rukt op. Vanaf 1 januari 1994 moet in heel Nederland het huisvuil gescheiden worden aangeboden. Iedereen dient dan zelf het te composteren groente-, fruit- en tuinafval te scheiden van de rest van zijn afval. Huisvuil scheiden is één, hoe je het op de stoep zet is twee. Voor de meeste gemeenten was de keuze simpel: één container met twee compartimenten. Voor een enkele gemeente was deze oplossing niet vanzelfsprekend. De Zuidhollandse gemeente Barendrecht bijvoorbeeld dwingt de inwoners tot aanschaf van hele dure zakken. Alleen die speciale zakken worden door de vuilophalers meegenomen. Nu verbaast de wethouder zich dat de mondige, calculerende burger zelf een andere oplossing bedenkt. Veel miens dumpen hun afval in goedkope zakken in de buurgemeenten.

Nieuwe tak van sport: afvaltoerisme

DOOR LOUIS BURGERS

Het kan het beeld van de toekomst worden. Papa forenst, en neemt het huisvuil ook even mee naar zijn werk. Of brengt het naar een buurgemeente, zoals die man uit Barendrecht die onlangs met maar liefst 45 volle huisvuilzakken in Ridderkerk werd aangetroffen. Afval wordt weliswaar steeds duurder, maar een handeltje zat er tot nu toe nog niet in.

In sommige plaatsen is dat al veranderd. Individueel, of in groepen wordt daar het huisvuil al verzameld en dan wordt het afgevoerd, maar niet naar de eigen gemeente, maar naar de burens. Het is een

reactie op een dure, fraudegevoelige maar heel milieubewuste methode van huisvuilverwerking, die in verschillende gemeenten wordt uitprobeerd. Verbranden, storten of composteren, het maakt niet uit: de jaarlijkse kosten van het afvoeren en verwerken van huisvuil rijzen de pan uit. En elke burger zal het in zijn portemonnee merken. „Nu willen gemeenten weten hoe je de kosten zoveel mogelijk eerlijk kunt spreiden," zegt Loes Marinussen van het Afval Overleg Orgaan (AOO) in Utrecht. „Steeds meer wordt geprobeerd rekening te houden met het aantal personen in een woning. Maar ook willen gemeenten de bewust-levende burger, die weinig afval veroorzaakt, daarvoor belonen."

● In de gift-bak met dat groente-afval.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

In veel gemeenten vormt de reinigingsheffing echter de snelst stijgende lokale belasting. Dat zal nog wel even zo doorgaan, zeker wanneer het milieu steeds schonere

moet worden. De stroom afval moet dus verminderen, willen de verwerking ervan niet onbetaalbaar worden.

Van alles wordt tegenwoordig centraal verzameld. Glasbakken, papiercontainers, blikbakken, batterijbakken, zelfs textiel heeft tegenwoordig zijn eigen bak bij het

wijkwinkelcentrum. Het helpt wel, maar is bij lange na nog niet voldoende. Voor de meeste gemeenten houdt het verhaal hier op: ze kiezen voor de groen duo-bakken, en roepen verder hun inwoners op producten met zo weinig mogelijk verpakkingsmateriaal te kopen.

Vervuiler

De gemeente Barendrecht, maar ook andere plaatsen in het land, besluten het verband tussen hoeveelheid afval en de daaraan verbonden kosten nog duidelijker te maken. Zij kozen voor een relatief lage algemene heffing, aangevuld met het verplicht gebruiken van dure afvalzakken voor het huisvuil. GFT-afval wordt apart ingezameld. Het is een in theorie simpele vertaling van het begrip 'de vervuiler betaalt'. Hoe meer zakken de burger gebruikt, hoe duurder hij immers uit is.

In enkele gemeenten werkte deze theorie, zo blijkt gegevens van het AOO. Beesel (in Limburg) en Liempde (Brabant) melden een daling van het afvalaanbod, weinig of geen toename van losgestort afval en ook geen toename van afval in buurgemeenten. Barendrecht, Eysden (Limburg), Nijkerk en bijvoorbeeld Nieuwerkerk aan den IJssel zijn enkele gemeenten die het 'goede' voorbeeld (willen) navolgen. Of een dergelijk systeem navolging verdient, is sinds de afgelopen week twijfelachtig geworden. Barendrecht constateerde een dramatische afname van het aangeboden huisvuil: 60 tot 75 procent minder huisvuilzakken, sinds de invoering van het gescheiden systeem op 8 mei. Het probleem was dat in buurgemeente Ridderkerk (2,5 keer zo groot) het aanbod toenam met zeker 20 procent. En zelfs in wereldstad Rotterdam groeide de afvalberg, en wel met huisvuil uit Barendrecht.

Gedringen (Achterhoek) en Woensdrecht zijn twee andere gemeenten die onder druk van de calculerende burger noodgedwongen het systeem van gescheiden inzameling moesten stoppen. In het Gelderse bleek in 1990 dat na 18 jaar de verkoop van de dure zakken plotseling dramatisch afnam. Woensdrecht moest toegeven na

klachten van buurgemeenten over de groeiende hoeveelheid zwerfvuil.

„Aan tariefdifferentiatie blijken veel problemen te kleven, en niet alleen door afvaltoerisme. De rhenen blijken zoveel mogelijk afval in de goedkopere zak aan te bieden. En als je het goed wilt doen, dan moet je gaan werken met veel verschillende tarieven voor de verschillende soorten afval," aldus mevrouw Marinussen. „Een algemene oplossing hebben we nog niet gevonden. Of het is technisch bezwaarlijk, zoals de weegproef in Oostzaan (met een weging van huisvuil voor het wordt afgevoerd - de proef loopt nog), of het is fraudegevoelig."

Gewicht

In de Haarlemmermeer is onderzocht of de heffing afhankelijk kan worden van het aantal keren dat huisvuil wordt aangeboden. Elders proberen gemeenten een manier te vinden om kleinere huishoudens minder te laten betalen, zoals dat gebeurt met de zuiveringsheffing. Gemeenten kunnen echter meespreken over de manier waarop burgers proberen hun lasten te beperken. Zoetermeer moest onlangs de ruimten van de containers afsluiten omdat nogal wat Zoetermeers hun huisvuil stortten in containers van de flatwoningen. In de gemeenten rond Barendrecht bleken wijkencontainers vaak direct na leging weer vol te zitten met huisvuilzakken uit de 'milieubewuste' buurgemeente.

Volgens het informatiecentrum van het AOO, dat gemeenten helpt bij het opzetten van gescheiden afvalsysteemen, valt niet te zeggen waarom in de ene gemeente het gescheiden ophalen wel functioneert, en in een andere gemeente niet.

„Dat kan samenhangen met de wijze waarop het nieuwe systeem gepresenteerd is. Maar ook kan meespelen dat bewoners rond en in de grote steden hun afval gemakkelijker elders kwijt kunnen. Ze nemen het mee naar hun werk, laten het achter in een buurgemeente of zetten het gewoon langs de weg."

Dat dieren bij 'bosjes' uitsterven of ermee worden bedreigd kan 'zo' langzamerhand iedereen weten. Toch blijkt de kennis nog beperkt te zijn als naar afzonderlijke soorten wordt gekeken. Zelfs biologen weten het niet precies. Ook zij vinden baat bij computers. In Rotterdam is een programma ontwikkeld dat voorziet dat veel kleine roofdieren in hun voortbestaan worden bedreigd.

● De kleine panda: bekend maar lang niet het enige bedreigde kleine roofdier in de wereld.
Foto: DIERGAARDE BLIJDDORP

over in Nepal. Ze komen verder voor in Noord-India, in Bhutan, Birma en China. Van otters en katten zijn vrij veel gegevens bekend en is de informatie over bestaan, bedreiging en fok internationaal gebundeld. Maar bij de kleine panda en ander kleine roofdieren was van een gecoördineerde informatievoorziening nog geen sprake. Daarom is het project voor de kleine roofdieren opgezet. Door informatie te verzamelen over soorten, aantallen, leefomgeving en menselijke activiteiten in het leefgebied hopen de natuurbeschermers inzicht te krijgen in de mate van bedreiging van soorten en de mogelijkheden effectieve bescherming te bieden.

Verborgen leven

Dr. Glatston legt uit dat de kleine roofdieren een zeer grote groep dieren vormen, die een uitermate verborgen leven leidt. Wereldwijd komen er marter-achtigen voor, hermelijnen, marters, wezels, bunzings, nertsen, in Noord- en Zuid Amerika de vosbeer-achtigen, waarvan de wasbeer de bekendste is en in de zogenaamde Oude Wereld, Europa, Afrika en Azië, de ci-vetkat-achtigen, zoals de genetkat. Ze zegt: „Doordat bijna al deze soorten een verborgen leven leiden, kunnen soorten verdwijnen en zelfs totaal uitsterven zonder dat we het merken. Ontbossing en verstedelijking vormen de grootste bedreiging voor de kleine roofdieren, naast meer tastbare gevaren zoals jacht, vervuiling of vergiftiging door al vergiftigde prooidieren.”

Het is niet zo, dat alle kleine roofdieren in hun voortbestaan worden bedreigd. Van de Amerikaanse wasberen is bekend dat ze niet erg schuw zijn en de steden intrekken om hun kostje op te scharrelen. Ook de Europese steenmarter, in ons land na de laatste wereldoorlog geheel verdwenen, veroverd zich vanuit Duitsland weer een plaats in het oostelijk deel van ons land, van Groningen tot Maastricht toe, waarbij hij menselijke bouwsels bepaald niet schuwt. Maar ongemerkt zijn ook soorten verdwenen, zoals een kleine vosbeer op de Bahama's, die sinds 1965 nooit meer is gezien.

Kritiek

Alle bekende gegevens over de tweehonderd soorten kleine roofdieren worden nu wereldwijd verzameld en aan de Blijddorpse biologie doorgegeven. Aan de hand van die gegevens worden de soorten in vier categorieën ingedeeld: een veilige, een kwetsbare, een bedreigde en een kritieke. Van een kritieke groep wordt gesproken als er vijftig procent kans is op uitsterven binnen vijf jaar of twee generaties dieren. Bedreigd is een soort, waarbij er de kans een op vijf is dat de dieren binnen twintig jaar of tien generaties uitsterven en kwetsbaar wordt een soort genoemd, als er tien procent kans is dat die er over een eeuw niet meer is.

Door levenswijze en bedreiging in een computerprogramma onder te brengen ontwikkelen natuurwetenschappers een methode om de levensvatbaarheid van een soort in de toekomst te voorspellen. Met dat programma is het mogelijk de effecten te berekenen van beheersmaatregelen, van fokprogramma's en van een minimaal nodig aantal om definitief uitsterven te voorkomen. Zo werd het verdwijnen van de Europese nerts van een aannamen op grond van veronderstellingen tot een reël te berekenen gevaar.

Harde cijfers

Aan de hand van de resultaten van deze grootscheepse inventarisatie van kleine roofdieren in de wereld,

uitgezonderd Australië met zijn compleet eigen dierenleven, zal de UICN adviezen opstellen. Deze adviezen gaan naar regeringen en overheidsinstanties om zo aan te dringen op daadwerkelijke bescherming. Dr. Glatston is ervan overtuigd dat deze aanpak indruk moet maken. Er wordt niet zo maar aangedrongen op bepaalde maatregelen, maar er wordt bij gemeld, hoeveel dieren er nog over zijn en hoe de zaak er zonder maatregelen over een paar jaar voorstaat. „We kunnen de problemen eindelijk hard maken. We kunnen met cijfers komen,” zegt ze.

Om tot goede adviezen over het voortbestaan van bepaalde soorten kleine roofdieren te komen, is vaak nog aanvullend onderzoek nodig. Ook die noodzaak kan door de huidige aanpak worden aangetoond. „We hebben richtlijnen opgesteld om een idee over de toekomst te kunnen krijgen. Zo kijken we of een leefgebied in kleine stukken is uiteengevallen, of een gebied binnen vijftien jaar verdwijnt, bij voorbeeld voor bebouwing, of een diersoort flexibel is en gemakkelijk van de ene plaats naar de andere emigreert.”

Ze geeft aan dat een heleboel van deze gegevens nog volkomen onbekend zijn. „Soms is niet eens duidelijk of het om verschillende soorten gaat of om een ondersoort. Het is ook bepaald niet uitgesloten, dat we nog nieuwe kleine roofdiersoorten ontdekken. Want nog niet zo heel lang geleden vonden we nog onbekende dieren in de tropische regenwouden van Zuid-Amerika en Centraal-Afrika en dan gaat het om grote dieren. Kleine soorten met een verborgen leven kunnen nog langer onontdekt blijven.”

Om bepaalde bedreigde soorten nog te kunnen redden, zullen er fokprogramma's in dierentuinen moeten worden opgezet. Misschien moeten er zelfs dieren uit het wild worden gevangen om ze in dierentuinen te fokken. „De vraag is wel, hoever je daarmee moet gaan,” zegt dr. Glatston.

„Waar gaat het naar toe? Ontstaat er geen gedomesticeerd dier, dat alleen in dierentuinen leeft, terwijl de wilde soort is uitgestorven? Of is het mogelijk om later de dieren weer in de natuur terug te brengen, zoals we nu met het Przewalski-paard en de Arabische Oryx hebben gedaan?”

Ze wijst erop, dat de ruimte in dierentuinen ook maar beperkt is, zodat niet alle bedreigde dieren onbeperkt kunnen worden ondergebracht. „Je moet constant afwegen hoe groot het belang van een reddingspoging is. Zo is het redden van een complete soort belangrijker dan het behoud van een ondersoort. Hoe unieker het dier, hoe meer energie men bereid is in een reddingspoging te steken.” Zijdelings roert de onderzoekster van Blijddorp het probleem geld aan. Weinig dierentuinen zijn zo rijk dat ze zich wetenschappelijk onderzoek kunnen veroorloven. Een enkele tuin heeft een vaste bioloog, zoals Keulen, en Londen heeft zelfs een apart wetenschappelijk instituut. Maar meestal is de bioloog ook curator en dan is er nauwelijks tijd voor wetenschappelijk werk. „Ik ben een van de weinige onderzoekers in dienst van een dierentuin,” erkent dr. Glatston. Ze kwam in februari 1977 uit Engeland naar Rotterdam voor haar proefschrift over muismaki, deed vervolgens een studie naar pinché-aapjes en zette zich daarna in voor het fokprogramma van de kleine panda. Ze hoort bij de staf van Diergaarde Blijddorp, maar het wetenschappelijk werk wordt door het Rijk gesubsidieerd. Inmiddels heeft Blijddorp een tweede wetenschappelijk onderzoekster, Cathy King uit Amerika, die zich in diergedrag heeft gespecialiseerd.

DOOR CEES DE GRAAFF

De Europese nerts is binnen een eeuw uit de wereld verdwenen, tenzij we iets doen om dat te voorkomen. Dat is de computervoor-spelling over de levensvatbaarheid van de nertsenpopulatie in Europa. Vroeger kwam de Europese nerts tamelijk wijd verspreid voor in heel Europa, nu resten nog kleine geïsoleerde populaties in enkele gebieden van Frankrijk, Spanje, Oost-Europa en delen van Scandinavië. Uit fokkerijen ontsnapte Amerikaanse nertsen, leveranciers van de roemruchte mink-mantels, wisten zich in het wild te verspreiden ten koste van de inheemse soort, die toch al door de toenemende verstedelijking in de verdrukking was gekomen.

Dat de pandabeer, symbool van het Wereld Natuur Fonds, dreigt uit te sterven, is iedereen wel bekend. En dat de kleine panda in zijn leefgebied, de grens van India en China, eveneens sterk bedreigd is, baart ook geen opzien meer. Maar dat er in de wereld rond tweehonderd soorten kleine roofdieren leven, waarvan we niet weten of en zo ja hoe groot hun kans is om in de toekomst te overleven, is vrijwel onbekend. Internationaal wordt daar nu wat aan gedaan en voor het eind van het jaar moet duidelijk zijn, welke kleine roofdieren bescherming nodig hebben en welke (nog) niet.

Dit voorjaar is in de Rotterdamse Diergaarde Blijddorp samen met de internationale natuurbeschermingsorganisaties, verenigd in het IUCN, een begin gemaakt met het opstellen van een inventarisatielijst met aanbevelingen om de kleine roofdieren van de wereld voor uitsterven te behoeden. Blijddorps biologie, dr. Angela Glatston, heeft de coördinatie en stelt de lijst op, die op een voortgangconferentie in september in Antwerpen kan worden vastgesteld. „Op die lijst staan dieren als de das, de wezel,

de wasbeer, de nerts en het stinkdier, allemaal kleine roofdieren, die vooral door het wegvallen van hun natuurlijke leefomgeving vrijwel ongemerkt dreigen te verdwijnen. Het opstellen van die lijst is een eerste stap om dat te voorkomen”, zegt zij.

Fokprogramma

De belangstelling van dr. Glatston voor kleine roofdieren komt voort uit de successen, die zij in Blijddorp met de kleine panda's heeft bereikt. De Rotterdamse dierentuin fokt sinds 1974 met gunstig resultaat deze Himalaya-bewoners en is stamboekhouder voor het internationale fokprogramma. Nog geen twee maanden geleden bracht dr. Glatston een panda-mannetje uit Blijddorp naar drie smachtende vrouwtjes in de dierentuin van Darjeeling in Noord-India aan de voet van de Himalaya om daar voor nakomelingen te zorgen.

„Hoewel Darjeeling op nog geen vijftig kilometer afstand van het oorspronkelijk woongebied van de kleine panda ligt, heb ik geen kans gezien om de dieren in het wild te observeren, hoe graag ik dat ook had gewild,” vertelt ze spijtig. „Er was te weinig tijd en het gebied is door het ontbreken van wegen nauwelijks toegankelijk. Hoeveel panda's er bij Darjeeling nog leven is onbekend. Alleen weten we, dat de drie vrouwtjes van de dierentuin in het wild gevangen zijn en na inbeslagname in de dierentuin zijn ondergebracht. Ze komen er dus nog wel voor.”

De kleine panda is weliswaar voor-namelijk een bladeter, net als zijn verre neef de grote panda, maar behoort toch tot de roofdieren en weet zelfs in de dierentuin geregeld een vogel te vangen. Er leven in dierentuinen over de hele wereld nu rond driehonderd kleine panda's, hetgeen een verdubbeling van het aantal is sinds de start van het internationale fokprogramma in 1978. Hoeveel er nog in het wild leven is onbekend. Naar schatting zijn er minder dan driehonderd

● Dr. Angela Glatston voert een ander bedreigd klein roofdier: de visotter.

Foto: GPD

De winkelier

André (22) is een zakenman *pur sang*.

Hij heeft talent ook.

Zijn drugwinkeltje in de Maastrichtse Franklinstraat was binnen een week een absolute topper in de Maastrichtse drugs-scene.

André opende slim zijn toko enkele uren nadat de concurrentie door de politie was ingerekend.

De politie had in die Franklinstraat zes tot acht dealers geregistreerd en de grootste opgepakt.

De verslaafden kwamen die dag tevergeefs.

Na een dag schreeuwden zij, nee smeekten zij letterlijk om stuf.

Hannes, een bekende dealer, had hem al eerder later weten dat zijn klantenkring hem boven het hoofd groeide.

Het aanbod om drugs in stevige hoeveelheden te kopen, lag nog op de plank.

André zag het gat.

Na een dag of wat moest hij vriendin Bianca en vriend Joop inzetten om de verkoop in goede banen te leiden.

„Ik heb het rustig moeten opbouwen, maar het liep,” zegt hij trots en tegelijk wat spijtig tegen zijn rechters.

Spijtig omdat de politie in Maastricht hem maar precies een week met rust liet.

Bij een inval vond zij al duizenden guldens en frankskes van een handel, die nog meer juist begonnen was.

André had in een paar maanden tijd zijn zware schuldenlast van zich af kunnen schudden.

Hij bleef voor rechtbankvoorzitter mr. Van Maanen Winters zakelijk vaag over het aantal klanten dat in die week was verschenen.

Zijn vriend Joop gaf toe dat het spul nauwelijks aan te slepen was geweest en dat zijn compagnon tot wel drie keer per dag moest bevoorraden.

Meer dan driehonderd gram heroïne of cocaïne omzetten per dag, dat droomt een beetje dealer alleen maar van.

Dank zij het cellentekort stond Dré enkele dagen na zijn arrestatie weer op straat.

Of hem dat veel zal helpen, moet nog blijken.

Officier van justitie mr. L. Ummels eiste vijftien maanden tegen de lefgozer, die behalve de snelle handelscarrière ook nog andere strafbare feiten op zijn naam heeft staan.

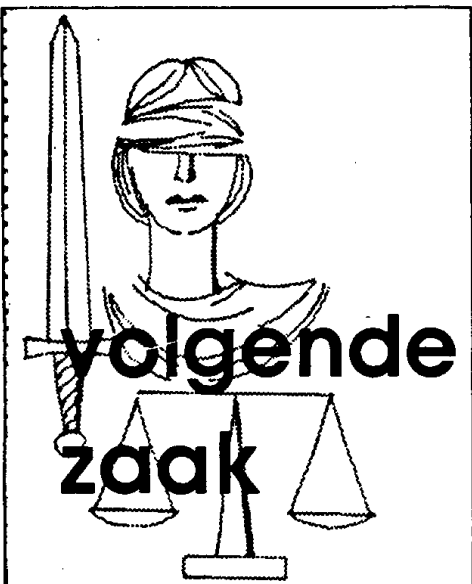
Zijn vriendje Joop moet in de ogen van de officier tien maanden gaan zitten voor zijn rol van winkeldiende.

De raadslieden vinden het overdreven, maar justitie vindt dat het beginnen van een drugwinkeltje niet al te lucratief mag worden.

André kijkt leep en probeert de rechters ervan te overtuigen dat niet alle duizendjes die de politie vond, van de drugwinst was.

'Gespaard,' kijkt hij blij slim.

'Van een uitkering van 1250 gulden per maand dus,' stelt de rechter nuchter vast.

Tientallen 'open tuinen' in Nederland te bezichtigen deed opdoen in andermans tuin

DOOR FRANS WEGMAN

Veertig jaren zeventig introduceerde het toenmalige maandblad 'Tuintal' het idee van de 'open tuinen'. Particulieren bleken erin, naar het vanuit Engeland overgewaaid voorbeeld, tuinen op bepaalde tijdstippen voor belangstellenden te stellen. Het blad De Tuin bestaat niet meer maar er inmiddels wel in eigen land wel tientallen tuinen te bezichtigen.

De open tuinen kijken dus. Geomorfom er een dagje uit te doen om ideeën op te doen voor de tuin wat aanleg, inrichting, vormgeving of plantenkeuze betreft.

In Limburg is er voor tuinliefhebbers heel wat te zien. Niet partitimaar wel heel interessant zijn de steeltuinen in Arcen. Op het grote landgoed rondom kasteel Arcen onder andere tientallen rozen, een spartbos, het prachtige met beekjes en waterlopen een watertuin aangelegd. Diverse thematuinen kan men opdoen voor bijvoorbeeld Japanse of Chinese tuin. De Cade is een futuristische kas die tropische gewassen herbergt. Er is een aantal botanische tuinen er ook in Limburg een aantal particuliere tuinen die op een speelse wijze bezichtigd kunnen worden sinds vorig jaar kan men terecht in de Japanse tuinen in Arcen.

De bekendste en ook de oudste 'open tuin' van Nederland is die van de Ruys in Dedemsvaart. Sinds 68 jaar geleden met wat nog een bescheiden tuintje maar dat inmiddels is uitgegroeid tot een complex van 25 verschillende modeltuinen. Dat zijn er wereldjes op zichzelf, die de bezoekers een ander aanzien krijgen. De borders laten prachtige combinaties van vaste planten zien, de kleur van de bloemen is ter decoratie van het gebouw bewust gebruikt gemaakt. De van Mien Ruys is geopend op zaterdag t/m zaterdag van 10 uur, op zondagen van 13 tot 17 uur. Dit geldt tot 31 oktober. Er zijn regels aan verbonden: rozen kunnen alleen bij droog worden toegelaten. Honden wel mee, maar aangelijnd. De toegang wordt gratis verstrekt. Informatie: tel. 05230-14774.

Modeltuinen

Modeltuinen van Rob Herwig in Arcen bestaan al zo'n jaar of

twintig. Diverse bekende tuinarchitecten hebben in de twaalf instructieve tuinen hun persoonlijke visitekaartje afgegeven. De meeste ontwerpen zijn kleinschalig, zodat ook mensen die maar een klein tuintje hebben ideeën kunnen opdoen. Nieuw zijn de in cirkels aangelegde bamboetuinen en de collectie bladverliezende azalea's. De borders op kleur zijn verbreed en de vijverover is prachtig beplant. De gebruikstuin is in waaiervormige bedden aangelegd en daarin groeien bijzondere gewassen. Herwigs modeltuinen zijn tot begin september van maandag t/m zaterdag te bekijken, op zondagen niet. Ook hier regels: kinderen tot 12 jaar worden niet toegelaten, en honden zijn evenmin welkom. Een rondleiding is gratis, een gidsje kost f 3,50. Informatie: 03420-14800.

Natuurtuin

De Priona-tuinen in Schuinesloot (Drenthe, bij Slagharen)-zijn aangelegd door Henk Gerritsen en Anton Schiepers. Liefhebbers van een natuurtuin kunnen hier hun hart ophalen. Je zult er geen netjes weggeknipte uitgebloeide bloemen aantreffen, wel op bepaalde plekken brandnetels, want daar komen veel vlinders op af om er hun eitjes te leggen.

Na vijf van die wilde tuinen kom je een dozijn meer geordende tuinen tegen via het zogeheten pottenpleintje. Daarin worden kruiden gecombineerd met andere wilde planten. De andijvie mag daar 'door-schieten' zodat ze er met hemels blauwe bloemen bloeit. Tot 1 oktober zijn de Priona-tuinen van dinsdag t/m zaterdag van 12 tot 17 uur te bekijken, op zondagen van 14 tot 18 uur. Honden zijn ook hier, om begrijpelijke redenen, niet welkom. Gidsje en rondleiding zijn gratis. Informatie: 05231-1734.

Ruinen

Over naar Ruinen, eveneens in Drenthe. Daar is Ton ter Linden al

• De Kasteeltuinen in Arcen leveren ook heel wat tuinideeën op.

jaren lang bezig zijn tuinen te perfectioneren. Vijftien tuinen lopen daar harmonisch in elkaar over. Je ziet er veel borders-op-kleur, maar ook een hagetuinen, een atrium, een leilindetuinen en nog veel meer. Amateur-bloemenschieders vinden er in de fantastische bloemenpaletten veel inspiratie. Tot 1 oktober zijn de tuinen dagelijks, behalve de maandagen, van 10 tot 17 uur geopend. Honden thuis laten, en rolstoelen of kindervagens geven last als het erg nat weer is.

Watertuinen

Ada Hofman kreeg grote bekend-

heid met haar watertuinen in Looze (Overijssel, nabij Hardenberg). Het complex omvat dertig 'deeltuinen', waarvan een aantal is aangelegd door leveranciers die daar hun waterige producten toefen. Het dierenleven is er rijk.

In een natte tuin geïnteresseerden kunnen er voorlichting op video verkrijgen, om thuis alles op het gemak te kunnen bekijken. Tot 1 november is het complex dagelijks (de maandagen uitgezonderd) van 10 tot 17 uur toegankelijk. De regels zijn hier: geen kinderen beneden de 12 jaar, filmen en fotograferen niet toegestaan. Een gidsje met plantennamen is voor f 3,50

ver verkrijgbaar. 05264-2448.

Informatie:

In de Informatietuinen bij Appeltert staat voorlichting over tuinmaterialen centraal. Wie iets vindt om eigen tuin mooier te maken wordt geïnformeerd inzake verkoopadressen. Daar kun je t/m 30 november dagelijks van 10 tot 17 uur terecht. Informatie: 08874-1732.

Showtuinen

Voor wie de tuin met rozen wil verfraaien zijn de showtuinen van gerenommeerde Nederlandse kwekers een bezoek waard. We noemen

Spek in Boskoop, Buisman in Heerde, De Wilde in Bussum en Belle Epoque in Aalsmeer. De kwekerstuin van Stam in Ochten is zeker ook de moeite waard, evenals de tuinen van Frank Linschoten en Pieter Baak in Eext (bij Zutphen).

Tenslotte vermelden we de Nederlandse Tuinenstichting (Informatie: 020-6235058). Daar kun je adressen opvragen van particuliere tuinbezitters die bereid zijn je voor een inspirerende blik hun eigen creaties te tonen. Daaronder zijn bijvoorbeeld de 'Zeeuwse tuinen' waarvoor je bij de Provinciale VVV Zeeland adressen kunt opvragen, tel. 01180-33000.

Tijd voor oogsten en gieten

DOOR FRANS WEGMAN

Zowel in de fruit- als in de moestuin kunnen in juli de vruchten van het tuinwerk letterlijk worden geplukt. De pruimebomen laten hun takken doorbuigen onder de groeiende last. Pluk ze pas wanneer de steeltjes gemakkelijk, als vanzelf, los laten. Denk eraan om zwaar met vruchten beladen takken van ondersteuning te voorzien.

De vroege aardappels kunnen, als het loof vergeeld is, worden opgedoofd. Ook tuinbonen, stamewrten en stambonen kunnen worden geoogst. Als de planten straks kaal geplukt zijn, trek ze dan niet uit de grond, maar snijd ze daar vlak boven af. Zoals alle vlinderbloemigen vormen ze aan hun wortels witte stikstofknolletjes. Laat ze in de grond, dan geven ze extra voeding voor de gewassen die u daar later gaat planten. Ook de eerste augurken kunt u snijden, niet trekken, want dat beschadigt de plant, die nieuwe vruchten kan blijven vormen. Van diverse kruiden kunt u steeds wat blaadjes oogsten om ze in maaltijden te verwerken: bieslook, basilicum, dille en bonekruid. Van komijn en mosterd kunnen de vruchten worden geoogst.

Het is nu niet alleen oogst-, maar ook werktijd. Gieten is niet alleen voor de groei van de gewassen belangrijk, ook de juiste bemesting is nodig om goede resultaten te bereiken. Op korte termijn geldt dit voor boerenkool, worteltjes, prei, spruitkool, stokbonen, suikermais en uien. En op langere termijn voor rabarber, die in juli voor de laatste keer mengmest krijgt.

Er kan ook nu nog naar hartelust worden geplant: late bloemkool, boerenkool, koolraap, prei, rode biet en winterandijvie. Maar zet die andijvieplantjes niet te diep, want dan gaan ze 'kwarren' en kwijnen ze weg. Ook kunt u nog van alles zaaien, bijvoorbeeld veldsla en spinazie.

Houd de grond schoon en los, dat is van belang. Want onkruid groeit harder dan de nuttige gewassen! Na elke regenbui op zware grond moet met de hak of cultivator gewerkt worden om het vocht vast te houden en om zuurstof toegang tot de wortels te geven.

Brochure over verkeerslawaaai

De Nederlandse Stichting Geluidhinder (NSG) heeft een nieuwe brochure samengesteld over wegverkeerslawaaai. Er wordt antwoord gegeven op veel vragen over dit onderwerp.

De brochure 'Geluidhinder Wegverkeer' maakt deel uit van een reeks publicaties waarin de NSG informatie geeft over de bestrijding van geluidhinder op diverse gebieden. Deze zijn aan te vragen bij de NSG, postbus 381, 2600 AJ Delft.

(ADVERTENTIE)

Daling hypotheekrente.
De rente van de Postbank hypotheek is gedaald en is nu vanaf:

7,2%

Rente 2 jaar vast: 7,2% (7,5%)
Rente 5 jaar vast: 7,2% (7,5%)
Rente 7 jaar vast: 7,3% (7,7%)
Rente 12 jaar vast: 7,6% (8,0%)

De rentes gelden voor hypotheek met gemeentegarantie en maandbetaling (tussen haakjes staan de effectieve rentes vermeld).

Voor spaar hypotheek geldt een 0,2% hogere rente. Wilt u meer weten over de Postbank hypotheek?

Bel gratis 06-0400 voor de folders over hypotheek of haal deze op het postkantoor.

POSTBANK

Keurig en geborgen wonen in de Abtshof

DOOR JO REUNDERS

Wonen op loopafstand van het Vrijthof, de 'huiskamer' van Maastricht, en ook nog je auto op je eigen plekje kunnen parkeren. In de Abtshof, een keurig complex van 36 luxe appartementen in een zijstraat van de Tongersestraat, genieten bewoners van verschillende omgevingen niet alleen van het stadse wonen. Ook de architectuur en indeling van het gebouw mogen er zijn.

Reger stond er het Gymnasium, een sociaal cultureel centrum. Architect Jan Dautzenberg wierp in overleg met de afde Stedebouw van de gemeente Maastricht een complex met 36 appartementen. Het gebouw van bijna witte baksteen maakt een gesloten indruk. De Abtstraat zijn er in de gevels en ook van buiten laten zien dat er eigenlijk delen met elk 12 appartementen zijn. Ook de torens, die zich onder meer de traphuizen bevinden, werken aan beeld mee en geven het gebouw een aparte 'skyline'. Op de dak met de Patersbaan is ook een insijding, waaruit trapsgewijze verschillende etages naar buiten springen. In de insijding is een iets donkerder baksteen gebruikt, waarin spiegels zijn verwerkt. De lichte steen wordt geaccentueerd door de donkerblauwe kozijnen en raamlijsten van aluminium en hard-

Volgens Fer Franquinet van het Hoensbroekse bouwbedrijf Laeven bv was deze wintertuin het grootste verkoopargument om kandidaatkopers helemaal 'om' te krijgen. En Gerard Scholten, voorzitter van de vereniging van eigenaren van de Abtshof, kan dat volmondig bevestigen. De meerwaarde van het complex ligt voor een groot gedeelte in deze glazen ontmoetingsruimte. Vanuit de wintertuin kun je alle delen van het gebouw bereiken. Hier kom je elkaar tegen, kun je een praatje maken of gezellig zitten in een van de vele hoekjes. Of naar het open gedeelte van de binnenplaats, waar we ook van die mooie zijtes hebben gemaakt," aldus Gerard Scholten.

Ook voor feestjes is de wintertuin, met een vloer van grindtapijt, dé aangewezen plek. Elma Kuipers, voorzitter van de evenementencommissie, is nu bijvoorbeeld bezig met de organisatie van het jaarlijkse zomerfeest. "Wanneer iemand via de hoofdingang naar binnen kijkt, lijkt het hier soms net een slijk restaurant. Bij zulke feesten plaatsen we altijd tafeltjes in de wintertuin, die keurig en feestelijk gedekt zijn," zegt Elma. De open ruimte om de wintertuin heen zorgt dan voor de verdere aankleding. Bij drie appartementen op de begane grond horen immers nog privé tuintjes.

Van de 36 appartementen zijn er

niet twee hetzelfde. Allemaal anders van vorm, grootte en indeling. In de wel zeer ruim bemeeten woonkamer heeft de bewoner alle kans om speels met de inrichting te werken. De meeste woningen hebben een balkon, dat door een glazen kap wordt beschermd tegen regen en wind. Tuinen, balkons, loggia's en dakterrassen vormen afwisseling in de buitenruimte. Ook hebben enkele appartementen een tuintje, die van drie kanten genoeg lichtinval heeft om er serre tegen te zeggen. Verder zijn er twee of drie slaapkamers, een ruime keuken en dito badkamer.

De bewoners zijn erg te spreken over de logistiek van het gebouw. "Zonder omwegen kun je alle hoeken van het complex bereiken. Via het trappenhuis of de lift ben je meteen in de hal, of een etage lager in de parkeergarage. Daar is erg goed over nagedacht. Je doet geen stap teveel," zegt Elmas Kuipers. In de parkeergarage is tevens plaats gereserveerd voor de afvalcontainers. Daarnaast is nog een aparte fietsenberging. De bewoners willen vooral een keurig Abtshof hebben en ook houden. Geen was buiten hangen, afspraken over soorten en kleuren zonneschermen, geen prulletjes op de overloop, zijn enkele regels uit het huisreglement dat die keurigheid moet garanderen.

In de Abtshof wonen alleenstaanden, echtparen en gezinnen. Vooral voor de alleenstaanden is ook de geborgenheid, die het complex biedt, een argument geweest om zo'n appartement te kopen. "We kennen elkaar allemaal. Alleenstaanden kunnen bij welk probleem dan ook altijd een beroep op iemand doen. Er heerst hier ook wat behulpzaam-

• De opvallende gevel van de Abtshof in Maastricht.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

heid betreft een prima sfeer. Sommigen kennen elkaar al sinds de koop van de woning. Eigenlijk hebben we het com-

plex samen gebouwd. We hebben het hele bouwproces gevolgd, en zelfs invloed kunnen uitoefenen op allerlei kleinige-

den. Daarvan profiteren we nu," onderstreept voorzitter Gerard Scholten de saamhorigheid onder de bewoners.

Limburgs Dagblad

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel
045-719966
Voor meer resultaat
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Wij zijn bereid
ca. f 2.000,- huur per maand
te betalen voor een ruime woning met 3/4 slaapkamers, moderne keuken en badkamer. M.L.V. 15 augustus.
Tel. 045-710720 of 045-718044 tijdens kantooruren.

Te h. gev. APPARTEMENT, rlm. 2 slpk., in Maasricht, max. f.1.100 p. maand. Tel. 045-710720 of 045-718044 tijdens kantooruren.

Net meisje zoekt woonruimte in SITTARD of omg. huurprijs pluss. f.900,- p.mnd. Telefoon 045-683604.

Jong verlaten echtpaar, zoekt WOONRUIMTE met tuin, lichte en ruime omgeving van Gulpen. Wilsch. op Schip. op Goud. huur. p.m. f.900,- excl. f.0406-12653.

Gev. 4-kamerswoning of eengezinswoning in MAASRICHT, huur tot f.800,-. Tel. 020-6861893.

W. HAAS B.V. HEERLEN BIEDT TE HUUR/AAN
Eenpersoons/appartement
op beginnende grond. Incl. woonkamer met open haard, badkamer, douche en toilet. Vrij v.a. 15-07-1993. Gelegen nabij centrum. Kompenweg 3A, Heerlen. Schied. te bezichtigen met referentie. B.O.N.R. B-0408. Limburgs Dagblad. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

W. HAAS B.V. HEERLEN BIEDT TE HUUR/AAN
kantoor/atelier/verkoopruimte
begane grond en te verdieping, ca. 45 m² met open haard, badkamer, douche en toilet. Vrij v.a. 15-07-1993. Gelegen nabij centrum. Kompenweg 3A, Heerlen. Schied. te bezichtigen met referentie. B.O.N.R. B-0408. Limburgs Dagblad. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Voor HUUR en VERHUUR
in de hogere prijsklasse van
Woonhuizen
Appartementen
Zakenpanden
in Zuid-Limburg
en transpactied.

rent service og
043-254771

Voor HUUR en VERHUUR van
Gemeubileerde woonhuizen en appartementen

rent service og
043-254771

Gevraagd!
Wij selecteren gratis een goede huurder voor U.
Kantoor Maasricht
043-216509
Kantoor Sittard
045-675045
LOKAAL BEHEER O.Z.

Te huur KANTOORFRANK-
TUNING in Schied. Tel. 043-634882.

Te huur in MAASEIK studio.
Telefoon 09-32-8954309.

Wilt u woonruimte in centrum
RICHSBROEK, geschikt
voor vele doeleinden. Tel.
04408-4313 b.g.g. 06-
62985101.

Landgraaf / Schaesberg
te koop beleggingspand
halfvrijstaand, halfvrijstaand met 3 appartementen. Aantal
woonruimte 200 m² opgelegd. Huur huurovereenkomst
f.20.000,- per jaar. P. f.185.000,- k.k. Tel. 045-720077.

30 Jaar Fort bungalows
dat moet gevierd worden!

Fort pakt uit met een
speciale jubileumbungalow
BOUWKUNST ADVESBROU PREVO
Boechweg 1, Bunde. Tel. 043-486883, Fax 043-486884.

Limbricht, Provinciale weg 3
Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Landhuis met tuinbouw, overdekt veld, zandveld in
opzet gebouwd. Incl. woonkamer 75 m², 2 schuifw. keu-
ken, badkamer, slaapkamers, hal, toilet. Minder garage
met elektr. schuifdeur, houthouder, provisorische
in aanbouw met betonnen vloer. 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad en douche, vide met
v. en 2 slaapkamers. f.1.700,- m. 2 zolders. Ge-
hele met 2 slaapkamers. Aangek. met geheel
overdekt met 2 slaapkamers. Direct te koop. Tel.
045-7777147, later minimaal v.a. 09-12-00 uur.

Exclusief bouwen
Op toestand van centrum. Brunssum bouwgrond
te koop aangeboden. Opp. 725 m². Prijs f.121.000,- v.o.n.
B.O.N.R. B-04319, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan.
100% zekerheid en geen makelaarskosten.
Denise Vastgoed. Telefoon 040-518428.

****** Leuk huis gezien ??******
Eerst laten taxeren, dan pas kopen!
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045-741616

Hypothekrente v.a. 7%!!
Met tienduizenden gulden voordeel;
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045-741616

Bouwkeuzes in bedrijfspark
Geschikt voor kantoor o.d. loods en woonruimte
met woning
Kantoor en woonruimte in Sittard.
Bijzonderheid: 36.000,- (excl. btw)
Voor bezichtiging: Gebruik Maasricht, 7100-43-254885.

Tevens Sky-lights verkrijgbaar.
LEVENSLANGE GARANTIE !!!

WOLF
jaloezieën & lamellen
Heerlen, Example 6-10 Tel. 045-710044 MAASRICHT, Vastgoed 045-683604
Verkoop in: OMBLIEVEN - HEERLEN - BUNDE - AARSCHOT - BUNDE - LIND

Hoge Venen. Natuurgebied
Te koop
Edule villa met conciërgewoning op 9.500 m² grond.
Gelegen 4950 Soubroek gemeente Wannes (België) op 60
km van Maasricht

België (kort bij Francorchamps)
woonhuis in zeer ruim, grote living, garage, 3 slaap-
kamers, bad, tuit. 1.062 m², ruig en mooi gelegen.
f.228.000,- NUISSEN 09-32-87881616.

Enorm verkoopssucces
Wij zoeken voor meer dan 100 geïnteresseerden, woon-
huizen in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN,
BOCHOLTZ EN SIMPELVELD

Wilt u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaars-
kantoor voor Nederlanders O.G. verkopen? Bel ons.
Gek als u zelf niet wilt verkopen maar een huis wilt dat te
koop is, bel ons.

U ontvangt dan na de notariële transcriptie van uw
bemiddeling f.250,-

Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen u dit niet
zeggen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via
ons. Onze alle verkoopverzoeken zijn in 1992 met 90
procent succesvol. Het grootste succes is de verkoop van
Eerste prijs: 2 miljoen Euro Disney Park voor f.2.000.
Tweede prijs: 1 miljoen Euro Disney Park voor f.1.000.
Derde prijs: 1 miljoen Euro Disney Park voor f.1.000.
en nog vele andere succesverhalen.

09-4924073017 / 045-454540

inmiddels van de
Badenbacher GmbH

Snel en goed uw huis verkopen?
Jas. Stenke O.G. Post. Postbus 44 Gulpen 045-720077

Geen Verkoop! Geen kosten

MAASEIK (B)
Te koop hant appartement residentie Rubens, 2 slpk., ga-
rage, ruime woonkamer (parkeert), 2 v. en 2 badkamers
gelegen, v.v.p. f.228.000,-. Telefoon 09-32-8954309.

Te koop Eikendreef 47,
HEERLEN. Geheel
nieuw, veel kamers en bad-
kamer, p.m. f.185.000,- k.k.
Tel. v.a. 10-12-00 uur.

Te koop aangeboden zeer
stabile en landelijk gelegen
BOUWKAVEL (p.m. 120 m²)
Hagelhofpark fase 3, 3e
etage, incl. tel. 043-211607.

Gevoerd met spoed.
WOONHUIS leest met tuin
tot ca. f.150.000,-. Open-
geen bezwaar. Telefoon
040-620558.

Te koop gev. oudw.
WOONHUIS met tuin op
top van een heuvel. Tel. 045-753367.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Te koop Linderhof 23,
Te koop of te huur magazijn
met werkplaats. Compleet
met houthouderijgerech-
ten. Met 1 bouwtoestand.
Grondopp. 1.700 m² waar-
van 675 m² bebouwd met
laadpomp. Tel. 09-32-
87787147. Later minimaal v.a.
09-12-00 uur.

Limburgs Dagblad

Te k. vrijstaand WOONHUIS
op 24,90 are met park. Incl.
grote woonk., ruime keuken,
badkamer met ligbad, 4
slpk., zolder, kelder, c.v.,
grote garage. Incl. Tel. na
16.00 uur 09-32-89758486.

MAASEIK (B), te koop
bouwgrond, opp. 5,65 are,
frontbr. 21,5 m. Voordelige
prijs! 09-32-8952392.

Te koop in gsm. HEERLEN,
4080 m² grond, incl. 360 m²
kantoorruimte, uitst. ligging,
voor vele doeleinden gesch.
p.m. n.l.k. 043-631100; na
18.00 uur 04457-1885.

ROERMOND Plutolaan 15,
won. te k. f.65.000,-. Netto
maandlast f.450,- mogelijk.

Te koop zeer mooi en in
goede staat, WONING voor
privé of vrije beroepen met
mooie aangelegde tuin in
centrum van Heusden-
Zolder, België, met c.v. bad-
kamer, 4 slpk., studiohoek,
keuken, living, garage
8,00x3,5 mtr., veranda. Vrij
en onbeslist. Voor event. af-
sprak. 09-32-11.533733
van maandag t/m vrijdag.

Te koop luxe APPARTE-
MENT in centrum Heerlen,
v.v.p. f.225.000,-. Tel. 045-
741013 of 045-714765.

PUTH, Geleenstr. 51. Groot
vrijst. woonh. met 800 m²
grondopp., mooie tuin op
zuiden, 4 slaapk., grote 55
m² woonk. met tegelv., el-
ken aarb. keuken met volled.
inbouwapp., kelder, garage
met extra carport. Keurig
onderhoud. f.275.000,- k.k.
Tel. 046-742550 Jos Storms
O.G. Geleen.

GELEEN, Beekhoevstr. 55. Vrijst.
wilt landhuis op 700 m²
tuin nabij sportpark (top-
locatie) met inpandige gara-
ge, 4 slaapk., zolder, 3 kel-
ders, f.279.000,- k.k. Tel.
046-742550 Jos Storms dir.

GELEEN, Geleenstr. 6. Prijs-
gegeleg. vrijst. woonh. na-
bij centr. met mooie tuin
(490 m²), 4 slaapk., grote
woonk. met aparte eetkeuk.,
kelder, grote zolder. Veel
ruimte met garage en aparte
buitentuin. f.259.000,- k.k.
Tel. 046-742550 Jos Storms
O.G. Geleen.

Te koop APPARTEMENT,
Belgische kust. De Panne,
Belgische kust. Woonka-
mer, keuken, woonka-
mer, garage in de daken. 1
slaapk. van Franse grens.
55 m² volwaardig gemeubeld.
046-742550.

**SCHIN OP GELK, halfvrij-
staand, plus aan kelder,
groot, ruime, alle begl.
en vloer. v.v.p. f.275.000,-
k.k. Tel. 045-455706.**

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Te koop te DILSEN/Stokkem,
6 km van Maasik. Zeer
mooie bungalow, 6 are, b.w.
79, 100% in orde. Living, el-
keuken, badk., w.c., hal, 3
slpk. Volledig onderkeld.
4 ruime woonkamers, zol-
ders. Platte, omheining.
Tel. 09-32-8975165.

Onr. goed te koop aangeboden

Kerkrade-Chevremontstraat
Ruim halfvrijstaand woonhuis met gesloten keuken, luxe
eiken aanbouwen, grote aanbouw, kelder, 3 ruime
slpk., vaste trap naar 2e verdieping, garage met elektrisch
aangedreven rolpoort, aanvaarding 1 oktober. Dit pand is
geschikt voor een groot gezin, v.v.p. f.249.000,- k.k.

Hier kan ook uw pand staan

MAKELAAR O.G.
HYPOTHEKEN
TAXATIES
VERZEKERINGEN

MAKELAARDIJ
HONINGS

Gratis !!!
Deken Quodbachlaan 13, Kerkrade. 045-460444.

DEL 00-04

Songfestival volgend jaar in Dublin

Van onze rlv-redactie

HEERLEN - Het Eurovisie Songfestival zal volgend jaar op 30 april in Dublin worden gehouden. Dat is besloten op de verga-

dering van de European Broadcasting Union (EBU) in het Zwitserse Genève.

Onmiddellijk nadat Niamh Kavanagh met In your eyes voor de tweede achtereenvolgende maal - na Linda Martin's Why me -

● Omdat de Ierse zangeres Niamh Kavanagh dit jaar het Songfestival won wordt dit liedjesspektakel volgend jaar opnieuw in dit land gehouden.

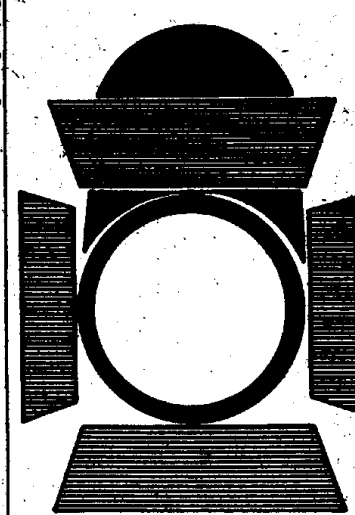
Foto: ANP

voor een Ierse overwinning had gezorgd, gingen er op 15 mei in Millstreet stemmen op dat de Radio Telefís Éireann (RTE) niet stond te trappelen het Songfestival volgend jaar opnieuw te organiseren.

Met de organisatie van Millstreet was al dik twee miljoen Ierse ponden (ruim 6 miljoen gulden) gemoeid.

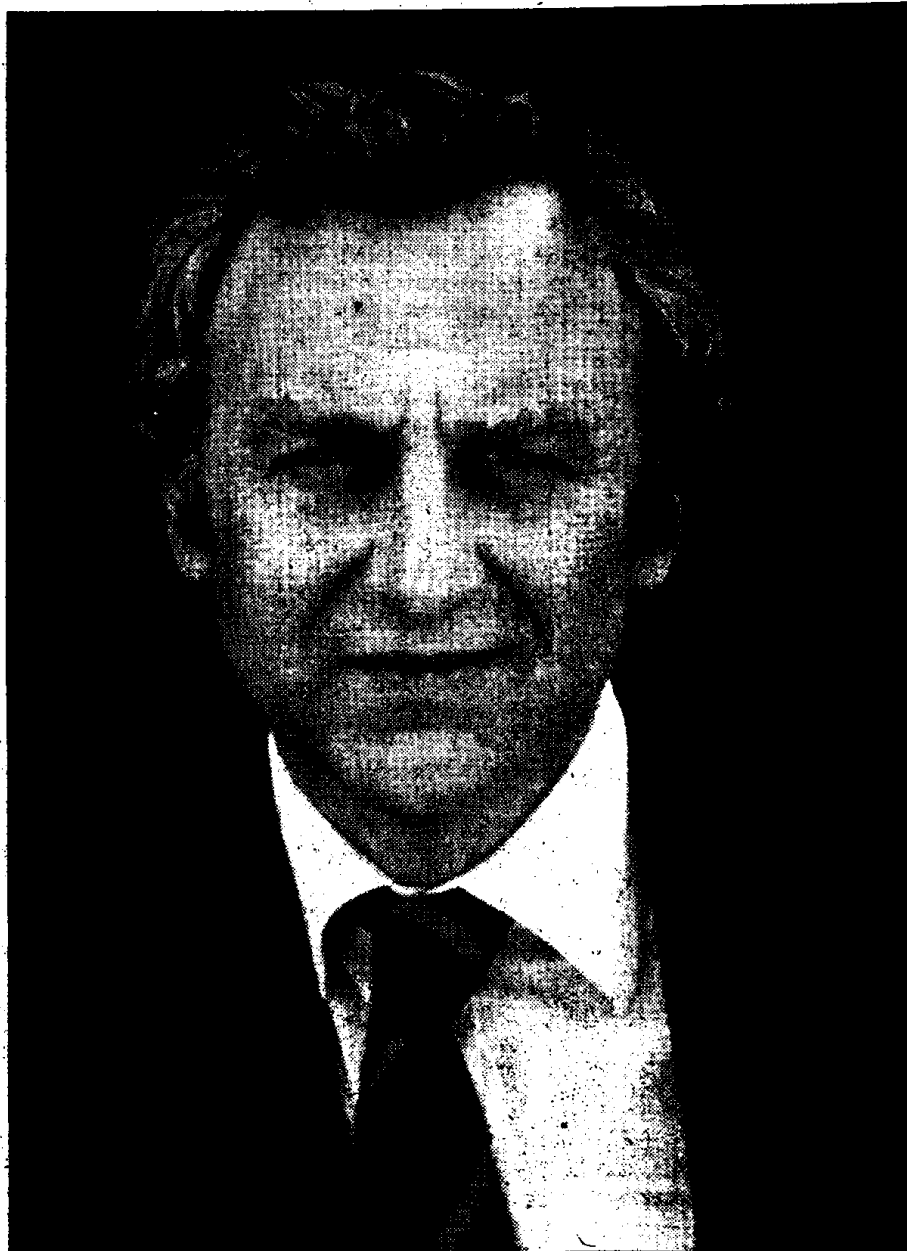
In eerste aanleg zag het er naar uit dat de BBC het Songfestival van volgend jaar geheel of gedeeltelijk wilde overnemen, terwijl er ook drifig over de locatie (Belfast, Londen) is gespeculeerd.

Maar binnen het verband van de EBU is de knoop doorgehakt en is Dublin definitief als plaats van handeling aangewezen.

Hoofdrolspeler misdaadserie heeft er geen zin meer in

KRO neemt afscheid van Inspector Morse

● John Thaw als Inspector Morse, de knorrige maar ook kwetsbare detective.

Foto: KIPPA

Van onze rlv-redactie

HEERLEN - Liefhebbers van Inspector Morse, de knorrige maar ook kwetsbare detective van de gelijknamige tv-misdadserie, kunnen de komende maanden hun hart ophalen bij de KRO. De katholieke omroep brengt vanaf 25 juli zeven herhalingen van ruim anderhalf uur op het scherm. En zondag 18 juli wordt 'The mystery of Morse', een documentaire over de totstandkoming van de serie, uitgezonden.

In de documentaire komen de hoofdrollen John Thaw (Morse zelf) en Kevin Whately (de assistent Lewis) aan het woord, net als de schrijver Colin Dexter en andere betrokkenen. Zo vertelt de schrijver hoe zijn Morse-boeken ontstonden en hoe het karakter van Morse tot stand kwam. „Tot op zekere hoogte heb ik hem een aantal van mijn eigenschappen gegeven, zoals mijn liefde voor kruiswoordpuzzels, Engels bier en Wagner,” aldus Dexter.

De verhouding tussen Morse en Lewis komt uiteraard ook aan bod. Volgens hoofdrolspeler Thaw is het een vader/zoon relatie. „Lewis heeft eigenschappen die Morse bewoond, dingen die hij graag zou willen doen, naar voetbal gaan, heen gewone dingen doen. Maar hij kan het niet, het zal niet gebeuren.” „Samen vormen we een goede detective: de inspiratie van Morse en het harde werken van Lewis,” meent zijn tegenspeler Whately.

Natuurlijk blijft Morse's voorliefde voor klassieke wagens niet onbesproken. De 2,4-liter wijrode Jaguar sluit perfect aan bij de stijl van Morse. De cultuurmin-

naar moet immers niets hebben van de moderne auto's die Lewis zo bewoond.

'Inspector Morse' heeft de Engelse stad Oxford, waar een groot deel van de serie is opgenomen, al een flink aantal toeristen opgeleverd. In 'The mystery of Morse' wordt een groep belangstellenden gevolgd die per bus en met een gids de opnameplaatsen bezoekt. Het gezelschap bejukt het kleine huisje van Mrs. Feeley, die voor de opnamen haar vitrines in koude thee moest dopen. Ook drinken ze wat in de pub The Trout waar Morse regelmatig komt, de toeristen hebben daar een gesprek met de schrijver.

De KRO begint in oktober met de uitzending van drie nieuwe films - 'Deadly Slumber', 'The day of the devil' en 'Twilight of the gods' - die afgelopen herfst zijn gemaakt. Het is de bedoeling dat er later dit jaar nog twee Morse-films worden opgenomen, maar daarna is het (waarschijnlijk) afgelopen met de avonturen van de populaire detective. Na dertig films heeft John Thaw er geen zin meer in. In de documentaire verklaart hij zijn beslissing: „Ik ben blij dat we aan het eind zijn. Het is steeds moeilijker om er iets nieuws in te brengen.” „De acteur zoekt iets waar hij meer creativiteit in kwijt kan. Maar voor teleurgestelde fans is er wellicht nog een sprankje hoop. „Ik zeg niet 'never again'. Wie weet waar Morse over een paar jaar nog eens opduikt,” aldus John Thaw.

De documentaire 'The Mystery of Morse' wordt zondag 18 juli om 22.30 op Nederland 1 uitgezonden. De films worden in hun volle lengte vanaf 25 juli op zondagavonden herhaald, om 21.30, ook Nederland 1.

Frans kindersterretje heeft fanclub van ruim tachtigduizend leden

DOOR HANS GERRITSEN

Jordy met vijf een wereldster

● De vijfjarige Jordy met moeder Patricia, die tevens zijn manager, tekstschrijfster en bodyguard is.

Foto: GPD

ken. Hij vindt het tot nu toe allemaal erg leuk. Je kunt een kind geen dingen laten doen die het niet wil. Dat geldt ook voor de teksten die Jordy zingt. Ik zing hem een regel voor en als hij het leuk vindt, zingt hij dat spontaan na. Als de tekst hem niets zegt, kun je het vergeten.”

Swingend

De eenvoudige, uit het (kinder) leven gegrepen teksten zijn volgens Jordy's moeder een van verklaringen voor het succes van haar zingende zoon. „De andere doorslaggevende factor is de combinatie met swingende, eigentijdse muziek. Daar zorgt Claude voor. Dankzij de muziek is Jordy via het disco-circuit doorgestoten.”

Dat heeft nogal wat voeten in aarde gehad, zo vertelt Patricia. „In het begin wilde vrijwel geen enkel radiostation Jordy's eerste single draaien. We maakten geen deel uit van 'het wereldje' en de-

den niet mee aan het gebruik om disc-jockeys enveloppen met geld toe te stoppen. Pas toen 'Dur, dur d'etre bébé' in het disco-circuit enorm aan bleek te slaan, volgden de radio's.”

Om Jordy kan inmiddels niemand meer heen in de amusementswereld. Na de drie singles is er ook een heus cd-album met tien liedjes verschenen, 'Pochette Surprise' (Verrassingspakket) geheten. Succes vrijwel verzekerd. Dit jaar komt Jordy met een kerstlied dat via de film 'Allo Maman, Ici Bébé III' wereldwijd gelanceerd zal worden. Een film waarin Jordy niet alleen als zanger, maar ook als danser op zal treden. Aan de zijde van niemand minder dan John Travolta.

Het begin van een lange carrière? Niets is minder zeker, als we zijn moeder moeten geloven. „Misschien vindt Jordy het over een paar maanden allemaal niet leuk meer. Als hij iets anders wil

doen, kan hij zijn gang gaan. Dat is dan jammer voor ons (pa en ma verdienen als producent en tekstschrijfster goud aan Jordy), maar zijn geluk staat voorop.”

Stijgt de roem Jordy nog niet naar het hoofd? „Nee,” zegt zijn moeder stellig. „Hij is zich van de hele heisa om zijn persoonsje nauwelijks bewust. We beschermen hem zo goed mogelijk. We krijgen de meest waanzinnige aanbiedingen. Discotheeken bieden 50.000 franc (ruim 17.000 gulden) als we een kwartierje met hem langs komen. Hij hoeft voor dat geld niet eens te zingen. Ze willen hem alleen maar zien. Maar daar gaan we niet op in. Een kind van vijf hoort niet 's avonds laat in een discotheek te zijn.”

Brieven

Jordy is volgens moeder Patricia „een volstrekt normaal kind,” al is hij wel bijzonder muzikaal be-

● Roy Rogers, die op deze foto onder schot wordt gehouden door Bay Williams. Foto: GPD

Een oude man, een opgezet paard en veel herinneringen Roy Rogers, koning der cowboys

DOOR FRED VAN GARDEREN

HEERLEN - Ondanks de lage budgetten en het routinematige karakter werden de films van Roy Rogers wereldberoemd. Van IJsland tot Japan en van Engeland tot Brazilië (in Duitsland kent men hem niet: de Duitsers hadden in de jaren '50 hun eigen jeugdidolen als Heinz Rühmann). Tussen 1933 en 1950 maakte de 'koning der cowboys' 80 films voor Republic Pictures. Toen dit bedrijf de rechten van die films verkocht en Rogers niet liet meedelen in de winst, begon Rogers een proces. En won. Van het geld startte hij in 1950 een eigen produktiemaatschappij. Hij maakte in 5 jaar tijd 106 tv-films van een half uur. Die speelden zich niet langer af in het Wilde Westen, maar in een

coffeeshop. Roy Rogers is nooit helemaal vergeten in de VS. Jaarlijks is er een Roy Rogers-festival en de liedjes over de held, gezongen door zijn zoon Dusty, blijven populair. Onlangs verscheen in de VS nog een cd met de oude krakers van toen. Verder is men bezig met het verfilmen van het levensverhaal en start men binnenkort een animatieserie met een getekende Roy Rogers in de hoofdrol.

De fan op zoek naar zijn idool. Het gegeven heeft iets ontroerends, het resultaat is bij voorbaat kritiekloos. Journalisten die hun vak gebruiken om hun grootste wens in vervulling te laten gaan. En waarom niet? Het mooiste voorbeeld op de Nederlandse tv is zonder twiifel de ontmoeting van Boudewijn Büch met Mick Jagger, maar de

zoektocht die Thys Ockers ondernam naar de held uit zijn jeugd, Roy Rogers, mag er ook zijn.

De kleine Thys was op zondag een etertje thuis. Zandvoort hield rust, maar Thys zette elke week weer de boel op stelten. De film 'Roy Rogers, koning der cowboys', dinsdagavond om 20.26 uur op Nederland 3 bij de NOS, begint er mee: Zittend onder een tafel, snikt hij het uit, terwijl de benen van zijn moeder ijsberend door het beeld draven. „Elke week weer naar de bioscoop. Waar is dat goed voor,” moppert een vrouwenstem. „Ach Lenie, laat die jongen toch, verzuucht een onzichtbare vader. Thysje treurde, schreeuwde of zakte net zolang tot hij met de benodigde stuivers op zak naar de bioscoop kon.

RIJLS - Hij is amper vijf jaar oud, blond en een charmerant van het zuiverste water. Hij is gek op ijsjes, pyjaden en meisjes. Tot over niets bijzonders. Maar wat hem van zijn leeftijdsgenootjes onderscheidt, dat hij over een fanclub van ruim 80.000 leden, een vendsnel vetter wordende inkrekening en een kast gouden en platina pla beschikt.

hebben het over Jordy Lehe, het Franse kindersterretje. In een paar maanden tijd Frankrijks best verkopende muzikant heeft geschopt. Dan een miljoen exemplaren er wereldwijd af over de plank gegaan van zijn eerste hitsingle's. 'Dur, dur d'etre bébé' (Het valt niet mee om ba zijn) en 'Alison'. Wereldhit nummer drie is in de maak. Het nummer 'Tas les boules' (Je de balen) kwam vorige week in Frankrijk vanuit het op 26 de Top Vijftig binnen landerd. De rest van de week loopt nog een hit achter.

zijn eerste single stootte hij dit jaar niemand minder dan Whitney Houston van de eerste plaats in de Amerikaanse hitparade. Een positie die hij vijftien weken wist te behouden. Maar in Europa, het Verre Oosten en Latijns Amerika is Jordy inmiddels een begrip dankzij nummers 1 hits in België, Spanje, Italië, Hong Kong, Japan, Korea en Mexico. Het is nog maar een kort uitsnede uit de lange lijst. „Het is onvoorstelbaar. We krijgen fanbrieven uit de hele wereld,” zegt Patricia Clerget, Jordy's trotse moeder en tevens zijn tekstschrijver, manager, en bodyguard over de telefoon. „Ik heb nacht tot vijf uur de fanmail en een week door zitten lezen. 1200 brieven!”

lag

telefonisch interview met Jordy? Geen probleem. Bel over de telefoon naar terug. Hij slaapt ruim een uur later ver van de jonge superster van de wereld. „Het wordt van niets meer, vrees ik,” zegt Patricia. „Hij slaapt nog als Jordy heeft een jet-lag.” „Weer van ruim een maand naar het Verre Oosten en de land van Tokio terug naar huis, maandag, zijn Jordy blij niet in de koude kleren zitten. Gelukkig wil moe de honneurs wel waarnemen Jordy's verbazingwekkende story uit de doeken te

is allemaal begonnen als sport grap. Jordy's vader, de Lemoine, is muziekproducent. Ze hebben hier - in de voorstad Meulan - een aan huis. Jordy speelde met microfoons terwijl aan het werk was en zong over wat flarden. Op een bepaald moment is Claude gaan nemen. Hij mixte de anten van Jordy met een swingende, disco-dreun. Het resultaat was verbazingwekkend,” vertelt Patricia Cler-

tsong

nummer 'Dur, dur d'etre bébé' geboren. Bijna spelen. Een nummer waarin de zich grover beklaagt dat de talloos weer te horen dit mag niet, dat mag van klaging die miljoenen zijn leeftijdsgenoten uit het hart gegrepen. Het soort 'protestsong' van de vijftig tegen de onverdraagzaamheid van alles wat ouder is.

ouders terroriseren hun. Ze krijgen de hele dag horen wat ze allemaal mogen. Geef ze toch eens een vrijheid, laat ze vaker doen wat ze willen,” moeder Patricia. Op de dreumes Jordy dan bekeken heeft voor een carpopster, reageert ze fel. „Maar we exploiteren hem zoals sommige mensen den-

Nederland 1

06.00-06.30 Alles klets. Gevarieerd zomerkinderprogramma. Met om: 8.00 Stappakamer...waktoren worden; poppenserie (AVRO); 8.10 Tekenfilmfestival (KRO); 8.19 Zomerconfetti (AVRO); 8.44 Rescue rangers, tekenfilmserie (NCRV); 9.07 Pressgang, jeugdserie (KRO); 9.34 Klimrek-clip. 17.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.00 Journaal.

18.15 Seemstraat. Kinderprogramma. Afl.: Gaten.

18.31 World of golf. 8-delige informatieve serie over golf. Afl.2: Presentatie: Cees van Drogenen.

19.01 (TT) Hoe voelen wij ons vandaag? 14-delige comedyserie. Afl.2: Operadio Wouter.

19.29 All together now. Serie. Afl. 2: Substituut.

Bij Thomas op school, is er een ouderavond, maar aangezien hij zich schaamt voor Bobby probeert Thomas een acteur in te huren om de rol van vader op zich te nemen.

20.00 (TT) Journaal.

20.25 De grote spijbelaar. (Ferris Bueller's day off) Amerikaanse speelfilm uit 1986 van John Hughes.

De 17-jarige Ferris Bueller besluit een dagje te spijbelen. Samen met zijn beste vriend Cameron en zijn vriendin Sloane wil hij er een gezellige dag van maken. Ondertussen probeert rector Ed Rooney de grote spijbelaar op het hoofd te betrappen.

22.10 Paradijsvogels. Serie portretten van onbekende, maar aparte Nederlanders. Afl.5: Door het geluid met scherp; Cortjes; Superson.

22.45 The Frisco Kid. Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Robert Aldrich. Met: Gene Wilder e.a.

De jonge Pooley rabbi Avram Belinski wordt in 1950 naar San Francisco uitgezonden voor een vaste baan en een bruid. Hij reist per zelschip naar Philadelphia, waardoor hij echter de boot naar Californië mist. Dit is het begin van een eeuwenlange reis over land.

00.40-00.45 Journaal.

Nederland 2

VOO

13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.30 After school special. Amerikaanse serie educatieve films. Afl.: Een onvergetelijke zomer. Een deel van de Amerikaanse jeugd verhuist zich elk jaar weer op een zomerkamp, waar ze veel meemaken.

17.30 Club Veronica. Jongerenmagazine. Vandaag met opnames van de Music Beach Tour in Julianadorp.

18.00 Journaal.

18.20 Top 40. Popmuziek.

18.55 S.O.S. ter plekke. Amerikaanse documentaire over het werk van reddingsbrigades over de hele wereld.

19.20 Veronica reisgids. Vakantie-magazine. Presentatie: Anita Witzler en Marnie Bentveld.

19.50 Step by step. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Mr. Fritz.

De buren vragen of de Lamberts op hun hond willen passen. Carol stemt met tegenzin toe.

20.20 (TT) Veronica goes Asia. Serie reisverslagen uit Azië. Afl.3. Vandaag met Adam Curry vanuit Thailand.

20.50 Veronica music beach tour. Serie popconcerten aan de Nederlandse kust.

Vandaag vanaf het strand van Julianadorp bij Den Helder tijdens de Vloeddagen & Sail.

22.30 Seven hours to judgement. Amerikaanse actiefilm uit 1988 van Beau Bridges. Met: Beau Bridges, Ron Leibman, Julianne Phillips e.a. Rechter John Langley Eaton moet drie jongeren vrijlaten, maar die hebben hem vermoord en vermoord. De man van het slachtoffer, David Reardon, is hierover zo woedend dat hij Estos vrouw ontvoert en dreigt haar te vermoorden als Eaton niet binnen zeven uur bewijzen tegen de jongeren boven tafel krijgt.

00.00 Snuffelen in Azië. 7-delige serie over Aziatische eetgewoontes en levenswijzen. Afl.: Bangkok.

00.30-00.35 Journaal.

Nederland 3

Vari/NOS

08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

14.00 (TT)Studio sport. Met Tour de France: 7e etappe Péronne - Châlons-sur-Marne; World-volleybal-league: Nederland - Finland.

17.35 (TT) Het meisje uit het jaar 3000. (The girl from tomorrow) Australische jeugdserie. Afl.1.

18.00 Journaal.

18.23 Lottotrekking.

18.23 (TT) Het Oude Noorden. Nederlandse serie. Afl.: Sloop.

18.50 Studio sport. Met Tour de France samenvatting.

19.20 (TT) Lingo. Spelprogramma.

19.45 Flying doctors. Austral. dokterserie. Afl.: Een moeilijke keuze. Een jonge stadse avonturier gaat zonder voorbereiding fietsen in de outback en eet van een giftige plant. Tegen het advies van Tom in zet hij zijn reis toch door.

20.35 (TT) Gewoon Toon. 4-delige portret van de cabarettier Toon Hermans. Afl.: Met de Cadillac naar moeder.

21.30 Golden Palace. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Promotie-stunt. Rose heeft met een lokaal tv-station afgesproken dat het hotel in een talkshow zal worden aanbevolen. In ruil daarvoor mogen de gasten in het programma gratis overnachten.

22.00 (TT) Journaal.

22.15 Studio sport. Met internationale atletiek vanaf Papendal, samenvatting.

22.45 Nova. Actualiteitenprogramma.

23.15 Trekkende degenen. Lotto.

23.19 Kinsey. 6-delige Engelse serie. Afl.2. Kinsey krijgt te horen dat hij alleen mag doorgaan wanneer hij zijn advocatenkantoor laat onderzoeken door Tricia Mabbott, een medewerkster van zijn aartsrivaal Max Barker.

00.00 Museumschatten. Achtergrond bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Afl.: Willem Bartel Kool.

00.20 North Sea Jazz Festival 1993. Reclameverslag van het internationale jazzfestival.

01.05-01.09 Nieuws voor doven.

RTL4

06.00 Het eloi kuck eloi.

06.30 RTL4 text.

07.00 Telekids. Kinderprogramma.

12.00 RTL text-radio.

12.15 Surpriseshow.

13.45 Dark passage. Amerikaanse speelfilm uit 1947 van Delmer Daves. Met: Humphrey Bogart e.a.

15.35 The Sheepman. Amerikaanse speelfilm uit 1958. Met: Glenn Ford, Shirley MacLaine e.a.

17.05 Pacific Station. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Love and death.

17.30 Walter and Emily. Amerikaanse serie. Afl.: Ducky.

18.00 Zes uur nieuws.

18.10 Expedition earth. 16-delige natuurserie. Afl.: Bio Bio: Lost river of the Mapuche. In Chili stroomt de rivier Bio Bio. Zij ontspringt uit een vulkaan, is ongeveer 350 km lang en mondt uit in de oceaan. De regering van Chili is van plan de rivier te gaan afdammen. Peter Benchley reist af naar de prachtige, nog onaangetaste Bio Bio en ontdekt haar nog ongerept natuur.

19.00 Blossom. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Rockumentary.

19.30 Avondnieuws.

19.50 Weer.

20.00 Life goes on. Amerikaanse serie. Afl.: Love letters.

Becca vindt liefdesbrieven uit de jaren veertig en probeert uit te vinden wie de schrijvers zijn. Drew organiseert een romantische avond voor Libby. Corky en Amanda gaan er voorop om in het geheim te trouwen, maar Corky vergeet de trouwing.

20.55 Let's have a party. Spelprogramma waarin twee strateams, uit verschillende steden of dorpen, het tegen elkaar opnemen. De winnaar krijgt onder meer een straatfeest aangeboden.

21.55 My man Adam. Amerikaanse comedy uit 1985 van Roger L. Simon.

23.25 Laatste nieuws.

23.40 Flatbed Annie and Sweetie Pie. Lady truckers. Amerikaanse actiefilm uit 1979.

01.20 Nachtprogramma.

België/TV 1

17.30 Vuurtoren. Gevarieerd kinderprogramma.

17.52 Samsonclips.

17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.191.

18.00 Journaal.

18.10 Gered door de bel. (Saved by the bell) Amerikaanse comedyserie. Afl.30: Model students.

Om wat geld bij te verdienen verkoopt Zack kalenders met foto's van de meisjes - echter zonder hun medeweten.

18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten uit binnen- en buitenland. Vandaag: Binnenland: VCGT - Vlaanderen Fietsroute; Buiteland: Pays basque.

19.20 Joker-tototrekking. paardenkoersen en programma-overzicht.

19.30 Journaal en sport.

20.00 Kapers op de kust. Amusementsprogramma. Op zoek naar de schat vanuit Koksijde.

20.30 Radio 2 aan zee. Muzikale openluchtshow rond en over Radio 2 vanuit Blankenberge. M.m.v. Wil Tura, The Dinky Toys, Kid Safari, e.v.a.

21.30 Klinkaart. Belgische tv-film van Patrick Le Bon.

In de sombere streek van de steenbakkerijen wordt een jong hulpeloos meisje op haar eerste werkdag aangerand door de opzichter.

22.10 De novelle van Piet van Aken.

22.20 Vandaag. Aansl.: Tourjournaal.

22.30 Sport op zaterdag.

23.00-00.40 Nachtfilm: Het sacrament. Belgische speelfilm uit 1989. Zoals elk jaar komt de familie Heylen samen in de dorpspastorie om het overlijden van moeder te herdenken. Nathalie Heylen is de huishoudster van de dienstdoende pastoor, bijgenaamd Deedee. Zij is heimelijk verliefd op hem. Bron:De roman Omrent Deedee van Hugo Claus.

België/TV 2

14.55-17.00 Sport extra. Wielrennen: Tour de France, 7e etappe: Péronne - Châlons-sur-Marne.

België/RTBF 1

11.50 Cursus Duits. 12.20 Cursus Engels. 13.00 Nieuws. 13.20 Dynam'hit. 14.05 Cette sacrée gamine. Franse comedy uit 1955. 15.30 Dunia. 16.05 Filmrubriek. 16.15 L'histoire de la bicyclette. Afl.2. 17.15 Noubia noubia. 17.55 Culinaire tips. 18.10 Toeristisch magazine. 18.45 Génies en herbe international. Vandaag: België - Benin. 19.30 Nieuws. 20.05 Tour de France. Samenvatting van de 7e etappe: Péronne - Châlons-sur-Marne. 20.10 Le jardin extraordinaire. 20.50 Fèvre au Marais. Franse tv-film. 22.50 Verkeers tips. 22.30 Laatste nieuws. 22.45-00.15 Cinéma Belge: Blueberry Hill. Belgische speelfilm uit 1988.

België/Tele 21

13.55 Autosport. Grand-Prix van Groot-Brittannië. 15.05-17.00 Reportage van de Tour de France. Vandaag 7e etappe van Péronne naar Châlons-sur-Marne. 18.12 Zie België/RTBF 1. 19.30 Nieuws. 20.00 Atletiek. Grand Prix IAAF (Golden 4). 22.00-22.30 Nieuws.

België/RTBF 2

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsstilt. 12.00 Teil quel. 12.25 Automagazine. 12.40 Weerbericht. 12.45 Zwiters nieuws. 13.10 Zakelijk magazine. 13.40 Toeristisch magazine. 14.10 Reflets: Images d'ailleurs. 14.10 Espace Francophone. 15.30 Mileumagazine. 16.00 Nieuws. 16.10 Génies en herbe international au Bénin. 16.30 Les débrouillards. 17.00 Jeunes solistes. 17.45 Correspondance. 18.00 Les Francophiles. 18.30 Nieuws. 19.00 Découverte. Magazine. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Thalassa. Maritiem magazine. 21.00 Nieuws. 21.40 Lance et compte. Afl.8. 22.30 Des trains pas comme les autres. Vandaag: Egypte. 23.30 Beau et chaud. 00.25 Nieuws. 00.50 Le Journal du Tour de France. 01.15 L'œil écologiste. 02.15 Horizon 93. 03.00 Toeristisch magazine. 03.30 Reflets, images d'ailleurs. 04.30 Questions por un champion. 05.00 Temps présent. Magazine.

België/RTBF 3

06.00 Ochtendprogr. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minut. 14.00 Un piccolo indiano. Speelfilm. Aansl.: Sabato sport. Aansl.: Sette giorni al parlamento. 16.00 Nieuws. 16.15 Big estate. 19.25 Parla e vita: Il vangelo della domenica. Overdenking. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 - Sport. 20.40 Il canzoniere dell'estate. 23.00 Nieuws. 23.05 TG 1 - speciale. 00.00 Laatste nieuws. 00.30 Appuntamento al cinema. 00.35 Speelfilm. 02.05 Nachtprogrammering.

België/RTBF 4

06.00 Teletekst. 08.25 Nieuws. 08.30 Pincchio. Tekenfilmserie. 08.50 The all new Popeye show. 09.10 The girl from tomorrow. Australische sf-jeugdserie. 09.35 Potswot and co. 10.00 Paralel 9. 11.55 Grandstand. Sportprogr. met om 12.00 Cricket; 14.15 Nieuws; 14.20 Autosport, British Grand Prix; 15.05 Cricket, vervolg; 16.00 Golf, Scottish Open; 16.55 Paardenkoersen; 17.00 Golf, vervolg; 18.15 Nieuws. 18.25 Regional news. 18.30 Tom and Jerry's greatest hits. 18.55 Jim'll fix it. 19.30 The main event. Sportprogr. 20.20 Open all hours. 20.50 Birds of a feather. Engelse comedyserie. 21.20 The House of Eliott. Engelse serie. 22.15 Spender. Engelse serie. 23.05 Nieuws en sport. 23.25 Ferris Bueller's day off. Amer. speelfilm uit 1986. 01.05 Cricket. Finals. 02.05 Golf. Scottish Open. 02.45-02.50 Weerbericht.

Nederland 1

07.40 Open University. 16.00 Cricket. I.v.m. uitlopen van het cricket zijn de volgende aanvangstijden ONDER VOORBEHOUD. 20.35 Nieuws, en sport. 20.50 Scrutiny. Parlementair magazine. 21.20 Pictures at an exhibition. Klassieke muziek. 22.15 The face of Tutankhamun. 23.05 (n+kl.) The second heimat: A new generation. Duitse serie. Afl.: A time of many words. Stefan 1969/69. Stefan en Olga stellen op grote problemen wanneer ze in Berlijn aankomen om het script van Reinhard te verfilmen. Hermann wordt zo langzamerhand gek van de hippie-vrienden van Schusschen en besluit Helga op te zoeken in haar Berlijnse commune. Met Engelse ondertiteling. 01.05-02.45 The seventh seal. (De sjunde insigelt) Zweedse speelfilm uit 1957 van Ingmar Bergman. Een geestesloze neerdaar ridder keert van de kruistochten terug in zijn dorp pest geteisterde land. In een schaakspel met de dood weet hij uitstel te krijgen. Een groep overlevenden stort zich fanatiek op hun religie. Met Engelse ondertiteling.

Nederland 2

05.30 Videogenerator. Videoclips. 06.30 Hello Austria, hello Vienna. 07.00 Super shop. 07.30 Business weekly. 08.00 ITN World news. 09.30 Report. 09.50 Super shop. 10.30 Europa journal. 11.00 Hello Austria, hello Vienna. 11.30 West of Moscow. 12.00 C & A mix. 13.00 Videogenerator. 17.00 Mileumagazine. 17.30 Modemagazine. 18.00 Soene on Super. 18.30 The image. 19.00 Matinee at the movies. 20.10 His double life. Amer. filmkomedie uit 1933. 21.30 Turn of fate. 22.00 ITN World news. 22.30 Soene on Super. 23.00 The golden age of rock and roll. Met: The Drifters, Frankie Lymon e.a. 00.00 Absolutely live. Met opnames van o.a. Kid Creole and the Coconuts, Kool and the Gang e.a. 01.00 Videogenerator. 02.00 China news Europe. Met om 2.00 Prime time news in het Engels. 3.00 Euronieuws. 3.30 Herhalingen in het Engels en Frans. 05.00-06.30 Videogenerator.

Nederland 3

09.00 Int. motorreport. 10.00 Tour de France. 11.00 Zaterdag live, met om: 11.00 Tennis. ATP-toern. Live. Aansl.: Autosport. Grand Prix. Live. Aansl.: Tennis. ATP-toern. De halve finales. Aansl.: Wierennen. Tour de France met vandaag de 7e etappe Péronne - Châlons-sur-Marne (199km). Live. Aansl.: Golf. The Scottish Open. Live. Aansl.: Schermen. Wereldkampioenschap. Aansl.: Tennis. ATP-toern. (halve finales). Live. 16.00 Zaterdag 5-ve, vervolg. 22.00 Tour de France met de vandaag verreden etappe. 23.30 Tennis. ATP-toern. Live. 00.30 Autosport. Grand Prix. 01.30-02.00 Motor-sportmagazine.

Nederland 4

08.00 U2 weekend. 10.30 U2 rockumentary. 11.00 The big picture. 11.30 Yoi Papa. 13.30 1st Look. 14.00 U2 weekend. 17.00 Dance. 18.00 The big picture. 18.30 News weekend edition. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live vintage. Gast: Steved O'Connor. 21.30 Sports. 22.00 The soul of MTV. 23.00 1st Look. 23.30 Beavis and Butt-head. Tekenfilm. 00.00 U2 weekend. 02.00 Marlene. 03.00-06.00 Night video.

Nederland 5

07.30 Moneyline. 08.00 World business this week. 11.10 Larry King. 12.40 International correspondents. 14.10 The big story. 15.10 Healthworks. 15.40 Moneyweek. 16.10 Science and technology. 16.50 Style with Elsa Kensch. 17.10 Showbiz this week. 18.00 World business this week. 18.40 Newsmaker saturday. 20.10 Healthworks. 20.40 Style with Elsa Kensch. 21.10 Your money. 21.40 International correspondents. 22.40 Futurwatch. 23.40 Newsmaker saturday. 00.40 Pinnacle. 01.10 The big story. 02.40 Showbiz this week. 03.00 Radio sources. 05.10 The capital gang.

Nederland 1

06.00 Nachbarn in Europa. 09.00 Heute. 09.05 Yoga. Afl.9. 10.00 Heute. 10.05 Umwelt. Vandaag: Japan. 10.35 ARD Ratgeber: Reise. Vandaag o.a. Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern en Island. 11.00 Heute. 11.05 Das Beste aus Musik liegt in der Luft. Muziekprogramma. 12.55 Presseschau. 13.00 Heute. 13.05 Europamagazin. Europees magazine. 13.30 Das US-Syndrom oder der Amerikaner in uns. Reportage. 14.00 Viva Italia. Muziekprogramma. 14.45 Mannabilder. Wolfgang Menge in gesprek met Beate Weber. 15.15 Gard Ruge berichtet. Serie reportages. Afl.: Flossschwärs auf der Lena. Gard Ruge reist dit keer mee met schippers die vaders door Siberië de Lena beveren richting Japan. 16.00 Tagesschau. 16.05 Disney Club. Gevarieerd kinderprogramma met gasten en muziek. 17.30 Sportchau. 18.02 Heute abend im Ersten. 18.05 Tagesschau-Teleprogramm. 18.05 Weekenderbericht. 18.05 Tagesschau-Teleprogramm. 18.10 Held und Ernt, serie. 18.40 Mich laust der Affe, dierenquiz. 19.10 Sportchau. 19.10 Beziehung der Lottozahlen. 19.10 (TT) Tagesschau. 19.15 Krimi Sommertheater: City Sinner. Amerikaanse tv-film. 19.20 Tagesschau. 19.20 (TT) Das Wort zum Sonntag. Overdenking van professor dr. Michael Sievernich SJ uit Frankfurt. 19.35 Die Nacht der Jäger. (Night of the hunter) Amer. speelfilm uit 1961. Met: Richard Chamberlain e.a. Bron:Naar de roman van Davis Grubb. 19.50 Tagesschau. 19.55 Les dossiers de l'inspecteur Garmont. Met: Cécile. Franse serie uit '88 van Claude Chabrol. 19.55 Tagesschau. 20.00 Ohne Filter. Muziekprogramma. 20.30-02.35 Z.N. Junge Solisten. Met: Heinrich Harrer.

Duitsland 2

06.00 Nachbarn in Europa. 09.00 Heute. 09.05 Nachbarn. Magazine voor buitenlanders in Duitsers. 09.45 Yoga. Afl.9: Gut für sich sorgen. 10.00 Heute. 10.05 Umwelt. Mileumagazine. 10.35 ARD-Ratgeber: Reise. Reisemagazine. Vandaag: Windmolen in Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Vorpommern en Island. 11.00 Heute. 11.05 Kinderstudio. Met om: 11.03 Die Kinder von Bullerbü. Zweedse jeugdserie. 11.30 Kalle und das geheimnisvolle Karussell. Zweedse jeugdfilm. 12.55 Presseschau. 13.00 Heute. 13.05 Diese Woche. Weekoverzicht. 13.30 Milmus. Tekenfilmserie. 13.50 (OO) Alfonso Bonzo. Engelse jeugdserie. Bron:Naar de gelijknamige roman van Andrew Davies. 14.15 Klassentreffen. Vandaag: Rolf Schimpf. 15.00 Heute. 15.05 ZDF Sport extra. Met Atletiek: Duitse kampioenschappen; WK Schermen: Degen heren voor landenteams. Ca.17.00 Heute. 17.30 Länderpiegel. 17.55 Moment mal. Progr.-overzicht. 18.05 Die fliegenden Ärzte. (Flying doctors) Australische dokterserie. Aansl.: Guten Abend. 19.00 Heute. 19.25 (TT) Insel der Träume. Duitse serie. Afl.: Der Routinist. 20.15 Das grosse Preis. Spel. 21.45 Heute-journal. 22.00 Das aktuelle Sport-Studio. Met o.a. Atletiek: Bielefeld Games; Atletiek: Duitse kampioenschappen; Tour de France en WK Schermen. Aansl.: Gewinnzahlen vom Wochenende. 23.20 Der Kommissar. Duitse politserie. Afl.: Lagankes Verwandte. 00.15 Heute. 00.20-01.50 Der phantastische Film: Das Geheimnis der fliegenden Teufel. (Without warning) Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Graydon Clark. Met: Jack Palance e.a.

Duitsland 3 West

09.00 Sehen statt hören. 09.30 Fern-Universität im Dritten. 10.00 Cursus Frans. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Das einsame Haus. Am Walderand. Kinderspeelfilm. 12.30 Reportage over het menselijke aura en hoe natuurgegevers het gebruiken d.m.v. handopleggen. 13.15 Cursus Duits. 13.45 Cursus wiskunde. 14.15 Fuhrertips. Afl.: Vrubchomen. 14.30 Relais. 15.00 Vermist. 15.15 Die Espiranzin. Serie. 16.00 Sport 3 extra. 17.00 (TT) Hit-Clip. 17.25 Das Wochenende in West 3. 17.30 Economisch magazine. 17.45 Hier und Heute unterwegs. 18.15 (TT) Actuele reportages over maatschappij en religie. 18.45 Regionaal magazine met nieuws. 19.20 Das war's - diese Woche. 19.40 West 3 aktuell. 19.45 Tierport: Naturfilm over de, aan de waterkant levende, spitmuis en merel. 20.15 Das Kölner Rundfunk-Sinfonie-Orchester spielt. Klassieke muziek met werken van Kegel, Stravinsky en Schumann. 21.45 West 3 aktuell. 21.55 Magische Welten. Vandaag over cultus en rituelen in Roemenië. 22.40 Traumtänzer. 23.25 Menschen - Hautnah. Filmportret. 00.10 Monty Python's Flying Circus. Engelse satire. 00.40 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

12.30 Sehen statt Hören. 13.30 Cursus Duits. 14.00 Cursus wiskunde. 14.30 Cursus Engels. 14.55 Heute abend in Südwest 3. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Hobbyrubriek. 17.30 Briefe aus Grossbritannien. 18.00 Samstag um 6. 18.30 Glaskasten. 18.00 Heimat, deine Stars. 19.30 Assistenten-Wettbewerb. Verslag. 19.55 Heute abend in Südwest 3. 20.00 Tagesschau. 20.15 Ein Abend mit Georg Thomalla. Serie verhalen. 21.00 Nieuws. 21.15 Carmen. Opera van Bizet vanuit het Royal Opera House Covent Garden te Londen. Koor en Orkest van de Royal Opera House onder leiding van Zubin Mehta met sol. 00.00 Mariene Jaskische leit Carmen. Tv-spel van Lutz Lohmann. Met: Jutta Wübbe, Corny Littmann, Götz Fuhrmann e.a. 01.35 Laatste nieuws. 01.40 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

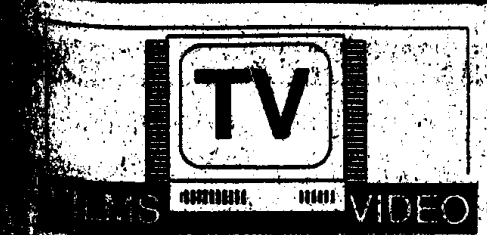
06.00 Belle und Sebastian. (Belle e Sebastian) tekenfilmserie. 06.25 David der Kaktusier. (David the gnomes) tekenfilmserie. 06.50 Peter Pan. Tekenfilmserie. 07.15 Pitt und Herkules. Tekenfilm. 07.40 Samurai Pizza Cats. Serie. 08.00 Maus reist aus. Spelprogramma. 08.20 Pincchio. Tekenfilmserie. 08.45 Wish Kid - Der Junge mit dem Zauberhandschuh. Tekenfilmserie. 09.10 Beverly Hills Teens. Serie. 09.30 Dink, der kleine Saurier. Serie. 09.55 Die Sechsmillionen-Dollar-Familie. (The bionic sb), tekenfilm. 10.20 Captain Planet. Tekenfilmserie. 10.45 Marvel Universum. Met om: 10.45 Wally Gator. Tekenfilmserie. 11.25 Captain America. Tekenfilm. 11.45 Teenage Mutant Hero Turtles. (Teenage mutant ninja turtles), serie. 12.05 Winespector. Sf-serie. Afl.: Der geheimnisvolle Junge. 12.30 Harry and the Hendersons. familie-tele. Afl.: Der falsche buddha. 12.55 Full House. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Die grosse Show. 13.25 Der Prinz von Bel-Air. (The fresh prince of Bel-Air), comedyserie. 13.50 Major Dad. (Major Dad) Amerikaanse serie. Afl.: pilot. 14.20 Politzeibericht. (New dragnet), politserie. Afl.: Selbstanzeig. 14.50 Knight Rider. Amerikaanse actieserie. Afl.: Todd nach Mass. 15.45 The A-Team. Amer. serie. Afl.: Gut gewährt ist halb gemordet. 16.45 21, Jump Street - Tatort Klassenzimmer. (21, Jump Street), politserie. Afl.: Der Gewinner. 17.45 Melrose Place. Amer. serie. Afl.: Heisse Bilder, kalte Duschten. 18.15 RTL aktuell. 18.15 Beverly Hills, 90210. Serie. Afl.: Jeder Traum hat seinen Preis. 20.15 Rambozamba oder Das verrückte Wochenende. Klucht. 22.00 Three o'clock high. Amerikaanse speelfilm uit 1987. 23.40 Violenz contro violenz. West-duits/ital. misdaadfilm uit 1972. 01.25 Männermagazin M. 01.50 Dr. Who. Engelse sf-serie. 03.10 Love lives on. Amerikaanse dramafilm uit 1985. 04.45 The A-Team. Serie. 05.30 Tekenfilm.

Matthew Broderick in 'Ferris Bueller's Day Off'. (Nederland 1 - 20.25 uur en BBC1 - 23.35 uur).

SAT 1

06.00 Raumschiff Enterprise. (Star Trek). Amer. sf-serie. 06.50 Reinhold Messner - Zwischen Himmel und Erde. Bergsportmagazine. 07.15 Quir Beel. 09.50 DROPSI Actiequiz. 10.20 Wertschaffersforum. 10.50 Glücksrad. 11.30 Hulla di Bulla. Duits tv-spel uit 1987. 13.10 Zwei auf gleichem Weg. (Two for the road) Amer.-Engelse filmkomedie uit 1966. 15.10 Ist ja irig - César liebt Cleopatra. (Caryn on Cleo) Engelse filmkomedie uit 1964. 16.45 5 mai 5. 17.20 Geh aufs Ganze! Spelprogr. 18.00 ran. Voetbalmagazine. 18.30 Sat 1 News. 18.35 Die Mike Krüger Show. Gevarieerd showprogr. 19.30 Glücksrad. Spelshow. 20.15 Liebe ist nur ein Wort. Duits speelfilm uit 1971. 22.10 Mann-o-Mann. Spelshow. Aansl.: TOP-NEWS. 23.10 Insel der Begierde. (Cecemony) Griekse erotische film uit 1977 van Werner Hauf. 00.30 Bolero der Leidenschaft. Italiaanse erotische film. 02.00 Insel der Begierde. Griekse erotische film. 03.15 Die Mike Krüger Show. Gevarieerd showprogr. 04.05 Die Goldene Hitparade der Volksmusik. Aansl.: progr.-overzicht.

01.45 The Dark Passage (USA, 1947). Klassieke thriller van John H. Davis. Een beland ten onrechte in de gevangenis en ontspan. Dan komt hij met zijn eigenaardige vrouw tegen de net als hij gevangenaar.

02.15 Humphrey Bogart en Lauren Bacall.

02.35 The Sheepman (USA, 1958). Actie van George Marshall. Een herder wil veerdrijver en diens kudde van zijn landchap verdriven.

02.55 Met Glenn Ford en Shirley MacLaine.

Nederland 1

00.25 Ferris Bueller's Day Off (USA, 1986). Komedie van John Hughes. Nieuw verhaal over een jongen die een dag verstek laat gaan op school. Met Matthew Broderick en Alan Rickman.

RTL4

01.55 My Man Adam (USA, 1985). Komedie van Roger L. Simon.

Pizzabazger fantaseert over een meisje met rood haar. Met: Raphael Sbarge en Page Hannah.

RTL Television

22.00 Three O'Clock High (USA, 1987). Komedie over schoolkrantredactie die problemen krijgt met een nieuwe, erg sterke leerling over wie hij een stukje heeft geschreven. Met Casey Siemaszko en Anne Ryan.

Nederland 2

22.30 Seven Hours To Judgement (USA, 1988). Man wrekt zich op rechter die een in zijn ogen verkeerd vonnis heeft gevelde over een aantal punkers die zijn vrouw hebben vermoord. Met Beau Bridges en Julianne Phillips.

Nederland 1

22.45 The Frisco Kid (USA, 1979). Komische western van Robert Aldrich. Rabin sluit vriendschap met bankrover. Met Gene Wilder en Harrison Ford. Sterk acteerwerk, de grappen zijn minder.

België/TV 1

23.00 Het Sacrament (België, 1989). Hugo Claus gereïseerde zelfverfilming van zijn roman. Eetpartij van een Belgische platelandfamilie loopt als gevolg van overmatig drankgebruik volledig uit.

Gene Wilder in de komische western 'The Frisco Kid'. (Nederland 1 - 22.46 uur).

de hand. Met Jan Declair en C. Ridders. Wisselvallig.

RTL Television

23.40 Blutiger Freitag (Duitsland, 1972). Thriller van Rolf Olsen gebaseerd op ware gebeurtenissen. In Zuid-Duitsland giszelen bankovervallers de in de bank aanwezige mensen. Aardige plot, matige

